

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

ENAINDVAJSETA KNJIGA

1970

ZALOŽILA SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
V LJUBLJANI

1971

LETOPIS
XXI

THE YEARBOOK
OF THE SLOVENE ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS

VOLUME 21.

1970

EDITED BY THE SLOVENE ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
LJUBLJANA

1971

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

21. KNJIGA

1970

ZALOŽILA SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
V LJUBLJANI

1971

Sprejeto na seji predsedstva akademije
dne 15. junija 1971

I
ORGANIZACIJA

PREDSIEDSTVO

(po stanju 31. decembra 1970)

Predsednik: Josip Vidmar.

Podpredsednik: Anton Kuhelj.

Glavni tajnik: Milko Kos.

Razredni tajniki:

1. v razredu za zgodovinske in družbene vede Francè Stelè.
2. v razredu za filološke in literarne vede Francè Koblar.
3. v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede v. d. tajnika Anton Kuhelj.
4. v razredu za prirodoslovne in medicinske vede Ivan Rakovec.
Načelnik medicinskega oddelka Janez Milčinski.
5. v razredu za umetnosti Bratko Kreft.

Člani plenuma Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ:
Josip Vidmar, Milko Kos, Francè Stelè.

VODILNI USLUŽBENCI
UPRAVE AKADEMIJE
(po stanju 31. decembra 1970)

I. UPRAVNA PISARNA

Upravni direktor: dr. Lev Baebler.

Tajnica predsedstva: Nada Jesse.

Šef odseka za finančno in materialno poslovanje: Sonja Tomše.

II. ZNANSTVENA PISARNA

Upravnik: dr. Avguštin Lah.

Strokovni sodelavec: mag. Jolanta Groo-Kozak.

III. BIBLIOTEKA

Upravnik: Primož Ramovš.

IV. ŠTUDIJSKI CENTER ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA
IZSELJENSTVA

Predsednik sveta: akad. dr. Fran Zwitter.

UPRAVA INŠTITUTOV IN KOMISIJ

1. INŠTITUT ZA ZGODOVINO

Upravnik: akad. dr. Milko Kos.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Milko Kos, akad. dr. Francè Stelè, akad. dr. Fran Zwitter.

a) Sekcija za občo in narodno zgodovino.

Načelnik: akad. dr. Milko Kos.

Znanstveni svetnik: dr. Pavle Blaznik.

Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Melitta Pivec-Stelè.

b) Sekcija za zgodovino umetnosti.

Načelnik: akad. dr. Francè Stelè.

Znanstveni svetnik: dr. Emilijan Cevc.

Strokovni svet: akad. dr. Francè Stelè, univ. prof. dr. Stane Mikuš, znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc.

c) Sekcija za arheologijo.

Načelnik: akad. dr. Srečko Brodar.

Višji znanstveni sodelavci: dr. ing. Mitja Brodar, dr. Jarošlav Šašel, dr. Alojz Šercelj.

Višji strokovni sodelavec: Stanislav Jesse.

Strokovni svet: akad. dr. Srečko Brodar, univ. prof. dr. Jože Kastelic. višji strokovni sodelavec Stanislav Jesse.

2. ORIENTALISTIČNI INŠTITUT

Upravnik: akad. dr. Viktor Korošec.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Viktor Korošec, akad. dr. Milko Kos, akad. dr. Francè Stelè, dopisni član dr. Milan Grošelj, univ. prof. dr. Jože Kastelic.

Asistent: Marko Urbanija.

3. INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Upravnik: akad. dr. Bratko Kreft.

Znanstveni svet: akad. dr. France Bezlag, akad. dr. Bratko Kreft, univ. prof. dr. Anton Bajec, univ. prof. dr. Janko Jurančič, znanstveni svetnik dr. Jakob Rigler, znanstveni svetnik dr. France Tomšič.

a) Dialektološka sekcija.

Načelnik: znanstveni svetnik dr. Jakob Rigler.

Asistent: Saša Sernek.

Zunanji sodelavec: univ. prof. dr. Tine Logar.

b) Leksikološka sekcija.

Načelnik: univ. prof. dr. Janko Jurančič.

Znanstvena svetnika: dr. Lino Legiša, Božo Vodušek.

Višji strokovni sodelavci: Marija Janežič, Ivana Kozlevčar, Joža Meze, Stanislav Suhadolnik.

Asistenti: Milena Hajnšek-Holz, Jelisava Jenčič, Tomaž Korošec, Viktor Majdič, Zvonka Leder-Mancini, Jaka Müller, Franc Novak, Marta Silvester, Ada Vidovič-Muha.

c) Etimološko-onomastična sekcija.

Načelnik: akad. dr. France Bezlag.

Asistent: Janez Keber.

Strokovni sodelavec: Drago Mertelj.

č) Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis.

Predsednik: univ. prof. dr. Anton Bajec.

Znanstveni svetnik: dr. France Tomšič.

4. INŠTITUT ZA LITERATURE

Upravnik: akad. dr. Anton Ocvirk.

Znanstveni svet: akad. dr. France Koblar, akad. dr. Anton Ocvirk, akad. dr. Josip Vidmar.

Znanstveni svetniki: Alfonz Gspan, Drago Šega, dr. Milena Uršič.

Višja strokovna sodelavca: Primož Kozak, Nada Prašelj.

5. INSTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Upravnik: akad. dr. France Bezlaj.

Znanstveni svet: akad. dr. France Bezlaj, akad. dr. Bratko Kreft, univ. prof. dr. Vilko Novak, prof. Višje pedagoške šole Boris Merhar, ravnatelj Mestnega arhiva dr. Sergij Vilfan, znanstveni sodelavec Glasbeno-narodopisnega inštituta dr. Zmaga Kumer.

Znanstvena svetnika: dr. Niko Kuret, dr. Milko Matičetov.

Asistent: Helena Podlogar-Ložar.

Zunanji strokovni sodelavci: univ. prof. dr. Vilko Novak, ravnatelj Mestnega arhiva dr. Sergij Vilfan, prof. Ekonomske srednje šole Petrina Ocvirk.

6. INSTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Upravnik: akad. dr. Srečko Brodar.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Svetozar Ilešič, akad. dr. Ivan Rakovec, dopisni član dr. Maks Wraber.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Peter Habič.

Znanstveni sodelavec: dr. France Habe.

Višja strokovna sodelavca: Franc Leben, Egon Pretner.

Asistenta: Božo Drovenik, mag. Rado Gospodarič.

Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Valter Bohinec.

7. INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO

Upravnik: akad. dr. Svetozar Ilešič.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Svetozar Ilešič, akad. dr. Milko Kos, akad. dr. Ivan Rakovec.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Drago Meze, dr. Milan Šifrer.

Višji strokovni sodelavec: Milan Natek.

V okviru Inštituta za geografijo je tudi Zavod za kartografijo.

8. INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Upravnik: akad. dr. Ivan Rakovec.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Ivan Rakovec, dopisni član dr. Maks Wraber.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Rajko Pavlovac.

Znanstveni sodelavec: dr. Dragica Turnšek.

9. INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

Upravnik: akad. dr. Jovan Hadži.

Znanstveni svet: akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Alija Košir, univ. prof. dr. Janez Matjašič, univ. prof. dr. Miroslav Zei, višji znanstveni sodelavec dr. Jože Bole.

Znanstveni svetnik: dopisni član dr. Maks Wraber.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Jože Bole.

Znanstveni sodelavec: dr. Ivka Munda.

Asistenti: Jan Cernelutti, ing. Ivo Puncer, ing. Mitja Zupančič.

Zunanji znanstveni sodelavec: univ. prof. dr. Miroslav Zei.

Zunanja strokovna sodelavca: Srečko Grom, dr. ing. Vlado Tregubov.

Inštitut za biologijo ima še Biospeleološki laboratorij v Postojni, vodja: dr. Jože Bole.

10. INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

Upravnik še ni izvoljen.

Znanstveni svet: akad. dr. Bogdan Breclj, akad. dr. Alija Košir.

Zunanji znanstveni sodelavci: univ. prof. dr. Stanko Banič, primarij dr. Slavko Rakovec, univ. prof. dr. Miroslav Kališnik.

11. ODBOR ZA UREJEVANJE FAVNE, FLORE IN GEJE SLOVENIJE

Predsednik: dopisni član dr. Maks Wraber.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Svetozar Ilešič, akad. dr. Ivan Rakovec, dopisni član dr. Maks Wraber.

12. TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Predsednik: akad. dr. Alija Košir.

Strokovni svet: akad. dr. Alija Košir, akad. dr. Viktor Korošec, akad. dr. Franc Stelè, univ. profesorja ing. Albert Struna in dr. Stanko Banič, gimn. profesor v pok. Franc Kapus.

a) Pravna sekcija:

Načelnik: akad. dr. Viktor Korošec.

Člani sekcije: akademiki — univ. profesorji dr. Gorazd Kušej, dr. Makso Šnuderl, dr. Lado Vavpetič; univ. profesorji dr. Alojzij Finžgar, dr. Avgust Munda, dr. Vladimir Murko, dr. Leonid Pitamic, univ. docent dr. Jaromir Beran.

Znanstveni svetnik: dr. Vladimir Kukman.

b) Tehniška sekcija:

Načelnik: univ. prof. ing. Albert Struna.

Strokovni sodelavci: univ. prof. dr. ing. France Adamič, (za agronomijo), ing. Stane Bonač (za papirno industrijo), univ. prof. ing. Boris Černigoj (za strojništvo), ing. Venčeslav Funtek (za železnice), univ. profesor dr. ing. Janko Kavčič (za kemijo), ing. Leo Knez (za varilstvo), univ. prof. ing. Franc Mlakar (za elektrotehniko), ing. Lev Pipan (za raziskavo materiala), Lavošlav Struna (za redakcijo), univ. prof. dr. ing. Srdjan Turk (za gradbeništvo), ing. Lojze Žumer (za gozdarstvo in lesno predelavo).

Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik dr. France Tomšič.

c) Medicinska sekcija:

Načelnik: prof. dr. Stanko Banič.

Strokovni sodelavci: akad. dr. Alija Košir, univ. profesor dr. Janez Batis, primarij dr. Mirko Karlin, san. ma-

jor v pokoju dr. Franc Smerdu, predavatelj dr. Miklavž Kozak in asistent dr. Janko Kostnapfel.

Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik dr. Lino Legiša. S to sekcijo tesno sodeluje veterinarska podsekcija v naslednji sestavi:

Predsednik: univ. prof. dr. Janez Batis.

Sodelavci: univ. prof. dr. Janez Banič, univ. prof. dr. Vlado Gregorovič in univ. prof. dr. Leo Rigler.

č) Naravoslovna sekcija:

Načelnik: Franc Kapus, gimn. profesor v pokoju.

Pomočnik načelnika sekcije: Milan Natek, višji strokovni sodelavec Inštituta za geografijo SAZU.

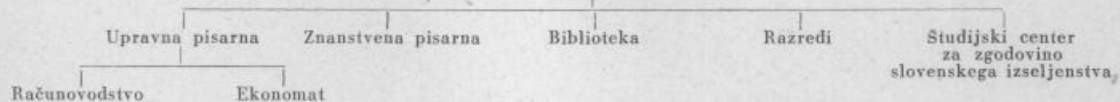
Sodelavci: akad. univ. prof. dr. Ivan Vidav, univ. profesorja Oton Sajovic in dr. Alojzij Vadnal, univ. docenta dr. Rajko Jamnik in dr. Niko Prijatelj, univ. asistent Tone Wraber.

d) Umetnostna sekcija:

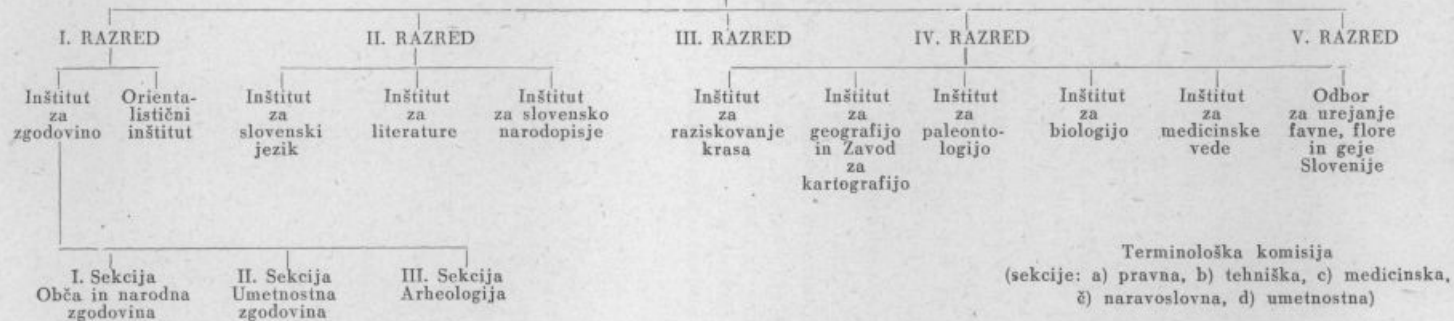
Načelnik: akad. dr. Francè Stelè.

Člani: akad. dr. Bratko Kreft — za literaturo, akad. dr. Dragotin Cvetko in akad. Lucijan Marija Škerjanc — za glasbo, akad. dr. Bratko Kreft in profesor Pino Mlakar — za gledališko, filmsko in plesno umetnost, znanstveni svetnik dr. Emilijan Cevc — za likovno umetnost.

SKUPŠČINA PRESEDSTVO

RAZREDI

Preglednica organizacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti

II
ČLANI

ČASTNA ČLANA

Josip Broz-Tito, predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije, častni doktor univerz v Ljubljani in Zagrebu; izvoljen 9. avgusta 1948.

Glej Letopis III, 79—115.

Edvard Kardelj, član Sveta federacije, častni doktor univerze v Ljubljani, izvoljen 6. decembra 1949.

Glej Letopis III, 119—132.

REDNI IN DOPISNI ČLANI

I. RAZRED

Za zgodovinske in družbene vede

Redni člani

Dragotin Cvetko, rojen 19. septembra 1911. Dr. phil., redni profesor za zgodovino slovanske in novejšje svetovne glasbe na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik oddelka za muzikologijo. Dopisni član akademije od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Podpredsednik in član Société Internationale de Musicologie (Basel). Član: American Musicological Society, Association Internationale des Bibliothèques musicales (Kassel), Gesellschaft für Musikforschung, Répertoire International des Sources musicales. Stalni član International Institute for comparative Music Studies and Documentation; član in podpredsednik znanstvenega sveta tega inštituta (Zahodni Berlin). — Glej Letopis XVIII, 31—38 in to knjigo Letopisa, str. 35—38.

Viktor Korošec, rojen 7. decembra 1899, dr. iur., redni profesor za rimsko pravo in splošno zgodovino države in prava v antiki na Pravni fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 2. oktobra 1956; upravnik Orientalističnega inštituta pri akademiji; načelnik pravne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; član Nacionalnega komiteja SFRJ za orientalistiko;

član Inštituta za pravno zgodovino v Zagrebu, Société d'Histoire du Droit français et étranger v Parizu, Société d'Histoire des Droits de l'Antiquité Fernand de Visscher v Bruslju, Comitato scientifico internazionale revije Iura v Cataniji, Conseil scientifique pri Revue Internationale des Droits de l'Antiquité v Bruslju, redni član Società italiana di Storia del diritto, član Sociedade Brasileira de Romanitas v Rio de Janeiro. — Glej Letopis VIII, 33—36.

Milko Kos, rojen 12. decembra 1892, dr. phil., zlata doktorska diploma univerze na Dunaju 1966, častni doktor univerze v Ljubljani, redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1938, načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 31. januarja 1940 do 28. junija 1941, od 19. maja 1950 glavni tajnik akademije, upravnik Inštituta za zgodovino pri akademiji in načelnik njegove sekcije za občo in narodno zgodovino; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Poljske akademije znanosti v Krakovu (1947), član Institut für österreichische Geschichtsforschung na Dunaju. Častni član Zgodovinskega društva v Ljubljani in Muzejskih društev v Škofji Loki in Ptuj. — Glej Letopis I, 53—62.

Gorazd Kušej, rojen 17. decembra 1907, dr. iur., redni profesor za teorijo države in prava in primerjalno ustavno pravo na Pravni fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 17. oktobra 1958; dopisni član (associé correspondant étranger) Académie de Stanislas (Nancy), član International Law Association v Londonu, Société de Législation Comparée v Parizu in mednarodnega prezidija Fundatio Grotiana internationalis iurium gentium propagando addicta v Münchnu. — Glej Letopis IX, 33—34.

Francè Stelè, rojen 21. februarja 1886, dr. phil., zlata doktorska diploma univerze na Dunaju 1962, častni doktor univerze v Ljubljani, redni profesor za umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; redni član od 16. maja 1940, načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 1. julija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za zgodovinske in družbene vede od 24. julija 1948, načelnik sekcije za zgodovino umetnosti pri Inštitutu za zgodovino, načelnik umetnostne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, častni

član Mednarodnega odbora za umetnostno zgodovino, dopisni član Mednarodnega komiteja za spomenike pri UNESCO, član AICA pri UNESCO, član Institut für österreichische Geschichtsforschung na Dunaju; častni član Društva jugoslovanskih konservatorjev; Prešernova nagrada za življenjsko delo 1966; 1968 častni član Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici; Herderjeva nagrada za 1969 na univerzi na Dunaju; 1969 častni član skupine »Les amis du Petit Palais« v Genèvi. — Glej Letopis I, 113—123.

Makso Šnuderl, rojen 13. oktobra 1895, dr. iur., redni profesor za ustavno pravo SFRJ na Pravni fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; redni član od 2. oktobra 1956; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; član International Law Association v Londonu, sveta Association de Science politique v Genèvi in Association du Droit comparé v Parizu. — Glej Letopis VII, 37—38.

Lado Vavpetič, rojen 26. junija 1902, dr. iur., redni profesor za javno upravo in upravni postopek na Pravni fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 17. oktobra 1958; ravnatelj Inštituta za javno upravo in delovna razmerja pri Pravni fakulteti v Ljubljani; član Institut international du Droit comparé v Parizu, International Law Association v Londonu in Association internationale pour l'enseignement du Droit comparé v Strasbourgu, član znanstvenega sveta (Comitato Scientifico) Istituto di Sociologia Internazionale v Gorici. — Glej Letopis IX, 35—37.

Boris Zäherl, rojen 25. septembra 1910, redni profesor za občo sociologijo na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo univerze v Ljubljani; dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; član Sveta federacije. — Glej Letopis III, 165—171 in IX, 38—40.

Fran Zwitter, rojen 24. oktobra 1905, dr. phil., redni profesor za občo zgodovino novega veka na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958; predsednik sveta Študijskega centra za zgodovino slovenskega izseljenstva; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umjetnosti v Beogradu. — Glej Letopis V, 76—82 in IX, 41—42.

Dopisni člani

Milan Bartoš, rojen 10. novembra 1901, dr. iur., redni profesor na Pravni fakulteti univerze v Beogradu; dopisni član od 17. oktobra 1958; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in njen podpredsednik; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; redni član Inštituta za družbene vede v Beogradu; član Inštituta za primerjalno pravo v Beogradu in Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo; redni član Mednarodne diplomatske akademije v Parizu, Akademije za družbene znanosti v Philadelphiji, zunanji član Lorenske akademije Stanislas v Nancyju, redni član Ameriškega združenja za mednarodno pravo v Washingtonu, Société de Législation Comparée v Parizu, podpredsednik International Law Association v Londonu, dopisni član Mednarodnega inštituta za mednarodno pravo, stalni član Pomorskega mednarodnega komiteja v Bruslju, član Stalnega mednarodnega arbitražnega sodišča v Haagu, član Komisije OZN za kodifikacijo mednarodnega prava, član Mednarodnega inštituta za kozmično pravo mednarodne astronavtične akademije in redni član te akademije, predsednik izbranega sodišča Zvezne gospodarske komore Jugoslavije, član predsedništva zunanje-trgovinske arbitraže v Beogradu, član stalnega konzultativnega odbora OZN za problem arhiva Društva narodov, Delegat Jugoslavije na raznih mednarodnih konferencah, zlasti na vseh generalnih skupščinah Zedinjenih nacij od 1946 do 1953. Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis IX, 43—44.

Jovan Djordjević, rojen 10. marca 1908, dr. iur., redni profesor za politične vede in ustavno pravo na univerzi v Beogradu; dopisni član od 17. oktobra 1958; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, član Mednarodne akademije za politične znanosti in ustavno pravo, član Mednarodnega inštituta za politično filozofijo, sodnik Ustavnega sodišča SFRJ; pridruženi profesor Pravne fakultete v Parizu. — Glej Letopis IX, 45—46.

Branislav Djurdjev, rojen 4. avgusta 1908, dr. phil., redni profesor za zgodovino turškega obdobja in metodologijo zgodovine na Filozofski fakulteti univerze v Sarajevu. Dopisni član od 7. februarja 1969. Predsednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu. Dopisni član Jugosla-

venske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju. — Glej Letopis XX, 37—38.

Leon Geršković, rojen 2. februarja 1910, dr. iur., redni profesor političnih znanosti v Beogradu; poslanec v Svetu narodov zvezne skupščine in predsednik Zakonodajno-pravne komisije zvezne skupščine. — Glej Letopis IX, 49—50.

Jože Goričar, rojen 20. januarja 1907, dr. iur., redni profesor za sociologijo na Pravni fakulteti univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis XX, 35—36.

Bogo Grafenauer, rojen 16. marca 1916, dr. zgodovinskih znanosti, redni profesor za zgodovino Slovencev na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; dopisni član od 7. februarja 1968. — Glej letopis XIX, 33—34.

Marko Kostrenčić, rojen 21. marca 1884, dr. iur., častni doktor Karlove univerze v Pragi; redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ do 19. stoletja na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis V, 74—75.

Vojeslav Mole, rojen 14. decembra 1886, dr. phil., redni profesor za srednjeveško umetnost na Jagelonski univerzi v Krakovu v pokoju; dopisni član od 22. decembra 1961; redni član Poljske akademije znanosti v Krakovu (1947), častni član poljskega društva umetnostnih zgodovinarjev. — Glej Letopis XII, 29—34.

Jean Nougayrol, rojen 14. februarja 1900, asiriolog, profesor na École pratique des Hautes Études v Parizu; dopisni član od 7. februarja 1968, redni član v Académie des Inscriptions et Belles-Lettres, častni doktor iz humanističnih znanosti univerze v Chicagu. — Glej Letopis XIX, 35—36.

Grga Novak, rojen 2. aprila 1888, dr. phil., častni doktor univerze na Dunaju, redni profesor za zgodovino starega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 22. decembra 1961; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen predsednik; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu in Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju; dopisni član Avstrijske akademije znanosti na Dunaju in Akademije znanosti v Heidelbergu, častni član Romunske akademije znanosti

v Bukarešti in Madžarske akademije v Budimpešti, inozemski član Bolgarske akademije znanosti v Sofiji, častni član Arheološkega društva Jugoslavije v Beogradu in Hrvatskega arheološkega društva v Zagrebu, član Deputazione storica per le Venezie v Benetkah, Accademia del Mediterraneo v Palermu, Istituto italiano di preistoria e protostoria v Florenci, član Institutum Archaeologicum Germanicum v Berlinu. — Glej Letopis XII, 35—37.

II. RAZRED

Za filološke in literarne vede

Redni člani

France Bezlač, rojen 19. septembra 1910, dr. phil., redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; upravnik Inštituta za slovensko narodopisje pri akademiji. — Glej Letopis XV, 31—34.

France Koblar, rojen 29. novembra 1889, dr. phil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 22. januarja 1965; predsednik Slovenske matice. — Glej Letopis XV, 35—38.

Anton Ocvirk, rojen 23. marca 1907, dr. phil., redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; upravnik Inštituta za literature pri akademiji. — Glej Letopis XV, 39—40.

Anton Slodnjak, rojen 13. junija 1899, dr. phil., redni profesor za slovensko književnost na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Redni član od 7. februarja 1967. Častni doktor vseučilišča v Zagrebu. — Glej Letopis XVIII, 39—41.

Stanko Škerlj, rojen 7. februarja 1893, dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju. Redni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis XX, 39—40.

Josip Vidmar, rojen 14. oktobra 1895, častni doktor univerze v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; od 27. oktobra 1952 predsednik akademije; dopisni član Srpske aka-

demije nauka i umetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu, Akademije na naukite i umetnostite v Skopju in Romunske akademije znanosti v Bukarešti. Prešernova nagrada 1966. Sterijina nagrada za širjenje dramske umetnosti in gledališke kulture 1966. Red oficirja književnosti in umetnosti francoske vlade 1966. Član Sveta federacije. Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis III, 172—184.

Dopisni člani

Velibor Gligorić, rojen 28. julija 1899. Književni kritik. Pravi član in od 1963 predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti. Predsednik Sveta akademij SFRJ. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej Letopis XVIII, 42.

Milan Grošelj, rojen 19. septembra 1902, dr. phil., redni profesor za klasično filologijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 53—54.

Blaže Koneski, rojen 19. decembra 1921, redni profesor za makedonski jezik na Filozofski fakulteti univerze v Skopju; dopisni član od 7. februarja 1968. Redni član Makedonske akademije na naukite i umetnostite v Skopju in njen predsednik, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu. Častni doktor univerze v Chicagu. Nagrada AVNOJ za leto 1966. — Glej Letopis XIX, 37—38.

Janko Lavrin, rojen 10. februarja 1887, upokojeni redni profesor za novejšo rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu; dopisni član od 2. oktobra 1956. — Glej Letopis VIII, 39—42.

III. RAZRED

Za matematične, fizikalne in tehnične vede

Redni člani

Anton Kuhelj, rojen 11. novembra 1902, dr. ing., redni profesor za mehaniko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; od 22. decembra 1961 podpredsednik akademije; dopisni član

Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis III, str. 185.

Anton Peterlin, rojen 25. septembra 1908, dr. sci. nat., dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949; direktor Camille Dreyfus Laboratory, Research Triangle Institute, profesor na Duke University v Durhamu (Severna Karolina, ZDA), častni član Inštituta J. Stefan v Ljubljani, član American Association for the Advancement of Science (Washington), Fellow of American Physical Society (Washington), American Chemical Society (Washington), Deutsche Kolloid Gesellschaft (Köln), Deutsche Physikalische Gesellschaft (Hannau), Society of Sigma X (New Haven), Society of Rheology (Washington), glavni urednik Macromolecular Reviews (New York), sourednik Makromolekulare Chemie (Mainz), član Advisory Board revij Journal of Materials Science (London), Journal of Polymer Science (New York) in Journal of Macromolecular Science, Physics (New York). Odlikovan 1970 z Binghamovo medaljo Society of Rheology (member Society of American Institute of Physics). — Glej Letopis II, 45–46.

Ivan Vidav, rojen 17. januarja 1918, dr. phil., redni profesor za matematiko na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani; dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 21. decembra 1962. Kidričeva nagrada za 1970. — Glej Letopis IX, 55–56 in XIII, 32.

Dopisni člani

Robert Blinc, rojen 31. oktobra 1933, dr. fizikalnih znanosti. Redni profesor na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. Član uredniškega odbora Obzornika za matematiko in fiziko ter širših uredniških odborov revij Physics of Condensed Matter in Solid State Electronics. — Glej Letopis XX, 42–44.

Davorin Dolar, glej str. 39–43.

Peter Gosar, rojen 15. oktobra 1923, doktor fizikalnih znanosti. Izredni profesor na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis XX, 45–46.

Dušan Hadži, rojen 26. avgusta 1921, dr. kemijskih znanosti, redni profesor za kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani; dopisni član od 7. februarja

1967. Član uredniških odborov revij *Spectrochimica acta*, *Journal of Molecular Structure*, *Spectroscopy Letters in Molecular Physics* ter društev *The Chemical Society* (London), *Faraday Society*, *Bunsengesellschaft* in *Société de chimie physique*. Predsednik Unije kemijskih društev Jugoslavije in Koordinacijskega odbora za molekularne vede pri Svetu akademij. — Glej Letopis XVIII, 43—49.

Janez Peklenik, glej str. 44—49.

Zoran Rant, rojen 14. septembra 1904, dr. tehniških znanosti; redni profesor in direktor inštituta za procesno tehniko na Tehniški visoki šoli v Braunschweigu; dopisni član od 3. julija 1964; član znanstvenega sveta *Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen*, član znanstvenega sveta *Verfahrenstechnische Gesellschaft*. Prechtlova medalja Tehniške visoke šole na Dunaju. — Glej Letopis XV, 47—49.

Lujo Šuklje, rojen 21. septembra 1910. Doktor tehniških ved. Redni profesor na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis XX, 47—48.

Miha Tišler, glej str. 50—58.

IV. RAZRED

Za prirodoslovne in medicinske vede

Redni člani

Bogdan Breclj, rojen 6. maja 1906, dr. med., redni profesor za ortopedijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani v pokoju, strokovni svetovalec Ortopedske bolnice v Valdaltri; redni član od 6. decembra 1949; član Sveta federacije. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu, inozemski član Akademije medicinskih nauk SSSR v Moskvi; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, član *Société Internationale de Chirurgie Orthopédique et de Traumatologie* v Bruslju (S. I. C. O. T.), častni član *Société Française d'Orthopédie et de Traumatologie* v Parizu, častni član Društva ortopedov in travmatologov Bolgarije v Sofiji, član *International Society for Rehabilitation of the Disabled* v New Yorku, nacio-

nalni delegat Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije pri S. I. C. O. T., Corresponding editor revije Journal of Bone and Joint Surgery za Jugoslavijo. Nagrada AVNOJ za leto 1968. — Glej Letopis III, 199—200.

Srečko Brodar, rojen 6. maja 1893, dr. phil., častni doktor univerze v Ljubljani, redni profesor za prazgodovino človeka na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani v pokoju, dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 22. junija 1953; upravnik Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni; načelnik sekcije za arheologijo pri akademiji; častni član Arheološkega društva Jugoslavije; dopisni član H. Obermaier Gesellschaft für die Erforschung des Eiszeitalters und seiner Kulturen (Erlangen). — Glej Letopis III, 205—206 in Letopis V, 98—100.

Jovan Hadži, rojen 22. novembra 1884, dr. phil., častni doktor univerze v Ljubljani, redni profesor za zoologijo na Prirodoslovno-matematični fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1938, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 28. januarja 1939 do 10. oktobra 1940, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. septembra 1949 do 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za biologijo pri akademiji; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, častni član Prirodoslovnega društva in Društva za raziskovanje jam v Ljubljani, član Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Jugoslavije v Beogradu, član Društva za raziskovanje in pospeševanje pomorstva v Zadru, član Sociedad Española de Historia Natural v Madridu. Nagrada AVNOJ za 1966. Zlata plaketa G. I. Mendla Česke akademije věd v Pragi. — Glej Letopis I, 29—37.

Svetozar Ilešić, rojen 8. junija 1907, dr. phil., redni profesor za geografijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; dopisni član od 7. februarja 1967, redni član od 5. februarja 1970. Upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji. Dopisni član Komisije za aplicirano geografijo pri mednarodni geografski uniji, častni član Srpskega geografskega društva, Poljskega geografskega društva in Geografskega društva v Münchnu, častni predsednik Geografskega društva Slovenije, predsednik Nacionalnega komiteja za geografijo SFRJ. — Glej Letopis XVIII, 52—54 in to knjigo Letopisa, str. 59—62.

Alija Košir, rojen 6. aprila 1891, dr. med., častni doktor univerze v Ljubljani, redni profesor za histologijo in embriologijo Medicinske fakultete univerze v Ljubljani v pokoju; pred-

sednik Terminološke komisije pri akademiji; redni član od 24. junija 1955. — Glej Letopis VII, 45—48.

Janez Milčinski, rojen 3. maja 1913, dr. iur., dr. med., redni profesor za sodno medicino in predstojnik Inštituta za sodno medicino na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani; dopisni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970; inozemski dopisni član Société de Médecine Légale de France, titularni član Académie Internationale de Médecine Légale et Sociale, častni član Società Italiana di Medicina legale e delle Assicurazioni, dopisni član Deutsche Gesellschaft für gerichtliche und soziale Medizin, član Mednarodnega komiteja za alkohol in promet, član uredniškega odbora »The International Microfilm Journal of Legal Medicine« (New York), častni član poljskega društva za sodno medicino in kriminologijo, član odbora Udruženja za sudsku medicinu SFRJ, podpredsednik medicinske sekcije Udruženja za mednarodno pravo SFRJ. — Glej Letopis XII, 43—45 in to knjigo Letopisa, str. 65—68.

Franc Novak, rojen 2. junija 1908, dr. sc., dr. med., častni doktor univerze v Torinu, redni profesor za porodništvo in ginekologijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in ravnatelj Klinike za porodništvo in ženske bolezni v Ljubljani; dopisni član od 22. decembra 1961, redni član od 5. februarja 1970, častni član Societas Gynaecologica et Obstetricia Italica, častni član La Sociedad Chilena de Obstetricia y Gynecologica, častni član Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně, član Fédération Internationale de Gynécologie et d'Obstétrique, predsednik za Jugoslavijo World Association for Gynecological Cancer Prevention, častni član Slovenskega zdravniškega društva in Zbora liječnika Hrvatske, predsednik ginekološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva. — Glej Letopis XII, 46—48 in to knjigo Letopisa, str. 69—73.

Ivan Rakovec, rojen 18. septembra 1899, dr. phil., redni profesor za geologijo in paleontologijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani; dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 15. junija 1966, upravnik Inštituta za paleontologijo pri akademiji; predsednik Medakademijskega odbora za urejevanje favne in flore Jugoslavije; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; častni član Slovenskega geološkega društva, dopisni član Geo-

loškega društva na Dunaju in Mednarodnega paleontološkega društva. — Glej Letopis II, 47—53.

Andrej O. Župančič, rojen 27. januarja 1916, dr. med., redni profesor za patološko fiziologijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Inštituta za patološko fiziologijo v Ljubljani; dopisni član od 3. julija 1964, redni član od 5. februarja 1970, član Royal Society of Medicine v Londonu, Biochemical Society v Londonu in Associate Member of the Physiological Society v Londonu, Scientific Advisory Panel, fundacije Ciba, v Londonu. — Glej Letopis XV, 50—51 in to knjigo Letopisa, str. 74—75.

Dopisni člani

Milko Bedjanič, rojen 29. junija 1904, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju, dopisni član od 7. februarja 1968. — Glej Letopis XIX, 39.

Vaso Butozan, rojen 5. decembra 1902, dr. vet., častni doktor univerze v Sarajevu in Humboldtove univerze v Berlinu, redni profesor Veterinarske fakultete na univerzi v Sarajevu v pokoju. Od 1966 do 1968 predsednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, redni član Naučnega društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije, redni član Akademije znanosti v New Yorku, dopisni član Akademije za agrarne vede v Nemški demokratični republiki. — Glej Letopis XVIII, 50—51.

Franc Čelesnik, rojen 27. oktobra 1911, dr. med., redni profesor za čeljustno kirurgijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Klinike za čeljustno kirurgijo. Dopisni član od 7. februarja 1969. — Častni član: Fédération Dentaire Nationale Française, Association Française pour le Développement de la Stomatologie, Société Odonto-stomatologique de Lyon, Československá lékařská společnost J. E. Purkyně. — Glej Letopis XX, 49—50.

Branimir Gušić, rojen 6. aprila 1901, dr. med., dr. phil., redni profesor za otorinolaringologijo na Medicinski fakulteti v Zagrebu; dopisni član od 3. julija 1964. Pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, redni član društva otorinolaringologov Collegium Otolaryngo-

logicum Amicitiae Sacrum, častni predsednik grškega otoneurooftalmološkega društva, častni član Zbora liječnika Hrvatske; častni član poljskega, bolgarskega, češkega, nemškega in avstrijskega društva otorinolaringologov ter ameriškega rinološkega društva. — Glej Letopis XV, 41—46.

Dimitrije Jovčić, rojen 14. oktobra 1889, dr. med., redni profesor na Medicinski fakulteti univerze v Beogradu. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Redni član Srpske akademije nauka i umetnosti. Zunanji član Académie de Chirurgie v Parizu; dopisni član Francoske nacionalne akademije medicinskih ved. Častni predsednik Jugoslovenskega ortopedskega in travmatološkega društva. Častni član društva Société Française d'Orthopédie et de Traumatologie v Parizu in češkoslovaškega ortopedskega in travmatološkega društva. Častni predsednik sekcij Srpskega lekarskega društva: kirurške, ortopedsko-travmatološke in pediatrijske; častni član sekcije istega društva za otroško kirurgijo in ortopedijo; dopisni član ameriškega in italijanskega ortopedsko-travmatološkega društva. — Glej Letopis XVIII, 55—58.

Franjo Kogoj, rojen 13. oktobra 1894, dr. med., častni doktor univerz v Ljubljani in Gradcu, vseučilišča v Zagrebu in Vojne medicinske akademije v Beogradu, profesor za dermatovenerologijo vseučilišča v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen podpredsednik, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu in Švicarske akademije medicinskih znanosti, član Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina v Halle a/d Saale, častni član oziroma dopisni član ameriškega, avstralskega, berlinskega, bolgarskega, britanskega, češkoslovaškega, danskega, dunajskega, finskega, francoskega, hamburškega, iranskega, italijanskega, madžarskega, mehikanskega, moskovskega, Münchenskega, nemškega, poljskega, švedskega in venezuelskega dermatološkega društva, francoskega alergološkega društva, nemškega društva za estetično medicino; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, Zbora liječnika Hrvatske v Zagrebu in Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně v Pragi. Nagrada AVNOJ za 1966. Glej Letopis V, 101—102.

Josef Kratochvíl, glej str. 76—77.

Siniša Stanković, rojen 26. marca 1892, dr. phil., redni profesor za zoologijo na univerzi v Beogradu; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka

i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, inozemski član Akademije nauk SSSR v Moskvi. Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis V, 103—104.

Alojzij Tavčar, rojen 2. marca 1895, dr. ing., častni doktor univerze v Ljubljani in vseučilišča v Zagrebu, redni profesor za genetiko in žlahtnenje rastlin na Agronomski fakulteti vseučilišča v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; dopisni član Masarykove akademie prace v Pragi; član: Honorary Scientific Society Sigma X. Cornell University, New York; član in podpredsednik EUCARPIA (evropsko združenje za znanstvena raziskovanja žlahtnenja rastlin), Cambridge, Anglija; član ESNA (evropsko združenje za nuklearne metode v agrikulturi), Wageningen, Nizozemska; predsednik Društva genetičara Jugoslavije. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 105—106.

Kosta Todorović, rojen 5. julija 1887, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni in upravnik infekcijske klinike na univerzi v Beogradu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in tajnik njenega razreda za medicinske vede, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine v Sarajevu, častni predsednik Srpskega lekarskega društva, častni član več podružnic Srpskega lekarskega društva in Saveza lekarskih društev SFRJ, častni član Društva lječara Bosne i Hercegovine, dopisni član Nacionalne medicinske akademije v Parizu, Združenja ameriških medicinskih avtorjev, Znanstveno-medicinskega društva zdravnikov Štajerske, častni član Československé lékařské společnosti J. E. Purkyně v Pragi, častni član društva Union médicale Balkanique v Bukarešti. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 107.

Mstislav Vasiljevič Volkov, rojen 1923, dr. ortopedije, direktor centralnega inštituta za travmatologijo in ortopedijo v Moskvi; dopisni član od 7. februarja 1968. Dopisni član akademije medicinskih nauk SSSR. — Glej Letopis XIX, 40.

Maks Wraber, rojen 16. septembra 1905. Doktor naravoslovja. Dopisni član od 7. februarja 1969. Znanstveni svetnik v Inštitutu za biologijo pri akademiji, predsednik Odbora za urejevanje flore, favne in geje Slovenije, dopisni član v Accademia Italiana di Scienze forestali v Florenci. Častni član Pri-

rodoslovnega društva Slovenije, podpredsednik Vzhodnoalpsko-dinarske sekcije za fitosociologijo. Vodja jugoslovanske delegacije pri Commission internationale pour la protection des régions alpines. — Glej Letopis XX, 51—55.

V. RAZRED

Za umetnosti

Redni člani

Božidar Jakac, rojen 16. julija 1899, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju; redni član od 6. decembra 1949; dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis III, 207—213.

Boris Kalin, rojen 24. junija 1905, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju, kipar-mojster; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 121—122.

Ciril Kosmač, rojen 28. septembra 1910, književnik, redni član od 22. decembra 1961. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis XII, 49—53.

Miško Kranjec, rojen 15. septembra 1908, književnik, redni član od 2. junija 1953; dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Nagrada AVNOJ za 1969. — Glej Letopis V, 125—132.

Bratko Kreft, rojen 11. februarja 1905, dr. phil., redni profesor za novejšo rusko književnost na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; književnik; redni član od 22. decembra 1961; dopisni član Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; tajnik razreda za umetnosti pri akademiji, upravnik Inštituta za slovenski jezik pri akademiji, član osrednjega odbora Jugoslovanskega slavističnega komiteja, član republiške komisije za kulturne zveze s tujino, podpredsednik Mednarodnega slavističnega komiteja, predsednik republiške komisije za preimenovanje in združevanje krajev, predsednik literarno-jezikoslovne sekcije pri republiški raziskovalni skupnosti. — Glej Letopis XII, 63—64.

France Mihelič, rojen 27. aprila 1907, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani; redni član od 6. februarja 1963. Nagrada AVNOJ za 1970. — Glej Letopis XVI, 31—35.

Vladimir Pavšič-Matej Bor, rojen 14. aprila 1913, književnik, redni član od 6. februarja 1965; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. — Glej Letopis XVI, 36—52.

Lucijan Marija Škerjanc, rojen 17. decembra 1900; redni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani v pokoju; redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 216—220.

Dopisni člani

Ivo Andrić, rojen 10. oktobra 1892, književnik; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; Nobelov nagrajenec za književnost v letu 1961. — Nagrada AVNOJ za 1967. — Glej Letopis V, 133—134.

Janez Cilenšek, rojen 4. decembra 1913, skladatelj, profesor Franz Liszt-Hochschule für Musik v Weimarju. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Redni član Nemške akademije umetnosti v Berlinu. — Glej Letopis XVIII, 61—63.

Gustav Krklec, rojen 23. maja 1899. Književnik. Dopisni član od 7. februarja 1969. Pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. — Glej Letopis XX, 56.

Miroslav Krleža, rojen 7. julija 1893, književnik; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Nagrada AVNOJ za 1966. — Glej Letopis V, 139—141.

Desanka Maksimović, rojena 16. maja 1898. Književnica. Dopisni član od 7. februarja 1969. Redna članica Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis XX, 57.

Marjan Mušič, glej str. 82—86.

Edvard Ravnikar, rojen 4. decembra 1907. Ing. arh. Redni profesor za arhitekturo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo univerze v Ljubljani. Dopisni član od 7. februarja 1969. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. — Glej Letopis XX, 58—63.

NOVI ČLANI

DRAGOTIN CVETKO

Rojen 19. septembra 1911 v Vučji vasi pri Ljutomeru. — Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v razredu za zgodovinske in družbene vede, je bil izvoljen 7. februarja 1967; za rednega člana pa 5. februarja 1970. — Njegov življenjepis in delo do izvolitve za dopisnega člana z bibliografijo je objavljen v Letopisu SAZU, 18. knjiga, 1968, str. 31—38.

Tudi v času po izvolitvi za dopisnega člana se je dr. Cvetko uveljavljal kot zgodovinar glasbe pri Slovencih, kot strokovni publicist, kot izdajatelj zgodovinskih muzikaličnih del,

kot organizator muzikološkega raziskovalnega dela in kot širitelj ugleda naše muzikologije v svetu.

V okviru njegovega zgodovinarskega dela zasluži pozornost po obsegu sicer skromna *Histoire de la musique slovène*, ki je izšla l. 1967. Ni je namreč mogoče presojati samo kot posnetek vsebine Zgodovine glasbene umetnosti na Slovenskem v treh zvezkih (1958, 1959, 1960). To ugotavlja tudi J. Andreis, ki pravi, da je metodološki način obravnavanja gradiva drugačen kakor v velikem delu in da vsebuje tudi nove podatke, ki jih v Zgodovini še ni. V istem smislu ocenjuje to knjigo Ivan Klemenčič v *Naših razgledih* (25. III. 1968). Ta kritik sodi, da je vrednost te knjige in njene metode v tem, da je ž njo poudarjena upravičenost glasbenega snovanja kot dela umetnostnega in kulturnega ustvarjanja v malem narodu in njegov pomen in enake možnosti med drugimi narodi.

Kot strokovni publicist je Cvetko tudi v letih, ko ga je vezala predvsem odgovornost za organizacijo mednarodnega muzikološkega kongresa l. 1967 v Ljubljani porabil vsako priložnost, da je na kongresih in v mednarodnih glasilih, posebno

v nemškem in francoskem jeziku, seznanjal svet o izsledkih naše muzikologije.

Najpomembnejše delo pa je ta čas izvršil kot znanstveno kritični izdajatelj Gallusovih del. Že v oceni za prvo izvolitev je bilo upoštevano prvo delo te vrste, izdaja Gallusovih *Harmoniae morales*, l. 1968 pa so sledila *Moralia*. Vzbudila so splošno priznanje zaradi dognane metode in po prizadevnih knjižno reprezentativni tiskarsko grafični izdaji. Doma so to izdajo ocenjevali: J. Sivec v *Prostor* in čas 1969, 5/6, ki pozitivno ocenjuje modernejšo transkripcijo akcidenc in se strinja s tem, da je izdajatelj melodično in harmonsko sporne oblike tolmačil v duhu enharmonike, nekoliko višje intonacije kritičnih tonov. Tudi prenos izvorne notne pisave v današnjo notno pisavo je izveden kritično.

T. Šegula v *Prosvetnem delavcu* (5. VI. 1969), V. Ukmar v *Delu* (13. V. 1969) in Marjan Lipovšek v *Naših razgledih* (24. V. 1969) se s to oceno strinjajo, Lipovšek pa izrecno pravi: »Oblikovanje teh zaradi nejasnosti v izvornih tekstih vedno spornih točk lahko v redakciji, kakor jo postavlja naš natis zbirke *Moralia*, obvelja kot zgodovinsko in praktično utemeljeno«. Nad vse priznalno, s temi sodbami soglašujočo oceno je priobčil Paul Henry Lang v *The Musical Quarterly* v New Yorku (vol. LIII, No. 3, julij 1967) o izdaji *Harmoniae morales*, ki ugotavlja, da bo ta izdaja odkritje za marsikoga; kratka, a temeljita in skrbna analiza je odlična. Posebno vrednost pripisuje Cvetkovi ugotovitvi, da je v polifonalnih skladbah koralni element »harmoničen« brez funkcionalnega smisla, v homofoničnih skladbah pa se opaža funkcionalni red. Profesor Andreis pravi, da te izdaje odkrivajo novega Gallusa, v revizijskem poročilu pa prihaja do izraza Cvetkova akribija in učenjaška vestnost in točnost.

O ugledu v inozemstvu priča izbor Cvetka za podpredsednika mednarodnega muzikološkega društva, še bolj pa poziv Deutscher Akademischer Austauschdienst v Berlinu k sodelovanju v tamošnjem mednarodnem muzikološkem inštitutu pri raziskovanju balkanološke muzikologije.

Josip Andreis, najodličnejši jugoslovanski muzikolog, o dr. Cvetku ugotavlja: »Ta odlični znanstvenik je s svojimi zgodovinskimi in monografskimi deli pokazal pot, ki jo mora jugoslovanska muzikologija ubrati, če hoče ostati na višini prave, resne znanosti; z ustanovitvijo ljubljanske muzikološke katedre, prve v Jugoslaviji, je postavil Cvetko čvrst temelj za šolanje mladih muzikologov v domovini; posledica tega je, da se njih število iz leta v leto veča; s tem da je priredil vrsto

izdaj del iz slovenske glasbene preteklosti, je dosegel, da ta dela ne ostajajo mrtve besede na papirju, temveč da postajajo sestavni del sodobnega glasbenega življenja in opozarjajo naše današnje ljudi na veličino naše umetniške preteklosti; poskrbel je, da tudi inozemski glasbeni krogi dobe možnost za seznanjenje z razvojem slovenske glasbe v enem izmed velikih svetovnih jezikov. Mislim, da lahko rečem, da precej dobro poznam delo jugoslovanskih muzikologov, starejših in mlajših. Prav zato lahko ugotovim, da se v jugoslovanski muzikologiji do danes ni pojavila druga osebnost, ki bi jo mogli po mnogostranosti dela in vrednosti znanstvenih rezultatov primerjati z Dragotinom Cvetkom.

Bibliografija (izbor).

Po izvolitvi za dopisnega člana, pred tem glej Letopis SAZU, XVIII, 34—38.

I. *Samostojne publikacije* (knjige)

Histoire de la musique slovène. Maribor 1967, str. 336.

Gallus, Moralia, redakcija, uvod (I—XXIV, sorevizija), Ljubljana 1968 (slovenski in francoski tekst).

II. *Razprave, eseji, članki*

Le problème du rythme dans les oeuvres de Jacobus Gallus, Festschrift B-Stäblein, Kassel 1967, 28—33.

Slowenische Musik bis zur Moderne, Zvuk 77/78, 1967, 88—94.

Leges Academiae Phil-Harmonicorum Labaci metropoli Carnioliae adunatorium, Acta musicologica XXXIX, 1967, 106—115.

Začetek slovenske odrske glasbe. Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja III, 1967, 117—146.

Contribution à la question sur l'année de la fondation de l'Academia Philharmonicorum Labacensis, v Festschrift W. Wiora, Kassel 1967, 342—349.

Die Quellen zur Biographie von J. B. Dolar, Acta congressus historiae slavicae Salisburgensis, Wiesbaden 1968, 155—160.

Die Musik der slowenischen Protestanten, v publikaciji Geschichte, Kultur und Geisteswelt der Slowenen I, München 1968, 111—124.

Das erste slowenische Gesangbuch, Jahrbuch für Liturgik und Hymnologie, Kassel 1968, 163—167.

Research into the Folk Music of Yugoslavia, v publikaciji Creating a wider interest in Traditional Music, Berlin 1968, 204—207.

Južnoslovanska glasba v zgodovini evropske glasbe, Muzikološki zbornik IV, 1968, 5—20.

Muzikološke studije u Jugoslaviji, Zvuk 1968, št. 87/88, 425—432.

Janačeks Opern im Theater von Ljubljana, Acta Janačkiana I, Brno 1968, 80—86.

Contributions à la question de la technique d'exécution des compositions de Jacobus Gallus, v publikaciji Musica antiqua — Colloquium Brno 1967, Brno 1968, 73—79.

Gustav Mahlers Saison 1881/1882 in Laibach (Slovenien), Musik des Ostens 5, 1969, 74—84.

Le opere di Verdi al Teatro Nobile di Lubiana, Atti del I° Congresso internazionale di studi verdiani, Parma 1969, 346—351.

Jakob Zupan: The Last Master of the Slovenian Baroque, Essays in Musicology, Pittsburgh 1969, 9—20.

Die Musik in Geschichte und Gegenwart (Kassel), prispevki za slovenske in delno hrvatske skladatelje oz. teoretike in muzikologe v zv. XIV (1968).

Slovenski biografski leksikon, zv. X (1967), posamezni biografski prispevki.

RAZRED ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN TEHNIČNE VEDE

DAVORIN DOLAR

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede je bil izvoljen 5. februarja 1970.

Davorin Dolar je bil rojen 1. februarja 1921 v Kranju. — Na tehnični fakulteti v Ljubljani je diplomiral za inženirja kemije l. 1944. V letih 1945—51 je bil asistent na medicinski fakulteti, vmes (1946—47) pa kot specializant na fakulteti za kemijo leningrajske univerze. Docent na fakulteti za kemijo ljubljanske Tehnične visoke šole je postal l. 1952, izredni profesor pa l. 1960.

Leta 1956 je opravil doktorat z disertacijo »Ionsko izmenjalske in oksidoredukcijske lastnosti politiolstirena«. V šolskem letu 1955—56 je bil na Polytechnic Institute of Brooklyn v ZDA. Leta 1965 je postal redni profesor na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo univerze v Ljubljani. Leto 1967—68 je prebil v Camille Dreyfus Laboratory of the Research Triangle Institute (Durham, N. C.).

Udeležil se je številnih mednarodnih in domačih kongresov z referati. O svojem raziskovalnem delu je predaval v okviru domačih kemijskih društev in v inozemstvu (na univerzi v Trstu; University of California, Berkeley; University of California La Jolla (San Diego); Rutgers University, New Brunswick; Oak Ridge National Laboratory, Air Craft Research Laboratories, Hartford, Conn.; Research Triangle Institute, Durham). Predaval je tudi na mednarodnih letnih šolah (Brooklyn 1955, Cavtat 1969).

Znanstveno delo

Predmet raziskav prof. D. Dolarja so polielektroliti. Termodinamika in struktura raztopin umetnih polielektrolitov sta v zadnjem desetletju pritegnili pozornost mnogih eksperimentalnih raziskovalcev in teoretikov zaradi fundamentalnega pomena, pa tudi zaradi praktične uporabnosti ter povezave z biomolekulami. Prof. Dolar je začel svoje raziskave pri zamreženih polielektrolitih, ki imajo lastnosti ionskih izmenjalcev. S primerno izbiro osnove in substituent, ki so sposobne ionizacije, se da doseči zanimive in pomembne efekte selektivnosti in s tem separacija kationov. V to področje sodi 7 publikacij. Med temi je tudi delo »Separation of Traces of the Rare Earth Elements«, ki je pri nas prvo s področja uporabe ionske izmenjave v separacijske namene.

Bolj kot uporaba so prof. Dolarja zanimale fizikalne osnove obnašanja polielektrolitov in možnosti teorijske obravnave njih lastnosti. Zato je precej dela posvetil termodinamiki nabrekanja. S sodelavci je opravil obširno delo pri določanju entalpije, proste entalpije in entropije nabrekanja ter ustreznih parcialnih molskih količin za izmenjalce v različnem ionskem stanju in z različno stopnjo zamreženja. Iz rezultatov sledi, da so efekti odvisni predvsem od vrste adsorbiranih ionov, medtem ko ima zamreženost manjši vpliv. O teh raziskavah poroča v 5 publikacijah. Poleg samih rezultatov je pomembna primerjava teh s prirejeno teorijo Ricea in Harrisa, ki pa kaže le kvalitativno ujemanje z rezultati meritev. V teoriji so upoštevane le interakcije ioniziranih skupin z najbližjimi sosedi, kar pa ni dovolj za kvantitativno ujemanje z eksperimenti. Poleg vpliva stopnje vezanja ionov na prosto entalpijo je treba upoštevati še nekatere parametre, ki jih žal eksperiment ne daje.

Nadaljnje raziskave je usmeril prof. Dolar na termodinamiko vodnih raztopin polistirensulfonske kisline in njenih soli, ki so tipični predstavniki močnih polielektrolitov in kažejo v obnašanju zelo značilna odstopanja od navadnih močnih elektrolitov. Raziskave so kombinacija preciznega eksperimentalnega dela z zelo tehtno teorijsko obravnavo na podlagi modelne razporeditve nabojev v raztopinah polielektrolitov. Eksperimentalno delo obsega meritve individualnih koeficientov aktivnosti eno- in dvovalentnih protiionov in razredčilnih entalpij. Rezultati se dobro ujemajo z računi na osnovi paličastega modela. Tako račun kot eksperiment kažeta pri nizkih koncentracijah linearno odvisnost razredčilne entalpije od logaritma koncentracije. To je bistvena razlika v primeri z navadnimi elektro-

liti in pomemben nov izsledek. Nadalje je prof. Dolar izračunal elektrostatski prosti energiji poliona in protiionov. Iz dobljenega izraza je izpeljal vse koeficiente aktivnosti in osmozni koeficient kot funkcije koncentracije in osnovnih dimenzij poliona. Presenetljiv je rezultat za koeficient aktivnosti poliona, ki izredno hitro pada z rastočo koncentracijo. Za preizkus dobljenih rezultatov so bila izvršena merjenja napetosti koncentracijskih členov s prenosom in merjenja transportnih števil. Ujemanje rezultatov s teorijo, ki je izredno dobro, kaže na bistven vpliv protiiona na termodinamske lastnosti raztopin polielektrolitov. Iz te problematike je objavil prof. Dolar s sodelavci 9 publikacij.

Med najpomembnejši sodita deli »Rodlike Model for a Polyelectrolyte Solution with Mono- and Divalent Counterions« (skupaj z A. Peterlinom) in »The Ratio of Activity Coefficients of Counterions in Mixed Solution of Polystyrenesulphonic Acid and its Lead Salt« (skupaj s K. Južničem). V prvem obravnava problem istočasne porazdelitve dveh protiionskih vrst za različno valenco okrog paličastega poliona. Pri matematični obravnavi nastopa integralna enačba, ki se ne da analitično rešiti in je bilo treba potencial numerično izračunati. Na osnovi potenciala je izračunal stopnjo vezanja eno- in dvovalentnih protiionov kot funkcijo ekvivalentnega ulomka. Zanimiv je izsledek, da so dvovalentni ioni tembolj vezani čim manj jih je v primeri z enovalentnimi ioni. V drugem delu je podana primerjava z eksperimentalnimi rezultati določanja koeficientov aktivnosti, ki potrdi teorijske predpostavke.

Poleg objavljenih 22 originalnih znanstvenih razprav, pri katerih je prof. Dolar vodilni avtor, sta v bibliografiji še dve strokovni publikaciji. Ostali raziskovalni izsledki se nahajajo v poročilih za Zvezni fond in Sklad Borisa Kidriča.

Delo prof. Dolarja karakterizira kombinacija izvrstne eksperimentalne metodike z matematično oblikovano teorijo. Take vrste delo ne more voditi do velikega števila publikacij, ki so pa zato tembolj tehtne i po vrednosti eksperimentalnih podatkov i po kvaliteti vrednotenja. Dolarjeva dela so zelo tehten in izviran prispevek novemu področju — termodinamiki polielektrolitov, s katerimi se je uvrstil med naše najvidnejše predstavnike fizikalne kemije. Pritegnil je precej širok krog sodelavcev, med katerimi so se nekateri že tudi sami uvrstili med odlične raziskovalce in akademske učitelje, tako da lahko govorimo o ljubljanski šoli fizikalne kemije, ki ima utrjen mednarodni sloves.

Publikacije

1. Separation of Traces of the Rare Earth Elements from Uranium by Means of Amberlite IR-120 Resin. *Recueil de Travaux de l'Institut de Recherches sur la Structure de la Matière* 2, 77 (1953), (skupaj z Zorico Draganić).
2. Polythiolstyrene — A New Oxidation-Reduction Ion Exchange Resin. *J. Amer. Chem. Soc.* 77, 3675 (1955), (skupaj z H. P. Gregorjem in H. G. Hoeschelom).
3. Conversion of Uranyl Sulfate to Nitrate by Ion Exchange. *J. Stefan Inst. Reports* 4, 159 (1957), (skupaj z I. Berglezom).
4. Enthalpies of Swelling of Cation Exchange Resins. *Vestnik SDK* 5, 35 (1958), (skupaj z M. Močnikovo).
5. Thermodynamic Functions of Swelling of Cross-Linked Polystyrenesulphonic Acid Resins. I. Resins in the Hydrogen State. *Z. Physik. Chem. N. F.* 18, 11 (1958), (skupno s S. Lapanjetom).
6. Selectivity Coefficients of an Acenaphthene-sulphonic Acid Ion Exchange Resin. *J. Stefan Inst. Reports* 5, 53 (1958), (skupaj z M. Piršem in G. Mohorčičem).
7. Thermodynamic Functions of Swelling of Cross-Linked Polystyrenesulphonic Acid Resins. II. Resins in the Sodium State. *Z. Physik. Chem. N. F.* 21, 376 (1959), (skupaj s S. Lapanjetom).
8. Thermodynamics of Water Sorption by Polymethylstyrenesulphonic Acid and its Sodium Salt. *Makromol. Chem.* 51, 77 (1960), (skupaj s S. Lapanjetom in L. Čelikom).
9. Amperometric Titration on Hypophosphate. *Vestnik SKD* 7, 7 (1960), (skupaj z M. Ostankovo).
10. Thermodynamic Functions of Swelling of Cross-Linked Polystyrenesulphonic Acid Resins. III. Resins in the Potassium State. *Z. Physik. Chem. N. F.* 34, 360 (1962), (skupaj s S. Lapanjetom in S. Paljkovo).
11. Ion Exchange Properties of a — (—3— Acenaphthoyl) — Propionic Acid-Formaldehyde Resin. *Vestnik SKD* 9, 1 (1962), (skupaj z G. Mohorčičem in M. Piršem).
12. Ion Exchange Properties of a Polyacenaphthylene-Divinylbenzene Sulphonic Acid Resin. *Makromol. Chem.* 84, 108 (1965), (skupaj z G. Mohorčičem in M. Piršem).
13. Activity Coefficients of Counterions in Solutions of Polymethylstyrenesulphonic Acid and its Salts. I. Monovalent Counterions. *Z. Physik. Chem. N. F.* 56, 1 (1967), (skupaj s S. Omanom).
14. Activity Coefficients of Counterions in Solutions of Polymethylstyrenesulphonic Acid and its Salts. II. Divalent Counterions. *Z. Physik. Chem.* 56, 13 (1967), (skupaj s S. Omanom).
15. Heats of Dilution of Polyelectrolyte Solutions. I. Polystyrenesulphonic Acid and its Sodium Salt. *Z. Physik. Chem. N. F.* 56, 207 (1967), (skupaj z J. Škerjancem in D. Leskovškom).
16. Heats of Dilution of Polyelectrolyte Solutions II. Zinc Polystyrene-sulphonate. *Z. Physik. Chem.* 56, 218 (1967), (skupaj z J. Škerjancem in D. Leskovškom).
17. The Electrostatic Free Energy of a Polyion and its Counterions. *Z. Physik. Chem. N. F.* 58, 170 (1968).
18. Ion Exchange Equilibria on a Doubly Sulphonated Polystyrenesulphonic Acid Resin. *Vestnik SKD* 13, 13 (1966), (skupaj z M. Piršem).
19. Ion Binding by Polystyrenesulphonic Acid. *J. Polymer Sci. Part C, No. 16*, 3557 (1968), (skupaj z J. Španom in A. Pretnarjem).

20. The Mean Activity Coefficient of Polystyrenesulphonic Acid. *Makromol. Chem.* 118, 60 (1968), (skupaj s H. Leskovškovo).

21. Rodlike Model for a Polyelectrolyte Solution with Mono- and Divalent Counterions. *J. Chem. Physik*, 50, 3011 (1969), (skupaj z A. Peterlinom).

22. The Ratio of Activity Coefficients of Counterions in Mixed Solution of Polystyrenesulphonic Acid and its Lead Salt. First Int. Conference on Calorimetry and Thermodynamics. Warsaw, 1969. Reprint pp. 1—7 (skupaj s K. Južničem).

JANEZ PEKLENIK

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede je bil izvoljen 5. februarja 1970.

Rojen 11. junija 1926 v Trzinu. — Maturiral je leta 1946 v Ljubljani in diplomiral maja 1954 na Strojni fakulteti univerze v Ljubljani, kjer je študiral od leta 1946 do 1954.

V letih 1955 do 1957 je deloval kot redni asistent na Technische Hochschule v Aachenu pri prof. dr. H. Opitzu. Tam je julija 1957 promoviral z disertacijo »Ermittlung geometrischer und physika-

lischer Größen für die Grundlagenforschung des Schleifens«. Od leta 1957 do 1961 je bil znanstveni sodelavec na Technische Hochschule v Aachenu. Februarja 1961 se je prav tam habilitiral z delom »Untersuchung der Genauigkeitsfragen in der automatisierten Fertigung«, nakar je bil imenovan za rednega docenta ter predaval in deloval od 1961 do 1964 leta.

Medtem je pri Collège International pour l'étude scientifique des techniques de production mécanique (CIRP) objavil razpravo »Beitrag zur Härteprüfung von Schlenfkörpern«, o kateri je članom CIRP-a predaval na redni skupščini v Zürichu leta 1959. Na podlagi te razprave je od CIRP-a prejel visoko mednarodno odlikovanje za znanstvena dela mladih tehnologov — Taylorjevo medaljo — kar mu je omogočilo, da je postal leta 1966 redni član CIRP-a.

S svojimi številnimi znanstvenimi publikacijami do leta 1962 in z razpravo na kolegiju CIRP-a je postal v znanstvenih krogih priznan kot odličen tehnolog-raziskovalec, da ga je Carnegie Institute of Technology v Pittsburgu, USA, imenovala za Visiting Assoc. profesorja. Tam je delal eno leto. Od leta 1964 do 1969 je bil redni profesor na univerzi v Birminghamu kot nosilec stolice za Manufacturing Systems.

V letu 1965 je bil izvoljen za rednega profesorja na Fakulteti za strojništvo univerze v Ljubljani.

Dr. Peklenik je redni član CIRP-a, VDI (Verein Deutscher Ingenieure), ASME (American Society of Mechanical Engineers), Fellow of the Institution of Mechanical Engineers, je član Editorial Board of International Journal of Systems Sciences, London, član komiteja Zveznega izvršnega sveta za znanost, tehnologijo in izobraževanje, član direktorske grupe za razvoj programskega sistema EXAPT. Aachen, in član Institute for Advance Studies in Science and Engineering, University of Birmingham.

V prvi dobi raziskovalnega delovanja se je dr. Peklenik posvetil raziskovanju fizike brusilnih procesov in obširni problematiki izoblikovanja kvalitetnih površin obdelovancev. Že v svoji disertaciji je leta 1957 prikazal več izvirnih zamisli, med drugim je razvil tudi metodo in napravo za določanje brusilne temperature direktno na brušeni ploskvi obdelovanca med brušenjem. S to metodo je bilo mogoče eksperimentalno dokazati številne hipoteze v mehanizmu brusilnega procesa in doseči odločujoči prodor te tehnologije v smeri višjih storilnosti in aplikativnosti tega procesa v industriji.

Zelo pomembna je Peklenikova razprava o določanju trdote brusilnih orodij. Problem eksperimentalnega in teoretičnega določanja fizikalnih lastnosti teles s popolnoma slučajnostno prostorsko razdelitvijo elementov je bil po 50 letih uspešno rešen. V zvezi s tem je bila prvič predlagana fizikalna skala trdote za brusilna orodja, ki je bila razvita na podlagi razvite merilne metode in statistične obdelave merilnih podatkov. Metoda in merilna priprava sta patentirani in se v industrijah, kakor tudi v raziskovalnih inštitutih Nemčije, Anglije, ZDA in Japonske uspešno uporabljata. Tudi na Strojnem inštitutu fakultete za strojništvo je bila izdelana preizkuševalna naprava za bruse, ki služi kot dragocen prispevek pri kontroli brusov tovarne Swaty v Mariboru.

Tem osnovnim raziskavam brusilnega postopka so sledili v novejšem času novi prispevki, ki se predvsem ukvarjajo z adaptivno regulacijo in on-line identifikacijo brusilnega postopka, upoštevajoč Monte Carlo simulacijo, statistično optimiranje in tehnologijo. Njegova dela s področja brušenja predstavljajo konico v svetovnem merilu in so bila predstavljena skoraj brez izjeme, med drugim v japonščino, ruščino in angleščino (nemška dela).

Habilitacijsko delo dr. Peklenika, s katerim je pridobil venia legendi na Technische Hochschule v Aachenu 1961 pa kaže, da se je njegovo raziskovalno delo preusmerilo v povsem druga področja in to v avtomatizacijo obdelovalnih sistemov in teh-

nično kibernetiko. V raziskovalnih delih, ki so usmerjena predvsem v adaptivno regulacijo, on-line identifikacijo obdelovalnih procesov z uporabo digitalnih računalnikov, integracijo obdelovalnih procesov kot brušenja in odrezavanja z uporabo teorije sistemov in teorije stohastičnih procesov predstavlja originalne prispevke na področju mehanske tehnologije z visokim znanstvenim nivojem. Z ozirom na ta pionirska dela je bil izvoljen na CIRP-a kongresu za chairmana mednarodne raziskovalne skupine »Manufacturing Systems«, v kateri delujejo številni znani znanstveniki in strokovnjaki iz teh področij. V času svojega bivanja v ZDA je začel dr. Peklenik raziskovati problem tribologije in v tej zvezi še posebno vprašanja karakterizacije tehničnih površin. Ta dela predstavljajo danes pomemben doprinos v razvoju te veje znanosti. Na podlagi teh del je bil izvoljen za člana grupe ekspertov za ta vprašanja pri OECD v letu 1965. Letos je bil izvoljen za predsednika raziskovalne grupe CIRP-a »Surfaces«, kjer so člani najvidnejši predstavniki te veje na svetu.

Dr. Peklenik izdaja serijo monografij »Advances in Manufacturing Systems, Research and Development« pri Pergamon Press, Oxford.

Prof. Peklenik deluje na Fakulteti za strojništvo kot redni profesor za predmete — tehnična kibernetika, obdelovalni sistemi in eksperimentalne metode. Ustanovil je že pri svojem imenovanju leta 1965 močno raziskovalno skupino v okviru Inštituta za strojništvo, ki tesno sodeluje z industrijo in nekaterimi raziskovalnimi inštitucijami v državi. Poleg tega vodi tudi postdiplomsko šolo za obdelovalne in krmilne sisteme.

Dr. Peklenik je s svojim znanstvenim delovanjem dosegel prav izredne uspehe in uživa visoko mednarodno reputacijo. Iz zgoraj navedenih razlogov je bil izvoljen kot pomemben in prizadeven strokovnjak s posebno iznajditeljsko sposobnostjo za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Znanstvene razprave

1. Das Schleifen von hartmetallbestückten Werkzeugen. Industrie Anzeiger 1956, Nr. 63, s. 960.

2. Forschungsergebnisse und Erfahrungen beim Zerspanen mit keramischen Schneidplatten in der UdSSR und Tschechoslowakei. Industrie Anzeiger 1957, Nr. 30, s. 277.

3. Ermittlung von geometrischen und physikalischen Kenngrößen für die Grundlagenforschung des Schleifens. Dissertation Technische Hochschule Aachen 1957.

4. Der Mechanismus des Schleifens und die Überschleiffzahl. Industrie Anzeiger 1958, Nr. 1, s. 10.

5. Untersuchungen über das Verschleisskriterium beim Schleifen. Industrie Anzeiger 1958, Nr. 27, s. 397.

6. Beitrag zur Bestimmung der Spandicke beim Schleifen. Industrie Anzeiger 1958, Nr. 55, s. 829.
7. Untersuchungen von Messteuerungen für Werkzeugmaschinen. Industrie Anzeiger 1958, Nr. 89, s. 1355.
8. Moderne merilne metode pri raziskovanju obdelovalnosti. Stroj-
niški vestnik 1958, Nr. 3/4, s. 59.
9. Razvojne tendence v gradnji obdelovalnih strojev. Strojniški
vestnik 1958, Nr. 6, s. 141.
10. Zur Fertigungsstabilität messgesteuerter Werkzeugmaschinen.
Industrie Anzeiger 1959, Nr. 54, s. 839.
11. Über den Aufbau und das Verhalten messgesteuerter Werkzeug-
maschinen (H. Opitz) (v obliki knjige). Forschungsberichte des Landes
Nordrhein Westfalen 1959, Westdeutscher Verlag Köln-Opladen.
12. Contribution to the Theory of Grinding, Mechanical Journal
1959, Nr. 4/5, s. 1—15. — »Prispevek k teoriji brušenja«, Strojniški
vestnik 1959.
13. Verzahnungen mit Kreisprofil. Industrie Anzeiger 1959, Nr.
80, s. 1270.
14. Neue statische und dynamische Prüfmethode der physikalisch-
mechanischen Eigenschaften von Schleifkörpern. Industrie Anzeiger
1960, Nr. 28, s. 431.
15. Untersuchungen der Härte von Schleifkörpern. Industrie An-
zeiger 1960, Nr. 28, s. 431.
16. Über einige Gesetzmässigkeiten des Aufbaues von Schleif-
körpern als Zerspanungswerkzeuge. Industrie Anzeiger 1960, Nr. 46,
s. 705.
17. Beitrag zur Zähigkeitsprüfung von Schleifkörpern. Industrie
Anzeiger 1960, s. 712.
18. Avtomatizacija v serijski proizvodnji. Strojniški vestnik 1960,
Nr. 5.
19. Beitrag zur Härteprüfung von Schleifkörpern. Microtecnie
1960, Nr. 5 in 6.
20. On the Analysis of Random Errors in Precision Grinding.
Operations — Discussion: Trans. ASME 1961, May, s. 139—140.
21. Genauigkeitsfragen in der automatisierten Fertigung. Habi-
tationsschrift Technische Hochschule, Aachen, Westdeutscher Verlag
Köln-Opladen, 104 strani (knjiga).
22. Untersuchung der Genauigkeit in der automatisierten Ferti-
gung. Industrie Anzeiger 1961, Nr. 53, s. 987.
23. Versuchsergebnisse zur Ausbildung der Schneideelemente an
Schleifwerkzeugen. Industrie Anzeiger 1961, s. 1929.
24. Methoden zum Ausgleich zufälliger und systematischer Stör-
größen beim Einsatz von Werkzeugmaschinen. Industrie Anzeiger
1962, s. 1942.
25. Testing of Grinding Wheels. Proc. 3rd Intern. MTDR Conf.
Birmingham 1962. Pergamon Press, Oxford 1963, s. 163 (z Opitzom).
26. Contribution to the Correlation Theory for the Grinding
Process. Trans. ASME 1964, vol. 86, s. 97.
27. Grinding Fundamentals. Proc. Intern. Prod. Conf. Pittsburg
1963, s. 201.
28. Contribution to the Surface Characterisation. CIRP Annals
1964, s. 173.
29. Light Projections Technique for Studying Surface Roughness.
CIRP Annals 1964, s. 279. (z M. C. Shawom).

30. Comparison to Static and Dynamic Hardness of Grinding Wheels. Trans. ASME, Series B, Nr. 3, August 1964, vol. 86, s. 294—298.
31. Untersuchung der Eigenschaften von Schleifkörpern und ihr Verhalten im Schleifvorgang (z Opitz, Brückner). Westdeutscher Verlag, Köln-Opladen 1964.
32. Untersuchung der Härte von Schleifkörpern (z Opitzem in Ernstom). Westdeutscher Verlag, Köln-Opladen 1964.
33. Grundlagen zur Korrelationstheorie technischer Oberflächen. Industrie Anzeiger 1965, s. 456.
34. Einige Bemerkungen zur Bestimmung elastischer Eigenschaften von Schleifwerkzeugen. Werkstattstechnik 1965, s. 274.
35. A Proposal for a Physical Hardness Grading Systems for Grinding Wheels. Proc. Intern. MTDR Conf. Manchester 1965. Pergamon Press 1966, s. 611.
36. Prüfung der Bindungshärte von keramischgebundenen Zieh- und Feinziehsteinen (z Ernstom). Fertigungstechnik und Betrieb 1965, s. 101.
37. Untersuchung zur Korrelationstheorie des Schleifvorganges. Strojniški vestnik 1965, št. 4/5, s. 1.
38. Pomen raziskovalnega dela v obdelovalni tehniki za industrijski razvoj. Strojniški vestnik 1966, št. 4/5, s. 123.
39. Machines Tool Technology — Decisive Factor in Industrial Development (nastopno predavanje). University of Birmingham 1966.
40. Nove obdelovalne metode in njihove razvojne tendence. Strojniški vestnik 1967, s. 65.
41. New Concepts in Investigating the Manufacturing Systems by means of Random Process Analysis (s Kwiatkowskim). Proc. 7th Intern. MTDR Conf. Birmingham 1966. Pergamon Press 1967, s. 683.
42. Random Processes in Manufacturing Systems, CIRP Annals 1967, s. 67.
43. Investigation of the Surface Typology, CIRP Annals 1967, s. 381.
44. Grinding Wheel and Wear Mechanichs. Proc. Intern. Conf. of Manufacturing Technology Ann Arbor 1967, s. 581.
45. Workpiece Accuracy Criterion for the Dynamic Machine Tool Acceptance Test. Intern. Journal Machine Tool. Res. 1967, s. 303.
46. New Developments in Surface Characterisation and Maesurement by means of Random Process Analysis. Proc. on Properties and Metrology of Surfaces, Oxford 1968.
47. A Statistical Analysis of the Cutting System based on an Energy Principle. Proc. Intern. Conf. MTDR Manchester 1967, Pergamon Press 1968, s. 209.
48. An Analysis of Microgeometrical Isotropy for Random Surface Structures. CIRP Annals 1968, s. 325.
49. A Basic Study of a Three Dimensional Assesment of the Surface Generated in a Manufacturing Process. CIRP Annals 1968, p. 257.
50. Three Dimensional Simulation Techniques of the Grinding. Process I. Proceedings of the First International Seminar on Manufacturing Systems, Birmingham 1968, Pergamon Press Oxford 1970. (z Yoshikawa).
51. Three Dimensional Simulation Techniques of the Grinding Process II. Effect of Grinding Conditions and Wear on the Statistical Distribution of Geometrical Chip Parameters (with Yoshikawa), CIRP Annals, Vol. 18, pp. 361—365.

52. Geometrical Adaptive Control of Manufacturing Systems. CIRP Annals, 18, 1970, pp. 265—272.

53. Manufacturing System Concept — Development and Integration. Proceedings of 10. MTDR-Conference, Manchester 1969, Pergamon Press Oxford pp. 583—600.

54. Der Einfluss der Fertigungsbedingungen auf die zu erzielende Oberfläche, Feingerätetechnik 1969. Berichte der II. Internationalen Konferenz für die Oberflächen, Karl-Marx Stadt 1969.

55. An Analysis of the Transient Cutting Energies and the Behaviour of the Metal Cutting System Using Correlation Technique (z Mosedale). I. International Seminar on Manufacturing Systems, Proc. I. Intern. Sem., Birmingham 1968, Pergamon Press Oxford 1970.

56. Uvodne raziskave brušenja s krmiljeno primično silo. Strojniški vestnik, Ljubljana 1969, št. 2, str. 49—54.

57. Analysis of Scientific Approach in CIRP. CIRP Annals, 1969, pp. 13—15, Vol. 18.

Patenti

1. Zeichenvorrichtung mit Parallelführung, Deutsches Bundes Patent 1014 884, 13. febr. 1957.

2. Verfahren zum Ermitteln der Härte von Schleifkörpern und Vorrichtung zum Durchführen dieses Verfahrens, Deutsches Bundes Patent 1 159 671, 22. maja 1964.

3. Verfahren und Vorrichtung zur Kenngrössenermittlung bei stochastischen Prozessen. Deutsches Bundes Patent No. 1245 505, 1. febr. 1968.

Francoski patent No. 1450 309, 19. oktobra 1965.

Angleški patent No. 1122797, 2. decembra 1968.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede je bil izvoljen 5. februarja 1970.

Rodil se je 18. 9. 1926 v Ljubljani. Leta 1952 je diplomiral na fakulteti za kemijo Tehniške visoke šole, leta 1953 na naravoslovni fakulteti, a leta 1955 je doktoriral na ljubljanski univerzi z disertacijo »Sinteze v vrsti cikloheptatrienov«. Od asistenta je postopoma napredoval do rednega profesorja za organsko kemijo na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. V letih 1953–55

je bil na specializaciji na univerzi v Cambridge-u (Anglija), leta 1963 več mesecev na univerzi v Freiburgu v Zah. Nemčiji, leta 1966 je obiskal več univerz v Angliji in imel predavanja, leta 1968 pa je za časa dvomesečnega bivanja v ZDA, ki sta mu ga omogočila Svet Akademij SFRJ in National Academy of Sciences, Washington, obiskal sedem ameriških univerz ter obiske izkoristil za izpopolnjevanje in več predavanj. Leta 1962 je prejel nagrado sklada Borisa Kidriča za raziskave organskih spojin.

Imel je razne funkcije v samoupravnih organih fakultete in v strokovnih društvih. Je član uredniškega odbora *Croatica Chemica Acta*, *Vestnika Slovenskega kemijskega društva*, *Journal of Heterocyclic Chemistry*. Bil je tudi član uredniškega odbora *Index Chemicus* ter član komisije za šolstvo unije kemijskih društev SFRJ. Je član Hrvatskega kemijskega društva, *American Chemical Society*, član sekcije za organsko kemijo pri *American Chemical Society*, član *Chemical Society (London)* ter *International Society of Heterocyclic Chemistry*.

S predavanji je sodeloval na kongresih v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Opatiji, Varšavi, Brnu, Groningenu, Sofiji, Bruxellesu, Pragi, Louvainu in Reinhardtsbrunn; na 2. internacionalnem kongresu za heterociklično kemijo v Montpellieru pa je imel plenarno predavanje. Na povabilo kemijskih društev in

univerz je predaval na univerzah v Zagrebu, na Dunaju, v Coventry-ju, Padovi, Würzburgu, na Utah University, University of Stanford in New Mexico.

Znanstveno delo

Delovno področje prof. Tišlerja obsega raziskave sintez in reaktivnosti organskih spojin, zlasti heterocikličnih. Smoter in pomembnost teh raziskav sta v sorodnosti preiskovalnih sistemov z naravnimi biološko pomembnimi sistemi kot so purini in pteridini, nekateri antimetaboliti in podobno.

Eno skupino del (24 publikacij) predstavljajo raziskave tiosemikarbazidov, njihove reaktivnosti in tvorbo raznih heterocikličnih sistemov na njihovi osnovi. Tovrstni sistemi s potencialno tautomernimi tioamidnimi skupinami omogočajo lahko reakcije substitucije ali ciklizacije na različnih atomih teh skupin, kar ima za posledico nastanek različnih produktov. Zato je kemija takih spojin dokaj pomembna, pa tudi za določeno število naravnih spojin, ki so bile v tej zvezi raziskane, je bila njihova struktura zadovoljivo podana. Vzporedno z omenjenimi raziskavami obravnava v nadaljnjih 15 razpravah reaktivnost heterocikličnih spojin s tioamidno skupino kot sestavnim delom molekule.

Druga večja skupina raziskav (13 publikacij) obravnava piridazinove in triazinove derivate ter bicikle in policikle na tej osnovi. Raziskave v vrsti piridazinov in 1, 3, 5 — triazinov so služile predvsem za pripravo spojin kot modelnih substanc in za pripravo izhodnih spojin za sinteze policiklov ter v določeni meri tudi za ugotavljanje njihove reaktivnosti, ki je potrebna za nadaljnje pretvorbe. Na osnovi piridazinov in 1, 3, 5 — triazinov so bili sintetizirani številni novi heterociklični sistemi z mostnim dušikom, istočasno pa je bila raziskana tudi njihova reaktivnost (18 razprav). Biciklični sistemi so sorodni nekaterim osnovnim sistemom naravnih spojin, in sicer azolopiridazini in azolotriazini s purinom, anzinopiridazini in azinotriazini pa s pteridinom. Čeprav z dušikom v mostu, se azolopiridazini in azolotriazini obnašajo kot 10- π elektronski heteroaromatski sistemi. Na tako obnašanje je bilo mogoče sklepati na osnovi izračunov elektronskih gostot, spektrov jedrske magnetne resonance kakor tudi elektrofilnih, nukleofilnih in homolitičnih substitucij. S tem v zvezi so tudi prvotne raziskave nekaterih psevdoaromatskih sistemov, ki jih je obdeloval na začetku svoje raziskovalne dejavnosti.

Zlasti zanimive so raziskave valenčne izomerizacije azido-tetrazolopiridazinov (4 razprave). Ugotovitev faktorjev, ki vplivajo na odpiranje tetrazolovega obroča oziroma izomerizacije v tej skupini spojin je omogočila številne pretvorbe, med drugim tudi prehod tetraciklov helicenskega tipa v azosteroidni tip.

Tudi priprava N-oksidov v vrsti imidazo (1, 2-b) piridazina in s-triazolo (4, 3-b) piridazina je zelo zanimiva, saj predstavljajo ti N-oksidi prve do sedaj znane spojine v vrsti azoloazinov z mostnim dušikom na sploh.

Omenjene raziskave v vrsti piridazinov in azolopiridazinov so deloma tudi osnova za objavo treh monografij s tega področja.

Delo prof. Tišlerja je v vseh ozirih na višini sodobne organske kemije, saj ga odlikuje sistematičnost in načrtnost zasnove in cilja ter izdelana metodika. Slednja obsega vse stopnje, od načrtovanja in tehnike sinteze do uporabe najsodobnejših sredstev pri izvajanju in dokazovanju strukture, kakor tudi teoretske razlage lastnosti spojin.

Izredni obseg dela in število objavljenih razprav (90) ne bi bilo mogoče brez dobrih sodelavcev. Prav v tem pa je tudi ena izmed velikih zaslug prof. Tišlerja za razvoj naše kemije, saj je s svojo zanimivo problematiko znal pritegniti veliko število diplomantov, izmed katerih so mnogi dosegli tudi najvišjo akademsko stopnjo in se razvili v izvrstne raziskovalce in celo v akademske učitelje. Priznanja za delovne uspehe v raznih oblikah niso izostala; med najtehtnejša priznanja na mednarodni ravni je vsekakor treba šteti pozive za pisanje revijskih člankov in prispevke v monografije s področja heterocikličnih spojin.

Bibliografija

a) Članki:

1. Kvantitativno določanje klora v organskih substancah potom razkroja s kalijem po mikrometodi, Arhiv za kemiju 25, 21 (1953).
2. A Derivative of Cycloheptatrienylium (Tropylium) Bromide (skupno z A. W. Johnson), Chemistry and Industry 1954, 1427.
3. Pregled metoda za odredjivanje kisika u organskim spojevima, Arhiv za kemiju 26, 219 (1954).
4. Synthetic Experiments in the cycloHeptatrienone Series. Part. IV. 3-Hydroxytropone (skupno z R. B. Johns in A. W. Johnson), J. Chem. Soc. 1954, 4604.
5. Synthetic Experiments in the cycloHeptatrienone Series. Part. IV. Further Reactions of 3-Hydroxytropone (skupno z A. W. Johnson), J. Chem. Soc. 1955, 1841.
6. A Derivative of cycloHepatrienylium (Tropylium) Bromide (skupno z A. W. Johnson in A. Langemann), J. Chem. Soc. 1955, 1622.

7. 4-Phenylthiosemicarbazid als Reagens zur Charakterisierung von Aldehyden und Ketonen, Z. anal. Chem. 149, 164 (1956).
8. Prispevek k študiju uporabnosti Dennstedtove metode za sežig organskih spojin z visoko vsebnostjo dušika (skupno z M. Perpar in N. Prus), Croat. Chem. Acta 28, 53 (1956).
9. Aparatura za mikro- in semimikrohidrogeniranje, Croat. Chem. Acta 28, 77 (1956).
10. 4-Substituierte Thiosemicarbazide als Reagentien zur Charakterisierung von Aldehyden und Ketonen. II. 4-p-Tolylthiosemicarbazid. Z. anal. Chem. 150, 345 (1956).
11. 4-Substituierte Thiosemicarbazide als Reagentien zur Charakterisierung von Aldehyden und Ketonen. III. 4-p-Bromphenylthiosemicarbazid. Z. anal. Chem. 151, 187 (1956).
12. Activity of some 4-Arylthiosemicarbazides and 4-Arylthiosemicarbazones, Experientia 12, 261 (1956).
13. Syntheses in the Cycloheptatrienone Series, Acta Techn., Ser. Chim. 2, 1 (1956).
14. Syntheses in the 4-substituted Thiosemicarbazide Series. Croat. Chem. Acta, 28, 147 (1956).
15. Beitrag zur Bestimmung von Morphin in Mohnkapseln (skupno z A. Bratina in M. Perpar), Mikrochim. Acta 1957, 167.
16. 4-Substituierte Thiosemicarbazide als Reagentien zur Charakterisierung von Aldehyden und Ketonen. IV. 4-p-Chlorphenylthiosemicarbazid (skupno z M. Perpar). Z. anal. Chem. 155, 186 (1957).
17. Syntheses of some N-substituted Thiocarbamylpiperidines and Thiocarbamylmorpholines. Croat. Chem. Acta 29, 409 (1957).
18. Syntheses of some 1-p-Acetaminobenzenesulfonyl-4-arylthiosemicarbazides and Derivatives of 2, 4-Dioxo-5-thiazolidineacetic acid, Vestn. SKD 4, 91 (1957).
19. Beitrag zur Synthese und Umlagerung 1-substituierter Thiocarbamyläthylenimine in N-substituierte Derivate des 2-Amino-2-thiazolins. Arch. Pharm. 291, 457 (1958).
20. Synthesis of some new substituted Dithiooxamides. Vestn. SKD 5, 69 (1958), (skupno z B. Kumelj).
21. Reductions of some N-substituted Aminoacetonitriles with Lithium Aluminium Hydride (skupno s C. Benko), Croat. Chem. Acta, 30, 243 (1958).
22. Beitrag zur Papierchromatographie aromatischer Nitroverbindungen. Mikrochim. Acta 1959, 64 (skupno z M. Perpar in Z. Vrbaški).
23. p-Chlorbenzoylisothiocyanat als Reagens zur Charakterisierung von primären und sekundären Aminen. Z. anal. Chem. 165, 272 (1959).
24. 4-Substituierte 1-Carbäthoxythiosemicarbazide und ihre Umsetzung in 4-substituierte Thiourazole. Arch. Pharm. 292, 90 (1959).
25. Rearrangement of N-substituted 1-Thiocarbamylazetidines into Derivatives of 2-imido-3, 4, 5, 6-tetrahydro-1, 3-thiazine. Tetrahedron Letters, No. 12, 12 (1959).
26. Substituierte 1-Thiocarbamyltrimethylenimine und ihre Umlagerung in Derivate des 2-Imino-3, 4, 5, 6-tetrahydro-1, 3-thiazins. Arch. Pharm. 293, 631 (1960).
27. Reaction of 4-Arylthiosemicarbazides with Some α -Keto Acids and Synthesis of Some Substituted 3-Thioxo-5-oxo-2, 3, 4, 5-tetrahydro-1, 2, 4-triazines (skupno z A. Vrbaški), J. Org. Chem. 25, 770 (1960).
28. The Structure of 2-substituted Amino-1, 3, 4-thiagiazoles (skupno z B. Stanovnik). J. Org. Chem. 25, 2234 (1960).

29. Syntheses and Structure of Some 5-substituted 2, 3-dihydro-1, 2, 4-triazine-3-thiones, *Croat. Chem. Acta* 32, 123 (1960).
30. Syntheses and Structure of some 1, 4-disubstituted 3-thioxo-5-oxo-hexahydro-1, 2, 4-triazines. *Vestn. SKD* 7, 69 (1960).
31. 3-Substituierte 2-thioxo-4-oxo-1, 3-thiazane. *Arch. Pharm.* 294, 348 (1961).
32. Reaction of Diethyl Carbonate with 4-substituted Thiosemicarbazides (skupno z B. Stanovnik), *J. Org. Chem.* 26, 5200 (1961).
33. Formation of 1, 2, 3-Thiadiazole Derivatives from Isothiocyanates and Aliphatic Diazo Compounds (skupno z M. Hrovat in N. Machiedo), *Croat. Chem. Acta* 34, 183 (1962).
34. Reaction of Aryl Isothiocyanates with Ethyl 3-Aminopropionate and Synthesis of 3-Substituted 2-Thio-3-oxohexahydro-1, 3-diazines (skupno z M. Deržaj-Bizjak in S. Oblak), *J. Org. Chem.* 27, 1543 (1962).
35. The Synthesis of 2-Substituted Imino-3-amino-4-thiazolidones (skupno z V. Bon), *J. Org. Chem.* 27, 2878 (1962).
36. Some Derivatives of Perhydro-imidazo(1,5-a)pyridine and Perhydro-pyrrolo(1,2-c)imidazole (skupno z B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 35, 167 (1963).
37. The Structure of Heterocyclic Compounds with Thioamide Groups. 2-Mercaptobenzothiazoles and 2-Benzimidazolethiols (skupno z B. Stanovnik), *Vestn. SKD* 10, 1 (1963).
38. Prispevek k poznavanju strukture nekaterih zdravil s tioamidno skupino (skupno z B. Stanovnik), *Farm. vest.* 14, 129 (1963).
39. Contribution to the Structure of Heterocyclic Compounds with Thioamide Groups (skupno z B. Stanovnik), *Arzneim.-Forsch.* 14, 1004 (1964).
40. On the Structure of 3-Substituted 2-Thio-4-oxo-hexahydro-1, 3-diazines (skupno z B. Stanovnik), *Bull. sci., Conseil Acad. RSF Yougosl.* 9, 2 (1964).
41. Formation of 3-Substituted-2-Thio-4-oxo-hexahydro-1, 3-diazines and 2-Substituted Imino-6-oxo-1, 3-thiazanes from 1-Substituted 3-Carboxyethylthioureas and Interconversion of Both Cyclic Systems (skupno z A. Prosen in B. Stanovnik), *J. Org. Chem.* 29, 1623 (1964).
42. An unusual Conversion of a Pyridazine Derivative into a Pyrrole Derivative (skupno z A. Pollak), *Tetrahedron Letters*, 1964, 253.
43. Dissociation Constants and Structure of Ergothioneine (skupno z B. Stanovnik), *Anal. Biochem.* 9, 68 (1964).
44. Prototropic Tautomerism of Goitrin (skupno z B. Stanovnik), *Anal. Biochem.* 9, 411 (1964).
45. Syntheses of Pyridazine Derivatives. I. Structure of 3-Mercapto-6(1H)pyridazinethione and its Addition to Some Unsaturated Systems (skupno z B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 36, 81 (1964).
46. Note on the Formation of 2, 5-Dianilino-1, 3, 4-thiadiazole (skupno z B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 36, 169 (1964).
47. Studies of some Substances with Antiviral Activity. II. 2, 4-Dioxo-5-Thiazolidine Acetic Acid Derivatives (DFT) as a Inhibitor of Growth of Herpes Virus and Poliovirus Type I in Cell Cultures of Human Embryonic Kidneys (skupno z: P. Schauer, M. Likar, A. Krbavčič in A. Pollak), *Path. Micro-biol.* 28, 382 (1965).
48. Zur Reaktion von 1, 1, 3, 3-Tetraäthoxypropan mit Thiosemicarbaziden, *Naturwiss.* 52, 207 (1965), (skupno z B. Stanovnik).
49. Darstellung einiger Benzimidazol- und Benzthiazol-2-sulfonamide (skupno z B. Stanovnik), *Arch. Pharm.* 298, 357 (1965).

50. Synthesis of Pyridazine Derivatives. III. Formation of Some Bicyclic Heterocyclic Systems (skupno z A. Pollak), *Tetrahedron* 21, 1323 (1965).

51. Synthesen in der Pyridazin-Reihe. IV. Hydroxy- und Amino-methylierung einiger schwefelhaltiger Pyridazine (skupno z A. Pollak), *Monatsh. Chem.* 96, 642 (1965).

52. Contribution to the Structure of 2,5-Dimercapto-1,3,4-thiadiazole and Related Compounds (skupno z B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 37, 17 (1965).

53. The Mannich Reaction for 2,5-Dimercapto-1,3,4-thiadiazole (skupno z J. Kobe, A. Pollak in B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 37, 215 (1965).

54. The Reaction of Some Compounds containing Thioamide Groups with 2,4,6-Trichloro-1,3,5-triazine (skupno z A. Pollak in B. Stanovnik), *Canad. J. Chem.* 44, 829 (1966).

55. Versuche zur Darstellung einiger Sulfonamide der 1,3,4-Thiadiazol- und Pyridazin-Reihe (skupno z V. Petelin-Hudnik in B. Stanovnik), *Arch. Pharm.* 299, 646 (1966).

56. Relationship between the Chemical Structure of Thiazolidine Acetic Acid Derivatives and the Antiherpetic Activity in Human Embryonic Cell Cultures (skupno s P. Schauer, A. Krbavčič in M. Likar), *Experientia* 22, 304 (1966).

57. Derivatives of 5-Carboxymethylthiazolidine-2,4-dione, a New Group of Antiviral Compounds (skupno z A. Krbavčič, M. Plut, A. Pollak, M. Likar in P. Schauer), *J. Med. Chem.* 9, 430 (1966).

58. Synthese neuer heterocyclischer Thiazolo-Derivate (skupno z B. Stanovnik); *Angew. Chem.* 78, 645, (1966); *Angew. Chem., Intern. Ed. Engl.* 5, 605 (1966).

59. Synthesis of Pyridazine Derivatives. V. Formation of s-Triazolo (4,3-b)pyridazines and bis-s-Triazolo(4,3-b,3',4'-f)pyridazines (skupno z A. Pollak), *Tetrahedron* 22, 2073 (1966).

60. Synthesen in der Pyridazin-Reihe. VI. Einige carboxylgruppenhaltige Pyridazine und Derivate (skupno z A. Krbavčič), *Monatsh. Chem.* 97, 644 (1966).

61. Synthesis of Imidazo(1,2-b)-s-triazolo(3',4'-f)pyridazine, a New Tricyclic Azaheterocycle (skupno z B. Stanovnik), *Tetrahedron Letters* 1966, 2403.

62. Synthesis of Pyridazine Derivatives. VIII. Imidazo(1,2-b)-pyridazines and some Tricyclic Aza Analogs (skupno z B. Stanovnik), *Tetrahedron* 23, 387 (1967).

63. Synthesis of Pyridazine Derivatives. IX. Formation of Pyridazines in the Reaction of Some Acid Anhydrides with Hydrazines (skupno s F. Kuhelj in B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 38, 299 (1966).

64. Synthesen in der Pyridazin-Reihe, 10. Mitt.: Ueber einige Reaktionen mit Pyridazonyl-4-essigsäuren (skupno z A. Krbavčič), *Monatsh. Chem.* 97, 1494 (1966).

65. Synthesen in der Pyridazin-Reihe, 11. Mitt.: Ueber die Umsetzung einiger schwefelhaltiger Pyridazine mit Chinonen (skupno z A. Pollak in B. Stanovnik), *Monatsh. Chem.* 97, 1523 (1966).

66. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XII. Friedel-Crafts Reaction with 3,6-Dichloropyridazine (skupno z A. Pollak in B. Stanovnik), *J. Org. Chem.* 31, 4297 (1966).

67. Heterocyclen, 48. Mitt.: Synthesen von substituierten 1,3,5-Triazininen und über eine neuartige Synthese substituiertes s-Triazolo(4,

3-a)-1,3,5-triazine (skupno z M. Jelenc, J. Kobe in B. Stanovnik), *Monatsh. Chem.* 97, 1713 (1966).

68. Ueber die Synthese von 1,2,4-Thiadiazolo(4,5-a)benzimidazol-1,1-dioxid, eines neuen heterocyclischen Systems (skupno z B. Stanovnik), *Arch. Pharm.* 300, 322 (1967).

69. Syntheses of Pyridazine Derivatives. XIII. Formation of some Substituted Imidazo(1,2-b)pyridazines (skupno z B. Stanovnik), *Tetrahedron* 23, 2739 (1967).

70. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XIV. Polyaza Heterocycles Derived from Pyrido(2,3-d)pyridazine (skupno z A. Krbavčič in B. Stanovnik), *J. Org. Chem.* 32, 1159 (1967).

71. Heterocyclen, 51. Mitt.: Synthesen einiger disubstituierter 1,3,5-Triazine (skupno z J. Kobe in B. Stanovnik), *Monatsh. Chem.* 98, 1460 (1967).

72. Formation of Pyrimido(1,2-b)pyridazines, a New Bicyclic Triazaheterocyclic System (skupno z B. Stanovnik), *Tetrahedron Letters* 1968, 35.

73. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XV. Some Electrophilic Substitutions on Imidazo(1,2-b)pyridazines (skupno z J. Kobe, B. Stanovnik), *Tetrahedron* 24, 239 (1968).

74. Selektive Ring-Verknüpfung in kondensierten Polyazaheterozyklen mittels Azidoazomethin-Tetrazol-Tautomerie. Synthesen einiger neuer Azasteroide (skupno z B. Stanovnik), *Chimia* 22, 141 (1968).

75. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XVI. Methyl Substituted Imidazo(1,2-b)pyridazines by Synthesis and Homolytic Methylations (skupno z A. Pollak, B. Stanovnik), *Tetrahedron* 24, 2623 (1968).

76. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XVII. Some Reactions on 2-Phenylimidazo(1,2-b)pyridazines (skupno z B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 40, 1 (1968).

77. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XX. Orientational Effects in Some New Polynuclear Systems Containig a Pyridazine Ring (skupno z B. Stanovnik in P. Škufca), *J. Org. Chem.* 33, 2910 (1968).

78. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XXI. Tetrazolo-Azido Transformations in Some Fused Azolopyridazines (skupno z A. Krbavčič in B. Stanovnik), *J. Heterocyclic Chem.* 5, 351 (1968).

79. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XXII. s-Triazolo(4,3-b)-pyridazine-5-oxides (skupno z A. Pollak in B. Stanovnik), *J. Heterocyclic Chem.* 5, 515 (1968).

80. Mass Spectra of Some Imidazo(1,2-b)pyridazines (skupno z W. W. Paudler), *J. Heterocyclic Chem.* 5, 695 (1968).

81. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XXIII. Synthesis of Isomeric Azolopyrido(3,2-d)- and Azolopyrido(2,3-d)pyridazines (skupno z A. Krbavčič in B. Stanovnik), *Croat. Chem. Acta* 40, 181 (1968).

82. Pyridazines. XXIV. Syntheses of Some Thiazolopyridazinium Systems (skupno z B. Stanovnik in A. Vrbanič), *J. Org. Chem.* 34, 996 (1969).

83. Imidazo(1,2-a)-1,3,5-triazine, a New Heteroaromatic System (skupno z J. Kobe in B. Stanovnik), *Chem. Commun.* 1968, 1456.

84. Some Bicyclic Heteroaromatics as Intermediates for Further Transformations (skupno z A. Pollak in B. Stanovnik), *Ind. Chim. Belge* 1967 (Pt. III) 54.

85. Synthesen in der Pyridazin-Reihe, 26. Mitt.: Synthese und homolytische Methylierung von s-Triazolo(4,3-b)pyridazinen (skupno z M. Japelj in B. Stanovnik), *Monatsh. Chem.* 100, 671 (1969).

86. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XXVII. The Formation of 4H-Pyridazino(6,1-c)-as-triazine and 1H-Imidazo(1',2':2,3)pyridazino(6,1-c)-as-triazine Ring System (skupno z B. Stanovnik), J. Heterocyclic Chem. 6, 415 (1969).

87. Synthesis of Pyridazine Derivatives. XXVIII. Tetrazolo-Azido Transformations in Some Fused Tetrazolopyridazines (skupno z B. Stanovnik), Tetrahedron 25, 3315 (1969).

88. Syntheses in the Pyridazine Series. XXIX. Reactions between 3-Amino-6-chloropyridazine and α , ω -Dihaloalkanes, α - and β - Halo Esters and α - and β - Halo Acylchlorides (skupno z S. Ostroveršnik in B. Stanovnik), Croat. Chem. Acta, 41, 135 (1969).

89. Syntheses in the Pyridazine Series. XXX. Protonation and Quaternization Studies on Imidazo(1,2-b)pyridazines and s-Triazolo(4,3-b)pyridazines (skupno z M. Japelj in B. Stanovnik), J. Heterocyclic Chem. 6, 559 (1969).

90. Synthesen in der Pyridazin-Reihe, 31. Mitt.: Ueber einige neue polycyclische Azolo- und Azinopyridazine (skupno z B. Stanovnik), Monatsh. Chem. 100, (1969).

b) Referati na kongresih:

1. Produits de cyclisation des carbethoxy-3-thiocerbamides substitués en position 1. Chimie et Industrie, 90, 261 (1963).

2. Use of 4-Arylthiosemicarbazides for the characterisation of aldehydes and ketones. XV Congresso internacional de química pura e aplicada, Actas do congresso, 1957, I—29.

3. Hydroxy- and aminomethylation of some Pyridazines (skupno z A. Pollak), Chimie et Industrie 92, 239 (1964).

4. Syntheses of some Heterocyclic Sulfonamides (skupno z B. Stanovnik), Chimie et Industrie 92, 227 (1964).

5. Struktura i transformacije nekih merkaptopiridazina (skupno z A. Pollak in B. Stanovnik), Glasnik Hem. Društva 29, 386 (1964).

c) Monografije:

1. Pyridazines (skupno z B. Stanovnik), Advances in Heterocyclic Chemistry (A. R. Katritzky, A. J. Boulton, Ed.), Academic Press, New York, 1968, 211—320.

2. Sulfur Compounds of Pyridazine (skupno z B. Stanovnik), »Pyridazines« (R. N. Castle, Ed.), J. Wiley, New York, v tisku.

3. Azolo- and Azinopyridazines and some Oxa and Thia Analogs (skupno z B. Stanovnik). »Pyridazines« (R. N. Castle, Ed.), J. Wiley, New York, v tisku.

č) Strokovna dela:

1. Kemijski priročnik, I. del (Slov. kem. društvo, 1957), prispevka: Organska analiza in Nomenklatura in označevanje organskih spojin.

2. Kemijski priročnik, II. del (Slov. kem. društvo, 1958), prispevek: Nomenklatura in označevanje organskih spojin.

3. Kemijski priročnik, III. del (Slov. kem. društvo, 1959), prispevek: Mikrometode za določevanje tališča (skupno z M. Ozimič).

4. Vaje iz organske kemije, 3. izd. (skupno z M. Perpar, skripta). Univerzitetna založba, Ljubljana 1961.

5. Organska kemija, I. (skupno z M. Perpar), 3. izd., Univerzitetna založba, Ljubljana, 1963.
6. Organska kemija, II. (skupno z M. Perpar), 3. izd. Univerzitetna založba, Ljubljana, 1966.
7. Slovenska kemijska nomenklatura (Zveza inženirjev in tehnikov. 1966), prispevek: Heterociklične spojine.
8. Organske reakcije (skupno z B. Stanovnik, skripta), Univerzitetna založba, Ljubljana, 1968.

SVETOZAR ILEŠIČ

Rojen 8. junija 1907 v Ljubljani. — Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1967, za rednega pa 5. februarja 1970. — Njegov življenjepis do izvolitve za dopisnega člana je objavljen v Letopisu SAZU, 18. knjiga, 1968, str. 52—54.

Za utemeljitev predloga za izvolitev za rednega člana je potrebno še enkrat preleteti vse glavne poteze njegove znanstvene poti.

Prof. Ilešič se je v teku skoraj 40 let svojega znanstve-

nega dela ukvarjal z raziskovalnim delom na področju različnih geografskih panog. Najobsežnejše in najvidnejše je njegovo delo na področju agrarne geografije oziroma geografije agrarne pokrajine, zatem na problematiki geografske regionalizacije, po fizično-geografski strani pa na proučevanju rek in nekaterih geomorfoloških problemih. Zelo vidna je tudi njegova dejavnost pri razčiščevanju načelne, teoretične problematike geografske znanosti.

Na področje agrarne geografije si je prof. Ilešič ustvaril sloves doma in v mednarodnem svetu predvsem s svojimi raziskovanji geneze in tipologije tradicionalnih agrarnih naselij in njihove zemljiške strukture. Razen za vrsto podrobnih študij gre predvsem za sintetično delo »Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem«, ki je izšlo l. 1950 pri SAZU in je bilo nagrajeno s Prešernovo nagrado za leto 1951. To svoje delo je pozneje bistveno dopolnil v luči novih dognanj v evropski in svetovni literaturi ter ga leta 1959 objavil v nemškem jeziku v »Münchener Geographische Hefte«. O njem je izšlo v strokovnih publikacijah širom Evrope lepo število recenzij, ki so mu vse priznale, da je problematiko geneze agrarne pokrajine Slove-

nije tehtno in pravilno osvetlil v luči novih naziranj in dognanj o pozameznih fazah in procesih razvoja evropske agrarne pokrajine v teku stoletij. Kot skoraj edini jugoslovanski strokovnjak za to problematiko je bil vabljen na vrsto ustreznih mednarodnih simpozijev. Od njih se je aktivno udeležil simpozijev v Nancyju (1957) in v Vadsteni na Švedskem (1960), v novejšem času pa predvsem simpozija v Liègu (1969), kjer je v smislu razširjene tematike tega simpozija poskušal dopolniti svojo sintezo o razvoju slovenske tradicionalne agrarne pokrajine s sintetičnim pregledom sodobnih transformacij te pokrajine, ki jih prinaša predvsem urbanizacija podeželja.

S tem se vežejo prizadevanja prof. Ilešiča, da bi se spričo novih deagrarizacijskih procesov »agrarna« geografija preusmerila v kompleksno geografijo podeželske pokrajine sploh, združujoč pri tem dosedanje tri, med seboj preveč ločene proučevalne smeri: zgodovinsko-genetsko, ekonomsko in t.i. »socialno«. Ta prizadevanja je skušal med jugoslovanskimi geografi uveljaviti na zveznem simpoziju o agrarni geografiji v Mariboru 1964 leta, v mednarodnem svetu pa z ustreznim prispevkom v publikaciji »Münchner Studien zur Sozial- und Wirtschaftsgeographie« (1967) in v novejšem času na mednarodni konferenci za izrabo tal v Mariboru (1969). Združevanje teh treh smeri se v resnici krepko uveljavlja ravno pod vplivom jugoslovanske in še posebej ljubljanske »agrarno-geografske« šole. Pri tem je bil prof. Ilešič tudi glavni pobudnik stikov z močno aktivno t.i. »socialno-geografsko« šolo v Münchnu. V okviru stikov s to šolo je sodeloval z načelnim referatom o položaju »socialne geografije« v okviru geografske znanosti na mednarodnem simpoziju za socialno geografijo, ki ga je zagrebška univerza septembra 1969 organizirala v Omišu. Prav tako je bil pri nas pobudnik dela na kartiranju in preučevanju izrabe tal in pri tem mednarodnih stikov ter terenskega sodelovanja z ustreznimi mednarodnimi komisijami, predvsem z regionalno podkomisijo, ki deluje pri Inštitutu za geografijo Poljske akademije znanosti.

Druga problematika, s katero se prof. Ilešič ukvarja zadnji čas, je problematika geografske regionalizacije. Ob konkretnih primerih iz Jugoslavije in Slovenije je oblikoval svoje metodološke poglede na kriterije za opredelitev regij, tako pokrajinskih kakor ekonomskih ter jih predstavil v več študijah, ki so izšle doma ali zunaj (v Liègu 1968). Kot član komisije za metode ekonomske regionalizacije Mednarodne geografske unije je sodeloval na njenih zasedanjih v Utrechtu (1961), Londonu (1964), Brnu (1965) in Strasbourgu (1967). Njegova pobuda je

bila odločilna tudi za obravnavanje ustrezne problematike drugod po Jugoslaviji. V zadnjih dveh, treh letih se je še posebej lotil problematike regionalne strukture Slovenije z vidika razvitosti ali nerazvitosti posameznih slovenskih regij v zvezi z aktualnimi vprašanji perspektivnega razvoja slovenskega prostora kot celote in njegovih regij. Rezultate tega svojega dela ki se opira tudi na probleme analize s strani njegovih mlajših sodelavcev, je objavil tako doma (v »Geografskem vestniku«), kakor zunaj (na Dunaju).

Prof. Ilešič se je v prejšnjih letih ukvarjal tudi s fizično-geografskimi problemi. Razen nekaterih geomorfoloških študij z Gorenjskega je omeniti predvsem njegovo študijo o rečnih režimih v Jugoslaviji, ki je bila prva te vrste pri nas in dala pobudo za delo nekaterim mlajšim raziskovalcem. Nekoliko dopolnjeno jo je v novejšem času (1967) objavil v izvlečku v poljskem geografskem tisku. S študijami o podolžnih profilih Soče in zgornje Save je prispeval k pobudi za uveljavitev eksaktnih kvantitativnih metod v naši geomorfologiji. V zadnjem času pa je skušal s svojim prispevkom o klimatskih osnovah fizičnogeografske regionalizacije Jugoslavije (v poljski reviji »Przegląd Geograficzny« 1967) zapolniti ustrezno vrzel v geografski literaturi o naši državi.

Končno si prof. Ilešič že dolga leta prizadeva, da bi prispeval k razčiščenju teoretične problematike geografije kot znanosti. V svojih številnih poročilih, s katerimi zasleduje diskusije o tej problematiki po vsem svetu, stalno utemeljuje tudi svoje lastno pojmovanje, ki gre v prid enotnega objekta vseh panog geografskega raziskovanja in osporava teoretsko nujnost geografskega dualizma, to je apriorne cepitve geografije na fizično in družbeno geografijo. Aktivno se udeležuje tudi načelnih diskusij o posameznih, ožje usmerjenih smereh geografskega preučevanja, predvsem o t.i. agrarni geografiji, o t.i. socialni geografiji in o t.i. aplicirani geografiji.

Prof. Ilešič si je s svojim vztrajnim in mnogostranskim delom pridobil ugled in sloves enega od vodilnih geografov Jugoslavije. Kot tak je tudi potoval na mednarodne geografske kongrese v Washington (1952), Stockholm (1960), London (1964) in kot edini udeleženec iz Jugoslavije v New Delhi (1968). Tudi sicer je znan v širšem mednarodnem geografskem krogu. Kot jugoslovanski zastopnik je sodeloval na 4. kongresu geografov ZSSR v Moskvi (1964) in na dveh kongresih poljskih geografov (v Lublinu 1964 in v Wrocławu 1966). Bil je aktiven član Komisije za ekonomsko regionalizacijo in je dopisni član Komisije za aplicirano geografijo pri Mednarodni geografski uniji. Je častni

član Srpskega geografskega društva, Poljskega geografskega društva in Geografskega društva v Münchnu.

V domačem krogu je značilna njegova vedno aktivna udeležba z vodilnimi referati na zborovanjih geografov SFRJ in na zborovanjih slovenskih geografov. Obsežno je tudi njegovo organizacijsko ter redakcijsko delo v okviru Geografskega društva Slovenije in Zveze geografskih društev SFRJ. Tudi njegovi strokovni priročniki ter visokošolski in srednješolski učbeniki uživajo nadpovprečen sloves.

Bibliografija od bibliografije dalje, ki je bila objavljena v Geografskem vestniku XXXIX (1967) na str. 11 do 20 in citirana v Letopisu SAZU, osemnajsta knjiga, 1967, na str. 54, po izvolitvi za dopisnega člana SAZU.

Znanstvene razprave in članki:

1. Severovzhodna Slovenija in njena regionalna razčlenitev. Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor, Nova vrsta 3 (XXXVIII), letnik 1967, str. 9—24.

2. Regionalne razlike v družbeno-gospodarski strukturi Slovenije, Geografski vestnik, Ljubljana XL, 1968, str. 3—18.

3. Für eine komplexe Geographie des ländlichen Raumes und der ländlichen Landschaft als Nachfolgerin der reinen »Agrargeographie«. Zum Standort der Sozialgeographie, W. Hartke zum 60. Geburtstag. Münchner Studien zur Social- und Wirtschaftsgeographie. Bd. 4, München 1968, str. 67—74.

4. Problèmes de régionalisation géographique, l'exemple de la Yougoslavie. Mélanges de Géographie, offerts à M. O. Tulippe II, Liège 1968, str. 602—614.

5. Reżymy rzek w Jugosławji. Przegląd Geograficzny, Warszawa 1968, 2, str. 503—509.

6. Podstawy klimatyczne regionalizacji fizyczno-geograficznej Jugosławji. Przegląd Geograficzny, Varšava, 1968, 4, str. 750—770.

7. Metodološki problemi savremene geografije. Glasnik Srpskog Geografskog društva, Beograd, XLVIII, str. 9—24.

8. Die wirtschaftsgeographische Struktur Sloweniens im regionalen Aspekt. Mitteilungen der Oesterreichischen Geographischen Gesellschaft, Wien 1969, 2.

Učbenik-priročnik:

9. Obča geografija, priročnik za gimnazije in druge srednje šole. Ljubljana 1967.

Rojen 3. maja 1913 v Ljubljani. — Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 22. decembra 1961, za rednega člana pa 5. februarja 1970. — Njegov življenjepis do izvolitve za dopisnega člana je objavljen v Letopisu SAZU, 12. knjiga, str. 43—45.

V študijskih letih 1962/63 in 1963/64 je bil prof. Milčinski dekan Medicinske fakultete, od 1961 do 1966 član sveta Kriminološkega inštituta univerze v Ljubljani in od leta 1962 do 1968 predsednik Združenja za sodno medicino SFRJ.

Do 1. 1969 je bil predsednik republiškega koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu. Od 1965 do 1969 je bil član predsedstva zveznega odbora jugoslovanske zveze proti alkoholizmu in od 1966 član sveta za varnost prometa SFRJ. Od leta 1969 je predsednik skupine za prvo pomoč pri glavnem odboru RK Slovenije in voditelj sekcije za forenzično toksikologijo pri Združenju toksikologov Jugoslavije.

Od 1. 1963 je član redakcijskega odbora revije »Kriminologija i krivično pravo«, od 1. 1965 pa član uredniškega odbora »The International Microfilm Journal of Legal Medicine«. od 1. 1965 je član International Committee for Alcohol and Traffic.

Leta 1961 je prof. Milčinski predaval v poljskem združenju za sodno medicino v Wrocławu, leta 1964 pa na simpoziju v Halle in na sestanku nemških sodnih zdravnikov v Leipzigu. Leta 1966 se je aktivno udeležil kongresa romunskih zdravnikov v Bukarešti, leta 1962 pa potujočega seminarja Svetovne zdravstvene organizacije o medicinskem študiju v SZ. Leta 1964 se je kot zastopnik Medicinske fakultete v Ljubljani udeležil proslav ob 100-letnici mehiške medicinske akademije v Ciudad Mexico. Spotoma je obiskal v New Yorku institut Chief Medical Examiner. Sodeloval je aktivno še na kongresu o medicinski morali leta 1966 v Parizu, mednarodnih kongresih o alkoholu

v prometu leta 1962 v Londonu in leta 1965 v Vloomingtonu, mednarodnih kongresih za sodno medicino v Londonu l. 1963 in za medicino prometa v Rimu leta 1963. Sodeloval je z referati na vseh strokovnih sestankih združenja za sodno medicino v letih 1958 do 1966 in na I. kongresu združenja v Beogradu l. 1963, na simpoziju o mednarodnem humanitarnem pravu v Prištini l. 1963, na simpoziju o alkoholizmu na Bledu l. 1966. Z referatom je sodeloval leta 1965 na zveznem posvetovanju o medicinski službi pri katastrofah in množičnih nesrečah ter na mednarodni konferenci o preprečevanju in odstranjevanju posledic elementarnih nesreč v Skopju.

V letih 1967—1969 je aktivno sodeloval še na mednarodnem seminarju o alkoholizmu v Zagrebu, na I. jugoslovanski konferenci v Banji Koviljači, na seminarju o alkoholizmu v Begunjah, na regionalnem simpoziju o sodnomedicinskih aktualnostih v Opatiji, na II. kongresu jugoslovanskega združenja za sodno medicino in na VIII. strokovnem sestanku istega združenja, na II. kongresu slovenskih zdravnikov v Ljubljani in na I. jugoslovanskem simpoziju o toksikologiji.

Leta 1963 je bil odlikovan z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem, isto leto z italijanskim odlikovanjem »Stella del Cardo« in leta 1965 z redom »Commendatore dell'Ordine al Merito della Repubblica Italiana«. Prejel je tudi spominsko plaketo Skopja za pomoč pri potresu, spominsko medaljo italijanskega združenja planincev za pomoč na Vajontu, diplomu za zasluge Medicinske fakultete v Skopju, diplomu zdravniških društev, zahvalo britanske vlade za pomoč pri letalski nesreči na Brniku, zlati znak priznanja Jugoslovanskega Rdečega križa, bronasto spominsko medaljo Italijanskega Rdečega križa za pomoč ob potresu na Siciliji ter medaljo države Sao Paulo — Brazilija ob 50-letnici inštituta Oscar Freire.

Je častni predsednik koordinacijskega odbora SRS za boj proti alkoholizmu in izredni častni član Združenja šoferjev in avtomehanikov SRS.

Raziskovanje in publikacije prof. Milčinskega od izvolitve za dopisnega člana lahko porazdelimo na naslednja področja:

I. Medicinska etika in deontologija

Objavljena dela kažejo, da je za Milčinskega prav to področje v središču zanimanja, razmišljanja in raziskovanja. V 24 delih, od katerih so bila 4 izvirna in eno v prevodu iz slovenskega teksta objavljena v zamejstvu, obravnava razna poglavja in kritična vprašanja iz medicinske etike in deonto-

logije: tako krizo zdravniške etike v vojni pod nacizmom, evtanazijo, splav. Stališča, ki jih zavzema v teh delih, so zrela in nekatera tudi izvirna ali pa vsaj pri nas prvič konkretno zapisana in so marsikje pomagala pri formiranju moralnoetičnih pogledov na kritične probleme in dileme, ki se z njimi srečuje zdravnik.

II. Alkohol v prometu

V obdobju zadnjih osmih let je Milčinski nadaljeval in nadalje razvijal raziskovanja in prizadevanja, začeta že pred več kot dvajsetimi leti, za omejitev alkoholizma v prometu in za znižanje števila prometnih nesreč iz tega vzroka. Z vrsto član-
kov, v katerih kaže na vznemirljivi obseg pojava pri nas, na usodne posledice in na odgovornost države in družbe se je uveljavil v jugoslovanskem prostoru in v zamejstvu. V tisku in v zveznih in republiških organih in organizacijah si je prizadeval za ustrezno zakonsko ureditev spornega vprašanja in so stališča, ki jih je zastopal, vsaj deloma že uzakonjena, npr. obveznost treznosti za voznike v javnem prometu. Mednarodno priznanje za ta prizadevanja je bilo povabilo za člana mednarodnega odbora za alkohol v prometu leta 1965.

Razen specialnega področja alkohola v prometu se ukvarja tudi s splošnimi problemi alkoholizma in je aktiven v republiški in zvezni organizaciji kot dolgoletni predsednik in sedaj častni predsednik republiškega koordinacijskega odbora in član predsedstva Jugoslovanske zveze za boj proti alkoholizmu.

III. Prva pomoč in oživljanje

Tudi na tem področju je Milčinski nadaljeval že pred leti začeta prizadevanja za uvajanje novih načinov, zlasti sodobnih metod oživljanja. Razen tega pa je kot svetovalec sodeloval pri učbenikih in priročnikih iz prve pomoči, ki jih izdaja Rdeči križ. Za izdajo Dergančeve Prve pomoči, ki je v tisku, je napisal uvodno poglavje o Rdečem križu in ženevskih konvencijah. O obravnavanju prve pomoči kot etično deontološkega problema je bilo že govora pod I.

IV. Katastrofna služba

Velike katastrofe iz leta 1963 in naslednjih (Skopje, Vajont, Brnik, Sicilija in druge manjše) so Milčinskega pripeljale na prizorišče velikih nesreč in nadlog. Delo na katastrofnih področjih mu je dalo bogate izkušnje in mnogo priznanj. Sprva se je posvetil proučevanju organizacijskih in strokovnih vprašanj v zvezi z metodiko in tehniko prepoznavanja trupel in

njih oskrbe, in je za to službo sestavil izvirno organizacijsko shemo in predlagal nekatere nove prepoznavne postopke, ki so bili v razpravi na jugoslovanskih posvetovanjih o množičnih nesrečah. Pozneje se je njegovo zanimanje obrnilo predvsem na psihološko in humanitarno problematiko množičnih nesreč in pomorov. Temu vprašanju je bil posvečen tudi referat o sodnomedicinski službi v primeru katastrof, ki je bil na kongresu v Genovi leta 1969 sprejet z velikim zanimanjem in lepimi ocenami v tisku.

V. Ostalo

Razen navedenih področij se Milčinski ukvarja še z drugimi, ki so povezana z njegovo stroko in poklicem: Izvedensko ocenjevanje telesnih poškodb, pouk sodne medicine in podobno.

Leta 1962 je izšla druga popravljena izdaja učbenika »Uvod u sudsku medicinu« v srbohrvaščini.

Bibliografija od 1961 dalje

1. Samostojne publikacije

Uvod u sudsku medicinu. Beograd »Narodna milicija«, 1962, 243 str.

Alkohol in cestni promet v raznih državah (redakcija knjige in prevod). Ljubljana, 1963, 76 str.

2. Znanstveni in strokovni članki:

Poglavje »Sodnomedicinska vprašanja v ginekologiji« v knjigi Novak: Ginekologija. Ljubljana 1961, 364—369.

Uvodna beseda k slovenski izdaji knjige Mitscherlich-Mielke: Medicina brez človečnosti. Ljubljana 1962, 5—18.

Nesreče pri zdravljenju. Zdr. V 7—8, 1962, 195—199. Objavljeno tudi v nemščini v Aktuelle Fragen der gerichtlichen Medizin, Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin Luther-Universität, Halle-Wittenberg, 1965, 51—60.

Preventivna orijentacija sudske medicine. Poglavje v knjigi: Preventivni rad u terapističkoj medicini. Beograd, 1962, 299—308.

Etična in kazenskoppravna stran odklonitve zdravniške pomoči (skupno s P. Kobetom), Pravnik 1963, št. 3—4, 120—135. Ponatis v Med. razgl. 1966, 365—378.

Alkoholgesetzgebung und Strassenverkehr in Jugoslawien. Članek v knjigi: Alcohol and Road Traffic. B. M. A. House. London 1963, 303—306.

Neka pitanja iz tanatologije. Zbornik radova sa 1. kongresa sudske medicine Jugoslavije, 1964, 3—17.

Misure contro l'alcoolismo nel traffico in Jugoslavia (skupno s T. Robljevkovo), III. Internacionalni kongres za medicino nezgod in promet, Rim, 1963, 603—605.

Pitanje medicinske prirode u vezi sa mrtvacima prilikom katastrofa i masovnih nesreća. Hitna medicinska pomoć i rad zdravstvene službe u masovnim nesrećama. Beograd 1965, 236—251. Slovensko: Medicinska vprašanja v zvezi z mrličmi pri katastrofah in množičnih nesrečah. RKiK 1965, 2—3, 55—64.

Einige Erfahrungen aus der Technik und Taktik der Identifizierung bei Katastrophen, Aktuelle Fragen der gerichtlichen Medizin, Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin Luther-Universität, Halle-Wittenberg, 1965, 108—110.

Razpotja in odločitve. V »Poslanstvo slovenskega zdravnika«. Ljubljana 1965, 11—20.

Yugoslavian Legislation for First Aid in Traffic Accident. Stockholm 1966 (rotoprint).

Le code Yougoslave d'éthique médicale et son rôle dans l'éducation des travailleurs sanitaires (skupno s S. Cvahtetom). Deuxième Congrès International de Morale Médicale, Paris, 1966, 250—254.

Intoxications accidentelles par l'acide cyanhydrique et par des cyanures (skupno z B. Furlanom in T. Robljekovo). Acta Medicinæ Legalis et Socialis, Paris, 1966, 307—310.

Nekatera etična vprašanja v zvezi z izvedenskim delom. Pravnik, XXII, 229—239, 1967. Srbohrvaški: Neka etička pitanja u vezi sa sudsko-medicinskim veštačenjem. Jugoslovenska revija za kriminologijo i krivično pravo, 1967, V, 189—200.

Dolžnost prve pomoči. Zdr. V, XXXVI, 9, 261—264 (1967).

Yugoslav Legislation on the Duty to Render First Aid in Road Accidents. Proceedings of the Second Congress of the International Association for Accident and Traffic Medicine. Vol. 2. Skanetryck AB, Malmö, 24—26.

Alkoholizam i bezbednost saobraćaja. Zbornik radova Jugoslovenske konferencije o alkoholizmu. Beograd, 1967, 198—204. Slovensko: Alkoholizem in prometna varnost. »Delo in varnost« XIII, 1—4, 1968.

Odgovornost medicinske sestre z etične in pravne plati. Zdravstveni obzornik, I, 2/3, 49—56, 1968.

Odgovornost za škodo pri zdravljenju. Zobozdravstveni vestnik, XXIII, 35—47, 1968.

Neka etička pitanja u vezi sa vještačenjem. Medicina, 4, 337, 1967.

Veštačenja u slučajevima trovanja (skupaj z U. Schmidtom in V. Zelenkom). Odabrana poglavlja iz toksikologije, Savez lekarskih društava, Beograd 1968, 265—269.

Preventivne mere protiv trovanja (skupaj z A. Dolencem in T. Robljekovo). Kot zgoraj, 346—354.

Nastava toksikologije na medicinskem fakultetu. Kot zgoraj, 369—373.

Etični in pravni pogledi na splav. Zdr. V, XXXVII, 236—240, 1968.

Zdravnik in smrt (slovenski tekst). Liječnik i smrt (srbohrvaški tekst). Pro medico, I—IV, 1—14, 1969.

Die ärztlichen Pflichten des Gerichtsmediziners bei seiner Sachverständigentätigkeit. V Aktuelle Fragen der gerichtlichen Medizin III. Wissenschaftliche Beiträge der Martin Luther-Universität, Halle-Wittenberg, 1968, 12, 41—46.

Alcohol in Legislation, Alcoholism, IV, 2, 110—113, 1968.

Nezmožnost za delo kot kriterij pri izvedenskem ocenjevanju telesnih poškodb. Pravnik, 14, 4—6, 1969, 127—129.

3. Poljudni članki:

Japonska odločno ukrepa zoper alkohol v prometu. Strokovni list, 1961, 631—634.

O medicinskem študiju v Sovjetski zvezi. Zdr. V. 1962, 5—6, 156 do 159.

O alkoholu in prometu: Trojna pot za reševanje vprašanja vinjenih
voznikov. Delo, 20. 10. 1962.

Nevarni učinek majhnih količin alkohola. Delo, 23. 10. 1962.

Razvoj terja popolno prepoved alkohola. Delo, 1. 11. 1962.

Kriza neke zdravniške etike. NRazgl. 1962, št. 22. Ponatis v Me-
dicinskih razgledih IV, 147—157 (1965). Prevod: »Kryzys etyki le-
karskiej«. Przegląd lekarski. Krakov. XXIII, II/1, 30 (1967).

Umetno dihanje z usti. Dom in elektrika, december 1962.

Za potpunu zabranu alkohola, Motorevija (Beograd), 1963, 5, str. 5.

Dva obraza evtanazije NRazgl. 1963, št. 3. Ponatis v Medicinskih
razgledih, V, 59—68 (1966).

Alkohol in prometne nesreče. NRazgl. 1964, št. 19.

Zdravnikova odgovornost. NRazgl. 1964, št. 22.

Današnje skrbi in težave z alkoholom v prometu. RKiK, 1966, 4,
250—254.

Nevaren račun. Avto, I, 7, 18 (1967).

Presajanje organov in zdravniška etika. NRazgl. XVII, 12 (395),
355 (1968).

Alkohol in njegov mračni sin alkoholizem. Tovariš, 24, 44, 14—16.
1968.

Odgovornost zdravstvenega delavca pred vestjo, pred bolnikom
in pred družbo. Zdr. V. 37, 401—403, 1968.

Najbolje pomaga, kdor ve, kako. Prva pomoč, oprema in znanje.
Avto, III, 4, 36 (1969).

Rojen 2. junija 1908 v Kranju. Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 22. decembra 1961, za rednega člana pa 5. februarja 1970. — Njegov življenjepis in delo do izvolitve za dopisnega člana z bibliografijo je objavljen v Letopisu, 12. knjiga, 1961, str. 46—48.

Franc Novak je direktor klinike za porodništvo in ženske bolezni v Ljubljani in od 7. maja 1962 redni profesor za porodništvo in ginekologijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani.

Tudi po izvolitvi za dopisnega člana SAZU je bilo zanimanje F. Novaka osredotočeno na ginekološko kirurgijo. Največ časa je uporabil za nadaljnje izpopolnjevanje abdominalne radikalne operacije pri raku materničnega vratu po Wertheimu. Doma in v zamejstvu je znan predvsem po izpopolnitvi te operacije in velikih izkušnjah pri njej, saj jih je osebno izvršil nekaj nad 800. Se nadalje je širil operacijski repertoar in na ljubljanski kliniki sedaj praktično ni ginekološke operacije, ki je ne bi obvladali.

Delal pa je seveda na vsem področju ženskih bolezni in porodništva. Pomagal je pri uvedbi in razvoju sodobne predoperacijske in pooperacijske medicinske oskrbe, zgodnjega odkrivanja genitalnega karcinoma, diagnostike in terapije genitalne tuberkuloze, neonatalne in ginekološke pediatrije, laboratorija za klinično patologijo, borbe proti splavu, sodobne kontracepcije, diagnostike in terapije infertilnosti, citogenetike, antenatalnega in postnatalnega varstva, porodne psihoprofilakse s porodno analgezijo ter sodobnejše medicinske dokumentacije in statistike.

Njegova glavna težnja je bila v tem, da propagira predvsem pri karcinomu cerviksa vaginalno histerektomijo, ki jo žene bolje prenašajo kot operacijo per laparotomiam. Njegova klinika je privabila v času od 1961—1969 161 ginekologov iz za-

mejstva, tako 74 iz Italije, 15 iz ZDA in še iz mnogih drugih dežel. Med njimi je bilo 45 univerzitetnih profesorjev, od teh 27 direktorjev ginekoloških klinik. S tem je ljubljanska klinika pod vodstvom prof. Novaka postala mednarodna šola. Kakšno je bilo zanimanje tujih strokovnjakov za Novakovo operativno tehniko, priča dejstvo, da je prof. Novak večkrat operiral v inozemstvu na klinikah ali v večjih bolnicah, tako npr. v Torinu, Milanu, Perugii, Florenci, Bariju, Bresciji, Vimercatu (pri Milanu), Trstu, Gdansk, Moskvi, Los Angelesu, New Yorku in Buenos Airesu.

Raziskovalno delo prof. Novaka se nanaša na ureditev kliničnega laboratorija, ki dopušča široko znanstveno udejstvovanje. Sodeloval je pri snovanju Inštituta za planiranje družine, proučevanju reprodukcije, pri raznih raziskovalnih delih, medtem eno za Population Council in za International Planned Parenthood Federation (London) ter za Weizmannov inštitut (Izrael). Klinični laboratorij ginekološke klinike je izvršil številne raziskovalne naloge, prav tako tudi neonatalni oddelek klinike.

Kar se tiče delovanja zunaj klinike, je omeniti, da je bil prof. Novak predsednik in podpredsednik, sedaj pa je član odbora Združenja ginekologov-porodničarjev Jugoslavije, je predsednik ginekološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva, bil je član sveta za medicinske vede pri zveznem svetu za koordinacijo znanstvenih dejavnosti.

Udeležil se je aktivno številnih sestankov, simpozijev, tečajev, konferenc in kongresov: Mednarodnega ginekološkega simpozija ob otvoritvi nove ginekološke klinike v Florenci, 1962 (z referatom); I. kongresa kancerologov Jugoslavije v Beogradu, 1962, z dvema referatoma skupaj s sodelavci; 2. intersekcijskega sestanka ginekoloških sekcij Hrvatske in Slovenije v Dobrni, 1962, kot moderator teme Carcinoma colli uteri in situ; 3. regionalne konference za planiranje družine za Evropo, Bližnji vzhod in Afriko, ki jo je organizirala mednarodna federacija za planiranje družine, 1962 v Varšavi — kot delegat Zveze zdravniških društev Jugoslavije (z referatom skupno z L. Andolškovo); sestanka Ginekološkega društva Puglije v Potenzi, 1962; kongresa mednarodnega značaja ob 100-letnici Češkoslovaškega zdravniškega društva J. E. Purkyně in »Časopisa lékařů českých« v Pragi, 1962 (z referatom); 7. mednarodne konference za planiranje družine v Singapuru, 1963 (s 4 referati); mednarodnega seminarja o fiziologiji in reprodukciji v Bombay, 1963 (z referatom); sestanka ginekološko-porodniške sekcije društva The Royal Society of Medicine 1963

v Londonu, na katerem je predaval; aktivno se je udeležil 22. zasedanja Francoskega ginekološkega društva v Strasbourgu, 1964 (z referatom); 20-dnevnega potujočega seminarja ginekologije in porodništva po ZSSR, 1964; 5. kongresa ginekologov in porodničarjev Jugoslavije v Sarajevu, 1964, kjer je predaval o problemih nezaželenih nosečnosti in o radikalni operaciji po Schauti; 51. kongresa italijanskih ginekologov v Torinu, 1965 (z referatom); sestanka o uretero-vaginalnih fistulah, 1965 v Bariju; medicinskega seminarja mednarodne federacije za planiranje družine (IPPF) v Beogradu, 1965; seminarja Svetovne zdravstvene organizacije o zgodnji detekciji raka, 1965 v Oslu (z referatom); 3. intersekcijskega sestanka ginekoloških sekcij Hrvatske in Slovenije v Splitu, 1966; aktivno se je udeležil z referatom 5. konference za Evropo in Bližnji vzhod, 1966 v Kopenhagenu; 8. mednarodne konference IPPF v Santiagu (Čile), 1967 (z glavnim referatom); mednarodnega sestanka, ki ga je leta 1968 priredila »Sociedad Argentina de Patologia Cervical Uterina y Colposcopia« v Buenos Airesu (s tremi referati, ki so jih dopolnjevali filmi); 6. kongresa ginekologov in porodničarjev Jugoslavije, 1968; mednarodne konference za študij splava v Hot Springsu (ZDA), 1968 (z referatom).

Prof. Novak je častni član Češkoslovaškega zdravniškega društva J. E. Purkyně, Slovenskega zdravniškega društva, Zbora liječnika Hrvatske, Čilenskega društva za ginekologijo in porodništvo (od 1967) in Društva madžarskih ginekologov (od 1968). Je častni doktor univerze v Torinu (1963).

Bibliografija

Bibliografija do leta 1956 je objavljena v knjigi Univerza v Ljubljani (1957), str. 349—350, do l. 1961 pa v Letopisu Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dvanajsta knjiga, 1961, str. 47—48. Dodati ji je:

1. Knjige:

»Porodiljstvo«, učbenik za študente medicine. Glavna urednika: S. Tasovac in B. Milošević, člani redakcije: S. Vidaković, F. Novak, M. Berić, A. Čakmakov, D. Perović. Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb, 1962, 570 strani. — Napisal je sledeča poglavja, Postnatalna zaščita, 194—198; Kontracepcija, 198—202; Krvavljenje u trudnoći. Pobačaj, 289—303.

»Porodiljstvo«, učbenik za študente medicine. Druga predelana in dopolnjena izdaja. B. Milošević, M. Dekaris, F. Novak, J. Knežević-Švarc, A. Čakmakov, D. Perović i saradnici. Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb, 1966, 608 strani. Napisal je sledeča poglavja: Postpartalna zaščita, 198—202; Kontracepcija, 202—207; Krvavljenje u trudnoći. Pobačaj, 307—322.

2. Znanstveno strokovni članki in razprave v strokovnih revijah, zbornikih itd.

La vagina artificiale dal sigma. Minerva Ginecologica (Torino) 14, 1962, str. 24—30.

Our Method of Dissecting and Treating the Ureter in Wertheim's Operation. Scritti in onore del prof. Giuseppe Tesauro nel XXV anno del Suo insegnamento, Napoli 1963, Montanino Editore, str 1561—1574.

Social and Economic Aspects of the Family Planning Movement (skupno z L. Andolšek). Glavni referat na 3. regionalni konferenci IPPF (International Planned Parenthood Federation) 5. 6. 1962 v Varšavi (ciklostil).

L'importanza dell'operazione di Schauta aumenta con il miglioramento della diagnosi precoce del cancro del collo dell'utero. Scritti in onore del Prof. E. Maurizino in occasione del Suo XXV anno di insegnamento. Stabilimento Arti Grafiche ed Affini (S. A. G. A.), Genova 1962, str. 1891—1898.

Come influiva l'influenza delle nostre esperienze ed osservazioni sulla scelta dell'operazione nel cancro del corpo uterino. Atti del Symposium Internazionale su »I virilismi in ginecologia« e su »La terapia del cancro del corpo dell'utero«, Firenze 1962. Supplemento alla Rivista di Ostetricia e Ginecologia, XVII, 1962. Edizioni Scientifiche Salpietra, Firenze, str. 409—413.

Naše zkušnosti v léčbě ženské genitální tuberkulózy Čs. Gynecologie, 28, 1963, str. 446—447.

Procedure Reducing the Number of Uretrovaginal Fistulas in Abdominal Radical Hysterectomy with Bilateral Pelvic Lymphadenectomy. V knjigi: J. V. Meigs »Progress in Gynecology«, Vol. IV, 1963, Grune and Stratton. New York, str. 495—514.

Family Planning Education with Special Regard to Working Mothers. Proceedings of the Seventh Conference of the IPPF, Singapore 10—16. 2. 1963. Excerpta Medica, International Congress Series No. 72, 1964, 291—296.

Why Does Contraception Meet So Many Difficulties in Super-seding Abortion? Ibidem, 634—637.

Effect of Legal Abortion on the Health of Mothers in Yugoslavia. Ibidem, 223—224.

The Results of Modern Treatment of Sterility Caused by Female Genital Tuberculosis. Ibidem, 611—613.

Our Trials with Oral Contraceptives. Proceedings of All India Seminar on Physiology of Reproduction, Bombay, February 21—23, 1963. Zal.: Indian Society for the Study of Reproduction, Indian Council of Medical Research and Family Planning Association of India, Bombay, str. 62—64.

Procedure for the Reduction of the Number of Ureterovaginal Fistulae after Wertheim's Operation. Proceedings of the Royal Society of Medicine, 56, 1963, str. 881 in 884 (London).

Kako poboljšati uspehe lečenja karcinoma grlića materice (skupno z J. Kovačičem, M. Hren, R. Pestevškom, R. Poljanškom, M. Stucin in L. Šavnikom). Srpski arhiv 91, 1963, 773—782.

Kako poboljšati uspehe u lečenju karcinoma tela materice (skupno z M. Grunčičem, R. Pestevškom, R. Poljanškom, R. Šegedin in M. Stucin). Ginekologija i opstetricija 3, 1963, 85—92.

La terapia locale e generale tubercolostatica della tubercolosi genitoperitoneale della donna in clima marittimo (skupno z B. Vrtovcem, L. Taborjem, M. Kolencem in Z. Kunej). Atti del XII° Congresso Internazionale di Talassoterapia, Venezia 23—25 maggio 1963, str. 375—390.

Problem neželjene trudnoće (abortus, kontracepcija, sterilizacija, populacija) (skupno z R. Šegedin, M. Krofl, S. Peterlinom, A. Pečaver,

J. Križničem in A. Debeljakom). Zbornik: V. kongres ginekologa-opstetričara Jugoslavije. Referati i koreferati. Sarajevo, 1964, str. 5—18.

Značaj vaginalne radikalne operacije po Schauti. Zbornik: V. kongres ginekologa-opstetričara Jugoslavije, III. dio, Diskusija II. Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo 1965, str. 431—434.

Création d'un vagin artificiel à l'aide du côlon sigmoïde (avec film en couleurs). Comptes Rendus de la Société française de gynécologie 34, 1964, 411—415.

Problemi neželjene trudnoće (skupno z R. Šegedin, M. Krofl, S. Peterlinom, A. Pečaver, J. Križničem in A. Debeljakom). Narodno zdravlje 21, 1965, 44—50 in nadaljevanje 85—90.

Veštački abortus pomoću vakuum ekshalatora. Uvodne besede k filmu. Seminar IPPF v Beogradu I. 1965. Tiskano v poglavju »Diskusija o problemima abortusa i kontracepcije«, Ginekologija i opstetričija 6, 1966, 135.

Apparatus for Artificial Abortion with Aspiration. Preventive Medicine and Family Planning — Proceedings: Fifth Conference of the Europe and Near East Region of the IPPF. Copenhagen 5—8 July 1966. IPPF, London, 1967, str. 103—105.

World-Wide Problems of Abortion — Europe. Proceedings of the Eighth International Conference of the IPPF, Santiago Chile 9—15 April 1967. IPPF, London, 1967, str. 134—139.

Štafetni način operisanja. Bilten radova Ginekološko-akušerske bolnice Grada Beograda, VI, 1967, str. 133—138.

Operativni metodi za lečenje na raka na matočnata šijka, prilagani v akušero-ginekologičnata klinika v Ljubljana. »Aktualni problemi v akušerstvu i ginekologijata«. Medicina i fizkultura, Sofija 1968, str. 187—201.

Das Verringern der Blutungen bei vaginalen Hysterektomien durch Anwendung von Adrenalin, Octapressin, Por-8 und Pox-85 (skupaj z M. Nosan in M. Mazovec). Gynaecologia (Basel) 165 : 21—30, 1968.

Risultati terapeutici della tubercolosi genitale femminile negli ultimi otto anni (skupaj z B. Vrtovcem, Z. Kunej, T. Cizljem in M. Erjavcem). Scritti Medici in onore del Prof. G. Dellepiane in occasione del Giubileo Accademico. Minerva Medica, Saluzzo, 1968, str. 740—746.

Vprašanja v zvezi s pandemijo splava. Zdravstveni vestnik 37, 1968, 227—231.

Il mio procedimento per ridurre la frequenza delle fistole vescico-ureterali dopo isterectomia radicale. »Aggiornamenti in Ostetricia e Ginecologia«, Minerva Ginecologica, 20, 1968, str. 84—85 (s simpozija: »Profilassi e trattamento delle fistole vescico-ureterali dopo isterectomia radicale« 4. julija 1965 v Bariju). — Introduzione (uvod v simpozij), tiskano prav tam, str. 15—16.

L'infiltrazione ischemizzante negli interventi per via vaginale. Aggiornamenti in Ostetricia e Ginecologia. Minerva Ginecologica, vol. 20, (supl. za št. 23), str. 97—98 (dec. 1968).

Experience with Suction Curettage, (referat na mednarodni konferenci, ki jo je priredila ASA — Association for the Study of Abortion v Hot Springsu, ZDA, 17.—20. nov. 1968).

The Prevention of Uretero-Vaginal Fistulae after the Wertheim Operation. International Journal of Gynecology and Obstetrics (Newark, ZDA) — Vol. 7, No. 6, 1969, 301—305.

ANDREJ O. ŽUPANČIČ

Rojen 27. januarja 1916 v Ljubljani. — Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 3. julija 1964, za rednega člana pa 5. februarja 1970. — Njegov življenjepis in delo do izvolitve za dopisnega člana z bibliografijo je bil objavljen v Letopisu SAZU, 15. knjiga, 1965, str. 50—51.

Biografiji je dodati, da je Andrej O. Župančič leta 1966 postal redni profesor za patološko fiziologijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani. Od leta 1967 je član Scientific

Advisory Panel Ciba Foundation, London, od 1968 pa Physiological Society, London. — Z referati se je udeležil mnogih simpozijev in kongresov doma in v tujini. V zadnjih letih: Simpozij »Impact of Basic Sciences on Medicine«, Jerusalem, 1965; Conference on Cholinergic Mechanisms, New York, 1966; Internacionalni farmakološki kongres, Basel, 1969; Jugoslovanski kongres fiziologov, Ohrid, 1969.

Na povabilo prezidija Akademije Nauk SSSR je obiskal inštitute v Leningradu in Moskvi ter imel predavanja »The mode of operation of cholinoreceptors«.

Profesor Župančič je znanstveni delavec na področju fiziologije in farmakologije holinoreceptornih mehanizmov. Rezultate svojih eksperimentalnih raziskovanj je objavil v tujih in domačih znanstvenih časopisih in jih razlagal na številnih znanstvenih kongresih doma in v tujini.

Skoraj ves svoj znanstveni opus je prof. Župančič posvetil teoriji holinoreceptorjev. Ni sicer prvi fiziolog, ki je identificiral holinoreceptor s holinesterazo, a je predvsem prvi, ki je to hipotezo znanstveno obdelal.

V Patofiziološkem inštitutu medicinske fakultete v Ljubljani, katerega upravnik je od njegove ustanovitve, je prof. Župančič razvil raziskovalni center, ki je znan in cenjen ne samo

v domovini, temveč tudi v inozemstvu. Pod njegovim vodstvom so v njem zrastle mladi in sposobni znanstveni delavci.

Bibliografiji, objavljeni v dveh knjigah Univerza v Ljubljani (1957, str. 355; 1966, str. 438) je za čas po izvolitvi za dopisnega člana dodati:

Evidence for the identity of anionic centres of cholinesterase with cholinoreceptors. Ann. N. Y. Acad. Sci., 144, 1967, 689—693.

On the chemical distinctions between cholinesterase and cholinoreceptor. Life Sci., 8, 1969, 989—992.

A new approach to the problem of the nature of cholinoreceptors. Radovi Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 14, 1969.

Conformational changes of acetylcholinesterase bound to motor endplates. Acta Physiol. Pharmacol. Jugoslav., 1969.

Allosteric nature of the membrane-bound acetylcholinesterase as the basis for the cholinoreceptor function of this enzyme. Spomenica za prof. I. Djuričića, 1969.

Prilagojevanje alpinistov na Himalajo. Pro Medico — 1969, 4, 89—101.

JOSEF KRATOCHVÍL

Rojen 6. januarja 1909 v Kúskách pri Velikih Meziříčích v Češkoslovaški. — Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 5. februarja 1970.

L. 1933 je bil promoviran za doktorja naravoslovja na Naravoslovni fakulteti Masarykove univerze v Brnu. L. 1936 se je habilitiral za zoologijo na isti fakulteti. Prav tam se je zaposlil kot asistent v zoološkem zavodu Visoke šole za agronomijo. Ko so po II. svetovni vojni spet odprli visoke šole, je bil imenovan za profesorja entomologije in ravnatelja Entomološkega inštituta visoke šole za agronomijo v Brnu. L. 1947 je bil povabljen za profesorja zoologije na isti visoki šoli ter je vodil ta inštitut in katedro do l. 1960, ko je bil imenovan za ravnatelja inštituta za raziskovanje vretenčarjev Češkoslovaške akademije znanosti, ki ga je bil sam osnoval. L. 1966 je osnoval pri tem inštitutu še eksterno katedro za vertebratologijo Visoke šole za agronomijo v Brnu.

Prof. Josef Kratochvíl sodi v ekipo znanstvenikov, ki so bili l. 1955 odlikovani z državno nagrado Klementa Gottwalda I. stopnje. Istega leta je bil izvoljen za dopisnega člana Češkoslovaške akademije znanosti.

Prof. Josef Kratochvíl je zaslužen znanstvenik in raziskovalec-zoolog, priznan v češkoslovaški domovini in v tujini. Posebno zaslužen je kot raziskovalec jugoslovanske in zlasti še slovenske favne, v prvi vrsti jamske favne Dinarskega krasa. Na podlagi obilnega gradiva, ki ga je bil nabral na številnih študijskih potovanjih po Jugoslaviji, je napisal dolgo vrsto razprav o jamskih pajkih: posebno znana je njegova monografija »Liste générale des Araignées cavernicoles en Yougoslavie«, ki je bila objavljena v naših »Prirodoslovnih razpravah«.

Prof. Josefu Kratochvílu gre posebno priznanje, da je bil pri svojem raziskovalnem in znanstvenem delu stalno povezan z jugoslovanskimi in zlasti še s slovenskimi znanstveniki.

Kot posebno zaslugo prof. Josefa Kratochvíla je treba poudariti, da je ves bogati zoološki material, ki ga je bil nabral na našem teritoriju in ki se ni nanašal na arahnidsko in opilionidsko favno, redno prepuščal v obdelavo našim znanstvenikom specialistom.

Prof. Josefu Kratochvílu je šteti v dobro, da je številnim nanovo opisanim živalskim taksonom dal imena po naših krajih in naših znanstvenikih.

Prof. Josef Kratochvíl se je udeleževal najprej na področju entomologije, potem pa se je posvetil arahnologiji (pajki in suhe južine). Pred 15 leti se je specializiral še za mamalije (sesalce), zlasti za drobne množične škodljivce med njimi; študiral je njihovo sistematiko, taksonomijo, morfologijo, ekologijo ter dosegel na tem področju lepe rezultate. Osnoval je novo šolo ter usposobil za raziskovalno delo vrsto mladih ljudi. Ustanovil je tudi časopis »Entomologické listy« (sedaj »Zoologické listy«), ki ga ureja že 32 let.

Bibliografija del prof. dr. Josefa Kratochvíla je bila objavljena v reviji Vertebratologické zprávy, Brno 1969, na straneh 9—17. Iz nje je razvidno, da je objavil iz svojega strokovnega področja 7 knjig, 22 monografij, 140 znanstvenih razprav in 7 učbenikov, razen tega še 124 poljudnoznanstvenih člankov in ocen.

RAZRED ZA UMETNOSTI

LOJZE DOLINAR

Rojen 19. aprila 1893 v Ljubljani. — Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za umetnosti je bil izvoljen dne 2. junija 1953, za rednega člana pa 5. februarja 1970. — Njegov življenjepis do izvolitve za dopisnega člana je objavljen v Letopisu SAZU, 5. knjiga, 1952 do 1953, str. 137—138.

Kar zadeva umetniško dejavnost umetnika po njegovi izvolitvi za dopisnega člana se ta po monumentalnosti in številnosti nastalih del kosa z ono pred letom 1953.

V letih 1955—57 in v šestdesetih letih je nastala vrsta del, ki pomenijo zanimivo novo razvojno stopnjo v Dolinarjevem delu, kakor Ribič, Trudna, Družina, Razmišljanje, Igra, Ločitev in Tolažba. Nadaljujoč po osvoboditvi najplodovitejše področje svoje povojne delavnosti, bogato figuralno izražajočo se spomeniško ustvarjalnost, je ustvaril v duhu Spomenika borbi jugoslovanskih narodov v Beogradu (1949) in Spomenika streljanim v Jajincih (1950) še dvoje velikih spomenikov osvobodilne borbe, spomenik talcem v Kraljevu (1958) in skupino spomenikov, posvečenih revoluciji, kranjskemu delavskemu štrajku in NOB, v Kranju.

Kako umetniško živ je bil ves ta čas, pa dokazuje posebno dvoje likovnih načinov, v katerih se je sedaj osebno najintimnejše izražal: intimna plastika v žgani glini in grafika. V žgani glini gre za prizadevno gladko modelirane motive v velikosti od ca 30 do 80 cm. Nekaj takih motivov je ustvaril tudi v belem kamnu, v bronu ali mavcu. Gre pri tem za nadaljevanje ustvarjanja intimne plastike, ki je ves čas spremljala njegovo monumentalno ustvarjalnost. Poseben izraz pa je našla ta težnja v letih 1954 do 1957 v novi tehniki grafike rezane v mavec in ročno odtisnjene. Njen svet se giblje včasih celo bizarno med

žanrskimi motivi in osebnimi liričnimi doživetji ali odmevi na časovna doživetja. Življenje v Ičićih ga je zapeljalo celo na čisto abstraktno likovnost; o nji priča skupina, ki ji je dal naslov »Morje kiparic«. To je bil obenem davek, ki ga je plačal izraziti figuraliki in literarno izpovedno izražajoči se umetnik Dolinar novemu času, ki ga je naskakoval s čisto likovnostjo, formalno abstraktnostjo, informelom in happeningom; temu zadnjemu je dal s tem ciklom priznanje.

Glavni junak kiparja Lojzeta Dolinarja je človeško telo kot najvažnejši kiparski predmet; pojmuje ga dosledno plastično, to se pravi realistično; vendar ni samo sebi namen, temveč se po njem izraža duhovni človek, njegove težnje in zgodovina. Po tem osnovnem razpoloženju je Dolinar postal eden glavnih ustvarjalcev portretnega izraza med nami. Posebnost Jakopičevi portreti dokazujejo, da je sposoben doseči duhovno poglobljen in monumentaliziran izraz. Drugo področje njegovega umetniškega prizadevanja je spredaj omenjena intimna plastika, v kateri se njegov razvoj najčisteje izraža. Tretja, javno najbolj vidna in znana pa je njegova monumentalna plastika, za katero je bil nedvomno osnovno razpoložen, a ga je vsakokratni namen zavajal od glavne smeri na stranska pota. Tako v arhitekturno vezani plastiki na skrajno oblikovno stilizacijo in pogosto kar v tektonsko podreditev figure arhitekturnim elementom, ki njen obstoj opravičujejo; v monumentalni skupinski plastiki pa je temu nasproti kar mogoče blizu resničnosti dogajanja in realistično izraziti.

V zgodovini slovenskega kiparstva je Dolinar osamljen primer. Osnove je črpal na Dunaju in v Münchnu, do svojega lastnega sloga pa se je preboril z vztrajnim delom. Ni dvoma, da spada med najplodovitejše kiparje svojega časa. Čeprav je množino del ustvaril za Slovenijo, posebno za Ljubljano, ni pobudil nasledstva in je šel slovenski razvoj mimo njega. Ta osamljenost pa ga dela nam posebno dragocenega, ker bogati imaginarni muzej naše skulpture.

Dolinarjevo plodovito življenjsko delo, njegov osebni prispevek k izrazu slovenske likovne nadarjenosti, posebno pa tudi po kakovosti neopešana likovna ustvarjalnost po l. 1953 polno opravičujejo njegovo izvolitev za rednega člana akademije.

GLAVNA DELA OD 1954 DO SMRTI:

Narékavica I, 1954 — bron, v. 68 cm, sign. zd. 1954/Dolinar. Last avtorja.

Avtoportret, 1954 — bron, v. 70 cm, sign. ni. Last avtorja.

Ob studentu, 1954 — žgana glina, v. 50 cm, sign. d. Izvršni svet Zvezne skupščine, Beograd.

Počitek, 1954 — žgana glina, v. 50 cm, sign. d. Izvršni svet Zvezne skupščine, Beograd.

Pripovedka, 1954 — bron, v. 70 cm, sign. d. Maršal Tito, Beograd.

Na kopanju, 1955 — žgana glina, v. 60 cm, sign. d., Praga.

Borba s polipom, 1955 — bron, 88 cm, sign. spr. Dolinar. Last avtorja.

Sporočilo, 1955 — bron, v. 105 cm, sign. na podst. 1955/Dolinar. Last: Mestni muzej, Ljubljana.

Soparni dan, 1956 — bron, 47 × 94 cm, sign. spr. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Vdova, 1956 — žgana glina, v. 56 cm, sign. zd. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Model počiva, 1956 — žgana glina, v. 38 cm, sign. spr. sp. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Študija, 1956 — žgana glina, v. 29 cm, sign. l. sp. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Davor, 1956 — brušeni granit, v. 32 cm, sign. ni. Last avtorja.

Tri gracije, 1956 — žgana glina, v. 40 cm, sign. spr. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Družina, 1956 — žgana glina, v. 80 cm, sign. spr. sp. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Trudna, 1956 — žgana glina, v. 38 cm, sign. l. sp. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Slovo, 1956 — žgana glina, v. 38 cm, sign. spr. sp. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Razmišljanje, 1956 — bel kamen, v. 55 cm, sign. zd. sp. Dolinar. Last avtorja.

Ribič, 1956 — pat. mavec, v. 65 cm, sign. zd. sp. 1956/Dolinar. Last avtorja.

Portret arh. Kruniča, 1956 — žgana glina, v. 50 cm, sign. d., Beograd.

Źrnitev, 1956 — mavec — skica, v. 90 cm, sign. d. podstavk. Privatna last, Beograd.

Počitek, 1956 — terakota, 50 cm. Gorenjski muzej, Kranj.

Jutro, 1956 — terakota, 70 cm.

Narékavica II, 1957 — mavec, v. 80 cm, sign. ni. Last: Odbor za postavitev spomenika v Jajincih.

Nevihita, 1957 — bron, v. 70 cm, sign. sp. 1957/Dolinar. Last avtorja.

Na kopanju, 1957 — bron, v. 57 cm, sign. spr. sp. 1957/Dolinar. Last avtorja.

Igra, 1957 — bel kamen, 74 × 104 cm, sign. spr. Dolinar. Last avtorja.

Igra, 1957 — mavec, v. 190 cm, sign. ni. Last avtorja.

Ciklus »Morje kipari«, 1954—1957, kolorirane risbe.

Ložač, 1957 — bron, 90 cm. Gorenjski muzej, Kranj.

Preplah, 1957 — terakota.

Ob studencu, 1958 — pat. žgana glina, v. 46 cm, sign. ni. Last avtorja.

Avtoportret, 1958 — pat. žgana glina, v. 34 cm, sign. ni. Last avtorja, Beograd.

Razmišljanje, 1958 — kamen, 70 cm. Gorenjski muzej, Kranj.

Brigadir, 1958 — bron, 2,20 m. Nahaja se na Otočcu.

Ločitev I, 1958 — terakota, 50 cm.

Borba konjenikov, 1958 — terakota, 60 cm.

Družina, 1958 — terakota, 100 cm.
 Borba vaškega fanta z volkuljo, 1959 — bron, 2,30 m. NOB spomenik v Sentjerneju.
 Ločitev II, 1959 — terakota, 50 cm.
 Večer, 1959 — terakota, 40 cm.
 Spomenik »Štrajk«, 1960 — bron, 2,90 m. Kranj.
 Spomenik NOB, 1960 — bron. Kranj.
 Spomenik »Revoluciji«, 1960 — bron, 5 m. Kranj.
 Duet, 1960 — terakota, 50 cm.
 Torzo, 1960 — terakota, 60 cm.
 Vojna, 1962 — terakota, 90 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Perica I, 1962 — terakota, 50 cm.
 Igra, 1962 — terakota, 40 cm.
 Preplah II, 1962 — terakota, 40 cm.
 Perica II, 1962 — terakota, 50 cm.
 Mati z otrokom, 1963 — terakota, 70 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Pastir, 1963 — bron, 60 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Pokošeno klasje, 1963 — bron, 60 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Studija otroške glave, 1963 — brački kamen, 50 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Spomenik NOB, 1963 — bron, 1,20 m. Visoko pri Kranju.
 Žene ribarjev, 1963 — terakota, 60 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Crescendo, 1963 — bron, 50 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Igra z galebom, 1963 — terakota, 40 cm.
 Razgovor, 1964 — terakota, 60 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Ležeči akt, 1964 — bron, 60 cm.
 Na trgu, 1965 — terakota, 40 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Spomenik Dr. Fr. Prešernu — bron, 100 cm. Prešernov gaj v Kranju.
 Tolažba — terakota, 60 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Ob zori — terakota, 60 cm. Gorenjski muzej, Kranj.
 Pri delu, 1965 — terakota (grupa), 40 cm.
 Sestanek, 1969 — terakota (grupa).
 Počitek, 1969 — terakota (grupa), 50 cm.
 Večer, 1969 — terakota (grupa), 40 cm.
 V pričakovanju, 1969 — terakota, 40 cm.
 Ciklus »Iz moje skicirke 1945—1969«, risbe.

MARJAN MUŠIČ

Rojen 16. novembra 1904 v Novem mestu. — Redni profesor arhitekture na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo univerze v Ljubljani. — Za dopisnega člana v razredu za umetnosti je bil izvoljen 5. februarja 1970.

Mušičevo delo je mnogostransko in v marsičem pionirsko. Po značilnostih, ki so prisotne že v njegovi zgodnji dobi, lahko delimo njegovo delo na znanstveno raziskovalno, kulturno estetsko, konservatorsko in projektantsko.

V obsegu znanstveno raziskovalnega dela se je Mušič predvsem posvetil študiju razvoja naselij. Te svoje analize

je razširil na specifično problematiko historičnega razvoja domače, zatem pa na celotno področje razvoja in teorije arhitekture. Objavil je vrsto publikacij, v katerih je postavil znanstvene rezultate, ki imajo temeljni pomen. Izhajajoč iz stališča, da mora biti sintetska analiza arhitekturnega razvoja osnovana na integraciji posameznih rezultatov znanstvenega raziskovanja, se je prvenstveno posvetil opusu mojstrov slovenske arhitekture, kasneje pa se je osredotočil na splošne historično teoretske analize arhitekturnega razvoja v svetu.

Na kulturno estetskem področju je Mušič protagonist v naporih za pravilno valorizacijo historičnih in ambientnih urbanističnih celot. To njegovo tudi zunaj meja domovine cenjeno delo se odlikuje po temeljitosti, znanstveni metodičnosti, široki erudiciji in pristni umetniški intuiciji.

Mušič je tudi prvi slovenski arhitekt, ki se je sistematično poglobil v problematiko spomeniškega varstva. S pravilnim čutom se je vključil v mednarodna prizadevanja in je njihovo upoštevanje zagovarjal pri reševanju domačih, toda pogosto mednarodno zasledovanih problemih te vrste, ko je šlo za primer za stavbarsko ogroženo cerkev sv. Sofije v Ohridu, za skrajno odgovorne posege v historično stanje peristila v Diolecijanovi palači v Splitu in Evfrazijeve bazilike v Poreču.

BIBLIOGRAFIJA

(Izbrana dela)

a) Knjige:

Obnova slovenske vasi. Celje 1947, str. 152.

Zbornik za arhitekturo na univerzi v Ljubljani 1946—1947 (skupaj s Francetom Ivanškom). Ljubljana 1948, str. 133.

Arhitektura in čas. Maribor 1963, str. 336.

Veliki arhitekti I (Od Imenhotepa do Pilgrima). Maribor 1965, str. 251.

Veliki arhitekti II (Od Brunelleschija do Ledoux). Maribor 1966, str. 378.

Veliki arhitekti III (Od Labrousta do Aalta). Maribor 1967, str. 358.

Arhitektura slovenskega kozolca — The architecture of the slovene »kozolec« (hay-rack). Ljubljana 1970, str. 165.

b) Razprave:

Dva primera hiš v Pekrah pri Mariboru (z dvema slikama). Časopis za zgodovino in narodopisje 1939/1—2, str. 107—110.

Gradivo iz dobe romantike in gotike v mariborski stolnici. Časopis za zgodovino in narodopisje 1939/3—4, str. 197—201 + priloga; 1940/1 do 2, str. 61—66 + 3 priloge.

Regulacijske smernice Novega mesta (s slikami). Kronika 1930/3, str. 145—147.

Razvoj Slomškovega trga. Uvod v študijo o stolni cerkvi sv. Janeza v Mariboru (s slikami). Kronika 1939/2, str. 84—90.

Slovenska ljudska umetnost in mi I. Sodobnost 1939/5, str. 253 do 256; II. Sodobnost 1939/9—10, str. 460—464.

Zaščita urbanističnih in arhitekturnih spomenikov. Varstvo spomenikov 1948/1, str. 16—18.

Spomeniški problem Prešernovega doma in groba (s slikami). Urbanizam i arhitektura, Zagreb 1950.

Stanjel i Prilesje (s slikami). Urbanizam i arhitektura, Zagreb 1950.

Zaščita slovanskega svetišča v Ptuj (s slikami). Zbornik za zaščito spomenika kulture. Beograd 1950.

Ureditev okolja cerkve sv. Sofije v Ohridu (s slikami). Arhitekt 1951—52/4, str. 23—25.

Vprašanje regeneracije slovenskih mest (s slikami). Arhitekt 1951—52/7, str. 10—15.

Gradivo za proučevanje srbske srednjeveške arhitekture v okolici Skadra (s slikami). Zbornik za zaščito spomenika kulture. Beograd 1952.

Vplivna področja med stilno arhitekturo in slovenskim ljudskim stavbarstvom v srednjem veku (s slikami v tekstu in na prilogah). Slovenski etnograf, str. 54—69.

Arhitektura na prelomu stoletja (s slikami). Arhitekt 1953.

Urbanistično izročilo Maribora v pogledu razvojnih perspektiv (s slikami). Arhitekt 1954—55, str. 9—11.

Razmišljanja i utisci konservatora s puta po Italiji i Francuskoj (s slikami). Zbornik za zaščito spomenika kulture. Beograd 1955.

Kulturna misija Viollet-le-Duca. Ob 100-letnici izida prve knjige velikega in pomembnega dela »Dictionnaire raisonné de l'architecture française du XIe au XVIe siècle« (s slikami) — Zbornik za zaščito spomenika kulture. Beograd 1955.

Preureditvena dela v Novem mestu v pogledu regeneracije historičnih mestnih jeder (s slikami). Varstvo spomenikov 1953, str. 66—83.

Plečnik in Meštrović. Obdobja njunega prijateljstva in sodelovanja (s slikami). Naša sodobnost 1959/8—9, str. 673—695.

Evfrazijeva bazilika v Poreču v luči spomeniškega varstva (s slikami). Arhitekt 1960/5, str. 33—44.

Josip Plečnik (s slikami). Arhitektura i urbanizam, Beograd 1960.

O Šempetru, peristilu in še čem (s slikami). Arhitekt 1961/1, str. 6—12; Arhitekt 1961/3, str. 36—39.

Erbergova parkovna kompozicija v Dolu pri Ljubljani (s slikami). Kronika 1961/2, str. 95—109.

Grad Otočec. Problemi njegove stavbne zgodovine in obnove (s slikami). Varstvo spomenikov 1962, str. 12—36.

Region i zaštita spomenika. Zbornik za zaščito spomenika kulture. Beograd 1963.

Obnova Kalanovega doma na Bukovici. Poseben primer regeneracije našega ljudskega stavbarstva (s slikami). Loški razgledi 1963, str. 129—142.

Urbanistično-arhitekturni razvoj Ljubljane (s slikami). Enciklopedija likovnih umjetnosti, Zagreb 1964.

Kalanov dom na Bukovici v Selški dolini (s slikami). Enciklopedija likovnih umjetnosti, Zagreb 1964, str. 229—244.

Preobrazba naše domovine. Sodobnost 1963/11, str. 1014—1019; Sodobnost 1964/2, str. 165—171.

Po trgovima Leonarda u dolini Vipave i Soče (s slikami). Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU, Zagreb 1964.

L'arco di Pola in Schiavonia (s slikami). Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU, Zagreb 1965.

Arhitektura Slovenije (s slikami). Enciklopedija likovnih umjetnosti, Zagreb 1966.

Podoba novomeške kapiteljske cerkve skozi čas (s slikami). Novo mesto 1565—1965/1969, str. 163—179.

Kapiteljska cerkev v Novem mestu. Problem njene lomljene osi (s slikami). Acta Radojčićiana. Beograd 1969, str. 235—246.

Vizionarna rekonstrukcija i tipologija poljanskih ovčnjakov (s slikami). Časopis za zgodovino in narodopisje 1969/5, str. 391—398.

c) Strokovni članki in eseji:

Študija o razvoju Novega mesta (s slikami). V knjigi: Dolenjska. Ljubljana 1939.

Razmišljanje o knjigi »Naša kmečka hiša« (s slikami). Književni glasnik 1939/4, str. 82—84.

Misli o problemu ozdravitve vasi. Književni glasnik 1940.

Albanske študije (s slikami). Naša sodobnost 1947/7, str. 488—496.

Cankarjeva rojstna hiša na Vrhniki (s slikami). Tovariš 1948/50, str. 1189—1190.

Arhitekturno snovanje v Prešernovem spominskem letu. Tovariš 1949/5.

Kostanjevica ob Krki (s slikami). Varstvo spomenikov 1949/1—2, str. 39.

Grofija v Celju-muzej in študijska knjižnica (s sliko). Varstvo spomenikov 1949/1—2, str. 38—39.

Projekt muzeja in študijske knjižnice v Celju (s slikami). Arhitekt 1951/1, str. 20—23.

Stara gotška cerkev v Pleterjah (s slikami). Arhitekt 1951/1, str. 39—40.

Romanska bazilika v Stični (skupaj s Fr. Steletom). Arhitekt 1951/1, str. 37—38.

Utrinki iz Korčule (s slikami). Arhitekt 1951—52/6, str. 18—19.

Ob sedemdesetletnici Jožeta Plečnika. Naša sodobnost 1952.

Začetki arhitekture (s slikami). Obzornik 1952/5, str. 161—174.

Prva ognjišča arhitekture (s slikami). Obzornik 1952/5, str. 292—304.

Arhitektura Stare Grčije (s slikami). Obzornik 1952/7, str. 399—411.

Arhitektura slovenskega kozolca (s slikami). Arhitekt 1952.

Ob sedemdesetletnici Ivana Vurnika (s slikami). Arhitekt 1954, str. 4—7.

Les v slovenskem ljudskem stavbarstvu (s slikami). Arhitekt 1954, str. 8—10.

S poti po Italiji (s slikami). Nova obzorja 1954/1, str. 2—15; Nova obzorja 1954/10, str. 585—597.

Arhitektura Dolenjske v luči turizma (s slikami). Turistični vestnik 1954/4, str. 116—119.

Za pravilno obravnavo ometa na arhitekturnih spomenikih (s slikami). Varstvo spomenikov 1955.

Iz spominov na Novo mesto in njegov umetniški prerod. Nova obzorja 1955/11, str. 715—724.

Francè Stelè — lik konservatora (s sliko). Zbornik za zaščito spomenika kulture. Beograd 1956.

Snovanje ob spominu na Plečnika. Naši razgledi 1957/3, str. 65.

Za načrtno obnovo naših vasi (s slikami). Naši razgledi 1957/19, str. 467—468.

Kosta Strajnič. Naši razgledi 1958/3, str. 75—76.

Magistrala-hrbtnica velike prostorske kompozicije v luči spomeniškega varstva (s slikami). Naši razgledi 1958/22, str. 540—541. O avtocesti Ljubljana—Zagreb.

Michelo Zozzo di Bartolomeo-Dubrovniške meditacije (s sliko). Naši razgledi 1959/6, str. 38.

Filippo Brunelleschi (s slikami). Naši razgledi 1959/2, str. 42.

Odgovor na anketo: Zaščita področij v Sloveniji. Načrtni razvoj Ljubljane. Oblikovanje slovenske obale. Razvoj Kopra, Izole in Pirana (s slikami). Naši razgledi 1960/6.

Arhitekt Janez-John Jager (s sliko). Arhitekt 1960.

Veliki Sinana (s slikami). Naši razgledi 1960; 10, str. 240—242.

Veliko kulturno poslanstvo (s slikami). Naši razgledi 1960/22, str. 551—552. — Ob reševanju spomenikov v Egiptu ob graditvi novega jezua.

Problemi v zvezi z gradbeno aktivizacijo v Bohinju (s slikami). Naši razgledi 1960.

Otočec (s slikami). Arhitektura i urbanizam. Beograd 1961.

Zgornja savska dolina in njeni problemi (s slikami). Naši razgledi 1961/22, str. 523—524.

V obrambo Dornave (s slikami). Naši razgledi 1961/16, str. 397—398.

Plečnik in Kotèra (s slikami). Naši razgledi 1961/15, str. 371—372.

Maks Fabiani (s slikami). Arhitektura i urbanizam. Beograd 1961.

Kozlerjev dvorec v novih okoliščinah (s slikami). Naši razgledi 1961/6, str. 147—148.

Edvard Ravnikar (s slikami). Arhitekt 1961/2, str. 17—19.

Ejnar Dyggve: 17. 10. 1887—6. 8. 1961 (s sliko). Naši razgledi 1961/16, str. 398.

Arhitektura historicizma in eklekticizma v Sloveniji. Enciklopedija likovnih umjetnosti, Zagreb 1964.

Réflexion sur l'architecture (s slikami). Le livre slovène 1965/2, str. 33—35.

Maks Fabiani. Beseda ob njegovi razstavi v Narodni galeriji (s slikami). Naši razgledi 1958/1, str. 19—20.

Preobrazba predela pod Brezniškimi Pečmi (s sliko). Naši razgledi 1968/24, str. 729.

č) Izvršena dela:

Restavracija stolnice v Mariboru, 1939—1941.

Obnova in ureditev Cankarjeve rojstne hiše na Vrhniki, 1948.

Restavracija historičnega rudniškega gledališča v Idriji, 1949.

Spominski steber v Novem mestu, 1951.

Dolenjski muzej v Novem mestu, 1952.

Studijska knjižnica v Novem mestu, 1953.

Monumentalna ureditev vhoda v Novo mesto, 1953.

»DOZ« v Novem mestu, 1953.

Obnova Stare grofije v Celju, 1953.

Ureditev glavnega trga v Novem mestu, 1953.

Ureditev okolja cerkve sv. Sofije v Ohridu, 1954.

Obnova gradu Otočca, 1960.

d) Projekti:

Arhitektonsko oblikovanje južnega pročelja Masarykovega trga (sedanjega trga OF) v Ljubljani, 1930, I. nagrada.

Ureditev Šelenburgove ulice s posebnim ozirom na problem Kozlerjeve palače, 1945, I. nagrada.

Projekt za ureditev Prešernovega doma in groba v Vrbi, 1949.

Projekt za ureditev grobišča talcev in gramozne jame, 1951, I. nagrada.

Projekt za restavracijo cerkve sv. Sofije v Ohridu in za ureditev njenega okolja, 1954, I. nagrada.

Projekt za revitalizacijo historične topovnjače v trdnjavskem kompleksu Petrovaradina, 1956.

UMRLI ČLANI

Rado Kušej, rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941. Dr. iur., redni profesor za cerkveno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 185—190.

Metod Dolenc, rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941. Dr. iur., redni profesor za kazensko pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do smrti. — Glej Letopis I, 193—197.

Gregor Krek, rojen 27. junija 1874, umrl 1. septembra 1942. Dr. iur., redni profesor rimskega in državnega prava na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938; prvi glavni tajnik akademije od 28. januarja 1939 do 11. julija 1942. — Glej Letopis I, 201—238.

Alfonz Pavlin, rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942. Gimnazijski profesor v pokoju; strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 241—257.

Ferdinand Seidl, rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942. Realčni profesor v pokoju; strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 261—290.

Rihard Jakopič, rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila 1943. Akademski slikar; redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 41—43; II, 75—89.

Anton Breznik, rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca 1944. Dr. phil., gimnazijski ravnatelj; jezikoslovec; dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 157—160; II, 61—74.

Matija Jama, rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947. Akademski slikar; redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 47—49; II, 90—103.

Ivan Regen, rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1947. Dr. phil., gimnazijski profesor v pokoju; strokovnjak za živalsko fiziologijo in občo biologijo; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 175 do 176; II, 104—105.

Milan Škerlj, rojen 4. septembra 1875, umrl 8. decembra 1947. Dr. iur., redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 127—130; II, 106—125.

Oton Župančič, rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949. Književnik; redni član razreda za umetnosti od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 151—153; II, 225—256.

France Kidrič, rojen 23. marca 1880, umrl 11. aprila 1950. Dr. phil., redni profesor za starejše slovanske in slovensko literaturo na univerzi v Ljubljani, višji znanstveni svetnik akademije; redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik tega razreda; od 2. oktobra 1945 do smrti predsednik akademije. — Glej Letopis I, 51—61; II, 34—44; III, 257—266; IV, 86—100.

Sergej Ivanovič Vavilov, rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951. Prezident Akademije nauk SSSR v Moskvi; dopisni član razreda za matematične, prirodoslovne, medicinske in tehnične vede od 7. novembra 1947.

Janko Šlehbinger, rojen 19. oktobra 1876, umrl 3. februarja 1951. Dr. phil., upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani v pokoju, slovenski bibliograf; dopisni član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 21. decembra 1946. — Glej Letopis II, 54—58; IV, 101—124.

Matija Murko, rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952. Dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi v pokoju; dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 172—174; V, 169—177.

Fran Ramovš, rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952. Dr. phil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na univerzi v Ljubljani, redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940; glavni tajnik akademije od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; predsednik

akademije od 19. maja 1950 do smrti; upravnik Inštituta za slovenski jezik. — Glej Letopis I, 105—110; V, 148—160.

Boris Kidrič, rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953. Predsednik Gospodarskega sveta FLRJ; redni član razreda za zgodovinske in družbene vede od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 156—164; V, 161—167.

Lucien Tesnière, rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954. Redni profesor za primerjalno jezikoslovje na univerzi v MontPELLIÈRU; dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 92—94; VII, 59—63.

Pavel Lunaček, rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila 1955. Dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo, predstojnik ginekološko-porodniške klinike na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. junija 1954. — Glej Letopis VI, 61—65; VII, 55—58.

Petar Skok, rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956. Dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 89—91; VIII, 77—82.

Janko Polec, rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956. Dr. iur., redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1938; načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1942 do 30. septembra 1949; predsednik Terminološke komisije pri akademiji. — Glej Letopis I, 97—101; VIII, 48—60.

Jože Plečnik, rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja 1957. Redni profesor za arhitekturo na univerzi v Ljubljani, redni član od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 78—89; VIII, 61—67.

Rajko Nahtigal, rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca 1958. Dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov v pokoju in častni predstojnik Slovanskega inštituta na univerzi v Ljubljani; redni član od 7. oktobra 1938, prvi predsednik akademije od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942, načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis I, 71—75; IX, 63—67.

Franc Ksav. Lukman, rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958. Dr. theol., dr. phil., redni profesor za historično

dogmatiko, za zgodovino starokrščanskega slovstva in za zgodnjo cerkveno zgodovino na teološki fakulteti v Ljubljani v pokoju; dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 168—169; IX, 78—81.

Andrija Štampar, rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958. Dr. med., redni profesor za higieno in socialno medicino na vseučilišču v Zagrebu, predsednik Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis IX, 82—84.

Izidor Cankar, rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958. Dr. phil., redni profesor za zgodovino umetnosti na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 67—73; IX, 68—77.

Kazimierz Nitsch, rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958. Profesor poljskega jezika na univerzi v Krakovu; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis IX, 85—87.

Pavel Golia, rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959. Književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 116—120; X, 34—39.

Aleksandar Belić, rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960. Dr. phil., profesor za lingvistiko na univerzi v Beogradu v pokoju; predsednik Srpske akademije nauka; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis XI, 36—38.

Anton Lajovic, rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960. Komponist in muzikolog. Redni član od 16. maja 1940, tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti. — Glej Letopis I, 63—76; XI, 34—35.

Ejnar Dyggve, rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961. Dr. h. c., dr. ing. h. c., arhitekt in arheolog. Dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 47—48; XII, 81—82.

Božidar Lavrič, rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961. Dr. med., dr. h. c., redni profesor za kirurgijo na medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik kirurgične klinike; redni član od 6. decembra 1949; od 21. marca 1950 do smrti podpredsednik akademije. — Glej Letopis III, 201—202; XII, 72—80.

Zdeněk Nejedlý, rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962; profesor Karlove univerze v Pragi; prezident Akademije znanosti ČSR. Dopisni član od 7. novembra 1947.

Fran Saleški Finžgar, rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962; književnik; redni član od 7. oktobra 1938, od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949 načelnik razreda za umetnosti. — Glej Letopis I, 23—25; XIII, 45—46.

Milan Vidmar, rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962, dr. h. c., dr. techn. ing., redni profesor za elektrotehniko na univerzi v Ljubljani; redni član od 16. maja 1940, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942, predsednik akademije od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehnične vede od 30. septembra 1949 dalje, upravnik Inštituta za elektriško gospodarstvo od 1. junija 1948 do 1. maja 1959, konzulent tega inštituta od 1. maja 1959 dalje. — Glej Letopis I, 130—142; XIII, 47—50.

Vale Vouk, rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962, dr. phil., redni profesor za botaniko na vseučilišču v Zagrebu v pokoju, dopisni član od 2. junija 1963. — Glej Letopis V, 108—109; XIII, 51—53.

Anton Sovre, rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963. Redni profesor za grški jezik na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 86—88; XIV, 36—38.

Milan Bogdanović, rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964. Književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost na univerzi v Beogradu od 1946 do 1949, do 1962 upravnik Narodnega gledališča v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 135 do 136.

Maks Samec, rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964. Dr. phil., redni profesor za kemijo na univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, nato do 1959 upravnik Kemičnega inštituta Borisa Kidriča v Ljubljani in od 1959 njegov znanstveni svetovalec. Redni član od 6. decembra 1949. Od 16. novembra 1962 do smrti tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede. — Glej Letopis III, 188—198; XV, 60—61.

Juš Kozak, rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964. Književnik. Redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis XII, 54—62; XV, 62—64.

Ivan Grafenauer, rojen 7. marca 1880, umrl 29. decembra 1964. Dr. phil., profesor v pokoju. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946. Tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti. — Glej Letopis I, 161—165; XV, 65—71.

Ilija Djuričić, rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965, dr. med., redni profesor za fiziologijo na veterinarski fakulteti univerze v Beogradu; dopisni član od 22. decembra 1961; predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis XII, 40—42; XVII, 50—52.

Igor Tavčar, rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965; dr. med., redni profesor za interno medicino na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani v pokoju; redni član od 6. decembra 1949, upravnik Inštituta za medicinske vede pri akademiji. — Glej Letopis III, 203—204; XVI, 63—65.

Ivo Krbek, rojen 23. avgusta 1890, umrl 16. januarja 1966, dr. iur., redni profesor za upravno pravo na vseučilišču v Zagrebu, dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 51—52; XVII, 53—55.

Anton Melik, rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966, dr. phil., redni profesor za geografijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji. — Glej Letopis I, 170—171; XVII, 37—46.

Marjan Kozina, rojen 4. junija 1907, umrl 19. junija 1966, izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 123—124; XVII, 47—49.

Marjan Salopek, rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967. Dr. phil., redni profesor za geologijo na vseučilišču v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 2. februarja 1967. — Glej Letopis XVIII, 59—60 in 83—86.

Josip Plemelj, rojen 11. decembra 1873, umrl 22. maja 1967. Dr. phil., častni doktor matematičnih in tehničnih znanosti. Redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani v pokoju. Redni član od 7. oktobra 1938. Načelnik matematično-prirodoslovnega razreda oziroma razreda za matematične, prirodoslovne in tehnične vede od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis I, 93—94; XVIII, 73—78.

Alojz Gradnik, dr. iur., rojen 3. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967. Književnik. Redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis XIII, 33—38; XVIII, 79—82.

Ljudmil Hauptmann, rojen 5. februarja 1884, umrl 19. aprila 1968. Dr. phil., zlati doktorat univerze v Gradcu.

Redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju, dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 166; XIX, 51—62.

Venčeslav Koželj, rojen 17. septembra 1901, umrl 6. avgusta 1968. Dr. techn. Redni profesor za teoretično elektrotehniko na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis IX, 55—56; XIII, 31; XIX, 49—50.

Othmar Kühn, rojen 5. novembra 1892, umrl 26. marca 1969. Dr. phil., redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na univerzi na Dunaju, dopisni član od 6. februarja 1965. — Glej Letopis XVI, 53—54; XX, 78—80.

Robert Neubauer, rojen 7. decembra 1895, umrl 3. maja 1969. Dr. med., redni profesor za ftizilogijo na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis XII, 38—39; XX, 74—77.

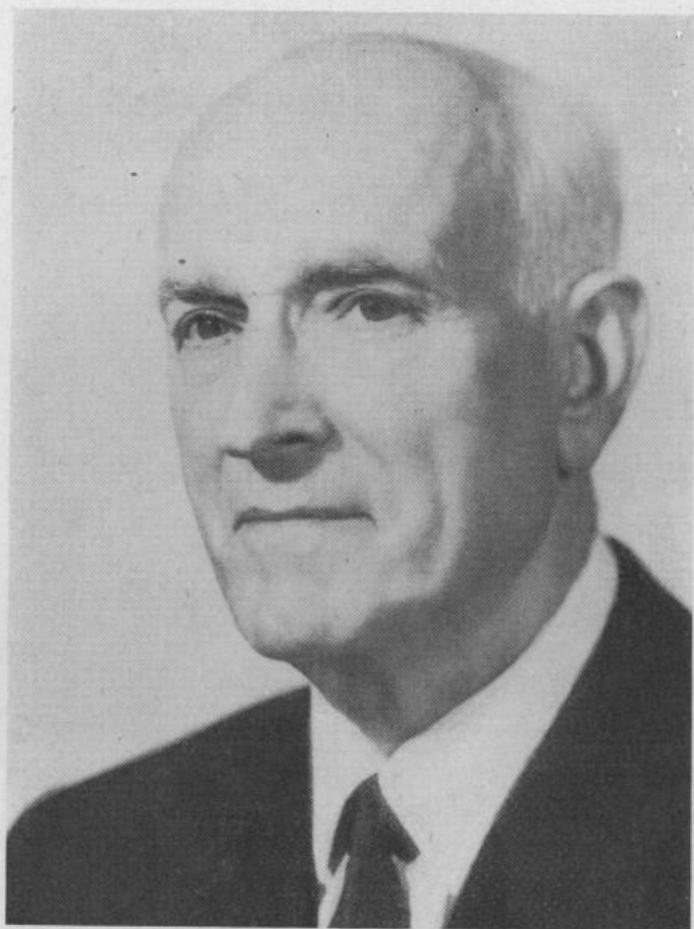
Frank Wollman, rojen 5. maja 1888, umrl 9. maja 1969. Dr. phil., redni profesor za slovansko slovstvo in splošne literarne vede na filozofskih fakultetah v Bratislavi in Brnu, dopisni član od 7. februarja 1969. — Glej Letopis XX, 41 in 81—82.

Feliks Lobe, rojen 14. oktobra 1894, umrl 9. maja 1970. Dr. h.c. univerze v Ljubljani. Redni profesor na fakulteti za strojništvo univerze v Ljubljani v pokoju. Redni član od 6. decembra 1949. Glej Letopis III, 186—187 in to knjigo Letopisa, str. 99—100.

Gojmir Anton Kos, rojen 24. januarja 1896, umrl 22. maja 1970. Redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju. Akademski slikar. Redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 214—215 in to knjigo Letopisa, str. 105—107.

Lojze Dolinar, rojen 19. aprila 1893, umrl 9. septembra 1970. Redni profesor na Akademiji za umetnosti v Beogradu v pokoju. Akademski kipar. Dopisni član od 2. junija 1953; redni član od 7. februarja 1970. — Glej Letopis V, str. 137—138 in to knjigo Letopisa, str. 78—81 in 111—113.

France Bevk, rojen 17. septembra 1890, umrl 17. septembra 1970. Književnik. Redni član od 2. junija 1953. Tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966. — Glej Letopis V, 110—115 in to knjigo Letopisa, str. 117—121.

Felix Lobe

FELIKS LOBE

Univerzitetni učitelj in nestor slovenskih strojnikov, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti in CIRP-a, dipl. ing. dr.h.c. Feliks Lobe je odšel od nas 9. maja 1970. Globoka vrzel, ki je s tem nastala tako na Fakulteti za strojništvo, kakor tudi v strokovnem in znanstvenem svetu našega prostora, je občutna. Kot ustanovitelj Fakultete za strojništvo in njen prvi učitelj je ustvaril nam Slovencem na področju strojniških disciplin osnovne pogoje za razvoj strojniških znanosti in s tem tudi solidne osnove za rast strojne industrije pri nas. S svojimi bogatimi izkušnjami, ki jih je prinesel iz svojega industrijskega delovanja v inozemstvu in pri nas ter s svojimi prodornimi idejami je vplival na formiranje šole, ki je v zadnjih 20 letih vzgojila vrsto inženirjev in današnjih nosilcev razvoja strojne industrije in tehnologije v Jugoslaviji.

Že kot gimnazijec se je začel ukvarjati z različnimi tehničnimi in tehnološkimi problemi, ter se po dokončanem študiju v Pragi in na Dunaju zaposlil v tovarni Österreichische Industrierwerke Warchelowski Eissler & Co. Po nekaj letih delovanja na Dunaju je prevzel tehnično vodstvo Prve jugoslovanske tvornice vagonov, strojev in motorjev v Slavonskem brodu. Zaradi izrednih uspehov na tem delovnem mestu mu je ljubljanska univerza ponudila mesto izrednega profesorja na Tehnični fakulteti v Ljubljani. Takoj po prihodu v Ljubljano je začel prof. Lobe ustanavljati hidrotehnični laboratorij in kasneje tudi kalorični in tehnološki laboratorij. Velike napore je vlagal v ustanovitev samostojnega oddelka za strojništvo, kar je bilo vezano na postavitev posebne zgradbe in ustreznih laboratorijev. Kljub težavam mu je uspelo zgraditi v zelo kratkem času tik pred vojno prvo zgradbo Fakultete za strojništvo in jo opremiti s potrebnimi napravami in instrumentarijem za pedagoško delo. Nadaljnja izgradnja laboratorijev in opremljanje z modernimi tehnološkimi napravami ter instrumenti je bila možna šele po končani vojni. Prof. Lobe je z intenzivnimi naporimi uspel zgraditi enega najmodernejših laboratorijev za tehnologijo obdelave in tehnološke meritve v Jugoslaviji. V laboratorijih so se šolale generacije mladih inženirjev, kar je tudi omogočilo, da je pred nekako 10 leti postal oddelek za strojništvo samostojna fakulteta v okviru slovenske univerze.

Ustvarjalnost prof. Lobeta se je razen na pedagoškem delu pokazala tudi pri kreiranju številnih patentov in posebnem interesu v znanstveno-raziskovalnem delu na področju ozobljenja. Na osnovi svojih publikacij in odlične reputacije v stro-

kovnih in znanstvenih krogih v Sloveniji in inozemstvu je bil prof. Lobe izvoljen leta 1949 za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Leta 1959 ga je pa izvolila mednarodna organizacija CIRP za svojega rednega člana. S tem se je afirmirala strojniška znanost tudi v mednarodnem svetu, ki je vzklila na slovenskih tleh in katere nosilec je bil akademik Lobe. Kot učitelj in raziskovalec je prof. Lobe vedno našel pot do mladih in si s tem ustvaril vrsto strokovnjakov, ki v industriji in na fakulteti nadaljujejo njegovo začeto delo. Generacije njegovih učencev in Slovenska akademija znanosti in umetnosti bodo ohranili velikega učitelja in Slovenca v častnem spominu.

Janez Peklenik

TRI SMRTI

(G. A. KOS, L. DOLINAR, F. BEVK)

Razred za umetnosti je v letu 1970 izgubil kar tri redne člane. Najprej je umrl akademski slikar prof. Gojmir Anton Kos (22. 5. 1970), nato akademski kipar Lojze Dolinar (9. 9. 1970), za njim pa pisatelj France Bevk (17. 9. 1970).

Gojmir Anton Kos
(avtoportret)

Pokojni akademski slikar, redni profesor Akademije za likovno umetnost v pokoju, Gojmir Anton Kos se je vidno uveljavil v slovenski likovni umetnosti že ob prvih svojih nastopih leta 1919. Bil je izredno marljiva in plodovita ustvarjalna osebnost, polna energije, ki kljub pedagoškemu delu, ki ga je opravljal na Akademiji za likovno umetnost, katere soustanovitelj je bil, ni niti najmanj zaostajala za njegovo dejavnostjo v mladih letih. Pedagoško službo je moral opravljati tudi že pred vojno.

G. A. Kos je vstopil v slovensko likovno ustvarjanje v času, ko je prevladovalo v naši likovni kulturi in umetnosti še Jakopičevo pokolenje s svojim, danes že monumentalnim obdobjem, v času, ki pa je izpolnjen tudi že z novostrujarskim vihar- ništvom, ki mu botrujeta zlasti ekspresionizem in kubizem. Kljub tem okoliščinam pa se je Kos zaradi svoje individualne note hitro uveljavil sredi takrat močno razgibanega umetniškega življenja, ki je bilo polno nasprotij.

Tudi mladi G. A. Kos je spadal k takratnemu vihar- niškemu pokolenju, vendar je mogoče hitro opaziti v njegovem delu neko, zanj za vse življenje značilno človeško in umetniško umirjenost in premišljenost. Pričujoča je manj ali bolj v celotnem njegovem umetniškem opusu, čeprav je mogoče v njem dovolj jasno razločevati poglobljena razvojna obdobja. Različna so po svoji barvni in oblikovni izraznosti, toda v bistvu si niso nikoli izrazito nasprotna ali razvojno smerno morda odsekano protislovna, kar moremo opaziti pri mnogih, zlasti tujih slikarjih tega časa, ki so se radi predajali različnim smerem od impresionizma do kubizma ali futurizma, konstruktivizma, abstraktizma in drugih, v tem času bolj modnih, kakor modernih struj. G. A. Kos ni šel po tej poti, marveč je iskal in sproti uveljavljal svoje delo v obliki in vsebini, ki je izražala njegov umetniški in človeški jaz, čeprav je zadnja stopnja njegovega dela na prvi pogled različna od prvih, vendar ne tako različna in si nasprotujoča v tolikšni meri, da bi pozorno oko ne moglo opaziti tiste globlje notranje vezi, ki povezuje njegov jaz z vsem delom od začetka do konca.

Osnovna poteza Kosovega dela je kolorizem. Ta je tudi njegova največja odlika in poglobitno vseživljenjsko prizadevanje, ki je doseglo v zadnjem obdobju svojo zrelost in umetniški vrhunec. Nedvomno ga bodo prav dela tega obdobja trajno in častno zastopala v galeriji slovenske likovne umetnosti. V njih je dosegel formalno dovršenost svojega osebnega

stila in klasični izraz svojega umetniškega jaza, svoje kontemplativne človeške in umetniške nature, ki mu barva ni zgolj sredstvo stvariteljskega izražanja, marveč likovni jezik in ton, ki govorita v njegovih najboljših in najbolj osebnih delih sama po sebi, govorita iz barv, iz kompozicije, iz prostora in predmeta brez vnanje literarne primesi. Naslovi pod njegovimi slikami so povečini le formalne koncesije občinstvu in razstavnim katalogom, za vedca pa govori zmeraj njegova slika sama v jeziku svojega stvarnika.

Kosovo delo je po motivih precej pestro in živo. V petdesetih letih ustvarjalnega dela se ni uvrstil le med naše najpomembnejše portretiste z močnim osebnim stilom, marveč se je hkrati uveljavil kot krajinar, kot upodobitelj nekaterih pomembnih prizorov iz slovenske zgodovine, od ustoličenja koroških vojvod in boja slovenskih kmečkih puntarjev do motiva iz našega osvobodilnega boja »Odpor« in do zgodovinsko portretne in hkrati figuralne kompozicije »Ustanovitev KPS«. Tudi ilustriral je in z okusom opremil knjige, ustvaril številne podobe aktov, svoj najosebnejši izraz, kot barvno posredno izpoved svojega, k tihi kontemplativnosti nagnjenega človeškega in umetniškega značaja pa je ustvaril s številnimi podobami tihožitij. Te so njegova pesniška lirika v barvah. V njih se je zlasti v zadnjih petnajstih letih razvil do pravega, izvirnega mojstra. Zato so tudi nedvomno umetniški višek njegove ustvarjalnosti.

Ustvarjal jih je vse življenje in jim iskal tisto obliko in izraz, ki bi njegovemu doživetju in občutju najbolj ustrezala. Po njih si je mogoče najbolj odkriti njegova razvojna obdobja in njegovo umetniško rast od začetnega rahlega akademizma in eksperimentalnega iskanja do zrele in umirjene dobe. V zadnjem, vidno dozorevajočem obdobju ni dahnul vanje le osebnih občutij in doživetij, marveč žive te podobe tudi po magiji njegove barvne palete. V njih in iz njih diha živa tvornost, diha neko globlje in višje v sestvarstvo, ki ni več konvencionalna mrtva narava, marveč globoko dihaajoče tihožitje umetnikovega lirsko zamišljenega stvariteljskega jaza in v svet barv zamaknjenega slikarja. V barvno ploskovitost širokih potez in v zanj značilno stilno barvno kompozicijo dojeti predmeti niso več navadna in v slikarstvu velikokrat se ponavljajoča nature morte, marveč tihožitje, ki diha in živi iz barve, oživlja cvetje in predmete v bitja z barvo, ki je hkrati subjekt in objekt, osamosvojen po mojstru stvarniku, iz njega in iz sebe ter zanj in za umetnost dojemajoči svet živeča in govoreča umetniška prvina. Preudarno izbrane tehnične pridobitve pleinarizma, fauvizma, poantilizma, ekspresionizma in kubizma

je G. A. Kos v svoji razvojni poti smotrno in stvariteljsko preoblikoval za svoje smotre. Kot kolorist je še najbližji fauvizmu.

V nekaterih njegovih delih ob koncu prvega razvojnega obdobja je zaznavnih nekaj sorodnih potez z grotesknim ekspresionizmom in kubizmom. Zaznavne so zlasti v nekaterih figuralnih kompozicijah, še posebno pa v avtoportretu s slamnikom, ki je v vrsti Kosovih avtoportretov edinstven in enkraten: če že ni več čisto ekspresionistično grotesken, je mikavno humorističen, fantovsko prešeren in veder kakor pozneje nikoli več. Življenje ga je pozneje preizkusilo in hkrati prekalilo. Zato so sledili avtoportreti z vedno bolj zamišljenim izrazom. Posredni in neposredni avtorjevi samogovori v barvah so hkrati razgovori in soočenja s samim seboj. Zato so tudi dragocene njegove intimne izpovedi v barvi. Skladajo se z njegovim umetniškim razvojem, ki je šel, zlasti v krajinarstvu in poetičnih tihožitjih v smeri poglobljanja in zorenja. Za neslikarsko oko manj pomembne predmete je njegova ustvarjalna paleta preustvarila v tolikšno barvno samobitnost, da žive iz barv in iz kompozicije domiselno in čustveno kot bitja svoje vrste.

Kakor se je pokojnik kot umetnik hitro znašel po niti ne preveč burni viharški dobi v vedno bolj zanj značilni umirjenosti, stvariteljski preudarnosti in zamišljenosti zrele dobe, je bil prav tako tudi kot človek plemenitega in klenega značaja. Kljub nekaterim bridkim izkušnjam z malomeščanskim svetom in včasih tudi v razmerju do umetnosti večkrat provincialnim okoljem je bil pravi svetovljan z žlahtnim človeškim in umetniškim dostojanstvom, ki se je v njem družilo s toplim, tihim in iskrenim tovarištvom. Kot človek in umetnik pa je bil hkrati globoko ukoreninjen v slovenskem svetu, kar je med drugim izpričal zlasti v svojih krajinskih podobah in tihožitjih s cvetjem z naših polj in vrtov, prav tako pa s figuralnimi kompozicijami iz naše preteklosti. S svojim obsežnim in pomembnim delom se je sam vpisal s trdnimi in neizbrisljivimi črkami v zgodovino slovenske likovne umetnosti in naše kulture sploh.

Bratko Kreft

Lojze Dolinar
(umetnikovo delo)

LOJZETU DOLINARJU V SLOVO

Slovenska akademija znanosti in umetnosti se v globoki žalosti poslavlja od staroste slovenskih sodobnih kiparjev in svojega rednega člana Lojzeta Dolinarja.

Lojze Dolinar je tesno povezan s preporodom in sodobnim razvojem slovenske umetniške kulture. Pojavil se je pred šestdesetimi leti v Jakopičevi senci v razpoloženju slovenske književne moderne ter do smrti žarel kot svetla zvezda na nebu slovenske likovne kulture, čeprav mu ni bilo sojeno, da bi bil postal vzgojitelj slovenskega mlajšega rodu. Tridesetletna vezanost na Beograd ga je namreč v najboljših letih vezala na Srbijo, ni pa nikdar pretrgal zveze s slovenskim umetniškim življenjem. Zato ga je Slovenska akademija znanosti in umetnosti l. 1953 počastila z dopisnim, l. 1970 pa z rednim članstvom v umetniškem razredu, gorenjska metropola Kranj pa ga je dobesedno posinovila.

Ceprav ni bil učitelj tistih rodov, na katerih sloni današnji mednarodni ugled slovenskega kiparstva, pa mu je treba priznati nič manj pomembno vlogo v zgodovini te kulture po tem, da je prvi sprostil naše kiparstvo opisnega akademskega realizma in je s svobodnejšim osebnim izrazom odprl pot sedanjemu razvoju. Od prve svetovne vojne do smrti pa je predstavljal dobesedno zgodovinsko hrbtenico te kulture pri nas.

Rojen je bil 19. aprila 1893 v Ljubljani. Šolanje na umetnostnoobrtni šoli v Ljubljani in na akademijah na Dunaju in v Münchnu mu ni dalo dosti več kot solidno strokovno podlago. Za oblikovanje umetnika Dolinarja je bilo bolj pomembno secesionistično razpoloženje umetniškega Dunaja in Münchna, družba z R. Jakopičem, ozračje slovenske knjižne moderne in zgodnji ekspresionizem, ki nam ga je takrat posredoval Fr. Tratnik. Pod Jakopičevim okriljem je l. 1911 prvič doma razstavil; zmagal na to v tekmi za nagrobni spomenik J. E. Kreku; njegov domači ugled pa je utemeljil posebno narodno uporniško zasnovani nadnaravni kip Matije Gubca. Po prvi svetovni vojni je naglo, čeprav nekoliko obotavljajoče, razvijal svoj osebni način, ki je dal najpomembnejše sadove po osvoboditvi. Sodelovanje z Rodinovo učenko Mrs. Malvino Hoffmann l. 1919/20 v New Yorku tudi ni bilo brez pomena za ta razvoj. Življenjsko je bil do l. 1932 navezan na Ljubljano; to leto pa se je preselil v Beograd, ki ga je zapustil l. 1962 in se kot upokojenec naselil v Ičićih na jadranski obali. Tu so ga poiskali zastopniki mesta Kranja in naročili pri njem enega naših največjih spomenikov osvoboditve, skupnost spomenikov tovarniškemu štrajku, talcem

in NOB. Ponudili so mu tudi, da se preseli v Kranj, kar je uresničil l. 1968; umrl pa je v Ičićih, kjer je večkrat užival počitek.

Z Lojzetom Dolinarjem se poslavlja od nas do kraja osebno izoblikovan umetnik, za katerega je bila značilna redka delovna vnema in neverjetna plodovitost. Ni bil pa samo plodovit, marveč tudi mnogovrstno ustvarjajoč umetnik.

Njegovi začetki padajo, kakor smo uvodoma rekli, v zadnja leta pred prvo svetovno vojno, v čas splošnega likovnega sproščanja v nasledstvu impresionizma in secesije in v čas prvih pojavov ekspresionizma. Dolinarjev odziv na secesijo se zrcali v Plesu Salome, zgodnji ekspresionizem pa v Izgnancih, kjer se spomnimo l. 1911 nastalih Tratnikovih Slepcev. Že Gubčev kip, posebno pa giganta za Krekov spomenik odločno kažejo v novo, osebno smer. Med vojnoma je naglo zorel njegov osebni slog. Ta razvoj najboljše zrcali intimna plastika, katero lahko smatramo kar za hrbtenico njegovih umetniških prizadevanj. Dvajseta leta pa so bila za jugoslovansko plastiko usoden čas, ker je Meštrovičeva šola v Zagrebu grozila, da si bo podredila vse druge težnje. Da se sugestivni moči Meštrovičevega dela tudi Dolinar ni mogel izogniti, je razumljivo; zanimivo pa je opazovati, kako se je skušal izmotati iz nastavljenih mrež in se po nekaki notranji nujnosti spustil celo v prikrito tekmo z njim. Sad teh prizadevanj je posebno orjaški Mojzes na fasadi Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, ki nehoti vabi k primerjanju s slavnim, a tudi mnogo kritiziranim Meštrovičevim Grgurjem Ninskim v Splitu. Dolinar se je ta čas reševal tudi z arhitekturno vezano plastiko, ki je ustrezala njegovim monumentalnim razpoloženjem, a tudi grozila, da zamori njegove osebne težnje. Te so končno zmagale v zadnjih dvajsetih letih Dolinarjevega življenja kot svojevrsten dolinarjevski manierizem.

Glavni junak Dolinarjeve umetnosti je bil v duhu klasičnega in renesančnega realizma človek, njegovo telo kot vir, vzor in mera umetniške resničnosti. Pojmoval ga je dosledno otipljivo plastično; vendar pa ta realizem ni bil sam sebi namen, marveč se po njem izraža duhovni človek, njegov značaj, njegovo življenje in zgodovina. Tako se je uveljavil Dolinar kot izrazit portretist, o čigar težnjah priča posebno vrsta Jakopičevih upodobitev. Drugo področje njegovih prizadevanj je, kakor že rečeno, intimna plastika, v kateri se je njegova umetniška osebnost najbolj izrazila. Tretje, javnosti najbolj znano področje pa je mnogofigurna monumentalna plastika, ki jo je uresničil posebno v spomenikih talcem v Kraljevu in v Jajincih, v spomeniku borbe jugoslovanskih narodov za svobodo v Beogradu in v spo-

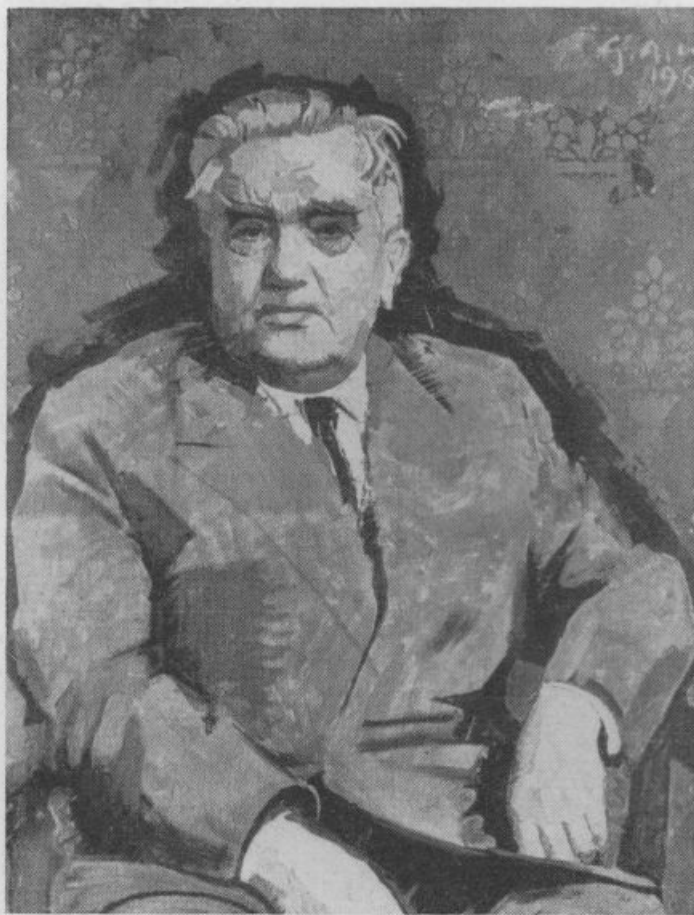
menikih v Kranju. V teh delih se je odmaknil od vezanosti arhitekturne plastike k resničnostnemu izrazu dramatično povišanega življenja.

Dolinar je ustvarjal posebno v kamnu, bronu, lesu, mavcu in žgani glini. To zadnjo je gojil posebno v petdesetih letih. V gladko sintetično modeliranih manieristično prepesnjenih oblikah je upodabljal poetično občutene, včasih bizarno igrive motive iz življenja. Tej poetični vrsti ustvarjanja je ustregla tudi njegova originalna grafika, ki jo je rezal v mavec in jo ročno odtiskoval. V Ičičih se je končno odzval tudi na sodobne pobude, o čemer priča posebno grafični ciklus »Morje kipari«. S tem je plačal svoj davek času, ki ga je naskakoval s čisto likovnimi, abstraktnimi, informalnimi in happeningskimi gesli.

Ko se poslavljamo od velikega umetnika, je treba ponoviti že izraženo ugotovitev, da je ostal kljub dolgemu življenju zunaj svoje ožje domovine slovenstvu in njegovemu kulturnemu napredku vedno zvest in je njegovo umetniško delo zakoreninjeno v naših pogojih, tako da ga smatramo za popolnoma svojega, čeprav je uveljavil tudi širši pomen. Iz slovenskih razpoloženj je razvil svoje svetovljanstvo in ga je mogoče prav oceniti kar v duhu Smrekarjeve karikature, ki upodablja Dolinarčka v Jakopičevem naročju. Kakor mnogo za našo kulturno sedanost najpomembnejšega, izvira tudi Dolinarjeva umetnost iz razpoloženj na pragu prve svetovne vojne in ž njim pokopujemo tudi enega zadnjih predstavnikov te pomembne generacije. V tej luči ga bomo ohranili v trajnem spominu kot enega najuspešnejših kiparjev prve polovice XX. stoletja.

Slava Lojzetu Dolinarju!

Francè Stelè

France Bevk
(slikal G. A. Kos)

France Bevk je še dočakal svojo osemdesetletnico, ki jo je hotela slovenska kulturna in politična javnost oslavit kar najlepše in mu dati ob tej priliki priznanje za veliko delo, ki ga je opravil v svojem izredno plodovitem, marljivem in požrtovalnem življenju kot pisatelj in kot kulturni in politični delavec. Po mnogostranosti svojega življenjskega dela sodi v vrsto tistih slovenskih pisateljev, ki se niso zapirali v slonokoščeni svet zgolj pisateljskega ustvarjanja, marveč so kakor Levstik, Jurčič in Cankar stali ves čas sredi arene življenja. Bevk je priskočil na pomoč s svojo dejavnostjo povsod, kjer je po svoji narodni in človeški vesti čutil, da je njegovo sodelovanje poleg pisateljskega ustvarjanja potrebno tudi na drugih področjih. Zato ni bil le pisatelj, marveč tudi novinar, organizator, založnik, urednik, kulturno prosvetni delavec in politik, ki ni branil le s svojim pisateljskim peresom in kulturno-prosvetnim delom pravic svojega ljudstva, njegovega jezika in obstoja pred nasprotniki in sovražnimi tujci, marveč se je od časa do časa posvečal tudi širšemu kulturno-političnemu delu, zlasti v svoji ožji domovini Goriški.

Višek svoje politično-kulturne dejavnosti je dosegel leta 1943, ko je iz goriške ječe odšel v partizane, da tudi s puško v roki in ne le s peresom brani in se bije za svobodo svojega ljudstva. Kot najuglednejšega rojaka so ga v partizanih takoj izvolili za predsednika Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Trst in Slovensko Primorje ter predsednika Osvobodilne fronte. Do leta 1947 je delal v Trstu, nato pa se je pod pritiskom mednarodnih razmer preselil v Ljubljano, ker nam zavezniki niso priznali naših pravic do Trsta in do njegove izrazito slovenske okolice. Tako se njegov življenjski smoter, da bi se vsi Slovenci končno že združili v enotno Slovenijo, žal ni uresničil, zlasti še, ker se je zgodilo isto s tistim delom koroških Slovencev, ki so morali ostati pod Avstrijo; ker nas je Stalinova Sovjetska zveza tudi tu pustila na cedilu, ko je prišlo do tako imenovanega informbirojevskega preloma in tako rekoč prodala slovenski del Koroške.

Do svoje upokojitve leta 1954 je Bevk tudi v Ljubljani vzemal pomembne politične funkcije. Toda niti po tem letu ni odložil vseh svojih funkcij na kulturno-prosvetnem področju, čeprav se je v glavnem posvečal svojemu najljubšemu poklicu — pisateljevanju. Toda tudi tega je vse življenje vezal s splošno narodno-vzgojnim in razsvetljskim delom, zlasti za svojo ožjo domovino, ker je vedel, kako manjka tudi na tem področju

zavednih, odgovornih in požrtvovalnih delavcev, brez katerih slovenski narod nikoli ni mogel živeti in obstojati in da jih danes še zmeraj prav tako potrebuje kakor nekoč. Vedel je sicer, da je bilo marsikaj starega in zastarelega z osvobodilno vojno in revolucijo premaganega, da pa je še zmeraj ostalo dovolj novih problemov, ki jih moramo rešiti, če hočemo, da postane naš narod zares suveren v svojem republikanskem državištvu in enakopraven v vsakem oziru z drugimi narodi doma in v svetu.

Čut odgovornosti in dolžnosti pred svojim ljudstvom je po viharneških mladostnih letih, ko se je mladi pisatelj in celo pesnik Bevk nekaj časa kljub svoji realistično pripovedniški naturi spogledoval celo z ekspresionizmom, je v njem v toliki meri prevladal, da je skoraj polovico svojega pisateljskega dela prepočil z živim tokom narodne zavesti, ki naj rojake spodbuja, da bodo vzdržali v boju z nadmočnim fašizmom in potujčevalcem. Umetniški višek je njegova književnost dosegla z romanom »Kaplan Martin Čedermac«, ki ga je leta 1938 izdal pod psevdonimom Pavle Sedmak pri Slovenski matici v Ljubljani. Odlika tega romana je v njegovi oblikovni in pripovedovalni preprostosti, neposrednosti in pristnosti, na drugi strani pa v umetniški skladnosti med snovjo, vsebino in idejo. Nobeno slovensko narodno spodbujajoče in narodno obrambno literarno delo ni vsestransko tako uravnovešeno kakor Bevkov »Kaplan Martin Čedermac«.

Njegova odlika pa ni zgolj v omenjenem smislu, marveč je še globlja: problem svojega ljudstva, njegov boj za nacionalne in človeške pravice, za jezik, za pravico, da se tudi v svojem jeziku pomoli in pogovarja z Bogom v smislu tistih idej, ki sta jih že pred več ko tisoč letih zagovarjala, branila in se tudi bila zanje makedonska brata Ciril in Metod, ni v romanu prikazan tendenčno v smislu naše tradicionalne obrambne književnosti; Bevku se je posrečilo, da je nacionalno obrambni boj zatiranega slovenskega življa speljal do tistih globin, kjer se narodno zliva in sklada z občečloveškim. V romanu ne gre le za nasprotje med narodno obrambnimi pravicami slovenskega ljudstva in nasilnostjo tujca raznarodovalca in nacionalističnega nasilneža, marveč prav tako za boj med človečnostjo in brezčutnim, samopašniškim nasiljem nečlovečnosti in barbarizma, ki se mu je žal uklonila tudi visoka cerkvena hierarhija. Ko brani Čedermac narodne pravice svojega ljudstva pred tujo nasilnostjo, brani hkrati tudi krščanski humanizem pred cerkvenim birokratizmom in njegovim političnim zavezništvom s tujim nasiljem, z njegovo državo, njeno politiko in krivičnim

družbenim redom. Bevk tega v romanu nikjer ne pove naravnost, toda posredno vpije tudi ta humanistični in ne zgolj slovensko narodni duh iz tega njegovega klasičnega dela. Zato ta roman tudi ni zgolj narodno domačijiški umotvor, marveč je eno izmed redkih slovenskih del takšne in sorodne zvrsti, ki more govoriti tudi v dobrem prevodu neslovenskemu svetu, seveda tistemu, ki ima še smisel za humanizem, hkrati pa za pravico enakopravnosti vsakega naroda v družbi kulturnih narodov. Roman »Kaplan Martin Čedermac« šteje sicer literarna zgodovina in kritika predvsem med našo narodno obrambno književnost, toda po umetniški strani in po bridki usodi kaplana Čedermaca zasluži, da stoji ob Cankarjevem romanu »Martin Kačur«. Oba Martina se bijeta za svoje ljudstvo in vsak na svoj način, eden kot duhovnik drugi kot učitelj, prvi s tujim nasiljem, drugi z domačo zaostalostjo in zaslepljenostjo, čeprav kaplan Čedermac ne konča tako tragično kakor učitelj Kačur, čeprav se bije predvsem za narodne pravice svojega ljudstva z nasilnim tujcem, se bije hkrati tudi z nekaterimi slabostmi v svojem ljudstvu: bridkega pelina, čeprav različnega, pa sta ta dva idealista vsak na svojem področju izpila v enaki meri. Bevkov »Kaplan Martin Čedermac« ni nič manj življenjepis idealista, kakor je Cankar imenoval svojo povest o učitelju Martinu Kačurju. Oba Martina sta idealista-humanista, oba sta vzor osveščenega slovenskega ljudskega intelektualca; čeprav sta različnega poklica in svetovnega nazora, se bijeta vsak na svoj način in vsak po svoji narodni, ljudski in človeški vesti za svoje ljudstvo, za svoj narod.

Odlike tega njegovega dela ne zablestijo takoj na prvi pogled, marveč si jih mora bralec odkriti s pozornim in zbranim branjem, še posebej v našem času, ko živimo v poplavi različne v oči bodeče in večkrat celo vsiljive modne književnosti, ki skuša učinkovati zdaj s to zdaj z drugo formalno ali vsebinsko senzacionalnostjo, zaradi katere pa večina teh del še ne zasluži, da bi jih šteli med umetnine.

Vsestranski uspeh tega Bevkovega dela, ki je poleg številnih njegovih del za mladino eno izmed najpopularnejših novejših del naše književnosti, pa je po krivici zasenčil vrednost in celo stilno novotarstvo celo nekaterih njegovih pripovednih del iz prve njegove ustvarjalne dobe, ko se je njegova novelistična proza rahlo nagibala v ekspresionizem. Tu gre predvsem za dve knjigi novel, za zbirko črtic, ki je izšla pod imenom »Faraon« leta 1922, in za zbirko črtic, ki so izšle v knjigi pod imenom »Rablji« naslednje leto. V obeh je nekaj odličnih črtic, ki so s snovjo prinašale tudi stilno nekaj novega, čeprav na

drugačen način kakor njegov bližnji rojak Pregelj v svojih ekspresionistično stilno in jezikovno svojevrstnih povestih, kakor so »Šmonca« ali »Plebanus Joannes« tja do povesti »Thalita kumi«, ki je leta 1933 zbudila ogorčenje v konservativnih krogih zaradi nekonvencionalnega prikazovanja erotično-seksualnega nagona, ki ne prizanaša včasih niti duhovniku.

Demonu erosa in seksa, ki danes spet razsaja v svetovni in naši književnosti, je tudi Bevk posvetil nekaj svojih del. Nekoliko avtobiografsko pobarvanemu romanu (v stilu Strindbergovih avtobiografskih izpovednih romanov), ki je izhajal l. 1924 v Ljubljanskem zvonu, je celo dal takrat naslov »Demon«. Sorodna problematika je v romanih »Muke gospe Vere«, ki so Bevkova različica erotično-spolnih vprašanj, kakor jih je po svoje prikazal tudi Vladimir Levstik v romanu »Zapiski Tine Gramontove«, še bolj pa se jih je lotil Bevk v romanu o spolni razbrzdanosti v meščanskem svetu »V zablodah« in v zgodbi o ženskem demonu »Gospodična Irma«.

Posebno poglavje v Bevkovem delu so njegovi zgodovinski romani in povesti »Znamenja na nebu«, »Umirajoči bog Triglav«, »Človek proti človeku« in drugi. Tudi v njih je vložil posredno marsikaj iz bridke usode svojih ožjih rojakov v novejšem času, ko jo je posredno primerjal z njihovo težko usodo, ki jih je zadela, ko so morali ostati pod tujo nadvlado. Ta se je nad njimi razbesnela zlasti pod fašizmom in tudi njihovega zvestega glasnika in pravdača Bevka vrgla večkrat v ječo in pregnanstvo.

V Bevkovem zajetnem delu, ki je tako številno kakor doslej pri nobenem slovenskem pisatelju, zavzema posebno in odlično mesto njegova mladinska književnost. Po njej je postal najbolj priljubljen pisatelj sodobne mladine. Njegovo delo pa ni zajetno le po številu knjig, marveč tudi po literarnih zvrsteh, saj ni bil le pripovedovalec in v začetku celo pesnik, marveč tudi dramatik, člankar in esejist.

Bevk sodi tudi med najbolj prevajane slovenske pisatelje novejšega časa. Posamezna njegova dela so izšla v srbohrvaščini, makedonščini, bolgarščini (bolgarska vlada ga je celo odlikovala z visokim redom, ker je pisal tudi o Bolgarih in Bolgariji), češčini, slovaščini, poljščini, ruščini, nemščini, italijanščini, angleščini, litavščini, danščini, madžarščini in celo v turščini (dve deli), tadžiščini, albanščini in japonščini.

Ceprav je zadnjih dvajset let živel v Ljubljani, se ni po-meščanil. Ne le v njegovi književnosti, temveč tudi v državljanu Bevku je živel in se zmeraj odražal eden in isti ljudski človek. Med značilne lastnosti njegovega značaja sodi tudi nje-

gova človeška in pisateljska skromnost. Hodil je svojo pot ne oziraje se na kritiko, ki mu ni bila zmeraj naklonjena in katere del v umetniškem smislu podcenjuje njegovo delo še danes, ker gleda nanj preveč s svojih ozkih in enostranskih vidikov, premalo pa upošteva tista vrela in korenike, iz katerih so dovolj samobitno vzrastla njegova najboljša dela in v katerih je pogojena tudi njihova oblika in nele vsebina.

In še eno je potrebno poudariti: Bevkovo tovarštvo, ki ga ni izpričal le v zapletenem pisateljskem krogu, marveč še posebej v občevanju s komerkoli, naj je pripadal tako imenovani kulturni in politični smetani, ali pa je bil iz preprostega kmečkega in delavskega ljudstva. Bevk ni bil le ljudski pisatelj v plemenitem, prenovljenem, jurčičevskem in levstikovskem smislu, marveč je bil tudi kot državljani in občan pravi človek iz ljudstva, njegov učitelj in pisatelj. Zaradi tega se je tudi najbolj počutil, kadar je bil med ljudstvom in mladino, prav posebej pa med svojimi ožjimi rojaki, na domači goriški zemlji in v njenem sončnem, zdravem ozračju. Zato je tako rad zahajal tudi v zadnjih desetletjih tja, da se je nadihal med svojimi ljudmi in naravo svežega, zdravega zraka, da se je srečaval s svojimi preprostimi rojaki in črpal v njihovem svetu navdih za svoja dela. Spregledati pa ne smemo ob tem skromnem spominskem zapisu niti tega, da je bil več let vesten in vzoren tajnik razreda za umetnosti pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, njegov ugleden pisateljski in kulturno-politični delavec, ki je užival spoštovanje pri vseh. Zaslužil si ga je s svojim pisateljskim in kulturno-političnim delom, zaslužil kot goreč slovenski in jugoslovanski patriot, nič manj pa kot razumen, pravičen in skromen človek s toplo, pristno in na svojo okolico pomirljivo, blagodejno in vzgledno vplivajočo človečnostjo in značajnostjo.

Bratko Kreft

III

POROČILA O DELU AKADEMIJE

AKADEMIJA V LETU 1970

Člani in delavci akademije

Ob koncu leta 1970 je štela akademija 2 častna člana, 35 rednih in 41 dopisnih članov, od teh 15 iz Slovenije; skupaj 78 članov.

V I. razredu je bilo 9 rednih in 10 dopisnih, v II. razredu 6 rednih in 4 dopisni, v III. razredu 3 redni in 8 dopisnih, v IV. razredu 9 rednih in 12 dopisnih in v V. razredu 8 rednih in 7 dopisnih članov.

Med letom so umrli: 9. maja prof. ing. Feliks Lobe, redni član v III. razredu; 22. maja Gojmir Anton Kos, 9. septembra Lojze Dolinar in 17. septembra France Bevk, ti trije redni člani v V. razredu.

Na skupščini dne 5. februarja 1970 so bili izvoljeni: dr. Dragotin Cvetko, dopisni član I. razreda, za rednega člana; v III. razredu dr. Davorin Dolar, dr. Janez Peklenik in dr. Miha Tišler za dopisne člane; v IV. razredu dopisni člani dr. Svetozar Ilešič, dr. Janez Milčinski, dr. Franc Novak in dr. Andrej Župančič za redne člane in prof. Josef Kratochvíl za dopisnega člana; v V. razredu dopisni član Lojze Dolinar za rednega člana in ing. arh. Marjan Mušič za dopisnega člana.

Nagrada AVNOJ za leto 1970 sta prejela redni član France Mihelič in sodelavec SAZU Mile Klopčič.

Kidričevo nagrado za leto 1970 je prejel redni član Ivan Vidav, nagrado sklada pa dopisni član dr. Maks Wraber.

Častni doktor zagrebške univerze je postal redni član dr. Anton Slodnjak.

Na akademiji je bilo konec leta zaposlenih 111 delavcev, od teh 57 znanstvenih in strokovnih, 18 bibliotekarskih in knjižničarskih, 15 upravnih in računskih, 7 tehničnih in 14 pomožnih. Delavci s skrajšanim delovnim časom so bili 4, stalnih zunanjih sodelavcev je bilo 11.

Inštituti

Število inštitutov se ni spremenilo. Akademija ima 10 inštitutov, od katerih imajo nekateri sekcije; razen tega pa so v njeni sestavi Odbor za favno, floro in gejo Slovenije, Kartografski zavod pri Inštitutu za geografijo, Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva in Terminološka komisija s 5 sekcijami: pravno, tehniško, naravoslovno, medicinsko in umetnostno. Delo v inštitutih in drugih enotah je omogočeno s sredstvi redne dotacije republiškega proračuna in s sredstvi, ki so jih dali na razpolago Sklad Borisa Kidriča, Zvezni sklad za znanstveno delo in drugi skladi ter organizacije.

Pri inštitutu za geografijo je ustanovljena začasna komisija za študij prostorskih problemov SRS.

Poročila o delu v inštitutih itd. so objavljena v nadaljevanju tega poročila.

Tisk

V letu 1970 je izšlo 7 del s skupaj 1959 stranmi. V kooperaciji z Državno založbo Slovenije je akademija razen tega izdala I. knjigo Slovarja slovenskega knjižnega jezika in Gospodarsko in družbeno zgodovino Slovencev, Agrarne panoge, I. knjigo. V tisku so med drugim F. Ramovš, Zbrano delo, I.; I. snopič Etimološkega slovarja; Levčeva korespondenca, II. del; Mošin, Kopitarjeva zbirka rokopisov v NUK.

Predavanja in drugo

V preteklem letu so na akademiji predavali 4 tuji (J. Nougayrol, L. Hottinger, A. Théodoridès, K. Széchy) in 3 domači predavatelji (V. Korošec, M. Gavazzi, B. Đurđev).

V začasni skupščini raziskovalne skupnosti Slovenije je 10 predstavnikov akademije.

Dne 11. maja 1970 je pod vodstvom predsednika zveznega prosvetno kulturnega zbora dr. Avgušтина Laha obiskala akademijo študijska skupina zveznih poslancev. Zanimali so se za organizacijo znanstvenega dela akademije in si ogledali knjižnico in nekatere inštitute.

Študijska potovanja, udeležbe na kongresih in podobno

Na povabilo podpredsednika Akademije znanosti ZSSR je predsednik J. Vidmar od 28. 11. do 12. 12. 1970 obiskal Moskvo in Leningrad, kot član delegacije jugoslovanskih akademij pa italijanske akademije znanosti od 2. do 10. maja 1970.

Z devizami, ki jih je akademija prejela za leto 1970, so se udeležili:

1. Kongresov in sestankov:

akad. dr. Stanko Škerlj — skupščine Mednarodnega društva za raziskovanje italijanskega jezika in književnosti v Bariju;
akad. dr. Franc Novak — svetovnega kongresa ginekologov v New Yorku (delno kritje stroškov);

akad. dr. Viktor Korošec — mednarodnega srečanja asirio-
logov v Münchnu;

akad. dr. Bogdan Brecelj — kongresa Société Française de
Chirurgie Orthopédique et de Traumatologie v Parizu;

dop. član dr. Milko Bedjanič — VI. mednarodnega simpozija
o mikrotehnikah v Gradcu;

dop. član dr. Maks Wraber — simpozija Mednarodne zveze
za fitosociologijo v Rinteln/Weser in

XI. simpozija Vzhodnoalpsko-dinarske fitosociološke skup-
nosti v Obergurglu na Tirolskem;

višji znanstveni sodelavec Narodnega muzeja dr. Stane Ga-
brovec — kolokvija o prazgodovini prebivalcev jadranskih obal
v Rimu (delno kritje stroškov);

znanstvena svetnika dr. Niko Kuret in dr. Milko Matičetov
ter asistentka Helena Podlogar — VI. sestanka Alpes orientales
v Thusisu (Švica);

višji znanstveni sodelavec dr. Peter Habič — simpozija o
podzemeljski cirkulaciji vode v Freiburgu;

znanstveni sodelavec dr. France Habe — mednarodne speleo-
loške konference ob 100-letnici odkritja Dobšinske ledene jame;

asistenta ing. Ivo Puncer in ing. Mitja Zupančič — XI. sim-
pozija Vzhodnoalpsko-dinarske fitosociološke skupnosti v Ober-
gurglu na Tirolskem.

2. Na študij so odpotovali:

akad. dr. Dragotin Cvetko je bil na študiju v arhivih na
Dunaju;

višji znanstveni sodelavec dr. Milan Šifrer se je udeležil
geomorfološke ekskurzije po Avstriji od Oberndorfa do Dunaja;

višji znanstveni sodelavec dr. Rajko Pavlovec je študiral
paleontološke zbirke na Dunaju v zvezi z izdajo publikacije
Fossilium catalogus Sloveniae;

asistentka Helena Podlogar je fotografsko, filmsko in tonsko
snemala stavbe v Porabju.

Razen tega so se mudili na študiju v inozemstvu:

znanstveni svetnik dr. Niko Kuret — na enomesečnem študijskem bivanju v Gradcu, kjer je nadaljeval s sredstvi Sklada Borisa Kidriča obdelavo anketnega gradiva nadvojvode Janeza za Slov. Štajersko;

višji strokovni sodelavec Primož Kozak — na dvomesečnem študiju gledališča in dramaturgije v Londonu, ki mu ga je omogočila štipendija Prešernovega sklada, in na 8 mesečnem študiju praktične in teoretične dramaturgije v ZDA s štipendijo Iowa Writing Program pri Iowa University, Iowa City;

znanstvena sodelavka dr. Ivka Munda — na trimesečnem študiju alg na Islandu kot štipendistka islandske vlade.

Svet akademij znanosti in umetnosti SFRJ

Svet akademij je imel 15. zasedanje plenuma 16. in 17. junija 1970 v Zadru.

Slovenski akademiji je poverjena skrb za medakademijske odbore:

- a) za arheološko karto Jugoslavije,
- b) za Tabula Imperii Romani,
- c) za floro in favno Jugoslavije,
- č) za pripravo mednarodne študije UNESCO o glavnih težnjah raziskovanj v humanističnih vedah.

Ustanovljen je bil koordinacijski odbor za molekularne vede, ki ima sedež pri naši akademiji.

Gradbena dela

Akademija se je prostorsko razširila, do kraja uredila hišo Novi trg 4, kjer je zgrajeno dvigalo, v pritličju pa urejene 3 dvoranice za občasne razstave, predavanja in podobno. Centralna knjižnica se je preselila v nove prostore v hiši Novi trg 5 in upati je, da bo prostor zadostoval za 3 leta ob letnem prirastu 10 do 12 tisoč knjig. Konec leta je skupščina občine Ljubljana-Center dodelila akademiji celotno stavbo Novi trg 5.

V letu 1970 so bila iz proračuna odobrena sredstva v višini din 566,137.— za dokončanje poslopja Novi trg 4 in din 1.021.614.— za preureditev I. nadstropja v poslopju Novi trg 5 in I. nadstropja v poslopju Novi trg 3.

Finančno poročilo

Akademija je imela v letu 1970 na razpolago:

1. Za osnovno dejavnost iz republiškega proračuna SR Slovenije sredstva v znesku . . . din 6.000.000.—
2. Iz republiške devizne kvote:
deviznih dinarjev 29.300.— blagovnih deviz in
deviznih dinarjev 48.600.— neblagovnih deviz.
3. Dotacije raznih skladov in gospodarskih organizacij za pogodbene naloge inštitutov . . . din 710.453.—

Od zneska pod števil. 3 odpade na:

1. Inštitut za zgodovino:
 - a) Sekcija za občo in narodno zgodovino
— Zvezni sklad za znanstveno delo —
za temo zgodovina kolonizacije v Sloveniji din 25.000.—
 - b) Sekcija za arheologijo
— Sklad Borisa Kidriča — za arheološko karto Slovenije din 5.500.—
— Skupščina občine Vrhnika — za arheološko karto Slovenije din 2.000.—
— Zvezni sklad za znanstveno delo —
za arheološko karto Jugoslavije din 10.000.—
— Zvezni sklad za znanstveno delo —
za Tabula Imperii Romani din 20.000.—
— Sklad Borisa Kidriča — za temo pedolna morfologija flore v Sloveniji : din 1.200.—
— Sklad Borisa Kidriča — za arheološko topografijo Slovenije din 2.500.—
2. Orientalistični inštitut:
 - Sklad Borisa Kidriča — za orientalistična dela din 15.540.—
3. Inštitut za slovenski jezik:
 - a) Leksikološka sekcija
— Državna založba Slovenije — za slovar slovenskega knjižnega jezika din 150.000.—

- Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za slovar slovenskega knjižnega jezika din 140.000.—
- b) Etimološko-onomastična sekcija
 - Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za etimološki slovar slovenskega jezika din 10.000.—
 - Zvezni sklad za znanstveno delo — za onomastični časopis din 15.000.—
 - Razni — za onomastični časopis din 6.879.—
- 4. Inštitut za literature:
 - Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za slovenski biografski leksikon din 30.000.—
 - Sklad Borisa Kidriča — za literarni leksikon din 28.000.—
- 5. Inštitut za slovensko narodopisje:
 - Razni — za sklad za narodopisje din 2.900.—
 - Sklad Borisa Kidriča — za projekt 2, maske din 1.560.—
 - Zvezni sklad za znanstveno delo — za zbirko Gašperja Križnika din 2.250.—
- 6. Inštitut za biologijo:
 - Sklad Borisa Kidriča — za vegetacijsko karto Jugoslavije din 27.000.—
 - Zvezni sklad za znanstveno delo — za vegetacijsko karto Jugoslavije din 39.440.—
 - KGP Kočevje — za pedološke raziskave na območju Roga din 8.000.—
 - Sklad Borisa Kidriča — za taksonomijo in ekologijo morskih bentonskih alg din 11.800.—
- 7. Inštitut za paleontologijo:
 - Sklad Borisa Kidriča — za raziskovanje Cerknškega jezera din 70.000.—
- 8. Inštitut za geografijo:
 - Sklad Borisa Kidriča — za kvartarne sedimente din 10.000.—

9. Inštitut za raziskovanje krasa:
- Cestni sklad, Projekt nizke gradnje in drugi — za temo Hitre ceste din 21.983.—
 - Skupščina občine Cerknica — za vodne vire za oskrbo Postojne din 1.500.—
10. Inštitut za medicinske vede:
- Zvezni sklad za znanstveno delo — za probleme specifične preobčutljivosti organizmov v otroški dobi din 41.401.—
11. Terminološka komisija:
- a) Tehniška sekcija
 - Zavod za tehniško dokumentacijo, Beograd — dotacija za tehniško terminologijo din 500.—
 - b) Medicinska sekcija
 - Zveza veterinarjev, Ljubljana — za medicinsko terminologijo din 500.—
12. Koordinacijski odbor za molekularne vede:
- Zvezni sklad za znanstveno delo din 10.000.—
 - skupaj din 710.453.—

INŠTITUT ZA ZGODOVINO

Sekcija za občo in narodno zgodovino

Poročilo o delu v letu 1970

I. Glavno delo je bilo posvečeno izdaji prvega zvezka *Agrarnih panog* (gospodarski del) v okviru Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev. Rokopisi so bili oddani založnici Državni založbi Slovenije že konec 1969, vendar je bilo treba oskrbeti naknadno še nekatera dopolnila. Spričo zahtevnega tiska je bilo treba skozi vse leto opravljati korekture, številna ponazorila pa so terjala mnogo drobnega dela. Vse delo je slonelo na ožji redakciji, ki jo sestavljajo dr. Pavle Blaznik, dr. Bogo Grafenauer in dr. Sergij Vilfan. Konec leta 1970 je bila knjiga dotiskana. Obsega 651 strani teksta, ki je opremljen z bogatimi ponazorili. V samem besedilu je kakih 200 ilustracij (slik, zemljevidov, skic, risb, diagramov), knjigi je dodanih 80 strani slik na umetniškem papirju in 28 deloma originalnih zemljevidov, med katerimi je posebno pomemben zemljevid agrarne kolonizacije slovenske zemlje.

II. *Historično-topografski leksikon*. Akad. prof dr. Milko Kos je dopolnjeval gradivo za Primorsko, medtem ko je obsežno gradivo za Kranjsko v glavnem zrelo za tisk. — Dr. Pavle Blaznik je še vnaprej dopolnjeval gradivo za Slovensko Štajersko, zlasti v Deželnem arhivu v Gradcu, kjer se je mudil 18 dni s pomočjo sredstev, ki mu jih je dodelil Zvezni fond za financiranje znanstvenega udejstvovanja. Sistematično je pregledal listinsko gradivo od 1377 do 1442. Obsežno gradivo, med katerim je mnogo imen, ki jih ni najti v Zahnovem Ortsnamenbuch, je obdeloval predvsem s pomočjo katastrskih map in specialnih zemljevidov.

III. Sektija je sodelovala tudi pri nekaterih drugih medakademijskih odborih.

a) *Odbor za kolonizacijo jugoslovanskih pokrajin*. Ekipa v Mestnem arhivu v Ljubljani je pod vodstvom dr. Sergija Vil-

fana raziskovala nastanek opisov nacionalne strukture slovenskih dežel, ki jih je predložil Bach kot justični minister cesarju ob sodnih reformah 1849.

b) *Odbor za repertorij srednjeveških historičnih virov*. Izšla je v založbi Istituto Italiano per il medio evo v Rimu tretja knjiga Repertorium fontium historiae medii aevi, s prispevki iz historičnih inštitutov naše in akademij v Zagrebu in Beogradu. Na sedež redakcije repertorija v Rimu se pošiljajo le še dodatki in popravki. Opravljajo se tudi korekture tekstov, ki se nanašajo na vire iz jugoslovanskih pokrajin.

c) *Odbor za slovar novoveške latinščine v Jugoslaviji*. Za delo asistenta Primoža Simonitija »Seznam latinistov v Sloveniji« se s sodelovanjem Historičnega inštituta Jugoslavenske akademije v Zagrebu iščejo možnosti natiska.

Napravljen je načrt kako in kaj naj se iz virov uporabi za novoveško latinščino v Sloveniji; z delom se je že začelo. M. Smolik je pregledal vizitacijske zapisnike v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani, P. Simoniti je zbral in deloma že pregledal 13 del, ki prihajajo v poštev, zlasti medicinske knjige. M. Smole je delala na virih iz Arhiva Slovenije.

Načrt dela za leto 1971

I. Ker se je delo v tiskarni v zvezi s prvim zvezkom Agrarnih panog proti pričakovanju zelo zavleklo in tudi kompliciralo, je bilo treba marsikaj z delovnega načrta za leto 1970 prenesti v leto 1971. V tekočem letu naj bi ožja redakcija pripravljala za tisk drugi zvezek Agrarnih panog (družbeni del). Ponovno bo predebatirala vse tekste: Uvod in skupna literatura, Soseska in vaška samouprava, Zemljiška gospodstva in kmečka bremena, Osební položaj agrarnega proizvajalca, Delavci v agrarni proizvodnji, Agrarna premoženjska razmerja, Razredni boji agrarnega prebivalstva. Dopolnjevala in spreminjala bo besedila, razčlenjevala tekste v odstavke ter opremila tekste z bibliografijo in ponazorili. — Ker predstavljata oba zvezka enoto, bo vseboval drugi zvezek tudi povzetek celotnega dela v dveh različnih konceptih v nemškem in francoskem jeziku, dalje stvarni, osebni in krajevni register ter dokumentacijo glede fotografij, zemljevidov in risb. — Priprava drugega zvezka za objavo bo slonela izključno na ramenih ožje redakcije.

II. *Historično-topografski leksikon*. Akad. prof. dr. Milko Kos bo nadaljeval z redigiranjem gradiva za Kranjsko in Primorsko. — Dr. Pavle Blaznik bo še vnaprej dopolnjeval gradivo za Slovensko, Stajersko s pritegovanjem listinskega materiala v Deželnem arhivu v Gradcu in nadaljeval z obdelavo.

III. *Odbor za kolonizacijo jugoslovanskih pokrajin.* Ekipa v Mestnem arhivu v Ljubljani bo dopolnjevala gradivo o tem, kakšen pomen imajo nemški priimki za presojo etnične pripadnosti. — Dr. Sergij Vilfan bo izdelal podrobnejši elaborat o nacionalni strukturi slovenskih dežel na podlagi opisov ob sodnih reformah 1849. — Dr. Tone Zorn bo izpisoval podatke iz kočevskega gradiva iz 30-ih let s pritegnitvijo arhiva Visokega komisariata Ljubljanske pokrajine v zvezi z opcijo Kočevarjev. — France Kresal bo izdelal elaborat o nemškem kapitalu v tekstilni industriji na Slovenskem.

IV. *Odbor za repertorij srednjeveških historičnih virov* bo po potrebi izpopolnjeval že zbrano gradivo.

V. *Odbor za slovar novoveške latinščine v Jugoslaviji.* Pregledani bodo nadaljnji zvezki vizitacijskih zapisnikov, dnevniki škofa Hrena in drugi viri po izboru (sodelavci P. Simoniti, M. Smolik, M. Smole in drugi).

Delo oddelka za bibliografijo v l. 1970

1. Knjižnica sekcije.

Prirastek v letu 1970 znaša 642 zvezkov.

2. Centralni katalog inozemskih zgodovinskih del v znanstvenih knjižnicah Slovenije.

Pregledane so v NUK-u signaturne štev. 185.000—190.000, pregledan je letni prirastek Študijskih knjižnic v Mariboru, Ptuju in na Ravnah. Planirani pregled Mestne knjižnice v Piranu je odpadel radi bolezni sodelavke. Inkorporirano je celotno gradivo NUK-a, drugo gradivo delno.

3. Retrospektivna slovenska zgodovinska bibliografija do 1945.

Za bibliografijo člankov sta oddala sodelavca Peter Ribnikar, arhivar (Novice 1861, 1862) in Ema Umek, arhivarka Arhiva Slovenije (Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung 38—55, in The American Historical Reviews, 61) izdelane listke.

4. Administrationo in drugo delo.

Knjižničarske in bibliografske posle (tehnične) sekcije sta v l. 1970 opravljala najprej Bogdan Makovec, potem Ana Makovec.

Načrt dela za leto 1971

1. Centralni katalog inozemskih zgodovinskih del v znanstvenih knjižnicah Slovenije.

Nadaljevanje pregleda NUK-a, pregled Mestne knjižnice v Piranu (1 teden), inkorporacija gradiva do zdaj pregledanih knjižnic.

2. Retrospektivna slovenska zgodovinska bibliografija do 1945.

Nadaljevanje pregleda Novic, pregleda Archiva für Kunde österreichischer Geschichtsquellen in Österreichische Revue, pregled najstarejšega fonda NUK-a.

Sekcija za zgodovino umetnosti

Poročilo o delu v letu 1970

Terensko delo je zajemalo predvsem dopolnilni študij in revizijo spomenikov kiparstva 16. in zgodnjega 17. stoletja na Slovenskem, slikarstvo 17. stoletja in nekatere posebne probleme arhitekture prve polovice tega stoletja ter njene zveze z lombardsko arhitekturo, z odmevi romanske retrospektive.

Zadnji rezultati o raziskovanju srednjeveške plastike so bili objavljeni v knjigi dr. Emilijana Cevca »Poznogotska plastika na Slovenskem« (Ljubljana, Slovenska matica 1970), ki zajema spomeniško gradivo do srede 16. stoletja. V prihodnji etapi bomo po teh predelih lahko dokončali tudi kritičen korpus spomenikov našega srednjeveškega kiparstva.

Med umetnostnozgodovinskim študijskim srečanjem italijanskih — predvsem furlanskih, avstrijskih in slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, ki sta se ga udeležila tudi akad. dr. Francè Stelè in dr. Emilijan Cevc, smo ob bogatem terenskem programu poskušali določiti kriterije za študij furlanskega slikarstva 14. stoletja in njegovih odmevov na Slovenskem. Dr. Stelè je na tem srečanju podal tudi pregled furlanskih fresk na Slovenskem.

Na slovenskem kulturnem tednu v Celovcu je dr. Emilijan Cevc predaval o umetnosti v stikališču treh narodov (slovenskega, furlanskega in nemškega).

V pripravih za veliko zgodovinsko razstavo umetnosti Jugoslavije v Parizu 1971 sta sodelovala dr. Francè Stelè in dr. Emilijan Cevc v organizacijskem odboru in komisariatu, prvi kot generalni komisar razstave.

Večji del kabinetnega dela, ki so ga precej ovirala zidarska, plesarska in druga obrtniška dela v stavbi in sobah sekcije, je veljal izpopolnjevanju temeljnih in specialnih kartotek slovenskih umetnostnih spomenikov, fototeke in zbirke časopisnih izrezkov; obogatila se je tudi zbirka arhivskih virov za slovensko umetnostno zgodovino.

Načrt dela za leto 1971

S terenskimi deli bo sekcija nadaljevala v letu 1970 zastavljena raziskovanja. Pridobitev asistenta-stažista pa bo omogočila tudi dolgoletni desiderat študija in inventariziranja arhitekture 19. stoletja na Slovenskem.

Kabinetno delo se bo razvijalo po dosedanjem, dolgoročnem programu.

Sekcija za arheologijo

Poročilo o delu v letu 1970

Višji znanstveni sodelavec dr. ing. Mitja Brodar je v letu 1970 sondiral v Marketovem spodmolu pri Planini, Koprivniški luknji pri Zg. Doliču — tu je ugotovljena nova paleolitska postaja — in v jami Jelenci na Golem brdu pri Mednem. Septembra si je v enotedenski ekskurziji ogledal paleolitske postaje na Slovaškem. Na povratku je v Narodnem muzeju v Budimpešti pregledal koščeno orodje iz jame Istalloskö. V letu 1970 je prevzel vodstvo sekcijske raziskovalne teme: arheološka topografija Slovenije ter pričel z organizacijo dela. Doslej je bilo le nekaj manjših akcij, v večjem obsegu bo delo steklo šele pomladi 1971. Pri sekcijski akciji za sestavo arheološke terminologije je sodeloval pri organizaciji izpisovanja in prevzel v delo terminologijo paleolitika. — Nadaljeval je z evidentiranjem paleolitske literature in izpopolnjevanjem kartoteke paleolitskih najdišč.

Višji znanstveni sodelavec dr. Jaro Šašel je bil do konca junija l. 1970 v Princetonu, ZDA, kjer je zbiral gradivo za historične študije iz Ilirika. Dokončal je svoj prispevek za publikacijo *Claustra Alpium Iuliarum* in o tej temi tudi imel predavanje. V tem času je tudi pričel s pripravljanjem oz. zbiranjem gradiva za novi zvezek *Inscriptiones latinae* (ILJug) in po vrnitvi že pričel z obdelavo zbranega gradiva. Za medakademijski odbor za izdajo antičnih napisov je kartotečno obdelal približno četrtno napisov iz Slovenije. Sodeloval je s prof. Walserjem iz Berna, ko je le-ta delal v Sloveniji za *Corpus miliariorum*.

V letu 1970 je višji znanstveni sodelavec dr. Alojz Šercelj analiziral pelod in spore ter opravil ksilotomske in antrakotomske analize ostankov iz arheoloških najdišč: Poljšiška jama, Tolmin, Benete, Pavlovci, Ptuj, Novo mesto, Batina Skela, Velebit pri Senti in Ljubljansko barje. V okviru teme: »Pelodna morfologija flore Slovenije« je obdelal 500 rastlinskih vrst po

palinološki metodi na podlagi trajnih preparatov, katerih izdelavo je financiral Sklad B. Kidriča. V Julijskih Alpah je vrtal v manjšem barju na Voglu. Žal rezultat ni posebno ugoden, ker je bila v globini 150 cm pod šoto plast gruča, katero se ni dalo prevrtati. Tudi l. 1970 je sodeloval z botaničnimi inštituti v Göttingenu in Stuttgartu ter palinologi sosednjih dežel.

Na simpoziju »Neolitik in eneolitik Slovenije in sosednjih pokrajin« je imel referat o sedimentacijski in vegetativni zgodovini na Ljubljanskem barju.

Leta 1970 je postal dopisni član komisije INQUA za holocen.

Višji strokovni sodelavec Staško Jesse je sodeloval pri organizaciji del na arheološki terminologiji ter arheološki topografiji Slovenije. Poleg redatorskega dela pri Arheološkem vestniku in Arheološki karti Slovenije je zbiral bibliografsko gradivo iz arheološke literature Slovenije ter vodil sekcijsko biblioteko.

Publicistična dejavnost članov sekcije v letu 1970

Dr. Jaro Šašel:

Drusus T. f. in Emona. Historia 19. (1970).

Voccio. Historia 19 (1970).

Andautonia. Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, Suppl. XII (1970), 71—75.

Carniola. Ib., str. 1569—1575.

Celeia. Ib., str. 139—149.

Dva nekrologa in knjižni prikazi.

Dr. Alojz Šercelj:

Würmska vegetacija in klima v Sloveniji. Razprave SAZU (4. razred) 15/7, 1970.

Načrt dela za leto 1971

Sekcija za arheologijo bo dokončno pripravila tekst in zemljevid Arheološke karte Slovenije za tisk.

Leta 1971 bo v sodelovanju s področnimi muzeji nadaljevala s terenskimi deli pri Arheološki topografiji Slovenije; predvsem bodo zajeta pri tem področja primorske in notranjske regije. V tem letu bo pripravljena za tisk tudi 1. knjiga Arheološke topografije Slovenije o topografiji Slovenskih gor.

Začeto delo za sestavo arheološkega terminološkega slovarja bo sekcija nadaljevala z zbiranjem oz. izpisovanjem terminov in z redigiranjem zbranega gradiva.

Sekcija za arheologijo bo nadaljevala z izkopavanji paleolit-ske postaje Ciganska jama pri Željnah (pri Kočevju) in v Marketovem spodmolu pri Planini. Dela bo vodil dr. ing. Mitja Brodar.

Dr. Jaro Šašel bo nadaljeval z evidentiranjem antičnih napisov in njihovo obdelavo za IL Jug ter sodeloval pri Medakademijskem odboru za izdajo antičnih napisov.

Dr. Alojz Šercelj bo vrtal na barjih Slovenije ter raziskoval rastlinske ostanke in oglje, izkopano na arheoloških najdiščih. V okviru teme o pelodni morfologiji flore Slovenije bo nadaljeval z zbiranjem primerjalnega gradiva.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA ARHEOLOŠKO KARTO JUGOSLAVIJE

Poročilo o delu v letu 1970

V letu 1970 dela na Arheološki karti Jugoslavije niso napredovala po načrtu, ki je bil postavljen. Komisija za izdelavo dokončne sheme teksta in kartografske realizacije ni mogla zaključiti svojega dela. Dotok shed po planu iz posameznih republiških komisij pa je bil majhen. Sekretariat je zato začasno (do formalne odločitve plenarnega odbora) poveril nalogo za republiko Hrvatsko Arheološkemu inštitutu filozofske fakultete v Zagrebu, za republiko Črna gora in Makedonijo pa je še vedno sodeloval z Arheološkim muzejem v Skopju oziroma Zavodom za zaščito spomenikov na Cetinju. Finančnih problemov v letu 1970 ni bilo. Izdelani so bili načrti za petletno delo 1971—1975. Centralna redakcija v letu 1970 še ni poslovala, ker še prihaja gradivo iz posameznih republik.

Načrt za delo v letu 1971

Kljub dokaj kritičnemu stanju v letu 1970 je sekretariat po realni analizi stanja bolj optimističen za leto 1971. V načrtu so naslednje akcije:

a) konkretiziranje obvez s področja Hrvatske (Arheološki inštitut filozofske fakultete v Zagrebu), Srbije (komisija Odbora na čelu z dr. Todorovićem), Črne gore (pomoč kolegov iz Srbije na čelu z dr. Todorovićem strokovnjakom v republici Črna gora) in Makedonije (skupna akcija Arheološkega muzeja in filozofske fakultete v Skopju);

b) pogodbeni dogovor s komisijo za izdelavo dokončne redakcije Vojvodine, kot »specimen« dovolj obsežnega in tipičnega teritorija — glavni avtor dr. Pribaković, Vojni muzej Beograd; do konca 1971 bo dovršeno 50 % naloge;

c) plenarni sestanek v decembru 1971.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA TABULA IMPERII ROMANI

Poročilo o delu v letu 1970

V letu 1970 dela na Tabula Imperii Romani list Naissus niso napredovala po načrtu, ki je bil postavljen. Odbor ni prejel materialov od redakcije v Bologni za področje Albanije in Grčije; za področje Bolgarije materialov ni prejel, vendar je obveščen, da so dela praktično zaključena. V Jugoslaviji je obdelan teren Bosne in Hercegovine ter deloma Makedonije. Področje ožje Srbije, zlasti pa Kosova, ni bilo še zaključeno. Izdelani pa so bili načrti za leta 1971 do 1975, ko naj bi bila dela končana.

Načrti za delo v letu 1971

Kljub kritičnemu položaju v letu 1970 ima Odbor večje upanje za leto 1971. Sekretar odbora je v pisмениh stikih s prof. Susinijem v Bologni in ima z njim sestanek v maju 1971. Za področje Albanije in Grčije bo prof. Kastelic sam izdelal okvirne sheme, v kolikor jih seminar za antično zgodovino v Bologni ne more in bo potem v skupni redakciji pripravljen dokončni tekst; shede bodo izdelane do konca leta 1971 za področje Grčije, v prvi polovici 1972 pa za področje Albanije.

V načrtu je, da odbor povabi prof. Ivanova iz Sofije v Ljubljano, da se izvrši tu dokončni pregled in prevzem shed terena Bolgarije.

Odbor bo sklenil pogodbe a) s seminarjem za antično zgodovino univerze v Beogradu in b) s seminarjem zgodovine na univerzi v Skopju za terene a) ožja Srbija, Kosovo in Črna gora; b) Makedonija. Do konca leta 1971 bi moralo biti izvršeno 50 % dela teh področij.

ORIENTALISTIČNI INŠTITUT

Poročilo o delu v letu 1970

Orientalistični inštitut SAZU je v letu 1970 nadaljeval delo po postavljenem programu

Upravnik inštituta dr. Viktor Korošec je bil še naprej poklicno zaposlen kot redni profesor na pravni fakulteti v Ljubljani. Kot edina uslužbenka inštituta je višja knjižničarka Julijana Šušteršič opravljala poleg knjižničarskega vse administrativno delo v inštitutu, evidentirala strokovne članke s področja asiriologije ter sodelovala pri korekturnem delu.

Doslejšnji zunanji sodelavec inštituta Marko Urbanija, diplomirani arheolog, je v prvem poletju v skrajšanem delovnem času uspešno pomagal pri delu inštituta. Transkribiral je posamezne hetitske tekste (KUB XXI, 38; KBo VII, 14; KBo IX, 82; 89; KBo XII, 3; 8; 30; 31; 38; 39; 62). Vrh tega je pripravljaj gradivo za občasne inštitutske študijske sestanke in je na njih predaval. Nadaljeval je z evidentiranjem asirioloških člankov in ocen.

Postajalo je čedalje bolj očitno, da z delom v tako skrajšanem delovnem času ne bo mogoče sestaviti abecednega avtorskega in stvarnega kataloga asiriološke klinopisne literature in virov v območju SR Slovenije, ki sta oba nujno potrebna za uspešno znanstveno delo na asiriološkem področju. Na prošnjo Orientalističnega inštituta je Sklad Borisa Kidriča zagotovil za dve leti potrebna sredstva za sestavo obojnega kataloga. Naš sodelavec Marko Urbanija posveča od 1. julija 1970 svoj polni delovni čas sestavljanju avtorskega in stvarnega kataloga. V drugem polletju 1970 je evidentiral razprave, članke in ocene iz 55 letnikov precej zamudnih revij (Archiv für Orientforschung, Bibliotheca Orientalis, Mitteilungen des Instituts für Orientforschung in Revue d'Assyriologie [doslej 19 letnikov]). Stvarni katalog izdelujemo po univerzalni decimalni klasifikaciji. Za avtorski in za stvarni katalog je za vsakega oddal po 4913 listkov. Popisovanje slostva v inštitutski knjižnici je dalo za vsak katalog po 347 listkov. Začeto delo se skrbno nadaljuje.

Za zagotovitev nadaljnjega uspešnega delovanja Orientalističnega inštituta je nujno potrebno, da bi inštitut dobil vsaj enega asistenta. Znanstveni svet inštituta in Razred za zgodovinske in družbene vede SAZU sta že l. 1969 soglasno priporočila sistemizacijo in zasedbo tega asistentskega mesta kot nujno potrebno.

Knjižnica Orientalističnega inštituta je pridobila v tem letu 24 knjig in 15 letnikov revij, tako ima sedaj 615 knjižnih enot.

Na pobudo Orientalističnega inštituta je dopisni član SAZU profesor Jean Nougayrol, redni član Académie des Inscriptions et Belles-Lettres v Parizu, imel dne 17. marca 1970 v vrsti javnih predavanj SAZU predavanje: »Le babylonien comme langue internationale de l'Antiquité«. Predavanje izide med publikacijami SAZU. — Prav tako na pobudo inštituta je imel dne 30. septembra 1970 v vrsti predavanj SAZU profesor Aristide Théodoridès (Université Libre de Bruxelles) predavanje: »Les Conseils d'ouvriers dans l'Egypte pharaonique«.

V letu 1970 je Orientalistični inštitut SAZU organiziral dva strokovna študijska sestanka. Na prvem (24. 6. 1970) je Silvin Košak, asistent na oddelku za primerjalno jezikoslovje, poročal o nekaterih kronoloških novostih v zvezi s knjigo »Heinrich Otten, Die hethitischen historischen Quellen und die altorientalische Chronologie«, Marko Urbanija pa o izkopavanju v stari hetitski prestolnici Hattuşaşu (sedanji vasi Bogazköy). — Drugi sestanek je bil dne 16. decembra 1970. Na njem je podal Marko Urbanija pregled arheoloških obdobij v Mezopotamiji do zgodnje dinastične dobe.

Upravnik Orientalističnega inštituta dr. Viktor Korošec je imel v letu 1970 naslednja javna strokovna predavanja: dne 11. marca v vrsti javnih predavanj SAZU »Razvoj hetitske vazalitete po novih dokumentih iz Ugarita«; dne 6. februarja na Inštitutu za rimsko pravo (Institut de droit romain et des sciences économiques) v Parizu o temi: »Le vasselage hittite d'après les textes d'Ugarit«. Udeležbo mu je omogočil tamkajšnji inštitut kot organizator teh ustaljenih predavanj. — Dne 3. julija je na Rencontre Assyriologique Internationale v Münchnu predaval o temi: »Einige Beiträge zur gesellschaftlichen Struktur nach hethitischen Rechtsquellen«. — Po tem zborovanju je evidentiral najnovejše publikacije z asiriološkega področja nekaj dni v seminarju za Stari vzhod v Heidelbergu. To udeležbo mu je finančno omogočila SAZU. — Dne 23. septembra je na mednarodnem zborovanju »Société internationale Fernand de Visscher' pour l'histoire des droits de l'antiquité« na Dunaju predaval o temi: »Fremde Einflüsse im

hethitischen Recht«. Udeležbo mu je finančno omogočila pravna fakulteta v Ljubljani.

V času od zadnjega poročila je upravnik dr. Viktor Korošec objavil:

Članek »La sorcellerie et l'ordalie dans les textes hittites, historiques et juridiques«, je izšel v Studi in onore di Edoardo Volterra, vol. VI (1970), str. 413—418, Milano.

Članek »Razvoj hetitskih vazalnih odnosov v luči tekstov iz Ugarita«, v Zborniku znanstvenih razprav, XXXIV, Ljubljana 1970, str. 155—175.

V Arheološkem vestniku XX, 1969, str. 286 s. je bila objavljena ocena »Reallexikon der Assyriologie, III. Bd., 4., 5. Lief., Berlin 1966, 1968«.

Nekaj člankov in ocen je v tisku.

Sodelavec Marko Urbanija ima dve knjižni poročili v tisku.

Načrt dela za leto 1971

Delovni program Orientalističnega inštituta za l. 1971 obsega:

1. Proučevanje novih edicij klinopisnih tekstov, transkribiranje in prevod;
2. proučevanje nove asiriološke literature;
3. evidentiranje asiriološke literature v drugih knjižnicah v Ljubljani;
4. evidentiranje pravne terminologije;
5. občasni študijski sestanki, kjer se podajajo poročila o najnovejših publikacijah in o asirioloških zborovanjih;
6. pedagoška pomoč mladim asiriologom pri poglobljanju asiriološke izobrazbe;
7. aktivna udeležba upravnika na prihodnjem mednarodnem svidenju orientalistov (Rencontre Assyriologique Internationale) v Parizu in spotoma še kratko orientacijsko bivanje v Heidelbergu, da bi v seminarju za Stari orient evidentiral najnovejšo asiriološko literaturo;
8. dovršitev knjige o mednarodnih pogodbah, ohranjenih v klinopisni pisavi;
9. postavitve asistenta in njegovo uvajanje v znanstveno delo na področju orientalistike;
10. objava manjših publikacij s klinopisnega področja.

INSTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Leksikološka sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

1.

Število uslužbencev leksikološke sekcije se je povečalo za enega člana, število k slovarskemu delu pritegnjenih znanstvenih delavcev inštituta pa je ostalo isto.

Za novega asistenta je bil izvoljen prof. Jaka Müller; službo je nastopil 1. septembra.

Umrli je dolgoletni zunanji sodelavec za terminološke raziskave prof. L. Stanek.

Priložnostno je sodelovalo okrog 100 zunanjih honorarnih delavcev. S posameznimi vprašanji, ki zadevajo zlasti terminologijo smo se obračali tudi na mnoge druge strokovnjake.

V okviru enotedenske zamenjave znanstvenih delavcev je J. Meze obiskala Inštitut za češki jezik v Pragi, Eva Pokorná iz Prage pa je bila naš gost.

Leksikološko sekcijo so obiskovali razen strokovnjakov tudi študentje višjih in visokih šol; tu so iskali in dobili gradivo za izdelavo strokovnih del oziroma seminarskih nalog.

Sekcijo je obiskala delegacija kulturno-prosvetnega zbora zvezne skupščine pod vodstvom dr. A. Laha.

Materialno pomoč za honoriranje zunanjih sodelavcev je dal Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Prizadevanje vodstva sekcije in slovarja, da bi se uredil oz. izboljšal položaj urednikov slovarja ni dalo zaželenih uspehov.

2.

Za Prešernov dan je izšla 1. knjiga Slovarja slovenskega knjižnega jezika (SSKJ). Ob tem dogodku je pripravila Državna založba Slovenije tiskovno konferenco (23. februarja), predsednik Izvršnega sveta pa je priredil sprejem za glavne sodelavce slovarja (26. marca). V okviru inštituta smo imeli več

pogovorov z novinarji, ki so se želeli seznaniti z načinom izdelave slovarja.

Sodelavci leksikološke sekcije so slovar predstavili s 14 članki v Naših razgledih 6. marca, s šestimi oddajami po televiziji in eno oddajo po radiu. Razen nekaj standardnih poročil ob izidu SSKJ sta izšli le dve pavšalni oceni; nekaj ocen je bilo napovedanih. Na sestanku lingvističnega krožka filozofske fakultete so se začele ustne analize SSKJ (pravopis, pravorečje, oblikoslovje). Od tujih znanstvenikov, ki smo jim poslali recenzijske izvide, smo dobili pisma z zahvalami in pohvalami.

Za posebno rabo je bilo odtisnjenih 200 separatov uvoda v slovar.

Predsedstvo SAZU je v soglasju z Državno založbo Slovenije določilo, da izide 2. knjiga slovarja v treh letih.

Organizacijsko je teklo delo v glavnem kot doslej. Večina je redigirala gesla za 2. knjigo slovarja (vsi asistenti in višji strokovni sodelavci samostalniki, pridevniki in glagole; dva člana glavnega uredniškega odbora gesla drugih kategorij). Delni pregled gesel je opravljal tajnik glavnega uredniškega odbora.

Za drugo knjigo slovarja je bilo zredigiranih 4.793 gesel, za kar je bilo treba preštudirati 116.977 kartotečnih listkov z ustrezno literaturo.

Redakcijska medmetov za 2. knjigo je bila končana in potrjena.

Delo v zvezi s pravopisno-pravorečnimi zadevami 2. knjige slovarja je bilo omejeno v glavnem na anketiranje.

V omejenem obsegu se je nadaljevalo tudi ekscerpiranje. Navadno (paberkovalno) ekscerpiranje so redno opravljali 4 zunanji sodelavci, po eno ali dve deli pa je ekscerpiral tudi vsak od urednikov slovarja. Skupno je bilo v 79 delih zbranih in podčrtanih 46.683 besed. Iz tega je bilo napravljenih 57.378 novih, z gesli opremljenih listkov. Pri posebnem ekscerpiranju smo dobili še 24.426 novih listkov; od tega pri popolnih izpisih 19.982 listkov (T. Kermavner, F. Pediček, V. Rus), pri priložnostnih izpisih 2.599 listkov, pri izpisovanju za narečno kartoteko 649, pri izpisovanju jezikovnih člankov 1.196 listkov ter pri izpisovanju za zgodovinski slovar 60.700 listkov (Hipolit, Apostel).

Terminologi in njihovi pomočniki so nam izdelali 25.756 novih listkov z razlagami in terminološkimi zvezami. Del terminologov še ni oddal gradiva za 2. knjigo.

V splošnem se kaže, da dosedanji način sodelovanja terminologov pri slovarju peša, zato si prizadevamo okrepiti poizvedovanje vsaj o konkretnih terminoloških vprašanjih.

Začeli smo načrtno zbiranje gradiva za posebno narečno kartoteko.

Začeli smo načrtno izpisovanje jezikoslovnih člankov, zlasti tistih, ki se ukvarjajo z vprašanji sodobnega knjižnega jezika.

V letu 1970 smo pomnožili leksikalno gradivo s 168.260 novimi kartotečnimi listki. Gl. priloženo tabelo.

Novo leksikalno gradivo smo sproti alfabetirali in uvrščali v ustrezne kartoteke. Splošna kartoteka, na osnovi katere se izdeluje Slovar slovenskega knjižnega jezika, je imela ob koncu leta 3,149.325 listkov.

Spremembe, nastale ob izdelavi tipkopisa 1. knjige za tiskarno in med tiskom, smo vnesli v koordinacijsko kartoteko sinonimov in v seznam kvalifikatorjev oz. kvalifikatorskih pojasnil.

Izdelali smo a tergo slovar za drugo knjigo slovarja.

Začeli smo akcijo za fotokopiranje Vorenčevega in Jarnikovega rokopisnega slovarja.

Prizadevanja za obnovev oz. povečanje ekscerpiranja za zgodovinski slovar (Dalmatinova Biblija) niso rodila sadov.

Sekcija se je sporazumno s predsedstvom SAZU odločila, da se začnejo priprave za izdajo novega pravopisa.

Sodelavci slovarja so sodelovali z Geografskim društvom Slovenije in Geodetskim zavodom SRS pri oblikovanju novih pravopisnih načel za pisavo krajevnih imen.

Člani znanstvenega sveta so sodelovali pri oblikovanju članka o slovenskem jezikoslovju 1918—1970, ki ga je sestavil akad. dr. F. Bezljaj.

Odgovarjali smo na mnoga, zlasti ustna vprašanja, ki so v zvezi s knjižnim jezikom.

3.

Znanstveni delavci sekcije so razen tega opravili naslednja dela:

Objavili so 31 jezikovnih člankov, in sicer: M. Hajnšek 2 članka (Naši razgledi 1, Onomastica jugoslavica 1; 19 strani); M. Janežič 1 članek (Naši razgledi; 2 strani); J. Jenčič 1 članek (Naši razgledi; 2 strani); T. Korošec 6 člankov (Ribič; 17 strani); I. Kozlevčar 2 članka (Jezik in slovstvo 1, Naši

razgledi 1; 8 strani); L. Legiša 5 člankov (Prostor in čas 3, Sodobnost, Srečanja 1; 20 strani); V. Majdič 1 članek (Naši razgledi; 2 strani); Z. Leder-Mancini 1 članek (Naši razgledi; 2 strani); J. Müller 3 članke (Slavistična revija 1, Obala 2; 42 strani); J. Meze 1 članek (Naši razgledi; 2 strani); F. Novak 2 članka (Naši razgledi 1, Onomastica jugoslavica 1; 18 strani); M. Silvester 1 članek (Naši razgledi; 2 strani); S. Suhadolnik 2 članka (Knjižnica 1, Naši razgledi 1; 6 strani); F. Tomšič 2 članka (Koroška čitanka 1, Naši razgledi 1; 22 strani); A. Vidovič-Muha 1 članek (Naši razgledi; 4 strani).

Imeli so naslednja predavanja: T. Korošec o slovarju v radijski oddaji Jezikovni pogovori; L. Legiša: Delež Primorske v slovenskem slovstvu (na slavističnem zborovanju v Novi Gorici); V. Majdič: O pogovornem jeziku (tri predavanja po radiu); J. Meze: O koordinaciji razlag, zlasti samostalniških (na Inštitutu za češki jezik v Pragi), eno predavanje o slovarju v radijski oddaji Jezikovni pogovori; F. Novak: Poslovni jezik (šest predavanj po radiu po 15 minut), Jezik umetniške literature (3 predavanja po radiu po 15 minut), O razvoju slovenske leksikografije (na VI. poletnem seminarju za tuje slaviste v Ljubljani); S. Suhadolnik: Kako bomo uporabljali novi slovar (v sodelovanju z M. Janežičevo, T. Korošcem, J. Mezetovo, F. Novakom, J. Riglerjem, A. Vidovič-Muho, po televiziji 6. predavanj po 10 minut), Besedni zaklad slovenskega knjižnega jezika (na VI. poletnem seminarju za tuje slaviste v Ljubljani in v Podvinu za učitelje slovenskega jezika iz Italije), F. Tomšič: Brižinski spomeniki (na slavističnem kongresu v Salzburgu). I. Kozlevčar je vodila slovenski lektorat za tuje slaviste na VI. poletnem seminarju v Ljubljani.

Sodelovali so tudi kot jezikovni svetovalci pri različnih terminoloških komisijah (L. Legiša pri medicinski, F. Tomšič pri tehniški), pri pripravljalnih delih za različne terminologije (T. Korošec in S. Suhadolnik pri vojaški, Z. Leder-Mancini pri gledališki) in kot jezikovni svetovalci (T. Korošec pri Gozdarskem slovarju, Elektrotehniškem vestniku, V. Majdič pri Cestnem skladu SRS, F. Tomšič pri Uradnem listu SRS, Pravniku, Arheološkem vestniku in Krajevnom leksikonu Slovenije 2). F. Tomšič je honorarno predaval na Filozofski fakulteti (stara cerkvena slovanščina). Naši sodelavci so bili tudi jezikovni korektorji, lektorji oz. prireditelji različnih knjig in prevajalci (T. Korošec, V. Majdič, Z. Leder-Mancini, J. Meze, S. Suhadolnik).

Pregled vsega doslej zbranega leksikalnega gradiva

Karakteristika skupine	Narejeno v letu 1970	Stanje 31. decembra 1970	
I. Literatura 20. stol.			
a) poezija	1.424	89.066	
b) proza	6.568	468.480	557.546
II. Literatura 2. pol. 19. stol.			
a) poezija		22.647	
b) proza		413.773	436.420
III. Literatura 1750—1850			
a) poezija		37.899	
b) proza		103.676	141.575
IV. Stara literatura			
a) poezija		515	
b) proza		95.977	96.492
V. Ljudska literatura			
a) poezija		92.445	
b) dialektično blago	649	26.274	118.719
VI. Starejši slovarji	60.700	480.233	480.233
VII. Novejši slovarji		517.141	517.141
VIII. Strokovno			
a) literatura	73.163	748.288	
b) terminologija	25.756	428.086	1.176.374
IX. Splošna zbirka		997.655	997.655
Skupaj	168.260	4.522.155	4.522.155

Načrt dela za leto 1971

Nadaljevali bomo redakcijo 2. knjige Slovarja slovenskega knjižnega jezika in v ta namen pripravili vsaj 6.000 gesel.

Večjega delovnega učinka v tem letu ne bo mogoče doseči, ker smo namesto dveh novih asistentov dobili le enega, in še to v jeseni 1970, dve novi pripravnici pa bosta nastopili januarja 1971. Če bo kolektiv ostal v tej sestavi in bo lahko delal v kolikor toliko ugodnih razmerah, bo mogoče predvideno zamudo vsaj delno nadomestiti v letu 1972.

V načrtu je delna sprememba v redigiranju SSKJ (zlasti odprava širšega in križnega terminološkega preverjanja), ker se bo samo tako mogoče približati zahtevi po triletnih izhajalnih rokih posameznih knjig slovarja.

Pri rednem zbiralnem delu leksikalnega gradiva bomo izdelali 150.000 novih kartotečnih listkov (60.000 navadno ekscerpiranje, 20.000 popolni izpisi, 10.000 terminologija, 40.000 zgodovinski slovar). Prizadevali si bomo tudi, da bi dobili finančna sredstva za začetek izpisovanja Dalmatinove Biblije.

Dialektološka sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

V letu 1970 je bilo za Splošnoslovanski lingvistični atlas zbrano gradivo v krajih Sv. Križ pri Trstu (zapisal Tine Logar) in Videm ob Ščavnici (zapisal Jakob Rigler). Za Slovenski lingvistični atlas so zbrali gradivo študentje slavistike v treh krajih (Idrija, Log pri Poljanah in Senožeti pri Litiji); z njimi ga je prekontroliral Tine Logar.

Jakob Rigler je v zvezi s tonemskim naglaševanjem v slovenskem knjižnem jeziku in v dialektih napisal dve razpravi (ena je že izšla), urejal nabrano gradivo za Splošnoslovanski lingvistični atlas, v začetku leta še delal korekture za prvo knjigo Slovarja slovenskega knjižnega jezika, nato začel zbirati gradivo za intonacijo v drugi knjigi in delal korekture za prvo knjigo Ramovševih zbranih spisov. Saša Sernečeva je urejala kartoteke, začela je z ekscerpiranjem gradiva rokopisnih zapiskov B. de Courtenay-a za izdajo Slovarja rezijanskega narečja, ki naj bi izšel kot edicija v kooperaciji sovjetske in slovenske akademije. Prenašala je v kartoteko tudi nabrano gradivo za Slovenski lingvistični atlas. Precejšen del svojega delovnega časa pa je delala tudi v etimološko-onomastični sekciji.

Člani sekcije so objavili:

Tine Logar: Jugozahodna slovenska narečja in govori, VI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana 1970, str. 74—79.

Jakob Rigler: Akcentske variante I, Slavistična revija XVIII, 1970, str. 5—15.

Načrt dela za leto 1971

Program dela sekcije za leto 1971 ostane isti kot prejšnja leta, toda ker J. Rigler dela v glavnem pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika, S. Serneč pa precej tudi v etimološko-onomastični sekciji, ga brez novih nastavitvev ne bo mogoče niti minimalno uresničiti.

Etimološko-onomastična sekcija

Poročilo o delu v letu 1970 in načrt dela za leto 1971

V letu 1970 je bil delovni kolektiv sekcije težko prizadet. Proti koncu leta 1969 je zapustila službo pri SAZU in odšla na srednjo šolo asistentka Milena Piškur. Novoizvoljeni asistent Janez Keber pa zaradi svojih prejšnjih službenih obveznosti ni mogel zasesti novega delovnega mesta pred septembrom 1970. Pomožni asistent Drago Mertelj pa je bil v pomladnih mesecih žrtev težke avtomobilske nesreče, ki ga je za dlje kot pol leta prikovala na bolniško posteljo. Zato delo sekcije ni moglo potekati, kakor bi bilo zaželeno.

Načelnik sekcije, akademik dr. France Bezlaj, je nadaljeval svoje delo pri pripravi za Etimološki slovar slovenskega jezika. Tiskarna je konec maja po skoraj enoletnem čakanju dobila naročene znake iz Londona za monotype tisk (280 matric). Toda staviti so začeli etimološki slovar šele v jesenskih mesecih, najprej samo poskusno. Pričakovati smemo, da bodo najkasneje do konca leta 1971 izšli prvi trije zvezki etimološkega slovarja, skupno 240 strani velikega formata v dvokolonskem petitu.

Za tisk je sedaj pripravljeno zaporedno gradivo do konca črke G. Ker oddajamo v tiskarno kartotečne kartone s posameznimi gesli, ni mogoče točno preračunati, koliko gradiva bo potrebnega za en zvezek. Povprečno je mogoče narediti okoli $1\frac{1}{2}$ –2 avtorski poli, kadar ni treba opravljati drugega potrebnega dela. Poleg zaporednih gesel za tisk seveda ne sme zastajati delo za nadaljnje zvezke. Tu poteka zbiranje gradiva, iskanje rekonstrukcij in paralel v drugih jezikih, po problemih in ne po abecedi. Poleg asistenta Janeza Kebrja, ki se že aktivno včlenjuje v etimološka in onomastična raziskovanja, se bo vključila v kratkem v to delo tudi nova asistentka pri katedri za primerjalno jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani Alenka Šivic. Oba sta po svojem študiju, po obsežnem znanju jezikov in po živahnem interesu za etimologijo nadebudna pridobitev našega delovnega kolektiva.

Honorarni sodelavec dr. Vaso Suyer dela na izpolnitvi onomastične kartoteke, obenem pa tudi sodeluje pri nastajanju slovenskega botaničnega slovarja. Od onomastičnega programa smo lani plačevali tipkarico, ki je tipkala na matricečasni slovar slovenskih priimkov. Pripravljenih je za razmnoževanje okoli 500 matric do črke T. Nato je zmanjkalo denarja, poleg

tega pa tipkarica tudi zaradi svojega študija ni mogla nadaljevati z delom. Odložiti je bilo potrebno tudi načrt slovarja slovenskega narečja v Reziji po zapuščini Baudouina de Courtenay-a (v redakciji N. I. Tolstoja, Moskva), F. Bezlaja in M. Matičetova (Ljubljana). Zaradi bolezni akademika M. Kosa in prezaposlenosti dekana Filozofske fakultete T. Logarja, je zastalo tudi delo na novi akademski izdaji Brižinskih spomenikov. Upati smemo, da bodo mladi novi sodelavci v našem kolektivu v kratkem intenzivno sodelovali tudi pri teh načrtih. Vendar ni mogoče postaviti natančnega delovnega načrta za leto 1971, ker bo večji del kolektiva prezaposlen z izredno težavnimi in zahtevnimi korekturami prvih treh zvezkov Etimološkega slovarja slovenskega jezika. Naš asistent Janez Keber pa je po dogovoru med univerzama v Ljubljani in Minsku izbran za enoletnega štipendista v Minsku in v Vilni, da se izpopolni v baltistiki in globlje seznani z jezikovnimi prehodi med lehitsko in rusko jezikovno skupino. To bo verjetno teza njegove disertacije. Poskusili bomo narediti, kar se bo dalo, vsaj na najvažnejšem delu programa, na Brižinskih spomenikih, po možnosti pa tudi na slovarju rezijanskega narečja, ker se približuje stoletnica prihoda B. de Courtenay-a na slovenska tla (1873).

V letu 1970 je France Bezljaj objavil sledeče razprave:

Etyma slovenica (Razprave SAZU VII/4, 1970).

Das vorslawische Substrat im Slowenischen (Alpes orientales V, letnica 1969).

Slovenski jezik v luči leksikologije (Radovi Akademije BiH XXXV, letnica 1969).

Slovensko Dežno, Zid in sorodno (Onomastica jugoslavica II, 1970).

Asistent Janez Keber pa je objavil sledeča dela:

France Bezljaj (ob šestdesetletnici) (JiS 1—2, 1970—71).

Priimek Jonke (JiS 4, 1970—71).

Priimek Jundič (JiS 5, 1970—71).

Imena Skubic, Kudelka, Kodelja, Koželj, Kodeljevo, Jenko, Janko, Jankole (JiS, 1970—71, v tisku).

Ocena Megiserjevega slovarja (LSR, v tisku).

Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis

Poročilo o delu v letu 1970

Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis je bila imenovana ad hoc za izdajo Slovenskega pravopisa 1962. Ker je medtem večina članov pomrla ali se iz različnih vzrokov delu odtegnila, je postala nesklepčna in samo životari. Nima

ne svojih prostorov ne nameščencev in ne potrebnih kreditov, navezana je izključno na zunanje sodelavce. Nujno je torej imenovati novo komisijo, zlasti sedaj, ko se bo pripravljala novi pravopis, in ji dati možnost delovanja.

V tisku je prvi zvezek Ramovševih zbranih spisov, ki bo izšel v teku leta 1971. Nadaljnje izhajanje je negotovo, ker je eden od urednikov pod težo tega bremena odpovedal sodelovanje.

INŠTITUT ZA LITERATURE

Poročilo o delu v letu 1970

a) *Slovenski biografski leksikon*

Število v uredništvu SBL zaposlenega osebja se glede na prejšnje stanje ni spremenilo: znanstveni svetnik Alfonz Gspan, znanstvena svetnica dr. Milena Uršič in višja strokovna sodelavka Nada Prašelj. Od zunanjih sodelavcev smo v preteklem letu izgubili prof. Rudolfa Rakušo iz Maribora.

Republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti nam je tudi to leto z redno subvencijo omogočil zbiranje člankov in drugega gradiva.

Uredniško delo je po načrtu potekalo takole:

1. Od okoli 480 gesel, kolikor jih šteje alfabetařij za XI. zvezek, smo od sodelavcev prejeli naročene članke, tako da je bil rokopis pripravljen za tisk v pogodbenem roku, to je do 30. junija 1970. Oddali smo ga v pregled akademikoma dr. Fr. Koblarju in dr. A. Ocvirku. Z nekaterimi pripombami je bil rokopis odobren na seji razreda za filološke in literarne vede dne 8. oktobra in nato na seji predsedstva dne 10. novembra. Rokopis smo dne 3. decembra oddali v tiskarno.

2. Za zaključna zvezka imamo napisanih 291 člankov, za Dostavek pa 23.

3. Delovna skupina uredništva je predvsem redigirala prišpele članke in preverjala podatke. Pri preverjanju bibliografskih podatkov je sodelovala bibliotekarka NUK Boža Pleničar, pri preverjanju krajevni h imen pa višji znanstveni sodelavec, prof. v pok. dr. Roman Savnik.

4. Uredništvo je dopolnjevalo geselnik za redno nadaljevanje kakor tudi za Dostavek.

5. Bilo je v stalnih stikih s sodelavci.

6. Izpopolnjevalo je svojo arhivsko zbirko z vprašalniki, avtobiografijami, izpiski, izrezki, z bibliografskim in drugim gradivom.

7. Raznim ustanovam in znanstvenim interesantom je dajalo podatke iz svojega arhiva. Dopisovalo je zlasti z matičnimi uradi in drugimi ustanovami, da je dopolnjevalo in preverjalo dvomljive ali pomanjkljive podatke v prispelih člankih.

Razen tega so člani uredništva opravili še naslednja dela:

Alfonz Gspan je bil aprila v Nacionalni biblioteki na Dunaju v zvezi z objavo faksimila prve tiskane slovenske knjige — Primož Trubar, Catechismus in der Windischen Sprach iz leta 1550; sodeloval je v oddajah RTV (Prešernov portret, Teh naših 50 let); redno je predaval na Pedagoški akademiji v oddelku za knjižničarstvo predmet konserviranje in restavriranje bibliotečnega gradiva, isti predmet na knjižničarskih tečajih, bil je član izpitne komisije za knjižničarje; urejal je zbirko faksimilov Monumenta litterarum slovenicarum. Objavil je: Ob rob polemikam o zadnjih najdbah Prešernovih portretov (Delo 1970, št. 106), Se pravljanje o Prešernovem portretu (tam, št. 130), Prof. Pavle Kalan — sedemdesetletnik (Knjižnica 1970, str. 55—58); izšla sta tudi ponatisa njegovih prevodov Velibor Gligorić, Srbski realisti (Prosveta, Chicago 1970, št. 118) in Iz Linhartovih pisem Martinu Kuraltu ter Iz Linhartovih pisem Karlu Gottlobu Antonu (Marko Pohl — Žiga Zois — Anton Tomaž Linhart — Valentin Vodnik, Izbrano delo, 1970, str. 226—243, 244—247).

Dr. Milena Uršič je z odobritvijo inštitutskega vodstva pripravila kot Gradivo najobširnejši dokument za našo starejšo literaturo: rokopis Jožefa Kalasanca Erberga, Versuch eines Entwurfes zu einer Literatur-Geschichte für Krain (iz leta 1825). Hkrati je z novim arhivskim gradivom dopolnila v SBL objavljeno Erbergovo biografijo.

Nada Praselj sodeluje od 1954 z biografijami o Slovencih v publikaciji Avstrijske akademije znanosti Österreichisches biographisches Lexikon 1815—1950, in je v 21. in 22. snopiču (1970) objavila članke: Langus Henrika in Matej, Lapajne Ivan in Stanko, Laschan von Moorland, Lavrič Karel, Layer Leopold, Lendovšek Josip in Mihael, Leskovec Anton, Levar Ivan, Levec Fran in Vladimir, Levičnik Jernej in Jožef; v Kindlers Literaturlexikon, München-Zürich, pa: Planota, Plebanus Joannes, Pogine naj pes, Samorastniki, Sedmina, Strah in pogum.

b) Sekcija za literarno zgodovino

Leta 1970 sta bila na sekciji redno zaposlena dva delavca: znanstveni svetnik Drago Šega in višji strokovni sodelavec Primož Kozak. Primož Kozak je kot štipendist Iowa Writing

Program pri Iowa University odšel 1. X. 1970 na osemmesečni študij praktične in teoretične dramaturgije v ZDA. Za čas njegove odsotnosti je bil pričenši z 10. XI. 1970 pritegnjen v honorarno pogodbeno razmerje s 3-urno delovno obveznostjo dnevno in z nalogo, pomagati pri urejanju kartotečnega gradiva, slušatelj filozofske fakultete Jaroslav Novak. Pri zbiranju in razmnoževanju kartotečnega gradiva v okviru delovnega programa sekcije je honorarno sodelovalo še 9 izpisovalcev — slušateljev slavistike in primerjalne književnosti in 5 prepisovalk.

Pripravljalna dela za slovenski *Literarni leksikon* so potekala hitreje, kot je bilo predvideno po programu. Četrta faza teh del je bila končana dobra dva meseca pred rokom; sklepno poročilo o tem je bilo poslano Skladu Borisa Kidriča 24. IV. 1970. Pogodba za peto fazo je bila sklenjena s Skladom Borisa Kidriča 22. IV. 1970 in je bila do konca leta izvršena že 80 — odstotno.

Predstojnik inštituta akademik dr. Anton Ocvirk je dopolnil že obstoječi alfabetařij s 425 novimi gesli od črke A do J, s čimer se je skupno število odbranih gesel povečalo na 2278. Mimo tega je določil 203 poglavitna gesla, ki bodo terjala obširnejšo obdelavo v leksikonu. Dopolnitev gesel od črke K do Ž je v pripravi.

Redakcijski kolegij je programiral obseg *Literarnega leksikona* in obliko njegove ureditve. Določena so bila glayna vsebinska območja leksikona in v zvezi s tem porazdeljene posamezne delovne naloge ter predvideni tudi že nekateri sodelavci za specialne teme. Podrobneje so bila pretresana gesla od črke N do Ž (brez dodatkov).

Delo za *kartoteko slovenskih literarnoteoretskih terminov* in za *kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev*, obravnavanih v slovenskem periodičnem tisku od 1875 do 1945, se približuje koncu. To velja zlasti za izpisovalsko delo (z izjemo nekaterih enot). V letu 1970 je bilo izpisanih 164 letnikov revij, tednikov in dnevnikov, deloma iz novejšega časa, predvsem pa iz 1. polovice 19. stol. Izpisanih in vloženih je bilo 19.607 movih listkov, tako da je celotno gradivo kartotek doseglo 161.674 uporabnih listkov.

Razmnoževanje kartotečnega gradiva se je moralo zaradi pičlih denarnih sredstev omejiti na kartoteko slovenskih literarnoteoretskih terminov. Razmnoženo je bilo v 3 ali 4 izvodih vse doslej izpisano terminološko gradivo, in sicer nadaljnjih 32.089 listkov. Razmnoženo gradivo je bilo v grobem sortirano in vloženo v kartotečno omaro.

V okviru edicijskega programa inštituta je bila sklenjena pogodba za pripravo *Kálobskega rokopisa* z urednikom dr. L. Legišo. — Izmed rokopisov, ki so v pripravi, je bil predložen razredu Erbergov *Versuch eines Entwurfes zu einer Literatur — Geschichte für Krain* v uredništvu dr. M. Uršičeve. — Rokopis za 2. knjigo Levčeve korespondence v uredništvu dr. F. Bernika je bil sprejet in 11. VIII. 1970 oddan v tiskarno. Tisk knjige dr. V. Mošina *Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski fragment Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani* se je zaradi težavnega stavka in številnih korektur zavlekel. Priprave za novo izdajo *Brižinskih spomenikov* v redakciji akademika dr. F. Bezlaja in sodelavcev so v teku.

Med 8. in 15. XI. 1970 sta v okviru znanstvenih izmenjav s tujimi akademijami obiskala inštitut sodelavca Inštituta za literarne vede Madžarske akademije znanost prof. László Sziklay in prof. Stojan D. Vujičić in se seznanila z njegovim delom. Sprejeti so bili koristni dogovori o izmenjavi strokovne literature in o drugih oblikah sodelovanja. Prof. László Sziklay je ob tej priložnosti predaval o ustroju in delu Inštituta za literarne vede Madžarske akademije.

Sekcija je v želji, da bi se njeno delo hitreje razvijalo, pripravila in predložila Skladu Borisa Kidriča v odobritev za pogodbeno leto 1971/72 načrt za 3 naloge: 1. Literarni leksikon, priprava 1. snopiča, 2. Specialne raziskave iz slovenske literature, 3. Dopolnitev kartoteke slovenskih literarnoteoretskih terminov in kartoteke neslovenskih avtorjev za povojno obdobje (1945—1970). Sekcija se je tudi udeležila razpisa Zveznega fonda za koordinacijo znanstvenih dejavnosti za nova pripraviška mesta, in to z enim kandidatom, da bi na ta način vsaj deloma odpomogla najbolj nujnim personalnim potrebam.

Znanstveni svetnik Drago Šega je v letu 1970 sodeloval pri delu uredniškega kolegija Literarnega leksikona, vodil in nadziral izpisovanje in urejanje kartotečnega gradiva, pregledal in začasno uredil zapuščino Ivana Murnika, ki doslej ni bila v znanstveni evidenci, ter posebej registriral gradivo, pomembno za slovensko literarno in gledališko zgodovino. Mimo tega je vodil tajniške posle inštituta, skrbel za izvedbo edicijskega programa inštituta, za akvizicijo novih strokovnih del in sodeloval z inštitutsko knjižnico pri izdelavi strokovnega kataloga. Zunaj akademije je 19. VIII. 1970 predaval na seminarju tujih slavistov na filozofski fakulteti v Zagrebu o starejši slovenski poeziji, souredil je antologijo slovenske poezije *Živi Orfej* in zanj poleg uvoda in spremne besede pripravil glossarij ter jezikovno redakcijo ljudskih in starejših pesniških

besedil. Na povabilo Društva slovenskih pisateljev je sodeloval pri izboru in ureditvi antologije celotne slovenske poezije, namenjene Hrvatom, in pri izboru sodobne slovenske poezije za antologijo, namenjeno Francozom. Za 4. številko revije *Le Livre slovène*, posvečene slovenski ljudski književnosti, je pripravil manjši izbor slovenske ljudske lirike.

Višji strokovni sodelavec Primož Kozak je do odhoda na študijski dopust vršil redakcijo izpisanih kartotečnih listkov in vodil delo prepisovalcev kartotečnega gradiva.

Objave:

Anton Ocvirk, Stilni premiki v Cankarjevem zgodnjem pripovedništvu v simbolizmu. *Sodobnost* 18 (1970), 105—150, 241—270. — Ivan Cankar, Zbrano delo, VII. knjiga, Ljubljana 1969, str. 249—315.

Drago Šega, O poeziji. *Živi Orfej*, Ljubljana 1970, str. V—XXIV.

Drago Šega, Uredniška pojasnila in opombe. *Živi Orfej*, Ljubljana 1970, str. 1151—1181.

c) Komisija za bibliografijo

Delo za *Retrospektivno bibliografijo slovenskega tiska od začetkov do 1945*, ki se je bilo začelo pred leti, se tudi letos ni moglo nadaljevati. Zaposlitev visokokvalificiranega strokovnjaka, ki bi vodil to delo, je tudi letos ostalo odprto vprašanje.

č) Inštitutska knjižnica

V knjižnici je bila redno zaposlena knjižničarka Angela Turnšek, ki je hkrati opravljala tudi administrativne posle za inštitut.

Tekoči knjižni prirastek 656 zvezkov revij in 256 knjig je bil vpisan v abecedni katalog. Knjige in nove revije so bile obdelane tudi za geselski katalog. Postopoma se izdeluje stvarni (geselski) katalog tudi za starejši knjižni fond.

Načrt za delo v letu 1971

a) Slovenski biografski leksikon

1. Tiskarske korekture XI. zvezka.
2. Delo na alfabetařiju rednega nadaljevanja (gesla z začetnicami T—Ž: XII. in XIII. zvezek ter suplementni zvezek).
3. Delo s sodelavci: zbiranje člankov zlasti za XII. zvezek (T—V), konzultacije in korespondiranje.
4. Redigiranje prispelih člankov.
5. Informacijska služba.

6. Dopolnjevanje bio- in bibliografskega gradiva: ekscerpiranje, zbiranje, razporejanje itd.

7. Delo na kazalih (osebno imensko, strokovno, zemljepisno, avtorsko) za zaključni zvezek.

b) *Sekcija za literarno zgodovino*

1. Nadaljevanje del za *Literarni leksikon* in še posebej za njegov 1. snopič.

2. Določitev novih dodatnih gesel za alfabetařij leksikona in podrobnejši pretres tega gradiva.

3. Določitev in izdelava osrednjih gesel za 1. snopič *Literarnega leksikona*.

4. Dopolnitev kartoteke slovenskih literarnoteoretskih terminov in kartoteke neslovenskih literarnih avtorjev za obdobje 1945—1970, kolikor bodo za to na razpolago potrebna finančna sredstva.

5. Ureditev in postavitve geselske kartoteke slovenskih literarnoteoretskih terminov.

6. Izdaja dr. V. Mošina *Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski fragment Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani* in druge knjige *Levčevih pisem* v uredništvu dr. F. Bernika. Priprava rokopisa tretje knjige *Levčevih pisem* (urednik dr. F. Bernik).

7. Obisk 2 sodelavcev inštituta v inštitutu za literarne vede Madžarske akademije znanosti v Budimpešti v okviru medsebojne znanstvene izmenjave.

c) *Komisija za bibliografijo*

Namestitve visokokvalificiranega bibliografa in pridobitev novega delovnega prostora zanj.

č) *Inštitutska knjižnica*

1. Obdelava tekočega mesečnega knjižnega prirastka.

2. Nadaljevali bomo z izdelovanjem stvarnega (geselskega) kataloga za starejši knjižni fond.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Poročilo o delu v letu 1970

Stanje osebja se v letu 1970 ni spremenilo: v sekciji I (za ljudsko slovstvo) Milko Matičetov (vodja), v sekciji II (za ljudske šege in igre) Niko Kuret (vodja) in Helena Ložar-Podlogar (asistentka); knjižnica: Albina Štrubelj; vsega 4 osebe. Daktilografka s polovičnim delovnim časom: Angela Berkopec.

Sekcija za ljudsko slovstvo zelo pogreša asistenta. Dokumentacijsko gradivo narašča, a postaja neuporabno, ker ni dokumentarista, ki bi ga uredil in v redu vzdrževal. Priključitev Glasbeno-narodopisnega inštituta je še na mrtvi točki. — Delokrog inštituta se širi, njegova dosedanja kadrovska struktura nikakor več ne ustreza. Vedno občutnejša je tudi potreba po administratorki. Tajniške posle je tudi leta 1970 opravljal N. Kuret.

Sekcija (I) za ljudsko slovstvo. Svoje raziskovanje rezijanskega ljudskega pripovedništva je M. Matičetov nadaljeval z rednimi obiski v Rezi (januarja—februarja, avgusta) in s priložnostnimi obiski rezijanskih izseljencev v Gradcu (dvakrat), Padovi in Pordenonu. Kljub dolgoletnemu intenzivnemu zbiranju še zmerom prihajajo na dan prav nepričakovana izročila. V Gradcu rojena pravljica Edda Di Lenardo (1931) je npr. povedala pravljico, ki vsebuje doslej pri nas najčisteje sporočen Polifemov motiv; primerjava kaže, da le-ta ne more biti prevzeta iz knjige. Sólbaška pravljica Tyna Wájtawa (1900), ki ima v dobrem čez štiristo tekstov, pa se je kljub zatrtju, da zdaj ne ve že nič več, le še nekaj spomnila: mikavno varianto zgodbe o kaznovanem angelu, znano npr. iz Jurčiča (ZD I₂, 36: O angelu), ki pa je na Slovenskem že od prejšnjega stoletja sèm menda sploh ni bilo več na spregled, kakor da je pozabljena.

Na naše povabilo je bil 25. in 26. februarja 1970 na obisku v Ljubljani koroški pravljicar Franc Isop Leben iz Gorinčič pri Šentjakobu v Rožu. V delavnicah RTV Ljubljana je vsaj

post festum lahko videl oddajo, kjer je pred leti v seriji »Pri naših pravljicarjih« nastopil tudi sam. Peljali smo ga v Stično, na Muljavo in v Velike Lese ob Krki k pravljíčarki Antoniji Tihle. Mikavno je bilo poslušati, kako živahno sta si izbrana govorca iz dveh oddaljenih slovenskih pokrajin podajala besedo. V Ljubljani je Leben dva večera zapovrstjo v ožjem krogu pripovedoval pravljíce, ki smo jih vse posneli na trak.

Že ob prvem stiku s slovenskimi porabskimi učitelji (julija 1969 na Pedagoški akademiji v Mariboru) se je Matičetov odločil obiskati Slovence na Madžarskem. V vaseh okoli Monoštra, kjer se je mudil trikrat (januarja, marca in maja 1970 — skupaj 18 dni), je ob raziskovanju pripovedništva imel priložnost opazovati tudi naravno življenje pesmi (npr. pri česanju perja — ko »pèrje kálajo«), posebej pa še trdno zakoreničena verovanja in ne nazadnje bukovniško izročilo. Enega bukovnikov se mu je celo posrečilo iztrgati iz brezimnosti: to je Alojz Gašpar (Gáspár Alojs), po poklicu mrliški oglednik, umrl 22. IX. 1919 v starosti 71 let. Na Dol. Seniku, njegovi rojstni vasi, je do zadnje vojske živelo tudi več nemških družin, zato je mōž dobro znal nemško. Prebival je na Gor. Seniku, po domače pri Sabólinih (stara hšt. 42), kjer naj bi »obrníl« z nemškega na slovensko *Sibilizske Knige ali Prorokúvanye od Kralicze Mihálde*. V evidenco sta prišla dva rokopisna primerka, žal le kopiji; oba je v inštitutu prepisala A. Štrubljeva.

Pri iskanju dobrih pravljíčarjev je Matičetov navezal prve stike z več obétavnimi ljudmi, izmed katerih so posebej vredni omembe: Zvonárski Sepek (Jožef Krajcar, 1907), Gjóklína Ana (Deutsch, 1918), »stari Boslín« (Jožef Šulič) vsi na Gor. Seniku; Rövcína Nanica (Ana Oreovec, 1891) — Števanovci. Z njimi bi bilo zdaj treba »delati« naprej, se pravi dopolnjevati njihov pravljíčni repertoar. Krajši obiski na Virici, v Ritkarovcih, Sakalovcih in Slovenski vesi pa so prinesli na trakove precej bajk, povedk, legend, anekdot, šaljviih zgodb, zgodovinskih izročil, pesmic, pregovorov in obilno besedno bero.

Sekcija (II) za ljudske šege in igre (dr. Niko Kuret). — Delo na dveh projektih po pogodbah s Skladom Borisa Kidriča se je nadaljevalo. Pretežni del časa je zavzemala organizacija informatorske mreže, ki navzlic našemu trudu še vedno kaže vrzeli. Naša prizadevanja ostajajo v nekaterih okoliših brez odziva. Kljub temu nam je uspelo do konca leta 1970 od predvidenih okoli 300 informatorjev pridobiti jih 254. Redne stike z informatorji vzdržujemo z občasnimi »informacijami« (multi-lit), v katerih dajemo napotke, za katere se pokaže potreba, in obveščamo o tekočem delu. — *Projekt I* (ženitovanjske šege).

Informatorji naj bi za zdaj izpolnili našo vprašalnico o ženitovanjskih šegah. Izpolnjenih zvezkov z odgovori na vprašalnice smo do konca leta prejeli 74. Pred novim letom 1971 smo hkrati z voščili naslovili vsem informatorjem prošnjo, naj nam izpolnjene zvezke vrnejo do pomladi. Kolikor smo utegnili, smo nekatere okoliše obiskali osebno: dele celjske in šmarske občine, Krško polje, Soško in Kanalsko dolino ter Slovensko Istro. H. Ložar se je (9.—11. nov. 1970) pridružila ekipi Glasbeno-narodopisnega inštituta in obiskala Slovensko Porabje ter zastavila raziskovanje tamkajšnjih ženitovanjskih šeg. Za obdelovanje dotekajočega gradiva smo nabavili posebne kartone in perforator. Vse podatke bomo prenesli na perforirane kartone. — *Projekt II* (maske). Terensko delo na tem projektu se je moralo nekoliko umakniti intenzivnemu delu za organizacijo informatorske mreže, ki bo tudi za ta projekt zelo važna. Da terensko delo pospešimo, smo se odločili, da ga deloma poverimo eksploratorjem (večidel študentom etnologije). Izdelali smo kratko vprašalnico, da jim bo rabila za kažipot pri terenskem izpraševanju. Sicer pa smo zavoljo primerjave s stanjem l. 1956 obiskali cerkljansko »lavfarijo« (7.—8. febr. 1970) ter ugotovili nekaj bistvenih sprememb; na prošnjo domačinov smo pismeno intervenirali pri skupščini občine Idrija, da »lavfariji« zagotovi najnujnejša denarna sredstva. H. Ložar si je 9.—10. febr. 1970 ogledala pustne šege v Halozah (Žetale) in 6. febr. 1970 v Dobropoljah pripravila tudi filmanje tamkajšnjih »mačkar« (poročilo o snemanju gl. spodaj). — Ogledali smo si tudi »flosarski bal« v Ljubnem (2. avg. 1970) in ugotovili, da je folklorni delež pri prireditvi malenkosten.

Dokumentacija. Nadaljevali smo ekscerpiranje gradiva iz terenskih zvezkov Slovenskega etnografskega muzeja; podatke je prenašala naša sodelavka Angela Berkopčeva na naše arhivske liste. — Fototeko smo obogatili z nekaj serijami fotografij (Tržaško: Mario Magajna) in diapozitivov. Dokumentacijsko gradivo je v glavnem neurejeno. Fototeko je pred nekaj leti urejala kot zunanja honorarna sodelavka naša sedanja asistentka; dospela je do št. 2372 ter sestavila stvarni in krajevni katalog. Dela ni utegnila več nadaljevati, tako da ostajata pozneje došlo fotografsko gradivo in celotna zbirka diapozitivov neurejena ter zato komaj uporabna. Tudi zbirke drugega gradiva niso urejene. Zato inštitut insistira na namestitvi dokumentarista.

Knjižnica. — V l. 1970 je znašal prirastek strokovne inštitutske knjižnice 275 enot. Na koncu leta šteje knjižnica skupaj 2350 enot. Knjižnico upravlja višja knjižničarka Albina Štru-

belj, ki sproti sestavlja stvarni katalog. Za knjižni fond pred letom 1966 stvarnega kataloga še ni.

Etnografski film H. Ložarjeva je organizirala filmanje dobrepoljskih »mačkar« po svojem scenariju; snemal je 22. febr. 1970 pod njenim vodstvom docent Uroš Krek. Film do konca leta še ni bil zmontiran. Drugega filma o rateški telovski procesiji (gl. Letopis XX, 168) nismo mogli posneti in smo snemanje odložili na l. 1971. Inštitut je organiziral dne 1. aprila 1970 posvetovanje o temah, ki bi jih bilo nujno treba dokumentarno ohraniti na filmskem traku. K posvetovanju so bile vabljene vse etnološke ustanove (udeležil se ga ni zastopnik Slovenskega etnografskega muzeja). Na posvetovanje smo povabili tudi univ. prof. dr. Milovana Gavazzija, najvidnejšega jugoslovanskega strokovnjaka za etnološki film. Izdelali smo seznam nujnih 15 tém iz materialne in 10 nujnih tém iz socialne in duhovne kulture. Seznam ostaja na papirju, ker za realizacijo inštitut nima skoraj nobenih možnosti, vprašanje znanstvenega filma pa v naši skupnosti navzlic naši pobudi še ni bilo načeto. Navezali smo stike z Institut für den wissenschaftlichen Film v Göttingenu, ki nam je obljubil snemanje nekaterih tém. Konkretnih dogovorov do konca leta 1970 ni bilo. Fototeko smo obogatili s 3 filmskimi zapisi Metoda Badjure iz časa ok. 1930 (Rateška telovska procesija, Kmečki praznik na Bledu — ok. 300 m, format 35 mm), ki nam jih je podarila Turistična zveza Slovenije. Razvitih filmov tudi letos nismo mogli montirati.

Domači kongresi in zborovanja. Občnega zbora Slovenskega etnografskega društva dne 25. junija 1970 so se udeležili vsi trije sodelavci inštituta. Za predsednika društva je bil ponovno izvoljen N. Kuret, za blagajnika pa spet H. Ložarjeva. Ker naj bi bil 18. kongres jugoslovanskih folkloristov l. 1971 po turnusu v Sloveniji (Bovec), je moral N. Kuret prevzeti tudi predsedstvo Zveze društev folkloristov Jugoslavije. Vsi trije sodelavci so se udeležili 17. kongresa jugoslovanskih folkloristov v Poreču od 8. do 14. septembra 1970 in tam predavali (gl. pod Predavanja).

Sodelovanje v družbenih organizacijah. N. Kuret je član odbora za folkloro in odbora za lutkarstvo pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij Slovenije ter član Sveta delovne skupnosti SAZU, predsednik Slovenskega etnografskega društva in Zveze društev folkloristov Jugoslavije. H. Ložar-Podlogar vodi blagajno Slovenskega etnografskega društva in je bila članica odbora sindikalne podružnice na SAZU. M. Matičetov je za založbo »Obzorja« v Mariboru ocenil zbirko pre-

govorov in rekov, ki jo je uredil prof. Stanko Prek in bo predvidoma izšla v letu 1971.

»Demos«. — Sodelovanje se je v letu 1970 poglobilo, glavni delež je prevzela H. Ložarjeva. Prispevala je 54 referatov za letnik 1970, od katerega je do konca l. 1970 izšel samo en zvezek. H. Ložarjeva se je udeležila kot predstavnica slovenske redakcije konference skupne redakcije »Demos« v Budimpešti od 2.—7. okt. 1970. Glavna točka konference je bila izdelava nove, izpopolnjene sistematike, po kateri naj bi bila vsebina revije znanstveno urejena. H. Ložar-Podlogar je sodelovala v ožji komisiji, ki je morala sestaviti sistematiko za dela iz folkloristike. Slovenska redakcija je predloženo besedilo po konferenci dokončno redigirala in predložila izdajateljsstvu revije.

Mednarodno sodelovanje in inozemski kongresi. — »Alpes Orientales« VI. V dneh od 24. do 27. maja 1970 je bil v Thusisu (kanton Graubünden v Švici) 6. sestanek svobodne delovne skupnosti »Alpes Orientales«, katere pobudnik je naš inštitut (1956). Na sestanku so sodelovali slovenski znanstveni delavci s pomembnim deležem. O témi »Pastirska kultura v Vzhodnih Alpah« je razpravljalo 18 predavateljev, od teh ena tretjina (6) Slovencev. Iz našega inštituta so predavali N. Kuret, (Volks-glaube und Volksbrauchtum der slowenischen Bergwelt), H. Ložar-Podlogar (Hirtenglaube und Hirtenbrauch im slowenischen Flachland) in M. Matičetov (Elementi di cultura pastorale nei racconti del popolo sloveno). Ker so se pokazale težave, da bi zbornik predavanj izšel — po običaju — v deželi sestanka, tj. v Švici, so se prireditelji obrnili na inštitut, da bi se zbornik uvrstil med redne izdaje inštituta oz. SAZU. Razred za filološke in literarne vede predloga zaenkrat ni sprejel.

Po H. Ložar-Podlogar smo bili zastopani na konferenci slovanskih narodopiscev na Oravi (Slovaško) v dneh od 30. maja do 7. junija 1970. Predavala je o témi »Die Szene mit der 'falschen Braut' in den südslawischen Hochzeitsbräuchen«.

V imenu redakcijskega odbora za izdajo furlanskega atlasa »Atlante storico-linguistico-etnografico friulano« je glavni urednik prof. GB. Pellegrini povabil v Padovo M. Matičetovega, ki je pred leti (gl. Letopis XVIII, 1967, str. 159) že sodeloval pri zbiranju gradiva za ta atlas v nekaterih slovenskih vaseh, zdaj pa naj bi tik pred prenosom na karte pregledal vse slovensko gradivo. Matičetov je to delo opravil od 14. do 18. aprila 1970.

Predavanja. Kot gost inštituta oz. SAZU je predaval dne 1. aprila 1970 v SAZU univ. prof. dr. Milovan Gavazzi iz Zagreba o témi »Prošlost u sadašnjosti života i kulture naroda jugoistočne Evrope«. Sodelavci inštituta so predavali drugod: N. Kureš dne 20. januarja 1970 v kulturnem klubu v Trstu o témi »Skrivnost maske«; dne 19. februarja 1970 v gradiščan-skem radiu (Studio Burgenland) na Dunaju o témi »Der slowenische Anteil am pannonischen Hochzeitbrauchtum«; dne 23. nov. 1970 v graški »Uraniji« o témi »Die Volkskultur der slowenischen Untersteiermark« (z diapozitivi); v Radiu Trst A (slovenski program) 6 predavanj od julija do septembra 1970 o témi »Slovenci in Furlani«; na kongresu Zveze društev folkloristov Jugoslavije v Poreču pa 9. septembra 1970 »Maske v Slovenski Istri«. — M. Matičetov je dne 27. januarja 1970 predaval v kulturnem klubu v Trstu o »Živi slovenski pravljici«. Na tržaškem radiu je končal svoj dveletni cikel »Iz potne torbe« s predavanji: 4. februarja 1970 »Pravljíčarka Tyna Wájtawa s Solbice«; 4. marca 1970 »Pravljíčni 'dvakrat rojeni človek' od Krasa do Rezijske«; 1. aprila 1970 »Štefanija Kalarjeva iz črnovrških hribov«; 3. junija 1970 »Botra smrt od Nadiže do Rezijske«. Za slovenski spored Radia Celovec je Matičetov pripravil štiri predavanja pod skupnim naslovom »Pri mojstrih govornih in pete besede«; na vrsto so prišla od februarja do avgusta 1970. Na kongresu Zveze društev folkloristov Jugoslavije v Poreču pa je dne 9. septembra predaval o »Ljudskem pripovedništvu v Slovenski Istri«. Helena Ložar-Podlogarjeva je predavala na Oravi (gl. Mednarodno sodelovanje), na kongresu Zveze društev folkloristov Jugoslavije v Poreču pa dne 11. septembra 1970 o témi »Ženitovanijske šege v Slovenski Istri od Valvasorja do današnjih dni«.

Študijsko delo v inozemstvu. N. Kureš je v času od 23. 2.—14. 3. 1970 s podporo Sklada Borisa Kidriča delal v graškem Deželnem arhivu. Dokončal je v prejšnjih letih začeto izpisovanje t.j.m. »Göthove serije« (odgovorov na ankete nadvojvode Janeza 1806—1846).

Obiski. Dne 13. februarja 1970 je obiskal naš inštitut Bruno Meriggi, profesor za slovansko filologijo na univerzi v Milaanu. — V dneh 1. in 2. aprila smo imeli v gosteh univ. prof. dr. Milovana Gavazzija iz Zagreba, ki je tudi predaval (gl. tam) in se udeležil posvetovanja o etnografskem filmu (gl. tam). Hkrati je obiskal inštitut ordinarij za etnologijo v Zürichu, univ. prof. dr. Arnold Niederer, ki je tisti čas imel kot gost kurz predavanj na filozofski fakulteti naše univerze. V dneh 8.—9. aprila 1970 se je mudil na obisku v inštitutu József

Faragó iz Cluja v Romuniji in si ogledal naše arhiv. — Dne 8. septembra sta se mimogrede — na poti v Poreč, kjer sta se udeležila kongresa jugoslovanskih folkloristov — ustavila v našem inštitutu dr. Boris Putilov, znanstveni delavec pri leningrajski akademiji znanosti in dr. Elena Virsaladze, sodelavka gruzinske akademije znanosti (Tiflis). Sredi in konec septembra 1970 se je na poti skozi Ljubljano oglasil v inštitutu univ. prof. dr. Leopold Kretzenbacher (München).

Objave. Znanstveni svetnik dr. Niko Kuret: Praznično leto Slovencev, III, Celje 1970, str. 242. — (Prevod:) Creanga, Ion: Romunske pravljice. Ljubljana 1970, str. 205. — Pastirska kultura v Vzhodnih Alpah. »Delo« 12 (9. 6. 1970), št. 154, str. 5. — Le théâtre folklorique des Slovènes. »Le livre slovène« 8 (1970), 149—152. — Prekmursko gostüvanje. Rodna gruda št. 2 (1970), str. 12—13. — Kralj Gonjaš in Lepa Lekta. Pionir 26 (1970), 18—19. — Jakob Spicar (nekrolog). »Delo« 12 (19. 1. 1970), št. 48, str. 5. — Kaj vemo o naši folklori? K pripravam za organizacijo folkloristično-demoskopskih raziskav. »Delo« 12 (25. 4. 1970), št. 113, str. 17. — Osamitev (ali še kaj hujšega) Slovenske akademije znanosti in umetnosti? Sodobnost 18 (1970), str. 456—457. — Ljudsko življenje v Sloveniji. (Prospekt Turistične zveze Slovenije.) Ljubljana 1970. Štiri strani teksta. — O šaljivih storijah slovenskega ljudstva. Slovenski izseljenski koledar za l. 1971. Ljubljana 1970, str. 113—115. — Zgodovina lutkarstva na Slovenskem. Lutka — 1 /1969, izšlo 1970/, 611.

Asistentka Helena Ložar-Podlogar: »Pojmo brat...« Pionir št. 26 (1970—71), str. 14—15. — (Oc.) Karl M. Klier und Ivan Grafenauer: Beiträge zur Volksliedforschung in Kärnten. Klagenfurt 1967, v: Jahrbuch für Volksliedforschung 15 (Berlin 1970), 157—159.

Znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov: Slovenska ljudska pravljica (Spremna beseda h knjigi) »Slovenske ljudske pripovedi«, zbrala in uredila K. Brenkova. Ljubljana 1970, 5—17; — Osamitev (ali še kaj hujšega) Slovenske akademije znanosti in umetnosti? Sodobnost 18 (1970), 459—461; — Il friulano parlato dai resiani riflesso nella loro narrativa. Atti del Congresso internazionale di linguistica e tradizioni popolari. (Società Filologica Friulana, 1969, Gorizia-Udine-Tolmezzo). Udine 1970, 107—114. — La leggenda di »Giosafat e Barlaam« a Resia, tipico esempio di tradizione discendente. Studi di letteratura popolare friulana 2 (1970) 32—64; — Littérature populaire slovène 1970. »Le livre slovène« 8 (1970), 118—120; — Les contes et les conteurs slovènes d'aujourd'hui. »Le livre slovène« 8 (1970), 126—139; — Bruno Meriggi (nekrolog), »Delo« 12/3. 10, 13. 11. 1970, str. 5; — (Prve objave ljudskih povestic:) P. Brdarjev in A. Matelevzova, Volk in Rezijan v jami. Ciciban 23/5, jan. 1970, str. 141; — Jelica Di Leonardo. Marec. Ciciban 25/8, aprila 1970, str. 228—229; — (Prve objave ljudskih pesmic:) Ciciban 25, str. 132—133, 164—165, 196—197, 260, 292.

INSTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Poročilo o delu v letu 1970

Terensko delo je bilo omejeno predvsem na preučevanje hidroloških in geoloških razmer na Cerkniškem jezeru in okolici med poskusno zaježitvijo. Speleološke raziskave so zajele Križno jamo in okolico Loškega polja ter Pološko jamo nad Tolminom. Nekaj ekskurzij je bilo namenjenih opazovanju razmer v ledenih jamah Notranjskega krasa. Številne so bile zlasti biološke ekskurzije po raznih jugoslovanskih jamah, kjer sta biologa nabirala predvsem hrošče in druge jamske živali. Raziskali smo tudi dvojce manjših brezen, ki sta se odprli pri gradnji avtoceste med Lazami in Ivanjim selom. Izvedli smo barvanje ponikalnic v Petkovcu, kjer je sodeloval tudi hidrolog iz Tunisa Ktata Abdelaziz, ki je bil na enomesecnem študijskem izpopolnjevanju v Postojni. V juliju sta bila na praksi dva študenta geologije, Katarina Skuk in Primož Krivic, ki sta sodelovala pri dopolnilnem geološkem kartiranju vzhodnega obrobja Cerkniškega jezera.

Interno delo je obsegalo urejanje biblioteke ter kartografske in druge speleološke dokumentacije, katastra kraških objektov, znanstveni sodelavci pa so urejali terenske zapiske, obdelovali zbrano gradivo in pripravljali za tisk razne razprave. V letu 1970 so bila dotiskana *Acta carsologica* V. Katarster jam se je povečal za okrog 100 novih števil, večino zapisnikov o novih jamah so prispevali jamarski klubi in sekcije Društva za raziskovanje jam Slovenije.

Pri zbiranju gradiva za bibliografijo o slovenskem krasu so bili pregledani arhivi Geološkega zavoda, Zavoda za vodno gospodarstvo SRS in Skupnosti Ljubljana — Sava, ki hranijo neobjavljena dela o krasu (292 kartic). Nadaljevali smo z izpisovanjem člankov iz speleoloških revij. Dopolnili pa smo tudi kartoteko slovenskih in jugoslovanskih jam. Ob koncu leta je odšla v pokoj dolgoletna sodelavka Justina Savnik, njeno delo pa je prevzela dotedanja honorarna sodelavka Maja Kranjc, ki poslej opravlja poleg knjižničarskih tudi administrativne

posle. Honorarni sodelavec Andrej Kranjc je odšel sredi leta k vojakom, pred odhodom pa je analiziral sedimente iz Cerkniškega jezera. K razpravam, ki so bile pripravljene za tisk je V. Elesini zrisala okrog 40 raznih prilog in skic. Uredila je v zadnjih letih izdelane matrice in načrte jam ter preuredila celotno kartografsko zbirko. To delo je bilo tesno povezano z nabavo novih ognjevarnih omar, ki jih doslej nismo imeli.

Speleološke zbirke so še vedno vskladiščene in tudi v naprej slabo kaže, da bi kaj kmalu lahko preselili razstavne predmete v bodoči kraški muzej, ki naj bi ga uredili pri vходу v Postojnsko jamo. Tudi v tem letu še ni uspelo preurediti spodnjih prostorov v zgradbi inštituta na Titovem trgu 2 v Postojni. Prav tako je ostal neopremljen tudi laboratorij. Skromna redna sredstva smo porabili za najnujnejše tekoče funkcionalne izdatke, novih pogodbenih nalog nismo imeli in tako smo končali le prevzete obveznosti iz prejšnjih let.

Kot vsako leto so tudi letos obiskali inštitut številni speleologi in drugi raziskovalci krasa iz Avstrije, Nemčije, Italije, Švice, Francije, Anglije, Madžarske, Poljske, Švedske, Nizozemske in Tunisa. Za biospeleološke raziskave se predvsem zanimajo biologi iz sosednjih držav.

Naši sodelavci so se udeležili speleoloških zborovanj na Slovaškem, v Nemčiji, Avstriji in Italiji.

Višji znanstveni sodelavec dr. Peter Habič je preučeval hidrološke značilnosti krasa, predvsem v porečju Ljublanice. Spremljal je hidrološke razmere na Cerkniškem jezeru in na podlagi meritev odtoka skozi Jamski zaliv predlagal dopolnilno tesnenje Nart. Dosedanja zajezev Karlovic pomeni namreč le polovično rešitev, zato so tudi učinki manjši od predvidenih v idejnem projektu. Uspešno je izvedel barvanje ponikalnice Ovčice in Majerjeve grape v Petkovcu. Sodeloval je pri raziskovanju Križne in Pološke jame, s skupino logaških jamarjev pa je obiskal Gradišnico ob nizki vodi. Organiziral je potapljaške raziskave v sifonih na kraju Rakovega rokava Planinske jame. Izdelal je program nadaljnjih raziskovanj hidrologije krasa v porečju Ljublanice, posebej še v okolici Cerkniškega jezera. V okviru raziskovalnega programa SAZU je pripravil načrt za izdelavo speleološke karte Slovenije. Na zborovanju slovenskih jamarjev v Ljubljani je poročal o udorih na območju Notranjskega krasa. Na drugi mednarodni konferenci o sledenju podzemeljskih voda v Freiburgu je skupaj z mag. Gospodaričem poročal o hidrološki problematiki in sledenju podzemeljskih voda v NW Dinaridih. Opravljal je tudi posle pomočnika upravnika.

Znanstveni sodelavec dr. France H a b e je urejal kataster kraških objektov, ki se je v letu 1970 pomnožil za 99 novih jam, skupno obsega 3466 objektov. Največ jam so raziskali člani jamarskih klubov v Beli Krajini, na Dobrovljah, Plašivcu in Tisniku, dalje na Dolenjskem in Kočevskem ter okrog Planinskega in Cerknškega polja, pri Divači in Sežani. V Julijskih Alpah so raziskali 10 novih jam, v Pološki jami so namerili nad 8 km rogov z višinsko razliko 465 m, tri brezna pa so raziskali tudi v Kamniških Alpah in v Ljubljanski jami nad Kamniško Bistrico dosegli globino 310 m.

Dr. Habe je večkrat obiskal Predjamski sistem in Brezno za hramom v Hrušici ter pripravil dvojne študije za objavo. Napisal je nov turistični vodnik po Postojnski jami. Meril in opazoval je led v ledenih jamah v Trnovskem gozdu in izmeril Ledenico na Dolu pri Predmeji. Obiskal je tudi ledene jame na Kočevskem. S člani jamarskega kluba v Postojni je raziskal nekaj brezen v Bačkih dolih na Gornji Pivki. Spremljal pa je tudi številne domače in tuje speleologe po slovenskem krasu. Udeležil se je znanstvene konference ob 100 letnici Dobšinske ledene jame na Slovaškem in tam predaval o ledenih jamah na slovenskem krasu. Ob tej priložnosti je obiskal slovaške ledene in kapniške jame ter si podrobneje ogledal speleološki muzej v Liptovskem Mikulašu. V letu 1970 je imel 33 raznih predavanj ob barvnih diapozitivih. Poročal je o 5. mednarodnem speleološkem kongresu, o češkoslovaškem krasu, o slovenskem krasu ter o nemških in švicarskih gorah in jamah. Kot predsednik Društva za raziskovanje jam Slovenije je skrbel za delovanje 16 jamarskih klubov, udeležil se je njihovih občnih zborov, predaval in urejal društvene »Novice«.

Asistent mag. Rado G o s p o d a r i č je v okviru naravoslovnih raziskav in poskusne ojezenitve Cerknškega jezera sodeloval pri ugotavljanju požiralnosti ponornih jam in ponikev ter vodil speleološke raziskave. Sestavil je poročilo o speleologiji Cerknškega jezera in njegove okolice (I. del). Poleg opisov in grafičnih prikazov podaja v tem elaboratu še zgodovinski pregled speleoloških raziskav.

Pri terenskem delu v l. 1970 je s sodelavci raziskoval še ostale jame v okolici jezera, med njimi Strmško jamo, Golobino pri Danah, Mrzlo jamo pri Ložu in Križno jamo. Preučeval je geološke in hidrološke razmere ter našel številna nahajališča alohtonih peskov, prodov in konglomeratov. Z analizo njihove zrnavosti in petrografske sestave je skušal osvetliti pomen sedimentov pri nastanku in razvoju obravnavanih jam.

Nadalje je obdelal Cerkniško jezero za magistrsko nalogo z naslovom »Hidrogeologija Cerkniškega jezera in okolice« pod mentorstvom prof. dr. M. Heraka. Ocenil je dosedanje rezultate različnih hidrogeoloških opazovanj Cerkniškega jezera. Z novimi podatki o razširjenosti jurskega apnenca in dolomitiziranega apnenca, o tektonski zgradbi, o naplavinah würmske starosti, o ponikvah in ponornih jamah pa je prispeval k boljšemu poznavanju tega kraškega polja. Naletel je na več novih problemov hidrogeološke in speleološke narave, ki jih bo skušal rešiti v prihodnje. Ugotoviti bo treba, ali gre za narivni ali krovni položaj triasnega dolomita med mlajšimi mezozojskimi apnenci, določiti razmerje ponornih jam do skalnega dna polja in primerjati würmske naplavine na polju s speleološkimi procesi v jamah ter ugotoviti absolutno starost najdenih rastlinskih ostankov. Dosti terenskega in kabinetnega dela je posvetil preučevanju strukturiranih razpok v apnencih in drugih kamninah po Sloveniji. Na podlagi gradiva, ki ga je zbral v kamnolomih in golicah po Sloveniji je sestavil katalog posnetkov in poročal na 5. kongresu jugoslovanskih geologov v Zagrebu »O preučevanju strukturiranih razpok«. To je prvi poskus takšnega preučevanja razpok v Jugoslaviji. Z ugotavljanjem, raziskovanjem in primerjanjem strukturiranih razpok v različnih kamninah in tektonskih enotah bo nadaljeval tudi v prihodnje.

Sodeloval je pri raziskovanju Pološke jame, pri potapljaških raziskavah Planinske jame in na zborovanju slovenskih jamarjev s poročilom o speleoloških raziskavah v Jamskem zalivu Cerkniškega jezera. V tujini je bil na 2. simpoziju o sledenju podzemeljskih voda v Freiburgu (Nemška zvezna republika), kjer je z dr. P. Habičem predaval o »Hidroloških problemih in sledenju podzemeljskih voda v NW Dinaridih«.

Asistent Božo Drovenik je prepariral in preučeval jamske in druge hrošče Slovenije in Jugoslavije. Sestavil je zoogeografske karte o razširjenosti nekaterih hroščev v Sloveniji. E. Pretnerju je pomagal zbirati jamske hrošče iz rodu *Hydraena*. Za tisk je pripravil delo o flori Menine planine. Za objavo pa je pripravljeno tudi delo o karabidih Menine planine. Sodeloval je pri delu in organizaciji Slovenske entomološke sekcije.

Udeležil se je številnih enodnevnih ekskurzij po jamah in drugih predelih Slovenije in Hrvaške. Sredi maja je skupaj z ing. Titovškom z Biotehniške fakultete raziskoval v gozdovih Prekmurja. Skupaj z dr. Battonijem iz Italije je dvakrat obiskal Fruško goro, Avalo, Majdanpek in Negotin z okolico, ker je želel dobiti čim več podatkov o karabidih. Udeležil se je

ekskurzije slovenskih entomologov v Makedonijo in nabral bogato koleopterološko gradivo. Obiskal je tudi nekaj jam v pobočju masiva Jakupice. Bil je na štiridnevni ekskurziji po Triglavskem parku. Skupaj z dr. Springom iz Avstrije je nabiral biološko gradivo v okolici Postojne. Udeležil se je zborovanja avstrijskih entomologov v Celovcu.

Višji strokovni sodelavec Egon Pretner je prepariral in determiniral okrog 3000 hroščev, drugi biološki material pa je poveril specialistom v obdelavo. Izpopolnjeval je kartoteko jugoslovanskih jam, iz katerih so znani jamski hrošči, izpisoval podatke iz literature za katalog karabidov Jugoslavije, večkrat tudi v bogati knjižnici tržaškega Prirodoslovnega muzeja.

Nabiral je biološki material na številnih enodnevnih ekskurzijah v jamah in po gorah Slovenije, večino z dr. G. Drioljem, koleopterologom iz Trsta. Z dr. J. Boletom in dr. A. Martinčičem je raziskal številne jame na Pešterskem polju, pri Ivangradu, Trebinju, na Popovem polju in pri Gornjih studenih v Hercegovini. Z dr. P. R. Deelemanom je hotel nadaljevati raziskovanja na jugu, žal pa si je na Dabarskem polju poškodoval nogo in je moral 3 tedne ležati v bolnišnici v Dubrovniku.

V Postojni so ga obiskali številni tuji biologi, med njimi Cadamuro Gino Morgante iz Benetk, dr. C. Conci, direktor Prirodoslovnega muzeja v Milanu v spremstvu kustosa Bucciarija, dr. S. Ruffo, direktor Prirodoslovnega muzeja v Veroni s kustosom dr. G. Osello, dr. B. Hauser, kustos Prirodoslovnega muzeja v Ženevi, dr. R. Mezzena, direktor tržaškega Prirodoslovnega muzeja s kustosom dr. G. Albertijem, A. Pozzi, herpetolog iz Coma. Udeležil se je sestanka avstrijskih entomologov, ki ga je organiziralo Prirodoslovno društvo v Celovcu.

Višji strokovni sodelavec Franc Leben dela pri sekciji za arheologijo SAZU v Ljubljani. Na terenu je sodeloval pri topografiji rimskega limesa pri Oselici, pri izkopavanju v Jelenci jami v Babnem dolu in pri rekognosciranju jam okrog Cerknice in Dobropolja. Dalje je zbiral bibliografije o jamskih najdiščih na področju jugovzhodnih Alp ter urejal del arheološke karte o jamskih najdiščih.

Udeležil se je zborovanja slovenskih jamarjev in raziskovalcev krasa v Ljubljani in predaval o arheološkem vrednotenju jamskih najdb na slovenskem krasu. Predaval je tudi na študijskem srečanju o krasu v Vel. Repnu (v okviru kraškega tedna).

Pomagal je pri organizaciji mednarodnega kolokvija »Neolitik in eneolitik Slovenije ter sosednjih pokrajin« v Mariboru in sodeloval z referatom.

Pomagal je tudi pri 4. mednarodnem mladinskem raziskovalnem taboru v Cerknici.

Za tisk je pripravil Arheološko vrednotenje jamskih najdb na slovenskem krasu (Naše jame, 12/1—2 /1970/, Ljubljana).

Objavljena dela članov inštituta v letu 1970

mag. Rado Gospodarič:

- O limonitnih prodnikih na Postojnskem krasu. Naše jame, 11 (1969), 85—89, Ljubljana. Soavtor: E. Grobelšek.
- Stalaktiti iz rudnika Mežica. Naše jame, 11 (1969), 89—91, Ljubljana. Soavtor: E. Grobelšek.
- O vzrokih podiranja kapnikov v jamah okoli Postojne. Peti jugoslovanski speleološki kongres 1968, 183—190, Skopje.
- Najdaljše in najgloblje jame v Sloveniji. Peti jugoslovanski speleološki kongres 1968, 261—266, Skopje.
- Speleološke raziskave Cerkniškega jamskega sistema. Acta Carsologica SAZU, 6, 109—169, Ljubljana.
- Orehovški kras in izvir Korentana. Acta Carsologica SAZU, 5, 95—108, Ljubljana. Soavtorja: dr. F. Habe, dr. P. Habič.

dr. France Habe:

- Predjamski podzemeljski svet. Acta Carsologica SAZU, 5, 1—94, Ljubljana.
 - Jamsko mleko v Breznu za hramom v Hrušici, Naše jame, 11 (1969), 73—83, Ljubljana.
 - Orehovški kras in izvir Korentana. Acta Carsologica SAZU, 5, 95—108, Ljubljana. Soavtorja: mr. R. Gospodarič, dr. P. Habič.
 - Aktualni problemi jugoslovanske speleologije. Peti jugoslovanski speleološki kongres 1968, 41—49, Skopje.
- Objavil je tudi več poročil in poljudnoznanstvenih prispevkov v dnevnem časopisju in raznih revijah.

dr. Peter Habič:

- Intermitentni kraški izvir Lintvern pri Vrhniki. Acta Carsologica SAZU, 5, 189—203, Ljubljana.
- Ali je Lippertova jama najdena? Naše jame, 11 (1969), 67—71, Ljubljana.
- Hidrogeološke značilnosti Visokega krasa v odvisnosti od geomorfološkega razvoja. Prvi kolokvij o geologiji Dinaridov 2, Hidrogeologija, 125—133, Ljubljana.
- Orehovški kras in izvir Korentana. Acta Carsologica SAZU, 5, 95—108, Ljubljana. Soavtorja: dr. F. Habe, mag. R. Gospodarič.

Franc Leben:

- Arheološka podoba dolenskih jam. Naše jame, 11 (1969), 25—40, Ljubljana.
- Zur Kenntnis der Lasinja-Kultur in Slowenien. — Symposium über die Entstehung und Chronologie der Badener Kultur, Nitra-Male Vozokany 1969 (1970).
- Simpozij o nastanku in kronologiji badenske kulture. — Argo 9, 1970, Ljubljana.

Egon Pretner:

- *Antrosedes longicollis* sp.n. iz Bosne, razprostranjenost vrste *Blattodromus herculeus* Reitter in rod *Pheggomisetes* v Srbiji (Coleoptera: Bathysciinae in Trechinae). Razprave IV. razreda SAZU, 1970, 13, 153—164, Ljubljana.
- *Hydraena* (subg. *Haenydra*) v Jugoslaviji (Coleoptera: Palpicornia, Hydraenidae). L. c., 13, 115—152.
- *Leptodirus hohenwarti velebiticus* ssp.n. in *Astagobius hadzii* sp.n. z Velebita, *Astagobius angustatus deelemani* ssp.n. in *Astagobius angustatus driolii* ssp.n. iz Like (Coleoptera). Acta Carsologica SAZU, 5, 321—340, Ljubljana.
- Pripombe h katalogu v Laneyriejevi novi klasifikaciji subfam. *Bathysciinae* (Coleoptera) in pojasnila h katalogu subfam. *Bathyscinae* — Catalogus faunae Iugoslaviae (Pretner, 1968). L. c., 5, 341—365.

Načrt dela za leto 1971

Obdelava podatkov za speleološko karto Slovenije. Priprava gradiva o hidrologiji krasa med Idrijco in Vipavo za objavo. Obdelava hidroloških podatkov o Cerkniškem jezeru in porečju Ljublanice. Pregled morfoloških značilnosti slovenskega krasa. Opazovanja in meritve v nekaterih ledenih jamah. Raziskovanje krasa za praktične potrebe po pogodbenih nalogah.

Biospeleološke raziskave manj znanih slovenskih in jugoslovanskih jam.

Priprava biospeleološkega gradiva za objavo.

INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1970

V jurskih skladih južne Slovenije je poleg hidrozojev izredno veliko koralne favne. Zato si je naš inštitut postavil nalogo, da preuči še to fosilno skupino. Najprej smo zbrali gradivo s Trnovskega gozda, kjer so zlasti bogata nahajališča pri Otlici, na Ojstrovici, na Mrzovcu in na Banjščicah. Zbranih je bilo preko 700 vzorcev, ki smo jih preparirali in deloma determinirali. Korale so solitarne in kolonijske in pripadajo številnim rodovom. Najbolj pogostni so *Heliocoenia*, *Comoseris*, *Thecosmia*, *Calamophylliopsis*, *Pseudocoenia*, *Montlivaltia*, *Thamna-steria*, *Fungiastraea* in drugi. Raziskave jurske koralne favne bodo trajale več let, ker bomo obdelali bogat fosilni material iz vse južne Slovenije in šele potem pripravili obširnejšo monografijo za tisk.

Paleontologinja dr. Milena Mihajlović nam je poslala v obdelavo jursko grebensko favno iz zbirke Prirodoslovnega muzeja v Beogradu. To je 140 vzorcev hidrozojev in koral iz raznih nahajališč zahodne in vzhodne Srbije. V letu 1970 smo determinirali hidrozoje in hetetide, ki pripadajo naslednjim vrstam; *Astrotyloopsis tubulata*, *A. circoporea*, *A. slovenica*, *Actinostromina kühni*, *Coenostella thomasi*, *Milleporidium remeši*, *M. curvatum*, *Shuqraia arrabidensis*, *Burgundia steineriae*, *Bauneia multitabulata* in *Ptychochaetetes globosus*. Prvih pet vrst pripada aktinostromaridnim hidrozojem in dokazujejo, da je severni hidrozojski greben s povsem enako združbo kot v Sloveniji uspeval tudi v Srbiji. Ostale vrste hidrozojev so prvič najdene in opisane v Jugoslaviji. Rezultati teh raziskav bodo objavljeni v Glasniku prirodnjačkov muzeja v Beogradu.

O sistematskem položaju vrste *Keramosphaerina tergestina*, ki je pogosta v senonskih plasteh južnozahodne Slovenije, so paleontologi že veliko razpravljali. Stache sam je to vrsto opisal pod različnima generičnima imenoma, vendar jo je imel vedno za samostojno vrsto. V zadnjih letih pa je Devoto prištel rod *Keramosphaerina* rodu *Keramosphaera*. Na podlagi preučevanja

fosilnega materiala iz Slovenije in literaturnih podatkov smo prišli do prepričanja, da ostaneta *Keramosphaerina* in *Keramosphaera* različna rodova. Predvsem se razločujeta po medsebojni razporeditvi kamric in po njih obliki oziroma velikosti. Razločki med vrstama *Keramosphaerina tergestina* in recentno *Keramosphaera murrayi* potemtakem tudi ne dopuščajo Devotove domneve, da gre celo za isto vrsto. Pred kratkim opisana spodnjekredna *Keramosphaera allobrogensis*, ki so jo našli v pogorju Jura, utegne biti celo pripadnik nekega tretjega rodu, zakaj po razporeditvi kamric in drugih strukturnih elementov se razločuje tako od vrste *Keramosphaerina tergestina* kakor od vrste *Keramosphaera murrayi*.

Dr. R. Pavlovec je v letu 1969 sodeloval pri kartiranju v vzhodni Alžiriji. Takrat nabrano fosilno favno je v letu 1970 podrobneje obdelal. V spodnjekrednih nahajališčih je določil vrste *Orbitolina discoidea-conoidea*, *O. cf. texana* in *O. lenticularis*.

Med numuliti smo na kartiranih terenih najpogosteje našli obliko, katero so doslej imenovali *Nummulites planulatus*. Vendar ima pravi *Nummulites planulatus* nižje zavoje, širše kamrice in večinoma nekoliko debelejšo hišico. Zato omenjene numulite iz vzhodne Alžirije trenutno označujemo kot *Nummulites ex gr. planulatus*. Ni izključeno, da pripada novi vrsti, ki doslej še ni bila opisana. Nadalje je bil ugotovljen *Nummulites irregularis*, ki kaže na srednjecuijsko starost plasti. V apnencih so skupaj z numuliti številni predstavniki rodov *Assilina* in *Discocyclina*. V tako imenovanih numidijskih plasteh smo našli vrsto *Nummulites bouillei*. Ker poteka med geologi živahna polemika o oligocenski ali miocenski starosti teh sedimentov, so omenjeni oligocenski numuliti dragocen prispevek k stratigrafskim interpretacijam.

Iz vzhodne Alžirije smo nadalje ugotovili vrsti *Heterostegina heterostegina* in *H. complanata*. Obe sta znani tudi iz drugih severnoafriških nahajališč in kažeta na miocensko starost.

Določenih je bilo precej školjk in polžev tako iz paleogenskih kakor iz neogenskih plasti v vzhodni Alžiriji. Med eocensko favno so ugotovljene *Turritella cf. boghosi*, *Rostellaria* sp., *Clavella* sp., *Miltha gigantea*, *Tellina* sp. in *Cardita cf. postalensis*. Med oligocenskimi in miocenskimi makrofosili iz numidijskih plasti so bile najdene *Ostrea crassicostata*, *O. crassissima*, *O. aichae*, *Cardium* sp. in *Chlamys* sp.

Kakor smo pričakovali, je mogoče fosilno favno iz vzhodne Alžirije primerjati s favno iz drugih nahajališč na obrobju Sredozemlja, torej tudi iz naših krajev. Tako bodo koristile

navedene ugotovitve tudi pri preučevanju fosilne favne iz naših nahajališč.

Na ozemlju, ki ga obsega list Sedrata v vzhodni Alžiriji, je bilo ugotovljeno, da so v paleocenu nastajali temno sivi laporji, v katerih je precej globorotalij in drugih foraminifer. Ti laporji prehajajo navzgor v vedno bolj apnene plasti, v katerih je ponekod veliko numulitov in gostropodov (spodnji eocen). V zgornjem eocenu so nastajali temni argilitni laporji, v katerih je veliko mikroforaminifer. Ta razvoj paleocenskih in eocenskih plasti smo podrobneje opisali v komentarju za list Sedrata.

Nadaljevali smo s preučevanjem istrskih numulitin. Na več ekskurzijah smo dopolnili material iz dveh profilov v okolici Karojbe, iz profila Zajci pri Pičnu in iz nekaj bogatih nahajališč pri Trvižu, Rakitovcu in Črnici. Vzorci so vzeti iz spodnje in srednjeocenskih apnencev ter iz srednjeocenskega fliša na robu Pazinske kadunje. Numulitine iz teh vzorcev smo deloma že preparirali. Ta fosilni material je zlasti zanimiv za študij nekaterih razvojnih nizov numulitov in asilin. Predvsem pomembni so spodnje in srednjeocenski apnenci, zakaj v času njihove sedimentacije se okolje bistveno ni menjalo.

Višji znanstveni sodelavec dr. R. Pavlovac je skupaj z univ. asistentko mag. K. Drobne obdelal mikrofavno v vzorcih iz Irana. Material so nam poslali v preučitev beograjski geologi, ki kartirajo v tej deželi. Prav mikropaleontološke ugotovitve so bile velikega pomena za izdelavo geološke karte. Določili smo naslednje oblike: *Alveolina* cf. *subtilis*, *Nummulites* ex gr. *planulatus* (cf. *vonderschmitti*), *Nummulites* div. sp. *Assilina* sp. in *Cuvillierina vallisensis*. S temi fosili smo dognali, da je del vzorcev zgornjepaleocenske starosti, del pa je cuisijski.

Dr. R. Pavlovac je v septembru potoval za nekaj dni na Dunaj. Obiskal je Inštitut za paleontologijo na dunajski univerzi, geološko paleontološki oddelek Državnega prirodoslovnega muzeja in Zvezni geološki zavod na Dunaju. V tamkajšnjih paleontoloških zbirkah je pregledoval fosile iz naših krajev, ki jih bo treba upoštevati pri obdelavi oziroma reviziji nekaterih fosilnih skupin.

Na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo je imel kot pogodbeni izredni profesor predavanja iz mikropaleontologije.

Obiskal je Geološki inštitut na tržaški univerzi, s katerim imamo tesne in prijateljske stike. S tamkajšnjimi geologi in paleontologi je razpravljal o rezultatih novejših raziskav paleogenskih plasti in paleogenske favne ter obravnaval možnosti sodelovanja pri reševanju nekaterih problemov.

Naš inštitut sta obiskala dr. Lukas Hottinger, profesor na univerzi v Baslu, in dr. Luciano Degrassi s tržaške univerze.

Načrt dela za leto 1971

- Nadaljnja obdelava jurskih koral iz južne Slovenije.
- Nadaljnje raziskave numulitov, asilin in operkulin z roba Pazinske kadunje v Istri.
- Preučevanje eocenskih numulitov iz vzhodnih Karavank.
- Začetek študija heterostegin iz Slovenije.

INSTITUT ZA GEOGRAFIJO

Poročilo o delu v letu 1970

1. Glavne smeri in rezultati dela

Tudi v letu 1970 je teklo delo v glavnem po predvidenem načrtu. Zaradi večmesečne bolezni enega znanstvenega sodelavca inštituta in enega zunanjega sodelavca je bila realizacija programa deloma okrnjena oziroma predstavljena v prihodnje leto.

Delo se je odvijalo predvsem v dveh smereh. geomorfološki in družbenogeografski. Dotacija Sklada Borisa Kidriča (SBK) nam je omogočila vključitev dveh zunanjih sodelavcev (dr. Ivan Gams in dr. Darko Radinja), iz rednih sredstev pa smo k opazovanju Triglavskega in Skutinega ledenika, kot vsako leto, pritegnili meteorologa Dušana Koširja.

Glavna naloga na področju geomorfologije je bila usmerjena v izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, ki jih ima inštitut do SBK pri temi »Kvartarni sedimenti in njihova izraba na Slovenskem«. V letih 1970/71 bomo po pogodbi delo zaključili. V preučevanju so sledeča področja: porečje Soče nad Tolminom, Škofjeloško hribovje in Polhograjski Dolomiti, Cerkniško in Loško polje ter porečje Voglajne. V letu 1970 so bila deloma opravljena terenska dela in laboratorijske preiskave, ki pa se bodo za nekatera področja nadaljevala še v prihodnjem letu.

Študij kvartarnega razvoja Dravinjskih goric z bližnjim obrobjem je končan, rezultati pa v glavnem že pripravljeni za objavo v Geografskem zborniku XIV.

Zaključeno je tudi preučevanje razvoja porečja Kokre v kvartarju. Izdelana je že geomorfološka karta, potrebne bodo le nekatere dopolnitve. Glavnim rezultatom, ki so bili prikazani v Letopisu SAZU, osemnajsta knjiga, str. 113—114, naj dodamo ugotovitev, da je bilo mogoče v območju vršaja Kokre med Preddvorom in Kranjem ugotoviti najmanj pet pleistocenskih akumulacijskih in prav toliko vmesnih erozijskih faz.

Študij vinogradništva v Spodnji Savinjski dolini je v glavnem zaključen. Zanj smo v letu 1970 dopolnjevali in urejali gradivo.

Opazovanje Triglavskega in Skutinega ledenika ob koncu talilne dobe, ki spada v vsakoletni delovni program inštituta od začetka opazovanja, to je od leta 1946 naprej, je bilo izvršeno v začetku oktobra 1970.

V letu 1970 je bila pri inštitutu osnovana iniciativna skupina za izdajo toponomastičnega zemljevida zamejske Slovenije v Italiji, v kateri sodelujejo zunanji sodelavci (dr. Anton Bajec, dr. Milko Matičetov, Albert Rejec, dr. Roman Savnik in zastopnik Inštituta za narodnostna vprašanja). Skupina bo poskušala pritegniti k delu tudi zainteresirane sodelavce iz zamejstva v Italiji.

Zaradi pomanjkanja denarja iz rednih sredstev inštituta je bilo honorarno delo tov. Vilka Finžgarja pri kartoteki krajevnih imen SRS za karto 1:50.000 močno omejeno. Ker je bila prošnja za denarno pomoč temu delu pri SBK pred kratkim odklonjena, je nadaljevanje zelo potrebnega in splošno koristnega dela negotovo. Podobno je tudi z urejanjem geografske diateke in fototeke Slovenije, ki ga prav tako opravlja tov. Finžgar. Obilica zbranega a neurejenega gradiva bi zahtevala večja sredstva, kot jih lahko da inštitut, zato bi bilo treba za vsa tri omenjena dela zagotoviti potreben denar v okviru rednih sredstev SAZU. Če to ne bi bilo mogoče, bi pa vsaj za prvo temo znova poskušali dobiti sredstva pri Skladu Borisa Kidriča, saj bi kartoteka krajevnih imen služila ne samo geografom marveč tudi drugim strokovnjakom in širši kulturni javnosti.

Sodelavci inštituta so vključeni v delo za Krajevni leksikon Slovenije. Gradivo za občino Mozirje je v celoti zbrano in čaka na obdelavo.

Prof. dr. Valter Bohinec je nadaljeval s preureditvijo listkovnega stvarnega kataloga geografske literature v Sloveniji po bibliotečnih načelih. Doslej je obdelal v celoti približno tretjino kataloga. Skupaj z dr. Rudolfom Kropivnikom je dopolnjeval katalog s tekočimi deli iz geografije in sorodnih strok.

Dr. R. Kropivnik je stalno pregledoval in izrezoval vse članke iz »Dela« in mariborskega »Večera«, ki so za geografijo zanimivi.

2. Udeležba na kongresih, zborovanjih in podobno

Upravnik akademik prof. dr. Svetozar Ilešič se je konec septembra in prve dni oktobra udeležil konference Komisije za tipologijo kmetijstva mednarodne geografske unije v Veroni, kjer je predsedoval enemu od zasedanj. Konec decembra je kot predsednik Nacionalnega komiteja za geografijo SFRJ vodil

jugoslovansko delegacijo na V. kongresu Geografskega društva ZSSR, ki je bil v Leningradu ob priliki proslave 125-letnice tega društva. Vodil je dva sestanka Nacionalnega komiteja SFRJ v Beogradu (4. IV. in 23. X.) ter sodeloval na 3. seji Komisije za znanstveno delo Zveze geografskih društev v Beogradu 23. X. 1970.

Milan Natek, višji strokovni sodelavec, je na XIV zborovanju slovenskih zgodovinarjev septembra 1970. v Velenju sodeloval z referatom: Vpliv industrializacije na podobo agrarne pokrajine v Velenjski kotlini.

5. Objavljena dela

V letu 1970 bi moral iziti Geografski zbornik XII, ki je bil napovedan v dvajseti knjigi Letopisa, str. 110, a se je tiskanje zavleklo in bo zato izšel šele v letu 1971. V pripravi je gradivo za trinajsto knjigo.

Izven SAZU so objavili:

S. Ilešič:

Die wirtschaftsgeographische Struktur Sloweniens im regionalen Licht. Mitt. der Österreichischen Geographischen Gesellschaft. Band 112, Heft 1, 1970, str. 56—77.

Vloga koroške regije v slovenskem prostoru. Jugovzhodna Koroška. Ljubljana 1970, str. 9—25.

M. Natek:

Razvita in nerazvita območja na Slovenskem. Dialogi, št. 1. Maribor 1970, str. 5—15.

Razvitost celjskega področja v okviru SR Slovenije. Celjski zbornik 1969—70, Celje 1970, str. 5—42.

Sezonsko zaposlovanje na celjskem področju. Celjski zbornik 1969—70, Celje 1970, str. 95—126.

Razvitost koroške regije v okviru SR Slovenije. Jugovzhodna Koroška. Ljubljana 1970, str. 87—105.

Rast števila prebivalstva na ozemlju ČSSR. Geografski obzornik. XVII, Ljubljana 1970, št. 2, str. 10—15.

M. Šifrer:

Nekateri geomorfološki problemi dolenskega krasa. Naše Jame. 11/1969, Ljubljana 1970, str. 7—15.

Inštitut ima v svojem okviru za potrebe znanstvenega dela tudi lasten fotolaboratorij. Delo v njem, ki ga vodi fotografski mojster Vlado Vič, je prvenstveno usmerjeno na fotoreprodukcije geografskih kart, razvijanje filmov, posnetih na terenu in fotopovečav v okviru delovnega programa Inštituta za geografijo in Kartografskega zavoda; po potrebi prevzame fotolaboratorij tudi tovrstna dela drugih akademjskih inštitutov. Z delom fotolaboratorija je zvezano dopolnjevanje bogatega dokumentacijskega gradiva, ki ga zbirajo naši sodelavci na terenu in z njim bogatijo geografsko fototeko in diateko Slovenije.

Leta 1970 je fotolaboratorij izvršil tale glavna dela: razvil 192 filmov, izdelal 549 reprodukcij, 30 barvnih in 282 črno-belih diapozitivov, 73 terenskih posnetkov ter naredil fotopovečav v obsegu 17 m². Materialni stroški za vsa ta dela so znašali 4543 din, od tega na račun inštituta in kartografskega zavoda 3142 din, drugih 1401 din pa je bilo porabljenih za usluge raznim inštitucijam na podlagi naročilnic. Razen omenjenega dela je naš fotolaboratorij v letu 1970 prevzel za dobo dveh mesecev izdelavo tekočih del centralnega fotolaboratorija SAZU zaradi odsotnosti tamkajšnjega fotografskega mojstra.

V letu 1970 je inštitutska knjižnica narasla za 184 knjig in 634 zvezkov raznih revij. Ob tem naj opozorimo, da so knjižne omare in police pri tako hitrem naraščanju knjižnega fonda že pretesne, in bi bilo zato nujno misliti na povečanje prostora za biblioteko.

Načrt dela za leto 1971

V letu 1971 bomo zaključili s preučevanji, ki smo jih vršili od leta 1959 dalje pod naslovom: »Kvartarni sedimenti in njihova izraba v Sloveniji«. Preučiti moramo samo še dolino Soče nad Tolminom, Škofjeloško hribovje in Polhograjske Dolomite, Cerkniško in Loško polje ter porečje Voglajne; pripraviti moramo tudi ustrezne elaborate in jih oddati SBK.

Kakor vsako leto bomo ogledali ob koncu talilne dobe stanje ledenikov na Triglavu in na Skuti.

Preučevali bomo tudi vse morebitne katastrofe, ki bi zajele naše kraje (plazovi, poplave, potresi itd.).

Pomembno mesto v našem programu dajemo pripravam in samemu začetku preučevanj, ki bodo potekala v prihodnjih petih letih pod naslovom »Geografija poplavnih področij na Slovenskem«. V tem oziru bomo v tekočem letu preučili dolino Dragonje v Slovenskem Primorju, dolino Koritnice v Zgornjem Posočju, Loško polje na Notranjskem, Saleško dolino, dolino Bistrice v Posotelju, dolino Sopote pri Radečah ter porečje Krke na Goriškem.

Nadaljevali bomo z družbenogeografskim preučevanjem Spodnje Savinjske doline s težiščem na hmeljarstvu in vinogradništvu.

Za tisk želimo pripraviti študiji o kvartarnem razvoju doline Kokre in Dravinjskih goric z bližnjim obrobjem, iz družbene geografije pa razpravo o vinogradništvu v Spodnji Savinjski dolini.

V našem načrtu je tudi dopolnjevanje in urejanje kataloga geografske literature, fototeke in diateke.

V sodelovanju z Geografskim društvom Slovenije, Inštitutom za slovenski jezik SAZU in Inštitutom za narodnostna vprašanja bo naš inštitut pripravil strokovni del posveta o glavnih problemih pisave naših zemljepisnih imen, ki ga pripravlja Geografsko društvo Slovenije. Del strokovnih priprav za ta posvet, ki odpade na Inštitut za geografijo SAZU, bo vodil akademik S. Ilešič ob tajniški pomoči višjega znanstvenega sodelavca v inštitutu Draga Mezeta. Inštitut se je povezal z Inštitutom za slovenski jezik in glavnim tajništvom SAZU tudi za skupen pretres toponomastičnega gradiva na osnovni državni karti Zvezne geodetske uprave v merilu 1:5000. Poskušal pa bo tudi pripomoči k realizaciji načrta za izdajo toponomastičnega zemljevida zamejske Slovenije v Italiji.

Inštitut bo poskušal tudi oživeti svoječasno idejo o interdisciplinarni komisiji za študij prostorskih problemov Slovenije pri SAZU in v svojem okviru zgraditi jedro študijskega centra za teorijo in metodologijo regionalnih analiz. V ta namen bo predlagal razpis novega mesta znanstvenega sodelavca za to problematiko.

KARTOGRAFSKI ZAVOD

Poročilo o delu v letu 1970

V letu 1970 smo nadaljevali s kartografskim upodabljanjem proučevanja kvartarnih sedimentov v Sloveniji.

Za tisk smo opravili dokončno redakcijo kart za XII. knjigo Geografskega zbornika. Za posamezne prispevke enega od prihodnjih zbornikov pa smo izdelali osem kartic v merilu 1:100.000, ki obravnavajo vinogradništvo v Spodnji Savinjski dolini in geomorfološko karto porečja Kokre v merilu 1:25.000. Prav tako smo izdelali tudi karto, ki obravnava agrarno kolonizacijo slovenskega ozemlja, kot prilogo k tekstu knjige Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev (Zgodovina agrarnih panog, 1. zvezek). Zaradi lažje, oziroma hitrejšje izdelave določenih kart smo izdelali hidrografske karte Slovenije v merilu 1:500.000.

V tem letu smo nadaljevali s fotografiranjem Ljubljane, da na ta način ohranimo gradivo in prikažemo rast in metamorfozo mesta.

Z namenom, da dvignemo strokovni nivo naših uslužbencev smo poslali tov. M. Hribarjevo na tromesečno strokovno izpopolnjevanje na Wirtschaftsgeographisches Institut der Universität München, kjer je delala predvsem na gospodarskih kartah Slovenije za razstavo »Programm Südosteuropa«.

V tem letu smo dobili aparate za stacionarno svetlobno kopiranje in stroj za kopiranje risb. Navedena aparata pa seveda še ne moreta zadostiti današnjim potrebam, zato je težnja, da naš Kartografski zavod tehnično čimbolje opremimo, da se s tem vsaj deloma približamo modernim metodam dela v drugih kartografskih institucijah.

Načrt dela za leto 1971

Delovni program Kartografskega zavoda za leto 1971 obsega:

1. Prikaz rezultatov proučevanja kvartarnih sedimentov in njihove izrabe na področju Soče nad Tolminom, v Škofjeloškem hribovju in Polhograjskih Dolomitih, na Cerkljiškem in Loškem polju z obrobjem ter v porečju Voglajne v merilu 1:50.000.

2. Zbiranje in urejanje kartografskega materiala in statističnih podatkov za upodobitev površinskih enot naselij z imenoslovjem na kartah Slovenije v merilu 1:200.000, 1:400.000 in po sekcijah 1:50.000.

3. Izdelava naslednjih kart k študijam, pripravljenim za objavo v Geografskem zborniku XIII in XIV:

- Kvartarne terase v Dravinjskih gorica, v merilu 1:50.000.
- Disperzija vinogradniške posesti po naseljih v Spodnji Savinjski dolini v letih 1826, 1880 in 1962, v merilu 1:50.000
- Vinogradniška posest po naseljih v Spodnji Savinjski dolini v letih 1826, 1880 in 1962, v merilu 1:50.000
- Orohidrografska karta Spodnje Savinjske doline, v merilu 1:50.000.
- Hipsometrična karta Bohinja.
- Starostne strukture prebivalstva v Bohinju leta 1960.
- Prebivalstvo po panogah gospodarske dejavnosti v Bohinju 1961. leta.
- Zemljiške kategorije zasebnih lastnikov v Bohinju 1825. leta.
- Zemljiške kategorije zasebnih lastnikov v Bohinju 1962. leta.
- Poreklo prebivalstva po kraju rojstva v Bohinju 1963. leta.
- Zemljiške kategorije po k. o. v Bohinju 1826. leta.
- Zemljiške kategorije po k. o. v Bohinju 1961. leta
- Hidrografska-geološko-speleološka karta Kočevskega polja.
- Geomorfološka karta Kočevskega polja.

4. Sodelovanje z drugimi kartografskimi in geografskimi institucijami z namenom strokovnega izpopolnjevanja in reševanja določene konkretne problematike, na primer izdelave osnovne karte Slovenije v merilu 1:400.000 in Nacionalnega atlasa Slovenije.

INSTITUT ZA BIOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1970

I. Splošne ugotovitve

Stanje rednih znanstvenih delavcev je že več let nespremenjeno (8); pomnožili smo to število z enim honorarnim strokovnim sodelavcem (ing. Vinko Žagar), ki ga s težavo ohranjamo iz pičlih pogodbenih sredstev. Pomožnega tehničnega osebja nimamo, za pisarniško delo je na razpolago ena uradnica.

II. Inštitutska knjižnica

Inštitutska knjižnica je narasla v preteklem letu za 463 novih knjig in 1425 zvezkov raznih revij.

III. Terensko delo

Malakolog in biospeleolog Jože Bole je nabiral primerjalni material v izvirih in jamah v dolini Mirne in Krke ter pri Vel. Laščah, okoli Jezerskega, Cerkelj in Domžal. V zvezi s študijem malakoloških razmer in razvoja porečij je skrbno preiskal predele med Loškim potokom in Čabrom ter v zgornjem porečju Idrijce. Za študij mrazišč je preučeval polže v Unški kolisevki ter v mraziščih Snežniškega pogorja in Trnovske planote.

V družbi z E. Pretnerjem in dr. A. Martinčičem se je udeležil v juniju in juliju ekskurzije v zahodno Srbijo z namenom, da se raziščejo jame na robu Pešterskega polja. Spotoma so nabirali material ob Raški, okoli Sjenice in Ivanograda, na Bjelasici, v dolini Morače, pri Ljubuškem, na Popovem polju in pri Skradu. Pregledali so 20 jam in veliko izvirkov.

Lepidopterolog Jan Cernelutti je usmerjal terensko delo v skladu z zoogeografskimi in ekološkimi problemi lepidopterov in nevropteroev, istočasno pa je nabiral tudi drug živalski material za razne specialiste. Krajše ekskurzije so ga peljale v razne kraje Slovenije. V 2. polovici julija je bil v Makedoniji,

kjer je raziskoval v gorskem sistemu Jakupice in Šar planine. Vodil je tja ekskurzijo mladih slovenskih entomologov. Del svojega letnega dopusta (12 dni) je porabil predvsem za preučevanje entomofavne Črnogorskega primorja (Skadarsko jezero, Bar, Ulcinj).

Algologinja Ivka Munda je nadaljevala raziskovalno delo na morskih bentonskih algah Atlantika in Jadrana. Na območju Savudrije je preučevala algovno vegetacijo s posebnim ozirom na »rock pools« v raznih litoralnih nivojih. V pomladanskih mesecih je spremljala sezonsko pojavljanje algovnih vrst, vezanih na pomladanski aspekt in fruktifikacijski cikel perenanthnih vrst. Od srede avgusta do konca leta je preučevala bentonsko algovno vegetacijo islandskih obal s finančno pomočjo islandske vlade. Zbrani material je bil delno sortiran že na terenu, fiksiran v formolu in vložen v herbarij.

Geobotanična skupina (Maks Wraber, Mitja Zupančič, Ivo Puncer, Milan Prešeren, Vinko Žagar) je delala na terenu s krajšimi prekinitvami od srede junija do srede novembra. Njena poglobljena naloga je bila preučevanje in kartiranje vegetacije (v merilu 1:50.000) v izpolnjevanju zveznega projekta »Vegetacijska karta Jugoslavije« (za območje Slovenije). Delo je zajelo Belo krajino in zahodni del osrednje Dolenjske (topografske sekcije Novo mesto 1, 2, 3 in 4, Ogulin 1 in 2, Karlovac 1 in Samobor 3). Skartirana površina znaša ok. 1.100 km². Kot priprava na terensko delo so bili opravljeni skupni orientacijski obhodi za spoznavanje zemljišča in vegetacije, ob koncu vegetacijske sezone pa je bil opravljen kontrolni pregled kartiranega ozemlja, namenjen predvsem tistim predelom, kjer so vegetacijske razmere bolj zapletene, oziroma kjer so se pojavili določeni problemi glede sistematske opredelitve in ekološke pogojenosti rastlinskih združb. V splošnem je namreč treba reči, da je kartirano ozemlje za raziskovalno in kartografsko delo zelo težavno zaradi izredno menjajočih se rastiščnih razmer ter dolgotrajnega, zelo močnega gospodarskega vpliva, ki je naravno vegetacijsko odejo izdatno spremenil. Dinamika vegetacijskega razvoja, v glavnem regresivnega, je zato nadvse razgibana, vegetacijska odeja pa v svoji mozaični sestavi izredno pisana.

Preučevanje in kartiranje vegetacije se je opravljal največ v skupinah po 2 kartirca po dobro premišljenem načrtu, ki pa se je prožno prilagajal terenskim razmeram. Dnevno opravljeno delo je bilo sproti podvrženo medsebojni kontroli in primerjavi, nejasne zadeve so bile predmet skupnega ogleda in kritične presoje, skartirane površine sproti prenešene z delovnih kart

v osnovno kontrolno karto. Kakovost dela je bila vselej glavna naloga kartircev, po obsegu pa je tudi preseglo postavljeno normo in pogodbeno določeno površino (1000 km²).

Zunaj projektnega programa je M. W r a b e r orientacijsko preučeval gozdno vegetacijo na območju Nanoške planote in v Zgornjem Posavju; v sodelovnju s Stanetom Peterlinom in Tonetom W r a b e r j e m pa je preučeval vegetacijo soške so-teske med Trnovim in Kobaridom, ki naj bi jo zalila voda na-črtovane hidrocentrale. Vodil je štiridnevno ekskurzijo (ok. 40 udeležencev) študijske skupine za pragozdove pri Mednarodni zvezi gozdarskih raziskovalnih ustanov (I. U. F. R. O.), ki je obiskala nekatere pragozdne objekte v Sloveniji (Pečke, Gorjanci, Krakovski gozd) in na Hrvaškem (Čorkova uvala, ogled Plitvičkih jezer), dodatno pa še Pokljuko, kjer so se srečale vse 4 študijske skupine. Na ekskurziji po pragozdih ga je spremljal kot pomočnik M. Z u p a n č i č. Le-ta je vodil dvodnevno ekskurzijo geobotanične skupine udeležencev 4. mednarodnega mladinskega tabora v Cerknici, in sicer na območju Notranjskega Javornika in Slivnice. — M. W r a b e r se je udeležil ekskurzije v Zgornje Posavje in na Koroško (Celovec—Beljak), ki jo je priredil Inštitut za vrtnarstvo in urejanje krajine pri Biotehniški fakulteti ljubljanske univerze v zvezi z mednarodnim seminarjem »Urejanje krajine ob avtomobilskih cestah«.

Sodelovanje honorarnih zunanjih sodelavcev pri terenskem delu je bilo v preteklem letu neznatno zaradi njihove angažiranosti pri drugih nalogah. Tone W r a b e r je preučeval floro in vegetacijo v Kaninskem pogorju. Prof. dr. Ljudevit I l i j a n i č, vodilni strokovnjak za travniško vegetacijo pri Inštitutu za botaniko vseučilišča v Zagrebu se je odzval vabilu ter v štiridnevnem intenzivnem delu preučeval nižinske travnike na Planinskem polju, v Cerkniški dolini in na Logaški planoti. Kot plod tega zelo uspešnega dela nam je predložil izčrpen elaborat o vegetaciji preučevanega območja z ustrezno dokumentacijo.

IV. Kabinetno in laboratorijsko delo

Upravnik inštituta akademik Jovan H a d ž i je objavil dve zajetni knjigi, ki pomenita vrh in sintezo njegovega življenjskega dela, namreč »Razvojna pota živalstva« in »Novi pogledi na filogenezo i prirodni sistem životinjskog sveta«. Ne bi bilo prav, če bi zamolčali, da je prejel leta 1969 častni doktorat ljubljanske univerze v priznanje za 40-letno uspešno pedagoško in znanstveno delo ter 1970 zlato plaketo Gregorja MENDLA

z diplomo, s čimer ga je odlikovala Československá akademie věd v Prahi za izredne zasluge na področju biologije.

J. Bole je porabil največ časa za pregled in sortiranje na terenu zbranega materiala. Anatomsko je preiskal nekatere vrste hidrobiid, zelo pomembnih za sistematsko ureditev družine. Postavil je nove anatomske diagnoze za pet rodov ter revidiral sistematski položaj nekaterih vrst. Posebej je obdelal in taksonomsko opredelil rod *Litthabitella*. Nadaljeval je preučevanje rodu *Zospeum* in družine *Hydrobiidae*, še zlasti njihove anatomije.

J. Carnelutti je porabil ves čas za laboratorijsko in tehnično delo (sortiranje, prepariranje in določanje materiala), za organizacijo in vzgojo mladih entomologov, za sodelovanje z domačimi in tujimi entomologi, predvsem pa tudi za pripravo doktorske disertacije.

I. Munda je sortirala in determinirala algološki material s severnega Jadrana in islandskih obal. V kemičnem inštitutu Medicinske fakultete je analizirala probe bentonskih alg iz okolice Rovinja in iz atlantskih voda, predvsem na vsebinskost alginatov in manitol. V sodelovanju z biokemičnim oddelkom v Inštitutu Jožef Stefan je začela preučevati aminokislinsko sestavo proteinov in peptidov v nekaterih rjavih in rdečih algah. V oceanografskem inštitutu v Reykjavíku je sortirala nabrani material, delala kemične analize morske vode in alg. Obiskala je morsko-biološki inštitut v Oslu zaradi pregleda literature in konzultacije s prof. Braarudom.

Geobotanična skupina je pod vodstvom M. Wraberja nadaljevala z obdelavo gradiva s primerno delitvijo dela po že preizkušenem načrtu. I. Puncer je reševal v prvi vrsti organizacijsko-tehnične probleme vegetacijske kartografije. Kot predsednik odbora za tehnično problematiko pri zvezni komisiji za koordinacijo dela pri vegetacijski karti Jugoslavije je pripravil povsem samostojno in izvirno delo »Tehnička uputstva za izradu vegetacijskih kart«. Ta elaborat je imenovana zvezna komisija odobrila z vsem priznanjem in ga postavila kot obvezno vodilo za vse republiške nosilce projekta »Vegetacijska karta Jugoslavije«. — M. Zupančič je bil zaposlen največ s tabelarno obdelavo fitosocioloških popisov in razvrščanjem vegetacijskih enot v fitosociološki sistem. — M. Prešeren in V. Žagar sta opravljala tehnična dela v zvezi s čistorisom vegetacijskih kart ter z izdelavo diagramov, profilov, legend idr. — Razen obveznih nalog za omenjeni zvezni projekt je bila vsa skupina močno zaposlena z izdelavo obsežnega ela-

borata »Rastiščna in vegetacijska analiza za kočevsko-ribniško gozdnogospodarsko območje« po pogodbi s KGP Kočevje. Z izdelavo znanstvenih osnov za gospodarske potrebe se oddolžujemo zahtevi, naj znanstvene ustanove pomagajo pri reševanju in napredku gospodarskih strok. V izdelavo takšnih elaboratov so vključeni tudi strokovnjaki klimatologije, geologije in pedologije, ki že vrsto let složno sodelujejo z našim inštitutom na podlagi pisane pogodbe ali kolegialnega dogovora, nagrado za svoje delo pa prejemajo iz naših pogodbenih sredstev.

Tone W r a b e r je kot zunanji sodelavec prostovoljno urejal in določal bogato floristično gradivo, nabrano na ekskurzijah in pri terenskem delu. Srečko Grom je kot honorarni strokovni sodelavec vneto urejal in določal mahovno gradivo ter obogatil inštitutsko brioteko za nadaljnjih 10 centurij (vseh doslej 66).

V. Sodelovanje z znanstvenimi ustanovami in strokovnimi organizacijami

Inštitutski sodelavci so vsi v večji ali manjši meri zaposleni z reševanjem nalog, vezanih na sodelovanje z drugimi znanstvenimi inštitucijami, strokovnimi organizacijami in uradnimi službami v domovini in tujini. Ta strokovno—znanstvena povezava se širi in pogloblja iz leta v leto ter nalaga vedno težje breme dela in odgovornosti, ki teži najbolj M. W r a b e r j a. Navedeni stiki slone največ na osebnih strokovno-znanstvenih zvezah, četudi potekajo uradno pod naslovom ustanov in organizacij; deloma so formalni ter se uresničujejo v obliki zamenjave publikacij in materiala, izmenjave misli in skušenj teoretične in praktične narave, medsebojnih obiskov ipd., deloma pa posegajo globlje v znanstveno problematiko in nalogajo tesnejše in odgovornejše sodelovanje pri določenih temah in projektih. Ta druga oblika sodelovanja ne narašča samo v domovini, marveč se stopnjuje zlasti v mednarodnem merilu. V tem pogledu je zelo angažirana zlasti geobotanična stroka. Razveseljive so njene živahne in plodne zveze z znanstvenimi središči naše tuje sosesčine (Trst, Celovec, Gradec, Dunaj, Innsbruck, Salzburg, Budimpešta), segajo pa tudi dalje v svet (Padova, Camerino, Firenze, Torino; Zürich, Chur; Grenoble, Montpellier; Göttingen, Hannover, Rinteln/Weser, München; Halle/Saale, Jena, Eberswalde; Praha, Bratislava; Kraków, Poznanj, Warszawa). Največ teh zvez se uresničuje po mednarodnih organizacijah: Vzhodnoalpsko-dinarsko društvo za preučevanje vegetacije, Mednarodna zveza za fitosociologijo,

Mednarodna komisija za varstvo alpskih pokrajin (C. I. P. R. A.). Te in druge mednarodne organizacije prirejajo simpozije, ekskurzije, seminarje, kjer se srečujejo strokovnjaki določene znanstvene smeri iz raznih dežel, poglobljajo se osebne zveze in navezujejo nove. M. Wraber zavzema v navedenih organizacijah odgovorna mesta, poverjene so mu konkretne naloge.

V domačem svetu je sodelovanje tako mnogostransko, da bi komaj našli vse njegove oblike, saj je skoraj ni ustanove ali organizacije naravoslovne smeri, kjer inštitutski sodelavci ne bi bili v takšni ali drugačni obliki udeleženi v organizacijskem in tematskem pogledu. Naj navedemo samo najpomembnejše ustanove, organizacije in urade: Inštitut za biologijo univerze v Ljubljani, Inštitut za nauk o tleh in prehrano rastlin ter Inštitut za gojenje gozdov, oba pri Biotehniški fakulteti ljubljanske univerze, Društvo biologov Slovenije, Slovensko geološko društvo, Društvo za raziskovanje jam Slovenije, Jugoslovansko društvo za preučevanje tal, Jugoslovansko entomološko društvo, Društvo ekologov Jugoslavije, Sklad Borisa Kidriča, Radiotelevizija Ljubljana, gozdnogospodarske organizacije itd. V evropskem letu varstva narave (1970) je bilo posebno intenzivno in poglobljeno sodelovanje s Prirodoslovnim društvom Slovenije in Zavodom za varstvo spomenikov SR Slovenije v njunih akcijah za varstvo narave in življenjskega okolja; najvidnejši uspeh tega prizadevanja je gotovo zbiranje in urejanje gradiva za dokumentarno publikacijo »Zelena knjiga o ogroženosti naravnega okolja v Sloveniji«, ki je pripravljena za tisk. M. Wraber je zbral in uredil gradivo za poglavje »Rastlinstvo« te publikacije (14 prispevkov) ter napisal zanj uvod in povzetek. J. Bole je sodeloval pri poglavju »Živalstvo«. J. Bole je razen tega aktivno sodeloval v komisiji za varstvo narave pri Planinski zvezi Slovenije.

Geobotanična skupina je bila vsestransko angažirana pri medrepubliškem projektu »Vegetacijska karta Jugoslavije«. M. Wraber in I. Puncer pa sta republiška predstavnika v zvezni Komisiji za koordinacijo dela pri vegetacijski karti Jugoslavije, razen tega pa je prvi član odbora za znanstveno problematiko in drugi predsednik odbora za tehnično problematiko te komisije. Za člane te zvezne komisije je bilo treba organizirati dvojni posvet pri SAZU v Ljubljani (8. in 9. 4. ter 19. 12. 1970). Namesto zadržanega M. Wraberja sta sodelovala I. Puncer in M. Zupančič pri posvetu te komisije v Beogradu (16. 3. 1970). I. Puncer je vodil delovni posvet članov odbora za tehnično problematiko vegetacijske karto-

grafije s predstavniki Vojnogeografskega inštituta v Sarajevu (18. in 19. 6. 1970) zaradi tiskanja vegetacijskih kart, M. W r a b e r pa se je udeležil posveta odbora za znanstveno problematiko vegetacijske karte v Zagrebu (10. 6. 1970).

Neurejene razmere pri projektu »Flora in favna Jugoslavije«, ki trajajo že tri leta, so v veliki meri vezale delo predsedstva Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije s sedežem pri SAZU, njegova člana sta M. W r a b e r kot podpredsednik in J. B o l e kot glavni tajnik. O delu tega medakademijskega odbora prinaša »Letopis SAZU« posebno poročilo. M. W r a b e r ja precej obremenjuje Odbor za favno, floro in gejo Slovenije, ki mu predseduje, zlasti še v zvezi z organizacijo sodelovanja pri projektu »Rastlinstvo in živalstvo Slovenije«, ki je bil postavljen pri tem odboru in ki je sestavni del slovenskega nacionalnega znanstveno-raziskovalnega programa SAZU. Tudi o tem odboru in projektu prinaša »Letopis SAZU« posebno poročilo. — M. W r a b e r in J. B o l e sta člana koordinacijskega odbora za projekt »Naravoslovne raziskave Cerkljskega jezera«.

Večina inštitutskih članov sodeluje v odborih in komisijah raznih strokovnih organizacij, nekateri se udeležujejo kot uredniki in recenzenti pri raznih publikacijah (Razprave IV. razreda SAZU, Biološki vestnik, Varstvo narave, Naše jame, Proteus, Acta botanica Croatica, Periodicum biologorum, Mitteilungen der Ostalpinisch-dinarischen Gesellschaft für Vegetationskunde, Prodrum der europäischen Pflanzengesellschaft idr.) — J. B o l e je posebej izdatno pomagal akademiku J. H a d ž i j u pri urejanju njegove knjige »Razvojna pota živalsva«. — J. B o l e je imel kot honorarni predavatelj ciklus predavanj »Mehkužci« za študente biologije, z univerzo pa je sodeloval še pri ekoloških raziskavah mrzlišč (nosilec teme A. M a r t i n č i č). — J. C a r n e l u t t i se je aktivno udeleževal kot predsednik slovenske sekcije Jugoslovanskega entomološkega društva z organizacijo dela in s predavanji, enako v Društvu biologov Slovenije; sodeloval je pri raziskovanju vpliva UV-svetlobe na metulje v Inštitutu za biologijo univerze (M. G o g a l a, B. F e r l a n), uspešno je bilo tudi njegovo sodelovanje z zagrebškimi in sarajevskimi entomologi, zlasti pa še mentorsko delo pri mladih slovenskih entomologih. I. M u n d a je dalje vzdrževala stike s kemičnim inštitutom Medicinske fakultete in z biokemičnim oddelkom Inštituta Jožef Stefan v Ljubljani, z inštitucijami za morsko biologijo v domovini (Rovinj, Split) in tujini (Reykjavik, Oslo).

VI. Študijski sestanki, posveti, seminarji, potovanja

Večina inštitutskih sodelavcev se je udeleževala raznih študijskih prireditev doma in na tujem ter na njih aktivno sodelovala. Možnost potovanja v tujino zaradi študija in sodelovanja na prireditvah je bila omejena zaradi pičlih denarnih sredstev, čeprav je bilo interesa in takšnih vabil mnogo.

I. Munda je bila s podporo islandske vlade na trimesečnem študijskem dopustu na Islandiji, kamor odhaja vsako leto že od leta 1963, da preučuje morske bentonske alge. Z izrabo rednega letnega dopusta se podaljša njeno bivanje v tujini na blizu 4 mesece.

I. Puncer in M. Zupančič sta bila na 15-dnevnem študijskem potovanju na Poljskem kot gosta botaničnega inštituta (Zaklad systematiki i geografii roślin) univerze A. Mickiewicza v Poznaniu. Seznanjala sta se z metodiko preučevanja in kartiranja vegetacije ter v spremstvu doc. dr. Teofila Wojterskega prepotovala velik del Poljske.

M. Wraber, M. Zupančič in I. Puncer so se udeležili 11. simpozija Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije v Obergurglu in Innsbrucku na Tirolskem (14.—19. 7. 1970) ter imeli referate. M. Wraber je v tej zvezi obiskal Landeck na Tirolskem in okolico Merana na južnem Tirolskem zaradi preučevanja vegetacije (3 dni) ter Salzburg in okolico z istim namenom (2 dni). — M. Wraber se je udeležil 14. simpozija Mednarodne zveze za fitosociologijo v mestu Rinteln/Weser v Zah. Nemčiji (23.—26. 3. 1970) s temo »Osnovna metodična vprašanja fitosociologije«. Pred simpozijem je dva dni (21. in 22. 3. 1970) sodeloval v treh komisijah oziroma odborih imenovane zveze (komisija za bibliografijo, komisija za varstvo reprezentativnih vegetacijskih kompleksov, redaksijski odbor za priročnik o vegetaciji). Po simpoziju se je na povabilo prof. dr. Hansa Zeidlerja še dva dni mudil v Institut für Vegetationskunde der Technischen Universität v Hannovru. — Dne 26. 4. 1970 je zastopal SAZU pri odkritju spominske plošče prof. dr. Josipu Pančiču v Bribiru pri Crikvenici, na povratku pa je obiskal Inštitut za botaniku sveučilišta v Zagrebu (27. 4. 1970) zaradi uradnih strokovnih zadev. — Od 30. 4. do 3. 5. 1970 je bil v Trbižu v Italiji, kjer je s prof. dr. A. Hofmannom, tajnikom Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije, obravnaval organizacijske in strokovne zadeve, zlasti pa opravljal redaksijsko delo za objavo gradiva z 10. simpozija v Sarajevu-Tjentištu. — Z referatom je

sodeloval pri mednarodnem seminarju »Urejanje krajine ob avtomobilskih cestah« v Ljubljani (14. in 15. 5. 1970). — Kot zastopnik Jugoslavije se je udeležil seje razširjenega predsedstva Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije v Trstu (17.—19. 5. 1970), združene s študijsko ekskurzijo na Doberdobsko planoto in k Doberdobskemu jezeru. — Na povabilo Österreichischer Naturschutzbund je predaval v Gradcu (3.—4. 6. 1970) o nalogah in problemih varstva narave in krajine v Sloveniji. — Od 27. 6. do 8. 7. 1970 je bil na študijskem potovanju po Slovaškem kot gost Slovaške akademije znanosti (Slovenská akadémia vied) v Bratislavi. Pod vodstvom prof. dr. Jana Michalka je prepotoval velik del Slovaške in se udeležil zborovanja Slovaškega botaničnega društva (Slovenská botanická spoločnosť) v Tisovcu, kjer je tudi predaval o vegetacijskih razmerah Slovenije. M. Wraber, I. Puncer in M. Zupančič so se udeležili mednarodnega simpozija Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih ustanov v Ljubljani (1. in 2. 10. 1970), kjer je M. Wraber predaval o slovenskih pragozdi. Isti so sodelovali pri posvetu razširjenega predsedstva Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije v Ljubljani (29. 10. 1970).

VII. Obiski in gostovanja

Razen domačih gostov sprejemajo inštitutski sodelavci mnoge goste iz drugih delov Jugoslavije in iz tujine. Takšni so bili: dr. Christa Deeleman-Reinhold iz Nizozemske (raziskovanje jamske favne v Jugoslaviji), prof. dr. Mihail Semjonovič Jakovljev, namestnik direktorja botaničnega inštituta im. Komarova Akademije nauk SSSR v Leningradu, v spremstvu dr. Milorada Popovića od Inštituta za biološka istraživanja v Beogradu (delovne smeri in delovni program inštituta, vegetacijske karte in fitosociološki elaborati), dipl. biol. Marija Bedalov, asistentka pri Inštitutu za botaniku sveučilišta v Zagrebu (izpisovanje literature in posvet o delovnem programu za doktorsko tezo), docentinja dr. Donia Ivan-Donita iz Bukarešte (preučevanje in kartiranje vegetacije, organizacija in financiranje raziskovalnega dela, elaborati za gozdarstvo), italijanski entomolog A. Teobaldelli (Macerata), jugoslovanski entomologi prof. dr. Ž. Kovačević, akad. Z. Lorković, L. Mladinov, inž. Britvec, inž. Milošević idr.

VIII. Znanstvena in strokovna dela

Uspeh dela se meri predvsem po številu, obsegu in tehtnosti objavljenih in neobjavljenih izdelkov. Letna žetev znanstvenih in drugih del je glede na število in obseg zelo gibljiva, kar je pač odvisno od mnogih objektivnih in subjektivnih okoliščin, večletno poprečje pa le daje dovolj zanesljivo merilo za oceno uspešnosti pri raziskovalnem delu posameznih sodelavcev in celotnega inštitutskega kolektiva. Fitosociološki elaborati, izdelani po pogodbi z gospodarskimi organizacijami, se štejejo za znanstvena in strokovno-znanstvena dela, ker slonijo na znanstvenem preučevanju in obdelovanju gradiva, ter služijo kot znanstvena podlaga za praktične potrebe; takšni elaborati imajo tudi pravico javnosti in uživajo avtorskopravno zaščito.

a) V tisku objavljene znanstvene razprave

1. J. Bole, 1970: Prispevek k poznavanju anatomije in taksonomije podzemeljskih hidrobiid (Gastropoda, Prosobranchia). — Razprave IV. razreda SAZU, 15 (2): 86—111, Ljubljana.

2. J. Hadži, 1970: Razvojna pota živalstva, 323 str., izdala Mladinska knjiga v Ljubljani kot 8. knjigo »Ilustrirane enciklopedije živalstva«.

3. J. Hadži, 1970: Novi pogledi na filogenezo i prirodni sistem životinjskog sveta, 322 str. Posebna izdanja br. 436 Srpske akademije nauka i umetnosti, Odeljenje prirodno-matematičkih nauka, knjiga 37, Beograd.

4. I. Munda, 1970: Ronosóknir a fjörugróðri vid strendur Islands 1963 til 1969, — Naturufraedingurinn, 5 (10): 1—25.

5. I. Munda, 1970: A note on the densities of the benthic algae along a littoral rocky slope in Taxafloi. — Nova Hedwigia.

6. I. Puncer in M. Zupančič, 1970: Vegetacijska podoba raziskovalnega območja okoli Lokev in Kozine. — Gozdarski vestnik, 28 (5—6): 153—157, Ljubljana.

7. I. Puncer in M. Zupančič, 1970: Vergleich der Vegetationsgrenzen bzw. der Vegetationsprofile in verschiedenen Gebirgssystemen in Slowenien. — Mitteilungen der Ostalpinisch-dinarischen Gesellschaft für Vegetationskunde 11: 187—196, Obergurgl-Innsbruck.

8. M. Wraber, 1970: Das submediterrän-illyrische Element in der mitteleuropäischen Laubwaldvegetation Sloweniens. — Feddes Repertorium, 81 (1—5): 279—287, Berlin.

9. M. Wraber, 1970: Zur Chorologie, Ökologie und Soziologie von *Chimaphila umbellata* (L.) Bart. in Slowenien (Jugoslawien). — Chorologia, ekologia i sociologia *Chimaphila umbellata* (L.) Bart w Slowenii (Jugoslawia). — Fragmenta florist. et geobot., 16 (1): 171—182, Kraków.

10. M. Wraber, 1970: Vegetationsforschung und -kartierung in Slowenien. — R. Tüxen, Bericht über das internationale Symposium in Rinteln, 1966: »Gesellschaftsmorphologie (Strukturforschung)«: 315—312, Den Haag.

11. M. Wraber, 1970: Die obere Wald- und Baumgrenze in den slowenischen Hochgebirgen in ökologischer Betrachtung. — Mitteilun-

gen der Ostalpinisch-dinarischen Gesellschaft für Vegetationskunde, 11: 235—248, Obergurgl-Innsbruck.

12. M. Wraber, 1970: Krajinska podoba slovenske zemlje v luči rastlinske odeje. — Zbornik seminarja »Urejanje krajine ob avtomobilskih cestah«: 59—65, Biotehniška fakulteta, Ljubljana.

13. M. Wraber, 1970: Fitosociološke raziskave v Sloveniji in njihov pomen za naravoslovje. — Biološki vestnik, 18: 39—43, Ljubljana.

b) *V tisk predložena znanstvena dela, neobjavljeni znanstveni referati, recenzije ipd.*

1. J. Bole: O anatomiji in taksonomiji rodu *Litthabittella* Boeters (Gastropoda, Hydrobiidae). — Razprave IV. razr. SAZU, 22 tipkop. strani.

2. J. Cernelutti: Varstvo jugoslovanske entomofavne. — Acta entomol. jugosl.

3. J. Cernelutti in S. Michieli: Makrolepidopteri Triglavskega narodnega parka in okolice, III. Noctuidae. — Varstvo narave, 7.

4. S. Grom: Mahovna flora Pokljuke. — Varstvo narave, 7. — 54 tipkop. str. + 1 fotogr.

5. I. Munda: On the chemical composition, ecology and distribution of some common marine algae of the Icelandic coast. — Botanica marina, 200 tipkop. str. + 17 tabel + 10 zemljevidov + 32 slik.

6. M. Wraber: Aufgaben und Probleme des Natur- und Landschaftsschutzes in Slowenien im Zusammenhang des Europäischen Naturschutzjahres 1970. — Predavanje v okviru Österreich. Naturschutzbund, Bundesgeschäftsstelle Graz; 17 tipkop. str.

7. M. Wraber: Flora in vegetacija Kočevskega. — II. zv. Krajevnega leksikona Slovenije; 8 tipkop. str.

8. M. Wraber, 1970: Recenzija dela M. Piskernika in A. Martinčiča »Vegetacija in ekologija barij v Sloveniji« (106 tipkop. str. + 10 prilog), po naročilu Sklada Borisa Kidriča (6 tipkop. str.).

9. M. Wraber, 1970: Recenzija razprave A. Šerclja »Würmska vegetacija in klima v Sloveniji« (44 tipkop. str. + 20 prilog) in recenzija razprave J. Lazarja »Prispevek k poznavanju flore alg Slovenije, X.« (67 tipkop. str. + 102 sl.), obe za Razprave IV. razreda SAZU; recenzija razprave V. Petkovška »Mezobrometalne in sorodne travne združbe na prehodu med predalpskim, dinarskim in submediteranskim območjem v Sloveniji«, za Biološki vestnik; recenzija razprave S. Groma »Mahovna flora Pokljuke« (54 tipkop. str. + 1 fot.) in recenzija razprave I. Puncerja in M. Zupančiča »Osamelec bukovo-jelovega gozda v Pivški kotlini« (5 tipkop. str. + fitosoc. tabela), obe za »Varstvo narave«.

c) *V tisku objavljena strokovna in poljudnoznanstvena dela, članki, poročila, recenzije ipd.*

1. J. Bole, 1970: Taborska jama. — Zbornik občine Grosuplje, 2 (5): 65—68, Grosuplje.

2. I. Puncer in M. Zupančič, 1970: Zborovanje vzhodnoalpskih in dinarskih fitocenologov (8., 9. in 10. zborovanje). — Gozdarski vestnik, 28 (7—8): 238—240, Ljubljana.

3. M. Wraber, 1970: X. zborovanje vzhodnoalpskih in dinarskih fitosociologov (Sarajevo in Tjentište). — Biološki vestnik, 18: 127—129, Ljubljana.

4. M. Wraber, 1970: Prispevek k anketi SAZU, objavljen v časopisu »Sodobnost«, 18 (5): 446—449, Ljubljana.

5. M. Wraber, 1970: Premišljanje ob knjigi Franceta Avčina »Človek proti naravi«. — Nova mladika 1 (12): 374—376, Ljubljana.

č) *Elaborati in druga dela s pravico javnosti, recenzije itd.*

1. I. Munda, 1970: Ekologija morskih bentonskih alg. — 2 elaborata za sklad Borisa Kidriča.

2. I. Munda, 1970: Survey of the benthic algal vegetation of Reykjanes and Hvalfjörður.

3. I. Puncer, 1970: Tehnička uputstva za izradu vegetacijskih karata. — 42 tipkop. str. in prilog.

4. M. Wraber, I. Puncer in M. Zupančič, 1970: Rastiščna in vegetacijska analiza za Kočevsko-ribniško gozdnogospodarsko območje. — 150 tipkop. str. in prilog.

Načrt dela za leto 1971

V glavnih obrisih bo zajemal delovni načrt tele naloge: J. Bole bo nadaljeval ekološke raziskave mrazišč v Snežniškem pogorju, na Trnovski planoti in na Kočevskem. V načrtu ima tudi nadrobno malakološko raziskovanje ob razvodnicah med Ljubljano, Idrijo, Krko in Kolpo, s posebnim ozirom na razvoj porečij teh rek od pliocena dalje. — Laboratorijsko delo bo usmeril v študij in revizijo nekaterih hidrobiid, anatomsko še nepreiskanih. Nadrobno bo analiziral populacije podzemeljskih polžev na osamelem Krasu.

J. Carnelutti bo ohranil že ustaljeni okvir favnističnih zoogeografskih in ekoloških raziskav slovenskega in jugoslovanskega ozemlja, predvsem lepidopterov in nevropteroev.

I. Munda bo nadaljevala z determinacijo algološkega materiala iz Islandije in severnega Jadrana. Za tisk bo priredila del podatkov o ekoloških in kemičnih raziskavah bentonske vegetacije severnega Jadrana. Tja bo usmerila tudi svoje terensko delo v mejah finančnih sredstev. Posvetila se bo nadaljevanju študija vertikalne in horizontalne razporeditve bentonskih algovnih združb ter bioprodukcije algovnih naselij. Predviden je tudi študij estuarijev s poskusi odpornosti estuarih vrst v kulturi. Nadaljevala bo študij aminokislinske sestave proteinskih in peptidnih frakcij iz bentonskih alg. Predvideva tudi preučevanje fungicidnih in baktericidnih snovi v algah. — Namerava se udeležiti 8. mednarodnega algološkega kongresa v Tokiu in 6. evropskega simpozija o morski biologiji v Rovinju.

Geobotanična skupina bo s svojimi rednimi sodelavci (M. Wraber, M. Zupančič, I. Puncer, M. Prešeren, V.

Žagar) nadaljevala predvsem naloge v zvezi s projektom »Vegetacijska karta Jugoslavije«. Za preučevanje in kartiranje vegetacije je predvideno zahodno Dolenjsko (topografske sekcije 1:50.000: Novo mesto 2, Samobor 1 in 2) v skupni površini ok. 900 km². T. Wraber bo nadalje preučeval visokogorsko vegetacijo, Lj. Ilijančič pa je obljubil nadaljnje preučevanje travniščne vegetacije, ki je v zaostanku. Predvideva se natančno preučevanje in kartiranje gozdnogospodarske enote Mozelj na Kočevskem (ok. 3000 ha). To pogodbeno delo se je zaradi delovne preobremenjenosti preneslo od lanskega na letošnje leto. — Za izvršitev te pogodbene naloge bo potrebno sodelovanje klimatologa, geologa-petrografa (V. Gregorič) in pedologov (B. Vouk in F. Lobnik).

Tudi kabinetno delo geobotanične skupine bo potekalo po že vnaprej načrtanem programu ter po dobro preizkušeni metodi razdelitve in povezovanja dela. Kabinetna obdelava gradiva redno zaostaja in nas vedno huje tlači. Poglavitne naloge bodo: tabelarna obdelava fitosocioloških popisov, sistematsko opredeljevanje vegetacijskih enot in njihovo uvrščanje v fitosociološki sistem, tehnična in znanstvena priprava izbranih vegetacijskih kart za tisk z izčrpnim komentarjem, izdelava pogodbenih elaboratov za obdelane gozdnogospodarske objekte ipd.

Herbarij M. Wraberja, bogat s florističnim materialom iz vseh delov Slovenije in od drugod, opremljen z ekološkimi in sociološkimi podatki, se je prenesel v Inštitut za biologijo ljubljanske univerze, kjer se vodi kot posebna enota. Vzrok za prenos je akutno pomanjkanje prostora in pa pomanjkanje časa za oskrbovanje herbarija. Herbarij bo dalje urejal in oskrboval T. Wraber. S. Grom bo uredil zadnjo zalogo mahovnega herbarija in sproti določal na terenu zbrano gradivo ter obogatil inštitutsko brioteko z nadaljnjimi centurijami. M. Zupančič in I. Puncer bosta več časa in truda posvetila študiju in zbiranju gradiva za doktorsko nalogo. M. Wraber bo razen pisanja znanstvenih razprav in strokovnih izdelkov v največji meri obremenjen z organizacijskim, vodstvenim in upravnim delom, ki mu narašča iz mnogih funkcij doma in v tujini.

M. Wraber, M. Zupančič in I. Puncer se bodo udeležili 12. simpozija Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za preučevanje vegetacije v Trentu v Italiji (konec junija). M. Wraber bo sodeloval z naročenim uvodnim referatom pri 15. mednarodnem simpoziju o temi »Vegetacija kot antropoekološki predmet« v mestu Rinteln/Weser v Zah. Nemčiji (v začetku aprila). Dalje je naprošen, da kot glavni poročevalec in vodja diskusije (skupaj s prof. A. Hofmannom, Torino) sodeluje

pri mednarodnem simpoziju »Interpraevent 1971« v Beljaku na Koroškem, in sicer pri 4. temski skupini »Vpliv vegetacije na pojav erozije iz hudourništva« (v drugi polovici septembra). Kot vodja jugoslovanske delegacije pri Mednarodni komisiji za varstvo alpskih pokrajin (C. I. P. R. A.) se bo udeležil njenega 16. zasedanja v Švici, ki je bilo iz lanskega leta preloženo na letošnje (oktobra). Na prošnjo predsednika Società botanica Italiana (prof. S. Pignatti) bo sodeloval pri večdnevni ekskurziji tega društva na Tržaškem krasu (tudi na slovenski strani).

ODBOR ZA FLORO, FAVNO IN GEJO SLOVENIJE

Poročilo o delu v letu 1970

Zbiranje in urejanje gradiva za pregledno kartoteko slovenske flore, favne in geje se je razvijalo v omejenem obsegu le v favnistični smeri; v floristični smeri je bilo sicer opravljenega nekaj raziskovalnega in publicističnega dela, toda zunaj delovnega okvira Odbora za floro, favno in gejo Slovenije.

Po kritični oceni opravljenega dela in po tehtni presoji možnosti za nadaljevanje dela, kakor ga predvideva pravilnik o organizaciji in delovanju Odbora za floro, favno in gejo Slovenije, se je odločil znanstveni svet odbora, da omeji njegov delokrog samo na floro in favno Slovenije ter da skuša organizacijo dela na teh dveh področjih razširiti in razgibati s pritegnitvijo vseh poklicnih strokovnjakov. Spričo dejstva, da je preučevanje in kartiranje vegetacije v povojnih letih Slovenije zelo napredovalo ter da se je nabralo obilo objavljenega in neobjavljenega gradiva, naj bi se floristično raziskovalno delo razširilo tudi na vegetacijo. Tudi favnistično delo naj se ne bi omejevalo na inventarizacijo živalskih taksonov, marveč naj bi zajelo tudi višjo stopnjo sintetične obdelave domače favne, podobno kakor je to zamišljeno za domači rastlinski svet.

Po tehtnem premisleku in na podlagi podanih ugotovitev in nakazanih smernic je dozorel načrt za široko zasnovan projekt »Flora in favna Slovenije«, ki je bil kot dolgoročna naloga z ustrezno razčlenitvijo in potrebno utemeljitvijo sprejet v slovenski nacionalni znanstveno-raziskovalni program SAZU in konec septembra 1970 predložen Skladu Borisa Kidriča v financiranje. Organizacijsko in znanstveno vodstvo tega projekta bo na skrbi Odbora za floro, favno in gejo Slovenije, sedež projekta pa naj bi bil v Inštitutu za biologijo SAZU.

Zaradi dosedanje razdrobljenosti raziskovalnega dela na področju rastlinstva in živalstva ter spričo razcepljenosti strokovnih moči sta zamisel in zgradba znanstvenega projekta »Flora in favna Slovenije« nujno zadeli na določene organiza-

cijske težave, izvirajoče iz različnih pogledov in deloma nasprotujočih si teženj prizadetih ustanov in posameznih strokovnjakov. Ugotoviti je namreč treba, da predvideva projekt Flora in favna Slovenije sodelovanje vseh točasnih aktivnih botanikov in zoologov (skupaj 52), ki delajo v okviru raznih ustanov ali zunaj njih. Pri sestavljanju delovnega programa za projekt Flora in favna Slovenije je Odbor za floro, favno in gejo Slovenije od vsega začetka predvidel, da prevzame floristični del programa Inštitut za biologijo univerze v Ljubljani, kjer je slovensko središče florističnih raziskav. V ta namen je akademik Ivan Rakovec kot tajnik IV. razreda SAZU, čigar organ je Odbor za floro, favno in gejo Slovenije, dne 9. 11. 1970 naslovil na vodilne botanike omenjenega inštituta dopis z ustreznim pojasnilom glede projekta Flora in favna Slovenije, ki je bil dopisu priložen, ter s prošnjo za sodelovanje in za morebitne spreminjevalne predloge. Enak dopis je bil poslan 27. 11. 1970 direktorju Inštituta za biologijo univerze, doc. dr. Francu Sušniku, s prošnjo, da seznani s programom projekta Flora in favna Slovenije vodilne zoologe inštituta. Pri tem pripravljalnem delu je imel Odbor za floro, favno in gejo Slovenije pred očmi vskladitev in enotirnost znanstveno-raziskovalnega dela ter vseh razpoložljivih moči za doseg postavljenega cilja, ki ga predočuje projekt Flora in favna Slovenije. To prizadevanje je bilo še posebej potrebno ob dejstvu, da je Inštitut za biologijo univerze predložil Skladu Borisa Kidriča v financiranje temo »Flora Slovenije«.

Na tej podlagi je prišlo končno do sestanka dne 9. 12. 1970 v sejni dvorani SAZU. Odbor za floro, favno in gejo Slovenije so zastopali akad. Ivan Rakovec, dr. Maks Wraber in dr. Jože Bole, Inštitut za biologijo univerze pa prof. dr. Ernest Mayer, prof. dr. Janez Matjašič in doc. dr. Franc Sušnik. Vsi zastopniki so se sporazumeli na določene pogodbene točke. Podlaga zanje je bil načrt pogodbe, ki ga je bil pripravil Odbor za floro, favno in gejo Slovenije. V nekoliko spremenjeni in dopolnjeni obliki se glasi načrt pogodbe za sodelovanje pri projektu Flora in favna Slovenije takole:

1. a) V slovenskem nacionalnem znanstveno-raziskovalnem programu, katerega pobudnica, predlagateljica, nosilka in izvajalka je SAZU, zavzema projekt »Flora in favna Slovenije« poseben položaj glede na obseg in kompleksen značaj svojega programa, saj zajema kar tri obsežne raziskovalne smeri, namreč floristično, vegetacijsko in favnistično, katerih vsaka zahteva složno sodelovanje vseh poklicnih strokovnjakov.

b) Ker se prepušča organizacijsko in znanstveno vodstvo navedenih treh raziskovalnih nalog ustreznim inštitucijam pri SAZU in ljubljanski univerzi, se sporazumno predlaga, da se pojavita pri projektu Flora in favna Slovenije kot enakovredna nosilca SAZU in Inštitut za biologijo univerze.

c) K sodelovanju pri projektu Flora in favna Slovenije so povabljene tudi druge raziskovalne ustanove, ki so usposobljene za to delo, v sodelovanje pa se lahko vključijo tudi posamezni strokovnjaki zunaj ustanov, če so zainteresirani za takšno delo.

2. Glede na dejstvo, da je vključeno v projekt Flora in favna Slovenije tudi preučevanje vegetacije, kar iz samega naslova projekta ni razvidno, se sporazumno predlaga sprememba naslova, ki se glasi: projekt »Rastlinstvo in živalstvo Slovenije«.

3. Na pobudo akademika Jovana Hadžija se razširi obseg projekta Rastlinstvo in živalstvo Slovenije še s četrto nalogo, to je biosociologijo (biocenotiko), ki pomeni sintezo rezultatov prvih treh nalog na višji ravni. Uresničenje te četrte naloge bo zato možno šele tedaj, ko bodo prejšnje naloge zbrale dovolj gradiva in ga primerno uredile. V vegetacijski in floristični smeri je zbranega za takšno sintezo že precej gradiva, pospešiti pa je treba tovrstno raziskovalno delo v favnistični smeri. Daljnji cilj biosociološke sinteze je biogeografska karta oziroma biogeografski atlas Slovenije.

4. Vodstvo vsake prvih treh raziskovalnih nalog sestavlja svoj lastni dolgoročni in fazni delovni program in finančni načrt v mejah svoje delovne zmogljivosti. Delovni program in finančni načrti teh treh raziskovalnih enot se v celoti sprejmejo v skupen delovni program in finančni načrt projekta Rastlinstvo in živalstvo Slovenije, seveda pa morajo biti poprej medsebojno usklajeni glede na časovni in delovni obseg, kakršen se sporazumno določi za skupni projekt. Za uskladitev programov so odgovorni vodje navedenih treh projektnih nalog.

5. Vodstvo treh raziskovalnih nalog v projektu Rastlinstvo in živalstvo Slovenije se sporazumno razdeli takole:

a) Floristični del projekta ima svoje organizacijsko in znanstveno vodstvo v Inštitutu za biologijo univerze; za odgovornega vodjo se postavi začasno prof. dr. Ernest Mayer.

b) Vegetacijski del projekta ima svoje organizacijsko in znanstveno vodstvo v Inštitutu za biologijo SAZU; odgovorni vodja je prof. dr. Maks Wraber.

c) Favnistični del projekta ima svoje organizacijsko in znanstveno vodstvo v Inštitutu za biologijo SAZU; njegov odgovorni vodja je akad. Jovan Hadži, ki pa se mu dodelita dva po-

močnika, in sicer dr. Jože Bole za SAZU in prof. dr. Janez Matjašič za univerzo (začasno).

č) Organizacijsko in znanstveno vodstvo za favnistične raziskave se more v sporazumu med odgovornim vodjo in njegovima pomočnikoma za določene naloge oziroma določene živalske skupine razdeliti med Inštitutom za biologijo SAZU in Inštitutom za biologijo univerze, če je to v interesu uspešnega dela; v tem primeru se odgovorni vodja favnističnih raziskav in njegova pomočnika zavežejo, da se bo opravljalo tako razdeljeno delo sporazumno in skladno po postavljenih metodoloških in znanstvenih smernicah skupnega projekta.

Obveznost usklajevanja pri raziskovalnem delu velja tudi za vodji florističnega in vegetacijskega dela projekta, da bo potekalo raziskovalno delo v obeh smereh skladno, organsko in z medsebojnim pospeševanjem. V ta namen bo dalo vodstvo za floristične raziskave vodstvu za vegetacijske raziskave na razpolago in uporabo rezultate vegetacijskega raziskovanja, ki se je doslej opravljalo pod okriljem Inštituta za biologijo univerze, v prihodnje pa bo vse takšne raziskave vključevalo v enoten vegetacijski in finančni program pri Inštitutu za biologijo SAZU. Enake obveznosti za preteklost in prihodnost prevzame vodstvo vegetacijskega dela projekta do Inštituta za biologijo univerze v vseh zadevah florističnega programa.

Obe strani zagotavljata spoštovanje avtorskih pravic.

6. Na željo zastopnikov Inštituta za biologijo univerze naj Sklad Borisa Kidriča finančna sredstva, namenjena za floristične raziskave, nakazuje neposredno temu inštitutu. Če pa Sklad Borisa Kidriča odkloni takšen način nakazovanja finančnih sredstev, naj se nakazujejo z drugimi finančnimi sredstvi vred na SAZU. V tem primeru bo računovodstvo SAZU za floristični del projekta namenjena finančna sredstva brez odtegljaja prenašalo na Inštitut za biologijo univerze, ki pa bo predlagal SAZU letni obračun o porabljenih denarnih sredstvih zaradi njegove vključitve v skupni obračun za projekt Rastlinstvo in živalstvo Slovenije.

7. Vodje vseh treh raziskovalnih smeri se obvežejo, da se bodo po potrebi medsebojno obveščali o poteku raziskovalnega dela in posvetovali o skupnih problemih. Najmanj enkrat na leto naj se skliče zbor vseh sodelavcev pri vseh treh raziskovalnih smereh, da se medsebojno obveščajo o delu in rešujejo skupne zadeve. Takšni sestanki naj bodo izmenično pri SAZU in na univerzi.

8. Delovni program in finančni načrt za četrto nalogo projekta Rastlinstvo in živalstvo Slovenije se bosta postavila, ko bo raziskovalno delo v prvih treh smereh dovolj napredovalo in dozorelo za poskus sinteze na biosociološki ravni. Tedaj se bo določilo tudi vodstvo biosociološkega dela projekta, ki bo moralo biti vsekakor kombinirano.

9. Vodstvu vseh treh delovnih smeri pri projektu Rastlinstvo in živalstvo Slovenije oziroma ustreznim ustanovam se nalaga skrb za vzgojo znanstvenega naraščaja in za njegovo načrtno usmerjanje v nakazanih raziskovalnih smereh. Posebej še za izobrazbo mladih raziskovalcev za raziskovalna področja, kjer najbolj primanjkuje strokovnjakov.

10. SAZU se poverja skrb za zalaganje in izdajanje publikacij, ki se bodo pojavljale v zvezi z izvajanjem projekta Rastlinstvo in živalstvo Slovenije. V ta namen bo potrebnih več publikacijskih serij, ustrezno glavnim delovnim fazam. Takšne publikacije bi bile: pripravljalna dela za floro, vegetacijo in favno Slovenije; floristične in vegetacijske karte Slovenije s komentarjem; monografije in ključi za posamezne rastlinske in živalske skupine oziroma za floristične, vegetacijske in favnistične območne monografije; kot rezultat teh pripravljivih del bodo izhajala kompleksna dela »Flora Slovenije«, »Vegetacija Slovenije« in »Favna Slovenije«; končni cilj vseh teh publikacij naj bi bila biogeografska karta oziroma biogeografski atlas Slovenije.

11. V prejšnjih točkah navedeni sklepi, ki so bili sprejeti sporazumno, imajo značaj predlogov. V interesu stvari je, da jih samoupravni organi pri Inštitutu za biologijo univerze ter IV. razred SAZU in predsedstvo SAZU sprejmejo v celoti in brez bistvenih sprememb. Tako potrjeni predlogi dobijo veljavo obveznih sklepov. Ko se bo to zgodilo, bo SAZU obvestila Sklad Borisa Kidriča o tistih sklepih, ki spreminjajo ali dopolnjujejo projekt »Flora in favna Slovenije«, predložen Skladu Borisa Kidriča v financiranje ob koncu septembra 1970.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA FLORO IN FAVNO JUGOSLAVIJE

Poročilo o delu v letu 1970

Z obžalovanjem moramo ugotoviti, da se je stanje projekta »Flora in favna Jugoslavije«, ki smo o njem poročali v 20. knjigi »Letopisa SAZU« (Ljubljana, 1970, str. 136—141), tudi v letu 1970 nadaljevalo in da se ni dalo v ničemer izboljšati, čeprav si je predsedstvo Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije s sedežem pri SAZU zelo prizadevalo, da doseže zadovoljivo rešitev te zadeve ter da zagotovi nadaljevanje dela, kakršno predvideva dolgoročni delovni načrt za projekt »Flora in favna Jugoslavije«.

Naj v glavnih fazah podamo potek dogajanja v preteklem letu!

O tem, kaj se je dogajalo po sestanku Odbora za prirodoslovne in matematične vede Zveznega sveta za koordinacijo znanstvenih dejavnosti (ZSKZD) dne 21. 11. 1969 v Ljubljani, nismo uradno ničesar zvedeli. Zelo nas je presenetil dopis Instituta za biološka istraživanja v Beogradu z dne 24. 4. 1970, s katerim opominja Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije, naj vendar prek Zemaljskega muzeja BiH v Sarajevu, ki da je bil določen za nosilca projekta »Flora in favna Jugoslavije«, sklenemo pogodbo o financiranju z Zveznim fondom za znanstveno delo (ZFZD). Tako nam je bilo kljub vsem intervencijam ponovno sporočeno, kdo naj bo po odločbi zveznih organov nosilec projekta »Flora in favna Jugoslavije«.

Predsedstvo SAZU je na sestanku dne 25. 2. 1970 v Beogradu na zahtevo zastopnikov SAZU sklenilo posredovati pri Odboru za prirodoslovne in matematične vede ZSKZD, da skliče posvet o projektu »Flora in favna Jugoslavije«, ter zahtevalo, da pri tem posvetu sodelujejo akad. I. Rakovec in M. Wraber kot predstavnika Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije ter akademiki Josifović, Andjusi in Bartoš kot predstavniki Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ

(SAZUJ). Zahtevanega in za konec junija 1970 tudi že predvidenega posveta žal ni bilo. Zato nas je tem bolj iznenadilo vabilo ZSKZD z dne 25. 6. 1970, da se udeležimo posveta pri ZFZD dne 1. 7. 1970, na katerem naj bi se rešil spor glede projekta »Flora in favna Jugoslavije« in sklenile pogodbe o financiranju z vsemi udeleženci pri tem projektu. Nemudoma smo sporočili ZFZD, da se noben član predsedstva Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije ne bo mogel udeležiti napovedanega sestanka zaradi službene zadržanosti oziroma odsotnosti v tujini ter da tudi ne moremo poslati nobenega pooblaščenega zastopnika, ki bi mogel obvezno odločati o tolikanj zapleteni zadevi oziroma obvezno prevzeti sklepe, sprejete na tem sestanku. Izjavili smo, da ni krivda na naši strani, če vse dotlej ni bila sklenjena pogodba o financiranju ter da smo od sestanka v Ljubljani dne 21. 11. 1969 dalje več kakor pol leta zaman čakali, da skliče Odbor za prirodoslovne in matematične vede ZSKZD posvet, na katerem naj bi se načelno razčistil spor okrog projekta »Flora in favna Jugoslavije« in stvari postavile na pravo mesto. Kljub naši pismeni in ponovni telefonski intervenciji, katero je podprlo tudi predsedstvo SAZUJ, nismo mogli doseči, da bi bil za 1. 7. 1970 sklican sestanek preložen na poznejši čas. Vse do konca leta 1970 nismo dobili nobenega obvestila o poteku sestanka pri ZFZD in o sprejetih sklepih, tudi predsedstvo SAZUJ ne ve o tem ničesar, oziroma nam na našo prošnjo ni ničesar sporočilo.

Predsedstvo SAZUJ nam je 30. 7. 1970 poslalo dopis, s katerim nas obvešča, da je na svojem 15. zasedanju v Zadru dne 16. in 17. 6. 1970 pretresalo položaj Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije glede na ZSKZD in ZFZD ter sklenilo, da mora biti vodstvo projekta »Flora in favna Jugoslavije« v okviru obeh imenovanih zveznih ustanov poverjeno Medakademijskemu odboru za floro in favno Jugoslavije, administrativne posle v zvezi s projektom »Flora in favna Jugoslavije« pa naj bi prevzel aparat ZSKZD. Predsedstvo Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije je v svojem dopisu z dne 26. 11. 1970 izrazilo zadovoljstvo, da je SAZUJ po skoraj treh letih nevzdržnega položaja v zvezi s projektom »Flora in favna Jugoslavije« končno le posegel vmes ter skušal uveljaviti svoje in pravice Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije. Glede predloga, naj prevzame administrativne posle v zvezi s projektom »Flora in favna Jugoslavije« aparat ZSKZD, pa je izrazilo predsedstvo Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije svoje pomisleke, izvirajoče iz slabihkušenj, saj si je ZSKZD v zvezi s projektom »Flora

in favna Jugoslavije« doslej lastil pravico do avtoritativnega odločanja o organizacijskih in vodstvenih zadevah, ki so izključna pravica Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije oziroma SAZUJ. Zato smo predlagali, da se sklene z ZSKZD pogodba, ki bo natančno določala obseg in vsebino »administrativnih poslov«.

Dne 14. 12. 1970 je bila v Beogradu seja predsedstva SAZUJ, za katero pa je zvedelo predsedstvo Medakademijskega odbora za floro in favno Jugoslavije zelo pozno, tako da ni bilo več časa za pismeno vlogo po pošti. V naglici je bilo pripravljeno poročilo o stanju projekta »Flora in favna Jugoslavije« in postavljena je bila zahteva, da sprejme SAZUJ v program svojega zasedanja tudi obravnavanje projekta »Flora in favna Jugoslavije«. Res je bila razprava o projektu »Favna in flora Jugoslavije« sprejeta v dnevni red zasedanja SAZUJ, kjer je bilo pač ugotovljeno stanje projekta, ni pa bil sprejet noben ukrep za njegovo ureditev oziroma rešitev. Čas za takšno akcijo je bil pač že zamujen spričo dejstva, da se z 31. 12. 1970 ukine ZFZD.

Tako se je leta 1970 končalo naše »uradno poslovanje« v zvezi s projektom »Flora in favna Jugoslavije«, kajti odtlej nismo prejeli o tej zadevi nobenega poročila več. Kljub neuspešnemu prizadevanju pa ni izostalo naše stvarno delo pri programskem uresničevanju projekta »Flora in favna Jugoslavije«, čeprav je bilo zaradi neurejenih razmer in zaradi pomanjkanja denarnih sredstev zelo otežkočeno in skoraj ohromljeno.

Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije je izdal doslej 8 katalogov flore in favne Jugoslavije v skupnem obsegu 352 tiskanih strani.

V tisku so 3 katalogi:

1. K. Strasser, Diplopoda, 50 tipkop. str.
2. V. B. Georgiev, Coleoptera: Hydrocantares, Palpicornia, 55 tipkop. str.
3. S. Glumac, Syrphoidea, 76 tipkop. str.

Za tisk sta pripravljena 2 kataloga:

1. F. Nikolić, Araneae, 210 tipkop. str.
2. S. Matvejev, V. Vasić, Aves, 173 tipkop. str.

Pogodba je sklenjena za 2 kataloga, ki sta v rokopisu deloma že izdelana:

1. J. Bole, Mollusca.
2. E. Mayer, Dialypetalidae.

Dogovorjena je izdelava 5 katalogov, za katere pogodba še ni sklenjena zaradi negotovega finančnega položaja:

1. S. Brelih, Reptilia.
2. E. Pretner, Coleoptera: Carabidae.
3. B. Rosicky, Aphaniptera.
4. J. Hadži, Opilionidea.
5. J. Hadži, Pseudoscorpionidea.

ODBOR ZA NARAVOSLOVNE RAZISKAVE CERKNIŠKEGA JEZERA Z OKOLICO

Poročilo o delu v letu 1970

Program naravoslovnih raziskav v cerkniški okolici je ostal v letu 1970 skoraj v celoti neizpolnjen, kajti od Sklada Borisa Kidriča nismo prejeli nobenih finančnih sredstev. Kljub temu so morali nekateri strokovnjaki zaradi kontinuiranosti raziskav na svoje stroške opraviti manjša opazovanja s področja hidrologije, meteorologije, ihtiologije in speleologije.

Dne 23. decembra 1970 je bil sestanek koordinacijskega odbora za naravoslovne raziskave. Na sestanek so bili povabljeni tudi predstavniki cerkniške občine, zastopniki urbanističnih in turističnih zavodov. Na sestanku je potekala razprava o nadaljnjem usmerjanju naravoslovnih raziskav predvsem ob upoštevanju manjših finančnih sredstev. Dogovorili so se, da bo treba v bodoče delo med posameznimi strokami bolj koordinirati. Ker vsi strokovnjaki v letu 1971 ne bodo imeli možnosti raziskovati v prvotno predvidenem obsegu, smo dali prednost tistim panogam, ki neposredno spremljajo poskus za trajnejše zadrževanje vode v Cerkniški dolini. Na sestanku smo posamezne stroke razdelili v več skupin glede na pomembnost pri spremljavi poskusa zadrževanja vode.

Dogovorili smo se, da bodo o rezultatih raziskav sproti obveščali urbaniste, hidroenergetike in druge, ki pripravljajo programe za gospodarski razvoj cerkniške okolice. Na ta način bodo imeli rezultati raziskav praktičen pomen že prej, preden bo mogoče izdelati končen elaborat oziroma rezultate objaviti v strokovnih publikacijah.

MEDAKADEMIJSKI ODBOR ZA PRIPRAVO
MEDNARODNE ŠTUDIJE UNESCO O GLAVNIH TEŽN JAH
RAZISKOVANJA V HUMANISTIČNIH VEDAH

1.

Naloge odbora so bile od vsega začetka razdeljene na dva dela. V letih 1969 in 1970 je teklo delo na pripravi poročil za UNESCO, ki je dal pobudo za to študijo in ki namerava izdati tudi v posebnem delu poročilo skupaj za vse članice UNESCO.

Pripravljanje je bilo organizirano ločeno za področje filozofije, pravo, pravoznanstva, historiografije in arheologije na eni strani in ločeno za obravnavanje znanstvenih tendenc glede dveh zvrsti umetnosti.

Za področja filozofije, prava in umetnosti je odbor oskrbel sintetične referate za posamezna od navedenih področij. Ti so se opirali na sumarne referate, ki so obravnavali znanstvene tendence, ki se pojavljajo na navedenih področjih v posameznih republikah. Pri tem pa se niso sumarni referati za posamezna področja ločili v podskupine, ker bi sicer referati bili za potrebe UNESCO preobsežni.

Na nekoliko drugačen način je bilo organizirano obravnavanje problematike, ki se izraža pri znanstvenih tendencah glede obravnavanja posameznih zvrsti umetnostnega udejstvovanja. Tu so bili referati ločeni po zvrsteh umetnostnega udejstvovanja. Med posamezne zvrsti udejstvovanja se je štelo udejstvovanje na področju književnosti in lingvistike, glasbe (vključno folklore), likovnega in dramskega ustvarjanja, dalje na področju arhitekture, baleta (vključno folklornega), kakor tudi na področju filma in televizije.

Glede vseh navedenih zvrsti je odbor dobil sumarne referate iz vseh republik. Nato je bil za posamezno zvrst umetnostnega ustvarjanja napravljen sintetičen referat.

Kar zadeva obseg v prvi fazi opravljanja dela, je omeniti, da je bilo v tej fazi v celoti izdelanih 39 referatov, ki jih je napisalo 39 avtorjev, dalje je bilo napisanih 51 resuméjev ali kratkih poročil; sintez je bilo izdelanih šest. Napravljena je bila tudi anketa pri 14 profesorjih pravne fakultete v Ljubljani.

Obseg referatov je znašal 512 strani, resuméji in kratka poročila so obsegali 157 strani, sinteze pa 71 strani.

Vsebina sintetičnih referatov je bila obravnavana na posebnih sejah Medakademijskega odbora, dani pa so bili tudi v kritično presojo posameznim akademijam, deloma pa še posebej posameznim najuglednejšim znanstvenikom z ustreznega področja.

Medakademijski odbor je oskrbel tudi francoski prevod sintetičnih referatov in jih dostavil UNESCO v Pariz. Od tam je prejel zelo laskavo oceno in zahvalo za opravljeno delo. Vse navedeno ogromno delo je začelo v letu 1969 in je bilo opravljeno do konca prve polovice leta 1970.

Pri tem pa se ni moglo zadovoljivo rešiti vprašanje bibliografije in sicer iz več razlogov. Predvsem je bibliografija po obsegu in pomembnosti zelo raznovrstna na posameznem od obravnavanih področij. Na nekaterih področjih je tako obsežna, da je enostavno ni mogoče v razmeroma kratkem času in pri relativno skromnih močeh, ki jih je mogel Medakademijski odbor angažirati, obseči. Tudi ni na nekaterih področjih jasne razmejitve med čisto strokovno in znanstveno literaturo. Nadalje ni mogoče vedno aplicirati kriterija reprezentativnosti s posameznega področja. Končno pa je izdelava bibliografije posebno študijsko delo, ki zahteva posebne strokovnjake.

2.

Že ob začetku svojega dela je Medakademijski odbor uvidel, da bi bilo podobno, vendar bolj široko zastavljeno delo, ki bi se posebej ukvarjalo z najbolj aktualno znanstveno problematiko na posameznem področju, nujno potrebno za uporabo v sami Jugoslaviji.

Zato je Medakademijski odbor že od vsega začetka mislil tudi na to nalogo in je skušal doseči, da bi avtorji, ki so se ukvarjali z izdelavo sumarnih referatov, izdelali predvsem celovit referat s podrobno eksplikacijo problematike in s potrebno argumentacijo ter znanstveno kritično obravnavo danih pojavov. V prvem obdobju, ko smo opravljali našo nalogo za potrebe UNESCO, ni bilo mogoče v celoti uresničiti te zamisli. Vendar pa je vsaj za nekatere zvrsti znanstvenega udejstvovanja uspelo že tedaj dobiti dovolj primerne referate.

V letu 1970 so se pojavili pomisleki proti takšnemu delu, zlasti kolikor naj bi delo tudi kritično obravnavalo posamezne pojavljajoče se tendence. Pomisleki so bili izraženi zlasti za ob-

ravnavanje znanstvenih tendenc, do katerih prihaja na področju raznih vrst umetnostnega udejstvovanja, veljali pa so v veliki meri tudi za druga področja, ki so zanimiva za delo, ki ga organizira Medakademijski odbor. V drugi polovici leta 1970 so bila zavzeta pri Svetu akademij jasna gledišča glede tega vprašanja v tem smislu, da naj se delo v zamišljeni smeri nadaljuje, vendar naj izpade kritična obravnava pojavljajočih se tendenc.

Za nadaljnje delo v drugi fazi je moral Medakademijski odbor preskrbeti tudi potrebna sredstva. To vprašanje je bilo rešeno v decembru 1970, ko je bil sklenjen s Svetom za koordinacijo znanstvenih dejavnosti v Beogradu dogovor, po katerem je navedeni svet zagotovil za potrebe Medakademijskega odbora 180.000 din.

S tem so bili izpolnjeni pogoji za nadaljnje delo odbora.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA MOLEKULARNE VEDE

Odbor je bil ustanovljen z namenom, da pospešuje in koordinira raziskovalno delo na interdisciplinarnem področju molekularnih ved, kjer se križajo klasične vede fizika, kemija in biologija. 16. decembra 1970 se je konstituiral izvršni odbor in sprejel program dela. Odbor sicer še ni popoln, ker nekatere akademije niso imenovalе svojih delegatov. Delo naj bi se odvijalo v okviru delovnih skupin za kvantno kemijo, vibracijsko spektroskopijo, teorijo relaksacij, kvantne tekočine, feroelektrikov in molekularno biologijo.

S sredstvi, ki jih je odbor prejel od Zveznega fonda prek Sveta akademij, sta bila prirejena dva kolokvija, eden v Zagrebu na Inštitutu Rudjer Bošković, kolokvij o računskih metodah v kvantni kemiji, na katerega so bili povabljeni prof. Veillard (Strasbourg), dr. Diercksen (München) in dr. Pullay (Budapest). Udeležilo se ga je okrog 30 raziskovalcev iz Zagreba, Ljubljane, Beograda in Trsta. Drugi je bil v Ljubljani na Kemijskem inštitutu Borisa Kidriča kolokvij o analizi po normalnih koordinatah, na katerega so bili vabljeni prof. Török (Budapest) in dr. Zerbi (Milano). Udeležba je bila podobna kot v Zagrebu, le da je bilo več gostov iz Trsta. Oba kolokvija sta nudila dobro priložnost za spoznavanje dela raziskovalnih skupin iz sosednjih centrov in izmenjavo izkušenj pri računskih programih. Posebno koristno je bilo srečanje v Ljubljani, kjer so bili doseženi sporazumi o sodelovanju z italijanskimi kolegi v okviru državnega znanstvenotehničnega sodelovanja.

TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Pravna sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

Sekcija je delala tudi v poslovnem letu 1970 v sejah in izven sej. Izven sej je en honorarni ekscerptor izpisoval za slovensko pravno terminologijo pravne viře in pravno slovstvo iz zadnjega časa. Konec leta 1970 je obsegala sekcijška kartoteka 261.843 izpisanih listkov.

Sekcija je imela 28 sej, v katerih je pretresala gradivo za končno redakcijo slovenske pravne terminologije. Do konca leta 1970 je dokončno redigirala pretežni del črke L (od gesla »lastninski« do konca črke) ter črki M in N. Te črke (kakor tudi vse prejšnje črke) pa je treba še tehnično urediti.

Sekcija je sproti odgovarjala na dodatna vprašanja, ki jih je stavljalo uredništvo Slovarja slovenskega knjižnega jezika v zvezi z obdelanimi pravnimi in drugimi gesli.

Načrt dela za leto 1971

Sekcija bo nadaljevala izpisovanje najnovejših pravnih virov in pravnega slovstva. V sejah bo obravnavala končno redakcijo črke O ter prvi del črke P.

Tehniška sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

Po vsej pravici je kronist zapisal v zvezi z reševanjem terminoloških problemov v tehniškem »jeziku« misel, ki sodi v bistvu tudi za uvod v poročilo o delovanju naše sekcije v minulem letu: tehniška sekcija že dolga leta nemočna spremlja pravo poplavo tujega ali popačenega besedja v tehničnem strokovnem pisanju, ker so nasprotni ali mlačni tokovi v prid lepe in pravilne slovenske besede na tem področju zelo močni. Nekaj

boljše čase so si ob čedalje večjem vdiranju slabega, vzporedno s čedalje hitrejšim napredkom tehnike terminološki delavci obetali po izidu dveh nadvse potrebnih slovarskih izdaj — najprej Splošnega tehniškega slovarja (v dveh delih pred skoraj desetimi leti) in Slovenskega jezikovnega priročnika za tehnike (konec l. 1969) — žal pa so ta upanja ostala neizpolnjena. Kajti gora nerešenih terminoloških vprašanj narašča slej ko prej v kričočem nesorazmerju s poskusi, da bi zajezili naval nedognanega ali čisto novega izrazja v najnovejši tehniški govorici. Zdi se, kakor da smo s slovensko tehniško besedo zašli v pravo slepo ulico, saj se zanesljivo zavedamo samo enega — da je naša materinščina glede tehniškega besedišča dan za dnem (denimo samo v informatiki in elektroniki) bolj izpostavljena mrcvarjenju in posiljevanju, pojavom, proti katerim ni nobene pomoči. Jezikovni plevel se na tej njivi bohotno razrašča; priporočanja in prepričevanja tod ne morejo izboljšati nereda ali celo zmede. Naloge, ki so dandanašnji pred tehniško sekcijo so malodane večje in težavnejše, kakor so bile ob njeni ustanovitvi, torej pred skoraj 20 leti.

Po izidu omenjenega malega jezikovnega priročnika v začetku minulega poslovnega leta se je terminološko življenje v slovenskem jezikovnem prostoru očitno spet nekaj bolj razživelo. Na novo so se oglasili ali pa se pojavili že znani ali doslej neznani avtorji oziroma posredovalci terminoloških zbirk s pobudami, naj bi jim pomagali do dovršitve in izdaje ali pa vsaj do pravilne kodifikacije v naši materinščini. Naj omenimo konvolut metalurškega izrazja v hrambi pri metalurškem inštitutu v Ljubljani; dalje zbir livarskega izrazja, ki je že v rokopisu, strokovno izrazje iz biotehniških ved o prehrani in vzreji domačih živali in kmetijskih strojih, zajeten paket tekstilnega strokovnega besedja, ki je skoraj zrelo za zadnji pregled in sestavljanje rokopisov pri Bombažni predilnici v Trzinu, prevod srbohrvatskega slovarja iz gradbeništva (Leksikon gradjevinarstva), dopolnitev osemjezičnega terminološkega zbira s področja jeklenih konstrukcij (po francoskem izvirniku pod okriljem UNESCO), projekt štirijezičnega sovjetskega slovarja za področje informatike (zaradi redakcije slovenskega izrazja) itd. Vse te naloge same po sebi umljivo presegajo tehnične in materialne zmogljivosti sekcije in jih skuša zagradelj reševati po najboljši volji, toda brez obveznih rokov.

V okviru delovnega načrta sekcije se je bilo treba glede na trenutne okoliščine oprijeti del pri zbiranju novega karto-tečnega fonda za dopolnjeno II. izdajo Splošnega tehniškega slovarja (s čim večjo izbiro novega besedja in več mladih

tehniških vej) z mnogimi dopolnili in raznimi popravki iz I. izdaje tega dela. Tudi ta poglobljena obveznost, ki je spričo tega, da sta knjigi že popolnoma pošli, še zlasti pereča, bo potrebovala tudi kot repriza pionirskih prijemov pred skoraj 10 leti raznotere zahtevnejše posege. Treba je izpopolniti kartotečni fond z obiljem na novo prirejenega ali izločiti delno neustrezno izrazje, vrh tega pa vključiti znaten delež novega gradiva iz raznih doslej neupoštevanih ali šele na novo prejetih strokovnih virov. Na novo pregledati bo kazalo ves terminološki zbir iz kemije, hkrati pa se lotiti ekscerpiranja več drugih novejših virov iz gozdarstva, informatike, elektronike (računalništva) itd., med njimi tudi takih, ki si jih bo treba oskrbovati šele s posebnimi pozivi strokovnjakom po raznih fakultetah, inštitutih ipd., kjer se s svojimi termini zapirajo v ozek in ekskluziven krog brez stikov s širšo tehniško javnostjo.

Povrh teh venomer prisotnih sprotnih poslov sekcija ne bo puščala v nemar niti drugih obveznosti po načrtu, in sicer sodelovanja z Inštitutom za slovenski jezik pri razlaganju tehniških gesel za Slovar slovenskega knjižnega jezika, pomoči z jezikovnimi in terminološkimi pregledi v periodičnem tehniškem tisku (Strojniški vestnik itd.) in ev. natiskih železniških pravilnikov itd.

Mislimo, da je umestno na tem mestu opozoriti na načelno razpravo v zvezi z vprašanjem pristojnosti (predvsem pa kvalifikacije in možnosti) sekcije za izvrševanje takih nalog. Sekcijo nima svojega statuta in tudi organizacijsko ni sestavljena tako, da bi imela položaj kakšne terminološke instance. Zato pa je v skoraj 20-letnem obstoju dokazala svoj *raison d'être*, njeno že opravljeno delo na terminološkem področju pa ji daje praktično kvalifikacijo za verifikiranje pravzaprav vsega sodobnega tehniškega izrazja. Kolikor zadevajo njene odločitve (tj. strokovna mnenja) ob specifičnih jezikovnih vprašanjih, ali je treba razsojati dvomljive ali sporne jezikovne probleme, ima v pomoč od ustanove dodeljenega jezikovnega svetovalca iz Inštituta za slovenski jezik, ki je konec koncev soodgovoren za morebitne dokončne odločitve v teh izjemnih primerih. Sem sodi po načelni strani tudi vprašanje dupliranja tehničnega izrazja v Slovarju slovenskega knjižnega jezika in Splošnem tehniškem slovarju, glede česar zagovarja tehniška sekcija stališče, naj bi Slovar slovenskega knjižnega jezika zajemal ves tehniški besedni zaklad za poprečnega inteligenta s srednješolsko izobrazbo, ki naj bi bil zaznavno označen z ustreznimi kvalifikatorji, v Splošni tehniški slovar pa naj bi jemali vse strokovno izrazje na ravni diplomiranega inženirja — vsekakor

brez upoštevanja izrazite in posebne najožje strokovne terminologije (zlasti najnovejše!), ki naj bi bila pridržana za specialne slovarje teh strok. S tako razmejitvijo bi obe slovarski deli — kolikor ju je sploh mogoče meriti hkrati s skupnim merilom — samo pridobili — ne glede na to, da časovno glede uglasjanja ne bosta mogli hoditi vzporedno.

Sej je bilo v 1970 — 15. Z mednarodnimi terminološkimi organizacijami že nekaj let ne vzdržujemo nobenih stikov; vprašanje morebitnega včlanjenja v ustrezno mednarodno strokovno zvezo (ISO — TC/37 = International Organization for Standardization — Technical Committee 37 s sekretariatom na Dunaju) bo treba na novo proučiti v zvezi z novo pristojnostjo o vzdrževanju kulturnih stikov po republikah.

Načrt dela za leto 1971

a) pospešeno in sprotno zbiranje kartotečnega fonda za popravljeno in dopolnjeno II. izdajo Splošnega tehniškega slovarja z zajetjem čimveč še nevključenega strokovnega izrazja (zlasti najnovejšega);

b) sodelovanje z Inštitutom za slovenski jezik pri zbiranju in razlaganju tehniških gesel, namenjenih za II. knjigo Slovarja slovenskega knjižnega jezika;

c) sodelovati z jezikovnimi in zlasti terminološkimi pregledi v periodičnem tehniškem tisku in ev. natiskih oz. knjižnih izdajah (na željo interesentov);

č) iskati poti za čiščenje tehniškega izrazja in se samopobudno lotevati ev. splošnih terminoloških problemov;

d) po možnosti imeti v evidenci potrebo po novih neposrednih sodelavcih (mlajših), ki doslej pri slovarskem delu niso bili dovolj (ali sploh ne!) zastopani.

Medicinska sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

Sekcija se je sestajala enkrat tedensko po dve uri, razen v času poletnih počitnic.

V letu 1970 je sekcija delala največ za Slovar slovenskega knjižnega jezika. Na sestankih je pripravljala odgovore na pismena vprašanja Inštituta za slovenski jezik, ki je spraševal

za dopolnilna pojasnila k nekaterim razlagam medicinskih terminov.

V tem letu je sekcija začela s končno redakcijo gradiva za Medicinski terminološki slovar. Začela je s črko A, vendar je še ni dokončala.

V letu 1970 je sekcija začela sodelovati pri jezikovnem kotičku Zdravstvenega vestnika in sicer tako, da odgovarja na vprašanja, ki jih pošilja sekciji uredništvo časopisa.

V okviru medicinske sekcije terminološke komisije je delovala v letu 1970 tudi veterinarska podsekcija.

Podsekcija je delala na rednih delovnih sestankih (po 2 uri tedensko). Obravnavala je izpisane termine iz veterinarstva, razen tega pa obravnavala gradivo za jugoslovanski veterinarski strokovni slovar. To delo je v začetku finančno podprla Matica Srpska. Člani so doma izpisovali termine za veterinarski slovar.

V letu 1970 je podsekcija oddala akademiji tudi vse dodatne termine iz veterinarstva za slovar Slovenskega knjižnega jezika. Oddala je približno 6.000 listkov z obrazloženimi termini. Prevedla je tudi približno 5.000 srbohrvatskih veterinarskih terminov v slovenščino za Jugoslovanski veterinarski slovar.

Nekateri člani sekcije so se udeleževali na terminološkem področju tudi izven okvira delovanja sekcije. Posebno aktiven je bil dr. Franjo Smerdu, ki je prevedel Knaurov Zdravstveni leksikon z okrog 1.000 strani izvirnega besedila.

Delovni načrt za leto 1971

V letu 1971 ima medicinska sekcija v načrtu pripraviti gradivo za tiskanje poskusnega snopiča Medicinskega terminološkega slovarja. Snopič naj bi zajel le črko A, ki pa je dokaj obsežna.

Razen tega dela bo sekcija še naprej sodelovala z Inštitutom za slovenski jezik in dajala na pismena vprašanja dodatna pojasnila k razlagam nekaterih medicinskih terminov.

Sekcija bo nadaljevala s sodelovanjem pri jezikovnem kotičku Zdravstvenega vestnika.

Veterinarska podsekcija bo v letu 1971 prevedla vse srbohrvatske veterinarske termine v slovenščino za Jugoslovanski veterinarski slovar. Začela bo pripravljati do sedaj zbrano gradivo za slovenski veterinarski slovar. Nadaljevala bo z izpisovanjem veterinarskega slovstva.

Naravoslovna sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

Iz gradiva za Slovar slovenskega knjižnega jezika je bilo oddanih 783 listkov, in sicer iz geobotanike 130 (K—O), iz biologije pa 653 (R—S). Štirje univerzitetni profesorji so pregledali osnutek terminološkega slovarja iz matematike. Isti profesorji so tudi člani komisije za končno redakcijo tega slovarja. Za osnutek terminološkega slovarja iz opisne geometrije je bilo izgotovljenih še 10 avtorskih pol, tako da obsega celotno delo 14 avtorskih pol.

Delovni načrt za leto 1971

Komisija za končno redakcijo osnutka iz matematike bo nadaljevala z delom. V recenzijo bo izročen osnutek za opisno geometrijo ter bo po končni redakciji, pretipkan v 6. izvodih, pripravljen za razmnožitev skupaj z osnutkom iz matematike.

Nadaljevalo se bo z zbiranjem terminov iz gradiva za Slovar slovenskega knjižnega jezika in z izpisovanjem terminov iz biologije (Detela-Polenec, Obča biologija; Šoljan, Ribe Jadrana), fizike (Strnad, Kvantna fizika; Rosina, Jedrska fizika; Strnad, Uvod v fiziko I—II del) in astronomije (Dominko, Pogled v vesolje).

Umetnostna sekcija

Poročilo o delu v letu 1970

Delokrog te sekcije se je z dosedanjih področij (likovna umetnost, glasba, gledališče, balet) razširil še na filmsko umetnost. Razen tega se je pokazala potreba, da se ljudska glasba obravnava posebej, ravno tako ljudski plesi. Za ta področja so pritegnjeni ustrezni sodelavci (ljudska glasba, ljudski plesi: dr. Z. Kumrova; filmska umetnost: B. Grabnar). Ti so se pomnožili tudi za nekatera dosedanja področja, kolikor se to kaže za nujno. Po podatkih, ki so na razpolago, je bilo terminološko gradivo za likovno umetnost, glasbo, gledališče in balet deloma že izdelano za Slovar slovenskega knjižnega jezika in je s tem tudi na voljo umetnostni sekciji. Seveda pa to gradivo samo na sebi še ne zadošča za namene posebnih strokovnih terminoloških slovarjev, ki so zamišljeni v okviru dela umetnostne sekcije. Zato ga bo treba v vseh navedenih disciplinah še razširiti in prilagoditi kriterijem, ki metodološko veljajo

za te vrste slovarjev, potrebno pa bo posebej pripraviti še ustrezno gradivo za novo uvedena področja.

Na sejah te sekcije se je posebej razpravljalo o vprašanju zasnove slovarja oz. slovarjev, ki so aktualni v tej zvezi. Pojasnilo se je, da ne gre za enoten slovar, ampak za slovarje po strokah. Postavilo se je tudi vprašanje, ali naj bodo ti slovarji enciklopedične narave ali pojmovni. Prevladalo je mnenje, naj bi bili pojmovni, a hkrati vendar nekaj več kot zgolj jezikovni; podali naj bi namreč plastično podobo tega, za kar gre pri tem ali onem geslu. Poudarjena je bila široko zasnovana akcija ekscerpiranja v vseh navedenih disciplinah oz. nadaljevanje le-tega, kjer je to še treba. Kaže namreč, da je to delo bilo na nekaterih področjih (likovna umetnost, balet, glasba) vsaj v glavnem že opravljeno. Zato je bilo ugotovljeno, da se poleg nadaljevanja ekscerpiranja počasi preide tudi k seznamom in pregledu oz. koordiniranju že zbranega gradiva. To naj se opravlja v podsekcijah in zatem tudi v sekciji sami oz. v okviru začasnega uredniškega odbora.

Čeravno je šele v osnovi, pa vendar dobiva delo na slovarjih umetnostne sekcije že nekoliko konkretnjše oblike. Te bo mogoče realizirati le z izpolnitvijo tehničnih pogojev (večje število zunanjih sodelavcev, primerna finančna sredstva, prostori, honorarna moč, ki bi med drugim skrbela za koordinacijo dela), ki so bili doslej popolnoma nezadovoljivi in niso dovolili tistih rezultatov, kot so zaželeni in potrebni.

Načrt za delo za leto 1971

Sekcija bo skušala nadaljevati z ekscerpiranjem povsod, tudi tam, kjer se to začenja nanovo (filmska umetnost, ljudska glasba in ljudski plesi), seveda če bodo na voljo ustrezni tehnični faktorji. Kjer je že mogoče, bo prešla postopoma k pregledu doslej zbranega gradiva in ev. tudi k začetnim delom pri redigiranju posameznih črk oz. pojmov. Na razpolago je dobila tudi gradivo, ki ga je za glasbeni slovar zapustil pok. A. Groebming. V podsekciji za glasbo se bo izvršil pregled tega gradiva, da bo razvidno, koliko je ev. uporabno za namene ustreznega terminološkega slovarja.

BIBLIOTEKA

Poročilo o delu v letu 1970

V novembru 1970 je prišlo za našo biblioteko tako težko pričakovano in tako zaželeno sporočilo, da moremo pričeti s selitvijo v nove prostore na Novem trgu 5. Zaradi priprav na to selitev, ki smo jih vršili že skozi vse leto in seveda tudi zaradi tekočega dela in stalnega dotoka novih knjig, ki sta nas iz dneva v dan bolj dušila, so bili naši delovni pogoji vedno slabši in na koncu že prav obupni. Selitev smo skušali opraviti čim prej, čeprav zaenkrat v celoti še ni možna, ker naši novi prostori še niso do konca preurejeni. Vendar pa smo bili prisiljeni pričeti s prvim delom selitve zaradi adaptacijskih del, ki so se že pričela v naših dosedanjih prostorih za potrebe predsedstva SAZU. Razen vseh uslužbencev smo pri selitvi angažirali še dodatne delovne moči, zlasti za težka dela. Skupno je sodelovalo pri selitvi 26 oseb in jo v nekaj dneh izvedlo. Čeprav zaenkrat še čakamo na drugi del selitve in upamo, da ga bomo mogli kmalu realizirati in čeprav je to vmesno prehodno stanje neugodno, nepraktično in zamudno, ker teče naše delo skozi stare prostore in skozi nove prostore, se vendar že zdaj jasno čutijo prednosti našega novega doma in takó smo lahko prepričani, da bo po koncu selitve delo res steklo tako, kot je treba.

Novi prostori bodo v celoti smotrno urejeni in primerni za ekspeditivno biblioteksko delo. Vse kaže, da bomo pridobili tudi prostor za vskladiščenje knjižnega fonda. Opozoriti pa je treba, da to ugodno stanje ne more trajati daljšo dobo, kajti vsakodnevni dotok knjig in časopisov je tako velik, da se naša skladišča hitro polnijo. Upanje nam sicer vliva dejstvo, da je bila akademiji stavba na Novem trgu 5 dodeljena v celoti in da zato obstojajo možnosti naše razširitve. Seveda pa naša biblioteka ni edina enota akademije, ki bo potrebovala novih prostorov, del hiše je zaenkrat še stanovanjski, potrebna bodo sredstva za adaptacijo in kdo ve kakšen problem se lahko še pojavi, preden bo rešitev dokončna.

Kljub vsem težavam, v katerih je bila biblioteka v preteklem letu in katere je po prizadevnosti svojih uslužbencev tako srečno premagala, moremo kot poseben delovni uspeh navesti dokončno katalogizacijo in klasifikacijo knjižnega fonda bivšega italijanskega Speleološkega inštituta v Postojni. Prav tako pa smo opravili tudi vse tekoče delo v redu in brez večjih zastankov.

Oktobrskega posvetovanja slovenskih knjižničarjev v Mariboru so se udeležili 3 uslužbenci Centralne biblioteke.

Poročilo o tekočem delu smo razvrstili po posameznih sektorjih naše dejavnosti ter poleg statističnih podatkov navajamo tudi morebitne pripombe ali pojasnila:

Akcesija. Prirastek knjižnega fonda je razviden iz naslednje tabele:

	Zamena	Darilo	Nakup	Skupaj
knjige	6.135	1.597	1.816	9.548
mikrofilmi	—	—	3	3
rokopisi	—	1	2	3
geografske karte	37	1	10	48
fotografije in reprodukcije	1	219	1	221
Skupaj	6.173	1.818	1.832	9.823

Pri akcesiji daril se zdi potrebno omeniti obsežnejša darila: akademika prof. dr. Ivana Rakovca, dopisnega člana prof. dr. Mihe Tišlerja, prof. dr. Nika Kureta, dr. Rajka Pavlovca in Olge Maleš.

Razen teh daril smo v preteklem letu prejeli tudi drugi del zapuščine arh. Johna Jagra: 387 knjig, bogat narodopisni material balkanskih narodov, japonsko in indonezijsko etnografsko zbirko ter dragocene predmete iz kitajske keramike in slikarstva.

Dubletni fond: Sezname dvojnic, ki so se nam nabrale med letom, smo poslali v izbiro 103 ustanovam, od tega 50 v inozemstvu, in uspešno zamenjali 420 dvojnic.

Celotni knjižni fond: Ob koncu leta 1970 je imela biblioteka 162.840 inventarnih števil, in sicer:

knjig in letnikov revij	157.975
mikrofilmov	670
rokopisov	68
geografskih kart	1.362
gramofonskih plošč	58
reprodukcij in fotografij	2.707

Katalogi. Razen zapuščine arh. J. Jagra je ves knjižni fond kataloško obdelan v matičnem katalogu. Ta je hkrati tudi naš abecedni imenski katalog. V sistematičnem katalogu po mednarodni decimalni klasifikaciji je obdelan ves knjižni fond, ki je prispel po letu 1951.

Redno izdelujemo tudi kataloške listke za knjige in revije, ki so deponirane v posameznih inštitutskih bibliotekah akademije.

Za katalog inozemskih knjig pri Jugoslovanskem bibliografskem inštitutu, kakor tudi za centralni katalog SR Slovenije pri Narodni in univerzitetni knjižnici, redno izdelujemo in pošiljamo ustrezne kataloške listke.

Sproti izdelujemo tudi kataloške listke za abecedni imenski katalog, ki bo na razpolago v naši bodoči čitalnici.

Krediti. V začetku leta je biblioteka dobila za nabavo knjig in revij 80.000.— din. Seveda pa je ta vsota mnogo premajhna, da bi mogli z njo zadostiti tudi najnujnejšim potrebam naših inštitutov. Stalno zviševanje cen inozemskih knjig in revij to vsoto praktično še zmanjšuje.

Kljub temu, da smo se pri naročanju knjig do skrajnosti omejili le na tiste knjige, ki so neobhodno potrebne pri delu v naših inštitutih, je bila odobrena vsota ne samo izrabljena, temveč tudi prekoračena. Da bi si v teh razmerah mogli nabaviti knjige splošno kulturnega značaja, ki bi morale biti po navodilih predsedstva prav v naši biblioteki mnogoštevilno na razpolago, žal ni izvedljivo. Pripominjamo, da ne naročamo več nobenega tujega časopisa, ki ga prejema že katera druga knjižnica v Ljubljani — razen v primerih, kjer gre za stalno in pogosto uporabo. Vse to dokazuje, da tako majhni zneski ob vseh ukrepih varčevanja ne ustrezajo niti najnujnejšim potrebam. Če zdaj upoštevamo še prenos lanskoletnih knjižnih naročil na letošnje plačilo, lahko takoj ugotovimo, da bo s tem že izčrpana razpoložljiva kvota za leto 1971, v kolikor ta ne bo znatno višja od prejšnjih let in ne bodo upoštevani naši predlogi, ki so tehtno utemeljeni s stalnim porastom cen in razvojem dela akademjskih inštitutov.

Posebnih deviz za nakup inozemske literature nam niso nakazali, ker izvršujemo vsa zadevna naročila preko naših knjigarn.

Zamena. Knjižna zamenjava akademjskih publikacij z znanstvenimi ustanovami predstavlja naše najvažnejše, najpomembnejše in najaktivnejše delovno področje. Na ta način se steka v našo biblioteko najnovejša znanstvena literatura vseh strok z vsega sveta. To je pglavitni namen naše biblioteko in svojska značilnost našega knjižnega fonda. Po drugi strani pa s tem

seznanjamo svetovno znanstveno javnost z izsledki naših strokovnjakov.

Žal pa so se zaradi zmanjšane akademijske publikacijske dejavnosti, ki ima svoj vzrok v finančnih težavah akademije in pri tisku samem, ki je mnogokrat zelo kompliciran, že pričele pojavljati pripombe in odpovedi s strani nekaterih naših partnerjev. Zato bi želeli ponovno opozoriti na važnost rednega izhajanja akademijskih publikacij, ki je prvi pogoj za nemoteno zamenjavanje.

V preteklem letu smo navezali nove zamenjalne stike z 19 naslovi (od tega 15 v inozemstvu), redno poslovanje pa smo prekinili s 54 inozemskimi in 14 domačimi ustanovami. To visoko število odpovedanih zamenjalnih ustanov je povzročila tudi revizija naše zamenjalne mreže, ki smo jo izvedli v zadnjih dveh letih in izločili tiste ustanove, katere nam svojih publikacij niso redno dostavljale.

Ob koncu leta je bila naša redna zamenjalna mreža razširjena na 77 držav vsega sveta in je obsegala 1.275 naslovov (1.060 v inozemstvu in 215 v SFRJ). V tem številu je zajetih 1.038 inozemskih in 214 domačih ustanov ter 22 inozemskih in 1 domač znanstvenik. Niso pa vštete razne občasne knjižne zamenjave niti zamenjave našega dubletnega fonda.

Recenzija. Akademijske publikacije pošiljamo v oceno na 34 naslovov (od tega 27 inozemskih). Prejeli smo več ocen, ki so bile objavljene v raznih časopisih.

Ekspedit. Skupno smo razposlali 10.793 publikacij, od tega v zameno 6.823, v dar 1.709, v prodajo 2.261. Razen publikacij SAZU odpošiljamo tudi skupne publikacije naše akademije in Sveta znanstvenih akademij SFRJ (Catalogus florae Jugoslaviae, Catalogus faunae Jugoslaviae in Onomastica jugoslavica), ter izdaje bivšega Znanstvenega društva za humanistične vede.

Stanje zaloge publikacij 31. XII. 1970 je znašalo 86.205 v skupni vrednosti 1.075.001,55 din.

Mnogo akademijskih publikacij je danes že razprodanih; pošle so zlasti starejše akademijske izdaje, Letopisi in muzikalije. Vendar pa je tudi zaloga nekaterih publikacij iz zadnjih let prav minimalna.

Izposojevanje. Večinoma smo naš knjižni fond izposojali na dom, kajti v razpoložljivih sobah nikjer ni bilo prostora za ureditev še tako skromne čitalnice, kjer bi imel bralec potreben mir. Ob zasilni mizi v naši veliki delovni sobi je bil možen samo krajši vpogled v kak slovar, leksikon ali podobno.

Centralna biblioteka je izposodila v preteklem letu dela iz svojega knjižnega fonda 247 bralcem. Ti so našo biblioteko obiskali 1.992-krat (1.607-krat za izposojno na dom, 385-krat za izposojno v čitalnici).

Število izposojenih zvezkov v preteklem letu je bilo:

v čitalnici	871
na dom	6.379
inštitutskim bibliotekam	7.829
medbibliotečna izposoja 16 bibliotekam v državi	34
2 bibliotekama v inozemstvu	2
Skupaj	15.115

Inštitutske biblioteke so knjižni fond, deponiran pri njih, same izposojale. Ker je pristop h knjižnemu fondu prost in na voljo le inštitutskim uslužbencem, o izposoji v njihovih čitalnicah nimamo statističnih podatkov.

Publikacije. Vsak mesec izdajamo Seznam o akcesiji knjig.

Razen tega smo v preteklem letu objavili še Poročilo o delu biblioteke v letu 1969, 3 sezname dublet in Letni seznam periodik 1970.

Vse biblioteške publikacije tiskamo v ciklostilni tehniki ter jih broširamo. Naklada Mesečnih seznamov je 150 izvodov, Letnega seznama periodik 200, vseh ostalih publikacij pa 120 izvodov.

Publikacije biblioteke razpošiljamo članom akademije, akademiskim inštitutom in sekcijam ter raznim ustanovam, knjižnicam in knjigarnam, ki se zanje zanimajo.

Administracija. Delovodnik biblioteke je obsegal v preteklem letu 2.017 številčk.

Vsa prodaja publikacij se je vršila v lokalu ekspedita na Trgu revolucije 7, po 3 in pol ure dnevno. Izkupiček za prodane publikacije je v preteklem letu znašal 43.566,20 din.

Knjigoveznica. Akademjska knjigoveznica je v letu 1970 zvezala 537 knjig. Poleg tega je broširala biblioteške publikacije ter izvrševala druga dela knjigoveškega značaja.

Personalija. Ob začetku leta so bila zasedena naslednja sistemizirana mesta Centralne biblioteke: upravnik biblioteke, 1 bibliotekar-referent, 4 višji knjižničarji, 2 knjižničarja, 1 tajnica, 1 oskrbnik knjižnega fonda. Sredi januarja je zasedel sistemizirano mesto še knjižničarski manipulant. Med letom je bilo biblioteki dodeljeno po dolgoletnih prošnjah novo sistemizirano mesto bibliotekarja, s čimer sta bila pomanjkanje in preobre-

menjenost našega personala vsaj nekoliko omiljena. S 1. oktobrom je to mesto zasedel bibliotekar-pripravnik.

Avgusta je prekinil redno službeno razmerje 1 višji knjižničar, ki je bil že dotlej na brezplačnem dopustu; to mesto je bilo s 1. decembrom ponovno zasedeno. To odsotnost, kakor tudi odsotnost ene uslužbenke na porodniškem dopustu, smo izpolnili z nastavitvijo priložnostnega honorarnega uslužbenca.

Z novembrom je bil bibliotekarju-referentu priznan naziv višji bibliotekar.

Ekspedit vodi poseben uslužbenec z nepolnim delovnim časom. 27. maja je umrl dotedanji vodja ekspedita Franc Slana. Do ponovne zasedbe tega mesta v juliju se je prodaja publikacij začasno vršila v Centralni biblioteki.

Knjigoveške posle je vršil mojster knjigovez; tudi to delovno mesto ima nepolni delovni čas.

V akademijskih inštitutih in sekcijah so opravljali knjižničarske posle (razne pomožne kartoteke in izposojevanje) njihovi uslužbenci. Od tega jih je le 7 iz knjižničarske stroke, ostali pa so administrativni, strokovni ali priložnostni uslužbenci, ki opravljajo potrebne knjižničarske posle poleg drugega dela.

Načrt dela za leto 1971

Biblioteka bo skušala v letu 1971 vse tekoče delo redno in sproti v celoti opraviti.

Katalogizacija in klasifikacija Jagrove zapuščine nas še v celoti čaka in je delo zelo obsežnega značaja. Ker je zato nemogoče misliti, da bi ga mogli opraviti v rednem delovnem času, smo zaprosili za dodelitev sredstev, s katerimi bi mogli vse to delo opraviti s honorarnimi močmi. Tako s strani predsedstva SAZU, kakor tudi s Sklada Borisa Kidriča smo žal dobili negativna odgovora.

Kot posebna naloga pa nas čaka v letu 1971 ureditev naše čitalnice in njenega poslovanja in to brž ko bodo adaptacijska dela v naših prostorih na Novem trgu 5 končana. Za potrebe čitalnice nameravamo v tekočem letu tudi dokončno urediti čitalniški katalog.

PUBLIKACIJE
IN ZAMENJAVA PUBLIKACIJ

PUBLIKACIJE

Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1970

SPLOŠNE IZDAJE

Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Dvajseta knjiga 1969. (Uredil *Milko Kos.*) V Ljubljani 1970. 227 + (III) str. 8° 2000 izv. 16.—din.

IZDAJE RAZREDA ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

Dela 16. *Slavko Kremenšek*: Ljubljansko naselje Zelena jama kot etnološki problem. Ljubljana 1970. 145 + (IV) str. + 2 sl. 8°. 1000 izv. 26.—din.

IZDAJE RAZREDA ZA FILOLOŠKE IN LITERARNE VEDE

Razprave VII. Ljubljana 1970. 400 str. 8°. 800 izv. 85.— din.

Vsebina:

Anton Slodnjak: Pesniška usoda Janeza Nepomuka Primca in Urbana Jarnika. 6.— din.

Lado Kralj: Literatura Slavka Gruma. 17.— din.

Majda Stanovnik-Blinč: Oscar Wilde v slovenskem tisku do leta 1914. 8.— din.

France Bezljaj: Etyma slovenica. 6.— din.

Bojan Čop: Die indouralische Sprachverwandschaft und die indo-germanische Laryngaltheorie. 14.— din.

Janko Jurančič: O strukturi leksike v srbohrvatskem in slovenskem jeziku. 10.— din.

Vilko Novak: Zivljenje in delo Avgusta Pavla. 11.— din.

Mitja Skubic: Contributi alla storia del preterito nell'italiano. 15.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA PRIRODOSLOVNE IN MEDICINSKE VEDE

Razprave. Oddelek za prirodoslovne vede. XIII. Ljubljana 1970. 8°.

Danica Tovornik: Ekosistemi arbovirusnih infekcij v Sloveniji in v nekaterih drugih predelih Jugoslavije. 81 str. 1000 izv. 20.— din.

Jože Bole: Prispevek k poznavanju anatomije in taksonomije podzemeljskih hidrobiid (Gastropoda, Prosobranchia). Str. 85—112. 1000 izv. 8.— din.

Egon Pretner: *Hydraena* (subg. *Haenydra*) v Jugoslaviji (Coleoptera: Palpicornia, Hydraenidae). Str. 113 do 152. 1000 izv. 9.— din.

- Egon Pretner: Antrosedes longicollis* sp. n. iz Bosne, razprostranjenost vrste *Blattodromus herculeus* Reitter in rod *Pheggomisetes* v Srbiji (Coleoptera: Bathysciinae in Trechinae). Str. 155—164. 1000 izv. 4.— din.
- Dragica Turnšek: Devonska stromatoporoidna favna s Karavank.* Str. 165—192 + 14 tab. 1000 izv. 14.— din.
- Dragica Turnšek: Kredni hidrozoji z Zlatibora v zahodni Srbiji.* Str. 193—208 + 11 tab. 1000 izv. 10.— din.
- Alojz Sercelj: Würmska vegetacija in klima v Sloveniji.* Str. 209 do 251 + 2 pril. 1000 izv. 15.— din.
- Poročila. Acta carsologica. V.** Ljubljana 1970. 365 + (I) str. + 16 pril. 8°. 1200 izv. 75.— din.
- Vsebina:*
- France Habe: Predjamski podzemeljski svet.* 20.— din.
- Rado Gospodarič — France Habe — Peter Habič: Orehovški kras* in izvir Korentana. 2.— din.
- Rado Gospodarič: Speleološke raziskave Cerkniškega jamskega sistema.* 14.— din.
- Ivan Gams: Maksimiranost kraških podzemeljskih pretokov na primeru ozemlja med Cerkniškim in Planinskim poljem.* 5.— din.
- Peter Habič: Intermitentni kraški izvir Lintvern pri Vrhniki.* 5.— din.
- France Šušteršič, Matjaž Puc: Kraško podzemlje ob severovzhodnem kotu Planinskega polja.* 15.— din.
- Srečko Brodar: Paleolitske najdbe v jami Risovec pri Postojni.* 6.— din.
- Petr Arhipovič Us: Prispevek k poznavanju jamskih ortofterov Jugoslavije (Orthoptera — Tettigonioida).* 3.— din.
- Egon Pretner: Leptodirus hochenmarti velebiticus* ssp. n. in *Astagobius hadzii* sp. n. z Velebita, *Astagobius angustatus deelemani* ssp. n. in *Astagobius angustatus driolii* ssp. n. iz Like (Coleoptera). 3.— din.
- Egon Pretner: Pripombe h katalogu v Laneyriejevi novi klasifikaciji subfam. Bathysciinae (Coleoptera) in pojasnila h katalogu subfam. Bathysciinae — Catalogus faunae Jugoslaviae (Pretner, 1968).* 4.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA UMETNOSTI

Dela 30. Serija za glasbeno umetnost 30. *Marjan Kozina: Iz zapuščine.* Partiture. Ljubljana 1970. 184 str. 4°. 300 izv. 155.— din.

ZAMENJAVA PUBLIKACIJ

Biblioteka Slovenske akademije znanosti in umetnosti je v letu 1970 redno pošiljala v zameno akademijske publikacije spodaj navedenim ustanovam:

La Bibliothèque de l'Académie Slovène des sciences et des arts entretenait dans l'année 1970 un service régulier d'échange de publications avec les Institutions ci-dessous mentionnées:

Banja Luka:

Muzej Bosanske Krajine

Beograd:

Arheološki institut Srpske akademije nauka i umetnosti

Arhitektonski fakultet Univerziteta

Astronomska opservatorija

* Balkanološki institut Srpske akademije nauka i umetnosti

Botanički zavod i bašta Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta

Etnografski institut Srpske akademije nauka i umetnosti

Etnografski muzej

Etnološko društvo Jugoslavije

Geografski institut »Jovan Cvijić«

Geografski zavod Prirodno-matematičkog fakulteta

Gradevinski fakultet

Institut društvenih nauka

Institut za ispitivanje materijala

Institut za nuklearne nauke »Boris Kidrič«

Institut za zaštitu bilja

Istorijski muzej Srbije

Jugoslovenski institut za zaštitu spomenika kulture

Katedra za matematiku. Elektrotehnički fakultet

Komisija za medicinsko-naučna istraživanja

Mašinski fakultet Univerziteta

Mašinski institut »Vladimir Farmakovski« Srpske akademije nauka i umetnosti

Matematički institut

Muzej grada Beograda

Muzej primenjene umetnosti

Muzej šumarstva i lova

Narodni muzej

Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije

Prirodnjački muzej

Republički zavod za zaštitu prirode SR Srbije

Rudarsko-geološki fakultet

Savezni hidrometeorološki zavod

Seminar za istoriju jugoslovenske književnosti

Srpska akademija nauka i umetnosti

Srpsko biološko društvo

Srpsko geografsko društvo

Srpsko geološko društvo

Srpsko hemisko društvo

Srpsko lekarsko društvo

Šumarski fakultet

Univerzitetska biblioteka »Svetozar Marković«

Vojni muzej Jugoslovenske armije

Zavod za geološka, geofizička i rudarska istraživanja SR Srbije

* Ustanove, s katerimi smo vzpostavili zameno v letu 1970, so označene z zvezdico(*).

Les Institutions avec lesquelles nous sommes entrés en relations d'échanges en 1970 sont marquées par un astérisque (*).

Bitola:

Društvo za nauka i umetnost
Odbor za Herakleja

Brežice:

Posavski muzej

Cetinje:

Zavod za zaštitu spomenika kulture SR Crne Gore

Dubrovo:

Dubrovački muzej. Arheološki odjel
Historijski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Idrija:

Mestni muzej

Ilidža:

Geološki zavod u Sarajevu

Kamnik:

Muzej Kamnik

Kikinda:

Narodni muzej

Kotor:

Pomorski muzej

Kranj:

Gorenjski muzej

Kutina:

Muzej Moslavine

Ljubljana:

Arheološki seminar Univerze
Biotehniška fakulteta
Društvo meteorologov Slovenije
Elektrotehniški vestnik
Geološki zavod SR Slovenije
Gozdarski vestnik
Hidrometeorološki zavod SR Slovenije
Inštitut za biologijo Univerze
Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije
Inštitut za javno upravo in delovna razmerja pri Pravni fakulteti
Inštitut za sociologijo in filozofijo pri Univerzi
Kmetijski inštitut Slovenije
Mestni arhiv
Narodna galerija
Narodni muzej
Nuklearni inštitut »Jožef Stefan«
Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete
Planinska zveza Slovenije
Prirodoslovno društvo Slovenije
Slovenska Matica
Slovenski etnografski muzej
Slovenski gledališki muzej
Slovenski šolski muzej
Tehniški muzej Slovenije
Urbanistični inštitut SR Slovenije
Zavod SR Slovenije za statistiko

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij SR Slovenije
Zavod za spomeniško varstvo SR Slovenije
Zavod za zdravstveno in tehniško varnost SR Slovenije
Zdravstveni vestnik
Zgodovinsko društvo za Slovenijo
Zveza inženirjev in tehnikov SR Slovenije

Maribor:

Pokrajinski muzej

Mežica:

Geološka služba pri Rudniku svinca in cinka

Niš:

Katedra geografije. Viša pedagoška škola
Medicinski fakultet

Novi Sad:

Centralna biblioteka Filozofskog fakulteta
Matica Srpska
Vojvodanski muzej

Novo mesto:

Studijska knjižnica Mirana Jarca

Ohrid:

Hidrobiološki zavod
Naroden muzej

Osijek:

Historijski arhiv u Osijeku
Muzej Slavonije

Peć:

Viša ekonomsko-komercijalna škola
Zavod za šumarstvo

Piran:

Pomorski muzej »Sergej Mašera«

Portorož:

Zavod za raziskovanje morja SR Slovenije

Priština:

Katedra za šiptarski jezik i književnost
Muzej Kosova i Metohije
Pravno-ekonomski fakultet

Prizren:

Zavod za vinogradarstvo i vinarstvo

Pula:

Arheološki muzej Istre
Društvo za književnost i umjetnost

Rijeka:

Historijski arhiv
Medicinski fakultet
Pomorski i povijesni muzej

Rovinj:

Centar za istraživanje mora

Sarajevo:

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
Biološki institut Univerziteta
Društvo istoričara Bosne i Hercegovine

Ekonomski institut Univerziteta
Geografsko društvo Bosne i Hercegovine
Institut za higijenu i socijalnu medicinu. Medicinski fakultet
Institut za šumarstvo
Katedra jugoslovenske književnosti. Filozofski fakultet
Medicinski fakultet Univerziteta
Poljoprivredni fakultet Univerziteta
Pravni fakultet Univerziteta
Republički arhiv Bosne i Hercegovine
Šumarski fakultet Univerziteta
Zavod za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti SR
Bosne i Hercegovine
Zemaljski muzej

Skopje:

Ekonomski institut na Univerzitetot
Etnološki muzej
Geografski institut. Prirodno-matematički fakultet
* Geografsko društvo na SR Makedonija
Geološki zavod
Institut za folklor
Institut za makedonski jezik
Institut za matematika na Univerzitetot
Institut za nacionalna istorija
Katedra za jugoslovenska književnost. Filozofski fakultet
Makedonska akademija na naukite i umetnostite
Medicinski fakultet
Muzejsko-konzervatorsko društvo na SR Makedonija
Prirodonaučen muzej
Repub. zavod za zaštita na spomenicite na kulturata
Seminar za istorija na star vek i arheologija. Filozofski fakultet
Seminar za klasična filologija. Filozofski fakultet
Seminar za makedonski jezik. Filozofski fakultet
Šumarski institut na SR Makedonija
Zavod za ribarstvo na SR Makedonija
Zemjodelsko-šumarski fakultet na Univerzitetot
Zoološki zavod. Prirodno-matematički fakultet

Slavonski Brod:

Historijski institut Slavonije

Smederevo:

Narodni muzej

Split:

Arheološki muzej
Državna galerija umjetnina
Etnografski muzej
Hidrografski institut Jugoslovenske ratne mornarice
Historijski arhiv u Splitu
Institut za nacionalnu arheologiju
Institut za oceanografiju i ribarstvo
Muzej grada Splita
Naučna biblioteka
Pedagoška akademija
Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture
Vojnopomorski muzej Ratne mornarice

Sremski Karlovc:

Istorijski arhiv SAP Vojvodine

Škofja Loka:

Loški muzej

Štip:

Naroden muzej

Titograd:

Biološki zavod

Geološki zavod Crne Gore

Istorijski institut Crne Gore

* Republički zavod za zaštitu prirode

Tuzla:

Muzej istočne Bosne

Vranje:

Narodni muzej

Vršac:

Narodni muzej

Vukovar:

Gradski muzej

Zadar:

Arheološki muzej

Historijski arhiv

Institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Institut za historijske nauke Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Narodni muzej

Zagreb:

Arheološki muzej

Arhiv SR Hrvatske

Botanički zavod Prirodoslovnog fakulteta Sveučilišta

Društvo matematičara i fizičara

Društvo muzejsko-konzervatorskih radnika SR Hrvatske

Etnografski muzej

Geofizički institut Sveučilišta

Geografsko društvo Hrvatske

Geološko-paleontološka zbirka i laboratorij za krš Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Historijski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Hrvatsko prirodoslovno društvo

Imunološki zavod

Institut Français

Institut za historiju radničkog pokreta

Institut za narodnu umjetnost

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti

Muzej grada Zagreba

Muzej za umjetnost i obrt

* Muzikološki zavod Muzičke akademije u Zagrebu

»Naučna misao« — Društvo za unapređivanje i širenje nauke

Odjel za ornitologiju Instituta za biologiju Sveučilišta

Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta

Odsjek za povijest umjetnosti, Filozofski fakultet Sveučilišta

Poljoprivredna znanstvena smotra, Agronomski fakultet Sveučilišta

Povijesno društvo Hrvatske
 Speleološki odsjek Planinarskog društva »Željezničar«
 Staroslavenski institut
 Studijski kabinet za arheologiju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
 Zavod za geološka istraživanja
 Zavod za slavensku filologiju. Filozofski fakultet Sveučilišta
 Znanstveni bilten

EVROPA — EUROPE

- Aargau* (Suisse):
 Aargauische Naturforschende Gesellschaft
- Aarhus* (Danemark):
 Geologisk Institut
 Staatsbiblioteket
- Aberdeen* (Grande-Bretagne):
 University Library
- Aberystwyth* (Grande Bretagne):
 National Library of Wales
- Acacias-Genève* (Suisse):
 Institut d'Anthropologie de l'Université
- Acireale* (Italie):
 Biblioteca Zelantea
- Alba-Iulia* (République Socialiste de Roumanie):
 Muzeul Regional
- Amersfoort* (Pays-Bas):
 Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
- Amsterdam* (Pays-Bas):
 Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
 Koninklijk Instituut voor de Tropen
 Koninklijk Oudheidkundig Genootschap Rijksmuseum
 Nederlands Genootschap voor Anthropologie
 Nederlandsche Entomologische Vereeniging
 Zoölogisch Museum. Universiteit van Amsterdam
- Antwerpen* (Belgique):
 Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
- Aquileia* (Italie):
 Associazione Nazionale per Aquileia
- Arezzo* (Italie):
 Accademia »Petrarca« di Lettere, Arti e Scienze
- Athēnai* (Grèce):
 Akadēmia Athēnōn
 American School of Classical Studies
 British School of Archaeology at Athens
- * Comité National Hellénique de l'Association Internationale des
 Etudes du Sud-Est Européen
 Deutsches Archaeologisches Institut
 École Française d'Archéologie
 Laboratoire de Géologie et de Paléontologie de l'Université
 Rédaction de la revue Laografia
 Société Archéologique d'Athènes
 Société Spéléologique de Grèce

- Avenches* (Suisse):
Musée Romain
- Bacău* (République Socialiste de Roumanie):
Muzeul de Istorie
Muzeul de Științele Naturii
- Bad Godesberg* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Deutsche Forschungsgemeinschaft
Deutscher Forschungsdienst
Friedrich-Ebert-Stiftung. Bibliothek
Institut für Raumordnung
- Barcelona* (Espagne):
Instituto Químico de Sarriá
Museo Arqueológico
- Bari* (Italie):
Accademia Pugliese delle Scienze
Facoltà di Lettere e Filosofia e di Magistero
- Basel* (Suisse):
Geographisch-ethnologische Gesellschaft
* Helvetia Archaeologica
Historische und antiquarische Gesellschaft
Naturforschende Gesellschaft
Schweizerische Gesellschaft für Ur- und Frühgeschichte
Schweizerisches Institut für Volkskunde
- Bautzen* (République Démocratique Allemande):
Institut für sorbische Volksforschung der Deutschen Akademie
der Wissenschaften zu Berlin
Stadtmuseum. Naturwissenschaftliche Abteilung
- Belfort* (France):
Société Belfortaine d'Émulation
- Bergamo* (Italie):
Biblioteca Civica A. Mai
- Bergen* (Norvège):
Universitetsbiblioteket
- Berlin* (République Démocratique Allemande):
Deutsche Akademie der Wissenschaften
Institut für deutsche Volkskunde der Deutschen Akademie der
Wissenschaften
Institut für Ur- und Frühgeschichte der Humboldt-Universität
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Deutschen Akademie
der Wissenschaften
Universitäts-Bibliothek
Zentralstelle für die philosophische Information und Dokumenta-
tion
- Berlin-Charlottenburg* (République Fédérale de l'Allemagne Occi-
dentale):
Museum für Vor- und Frühgeschichte
- Bern* (Suisse):
Bernisches historisches Museum
Geographische Gesellschaft
Naturforschende Gesellschaft
Stadt- und Universitätsbibliothek

- Besançon* (France):
 Institut d'Archéologie de la Faculté des Lettres
 Institut de Géographie de la Faculté des Lettres
 Université de Besançon
- Białowieża* (République Populaire de Pologne):
 Zakład Badań Ssaków Polskiej Akademii Nauk
- Białystok* (République Populaire de Pologne):
 Muzeum w Białymstoku
- Birmingham* (Grande-Bretagne):
 Birmingham Natural History Society
- Blindern-Oslo* (Norvège):
 Det Norske Geografiske Selskab
 Det Norske Meteorologiske Institutt
- Bochum-Querenburg* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Geographisches Institut der Ruhr-Universität Bochum
- Bologna* (Italie):
 Accademia delle Scienze dell'Istituto di Bologna
 Gruppo Speleologico Bolognese
 Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università
 Museo Civico
 Unione Speleologica Bolognese
- Bolzaneto-Genova* (Italie):
 Club Alpino Italiano — Gruppo Speleologico
- Bondy* (France):
 Office de la Recherche Scientifique et Technique Outre-Mer
- Bonn* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Geographisches Institut der Universität
 Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität
 Naturhistorischer Verein der Rheinlande und Westfalens
 Universitäts-Bibliothek
 Verein von Altertumsfreunden im Rheinlande
- Bordighera* (Italie):
 Istituto Internazionale di Studi Liguri
- Borok* (URSS):
 Institut biologii vnutrennih vod Akademii nauk SSSR
- Brasov* (République Socialiste de Roumanie):
 * Muzeul Județean Brașov
- Bratislava* (République Socialiste Tchécoslovaque):
 Filozofická fakulta Univerzity Komenského — Ústredná knižnica
 Geografická knižnica Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského
 Geografický ústav Slovenskej akadémie vied
 Geologický ústav Dionýza Štúra
 Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského — Ústredná knižnica
 Redakcia »Ochrana fauny«
 Slovenská akadémia vied — Ústredná knižnica
 Slovenská technická knižnica
 Slovenské národné múzeum
 Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied

- Univerzitná knižnica
 Ústav svetovej literatury a jazykov Slovenskej akadémie vied
 Ústavý spoločenských vied Slovenskej akadémie vied
- Bremen** (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Übersee-Museum
- Brescia** (Italie):
 Ateneo di Brescia
- Brno** (République Socialiste Tchecoslovaque):
 Archeologický ústav Československé akademie věd
 Filosofická fakulta. Sborník prací
 Krasová sekce. Geografický ústav Československé akademie věd
 Matice Moravská
 Moravské museum. Etnografické oddělení
 Moravské museum. Prehistorické oddělení
 Moravské museum. Ústav Anthropolos
 Pedagogický institut
 Přírodovědecká fakulta University J. E. Purkyně
 Speleologický klub
 Universitní knihovna
 Ústav pro etnografii a folkloristiku Československé akademie věd
 Ústřední knihovna lékařské fakulty University J. E. Purkině
 Ústřední knihovna veterinární fakulty Vysoké školy zemědělské
- Brugg** (Suisse):
 Gesellschaft Pro Vindonissa
- Bruxelles** (Belgique):
 Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique
 Fédération Spéléologique de Belgique
 Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique
 Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België
 »Latomus«
 Les Musées Royaux d'Art et d'Histoire
 Revue Belge de Philologie et d'Histoire
 Service de Physique Nucléaire
 Service National des Fouilles
 Société Royale Belge d'Anthropologie et de Préhistoire
 Société Royale Zoologique de Belgique
 Spéléo-Club de Belgique
- București** (République Socialiste de Roumanie):
 Asociația Slaviștilor din Republica Socialistă România
 Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România
 Biblioteca Centrală de Stat al Republicii Socialiste România
 Biblioteca Centrală Universitară
 Centrul de Informare și Documentare în Științele Sociale și Politice
 Institutul de Arheologie al Academiei Republicii Socialiste România
 Institutul de Cercetări și Proiectări Piscicole
 Institutul de Geologie și Geografie al Academiei Republicii Socialiste România
 Institutul de Istoria Artei al Academiei Republicii Socialiste România

- Institutul de Matematică al Academiei Republicii Socialiste România
 Institutul de Speologie »Emil G. Racoviță« al Academiei Republicii Socialiste România
 Institutul Geologic
 Revue des Études Sud-Est Européennes
 Societatea de Științe Biologice din Republica Socialistă România
Budapest (République Populaire Hongroise):
 Budapesti Történeti Múzeum
 Földrajzi Tanszékek Könyvtára
 Iparművészeti Múzeum
 Magyar Állami Földtani Intézet
 Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára
 Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
 Magyar Nemzeti Galéria
 Magyar Nemzeti Múzeum, Központi Régészeti Könyvtár
 Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet
 Könyv- és Térképtára
 Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára
 Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének
 Magyar Tudományos Akadémia, Régészeti Intézet
 Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete
 Néprajzi Múzeum Könyvtára
 Országos Műemléki Felügyelőség
 Szépművészeti Múzeum
 Természettudományi Múzeum Könyvtára
Cambridge (Grande-Bretagne):
 Cambridge Philosophical Society
 University Library
Canterbury (Grande-Bretagne):
 The University — The Library
Capo di Ponte (Italie):
 * Centro Camuno di Studi Preistorici
Cardiff (Grande-Bretagne):
 National Museum of Wales, Department of Archaeology
Castellana-Grotte (Italie):
 Istituto Italiano di Speleologia
Catania (Italie):
 Accademia Gioenia di Scienze Naturali
 Facoltà di Lettere e Filosofia
 Istituto di Geologia dell'Università
Chur (Suisse):
 Kantonsbibliothek Graubünden
Clermont-Ferrand (France):
 Institut de Géographie, Faculté des Lettres
Cluj (République Socialiste de Roumanie):
 Academia Republicii Socialiste România — Filiala Cluj
 Muzeul de Istorie Cluj
 Muzeul Etnografic al Transilvaniei
Coimbra (Portugal):
 Instituto de Arqueologia, Faculdade de Letras

- Museu Zoológico da Universidade de Coimbra
Sociedade Broteriana
- Como* (Italie):
Rassegna Speleologica Italiana
Società Archeologica Comense
- Constanța* (République Socialiste de Roumanie):
Muzeul de Arheologie
- Cremona* (Italie):
Biblioteca Governativa di Cremona
- Debrecen* (République Populaire Hongroise):
Déri Múzeum
Egyetemi Könyvtár
Egyetemi Néprajzi Intézet
Klasszika Filológiai Intézete Kossuth Lajos Tudományegyetem
- Delft* (Pays-Bas):
Ethnografisch Museum
- Dijon* (France):
Bibliothèque de l'Académie de Dijon et de la Commission des Antiquités
Spéleo-Club de Dijon
- Dresden* (République Démocratique Allemande):
Bibliothek der Technischen Universität Dresden
Landesmuseum für Vorgeschichte
Sächsische Landesbibliothek
Staatliches Museum für Mineralogie und Geologie
Staatliches Museum für Tierkunde
- Dublin* (Irlande):
Royal Dublin Society
Royal Irish Academy
Royal Society of Antiquaries of Ireland
- Durham* (Grande-Bretagne):
University Library
- Eberswalde* (République Démocratique Allemande):
Deutsches Entomologisches Institut
- Edinburgh* (Grande-Bretagne):
Royal Society of Edinburgh
School of Scottish Studies, University of Edinburgh
- Eisenstadt* (Autriche):
Burgenländisches Landesmuseum
- Erlangen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Deutsches Institut für merowingsch-karolingische Kunstforschung
Seminar für slawische Philologie der Friedrich-Alexander-Universität
- Faenza* (Italie):
Società Torricelliana di Scienze e Lettere
- Ferrara* (Italie):
Accademia delle Scienze di Ferrara
Istituto Ferrarese di Paleontologia Umana
- Firenze* (Italie):
Accademia della Crusca
Accademia Toscana di Scienze e Lettere
Rivista di Scienze Preistoriche

- Flémalle-Haute* (Belgique):
Société Royale Belge d'Études Géologiques et Archéologiques »Les
Chercheurs de la Wallonie«
- Fossano* (Italie):
Biblioteca Civica
- Frankfurt a. M.* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Deutsches Archäologisches Institut. Römisch-Germanische Kom-
mission
Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft
- Freiburg i. Br.* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Deutsches Volksliedarchiv
Geographisches Institut I der Universität
Geologisches Landesamt
Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität
Universitäts-Bibliothek
- Gdańsk* (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Gdańska Polskiej Akademii Nauk
Gdańskie Towarzystwo Naukowe
Instytut Morski
- Genève* (Suisse):
Bibliothèque d'Art et d'Archéologie
Bibliothèque Publique et Universitaire
Institut de Géologie de l'Université
Muséum d'Histoire Naturelle
Société de Géographie de Genève
Société de Physique et d'Histoire Naturelle
Société d'Histoire et d'Archéologie de Genève
Société Entomologique de Genève
- Genova* (Italie):
Accademia Ligure di Scienze e Lettere
Istituto di Filologia Classica dell'Università
Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Museo Civico di Storia Naturale »Giacomo Doria«
- Gent* (Belgique):
Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde
Seminarie voor Archaeologie. Faculteit der Wijsbegeerte en Let-
teren
- Giessen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Geographisches Institut der Justus Liebig-Universität
Universitäts-Bibliothek
- Glasgow* (Grande-Bretagne):
The Geological Society of Glasgow
- Gorizia* (Italie):
Biblioteca Statale Isontina
Goriška Mohorjeva družba
- Göteborg* (Suède):
Göteborgs Universitetsbibliotek
- Göttingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Akademie der Wissenschaften
Geographisches Institut der Universität
Seminar für Ur- und Frühgeschichte der Universität

Slawisches Seminar der Universität
Systematisches-Geobotanisches Institut der Universität

Graz (Aulriche):

Institut für allgemeine und vergleichende Sprachwissenschaft
Institut für Mineralogie und technische Geologie. Technische Hochschule

Institut für Slavistik an der Universität

Landesmuseum »Joanneum«

Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark

Steiermärkische Landesbibliothek am Joanneum

Steiermärkisches Landesarchiv

Steirischer Burgenverein

Steirisches Volkskundemuseum

Universitätsbibliothek

Greifswald (République Démocratique Allemande):

Ernst-Moritz-Arndt-Universität

Grenoble (France):

Société Scientifique du Dauphiné

Groningen (Pays-Bas):

Biologisch-Archaeologisch Instituut der Rijksuniversiteit

Győr (République Populaire Hongroise):

Xántus János Múzeum

Haarlem (Pays-Bas):

Teyler's Stichting Bibliotheek

Halle a. d. Saale (République Démocratique Allemande):

Landesmuseum für Vorgeschichte

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

Hallstatt (Aulriche):

Museum in Hallstatt

Hamburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographische Gesellschaft in Hamburg

Geologisch-Paläontologisches Institut

Museum für Hamburgische Geschichte

Museum für Völkerkunde und Vorgeschichte

Naturwissenschaftlicher Verein in Hamburg

Staats- und Universitätsbibliothek

Hannover (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsche Quartärvereinigung

Naturhistorische Gesellschaft

Heidelberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Slawisches Institut der Universität

Universitätsbibliothek

Heilbron a. N. (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

* Historisches Museum

Helsinki (Finlande):

College of Veterinary Medicine

Helsingin Yliopiston kirjaston Slaavilainen osasto

Helsingin Yliopiston Maantieteen laitos

Societas biologica fennica »Vanamo«

Societas pro fauna et flora fennica

Suomalainen Tiedeakatemia

Suomen Hyönteistieteellinen Seura

- Suomen Maantieteellinen Seura
 Suomen Muinaismuistoyhdistys
 Suomen Tiedeseura
 Valtion Riistantutkimuslaitos
Hradec Králové (République Socialiste Tchecoslovaque):
 Státní vědecká knihovna
Iași (République Socialiste de Roumanie):
 Academia Republicii Socialiste România — Filiala Iași
 Institutul de Istorie și Arheologie »A. D. Xenopol«
 Institutul Politehnic
 Muzeul de Istorie Naturală
Innsbruck (Autriche):
 Forstliche Bundesversuchsanstalt
 Österreichische humanistische Gesellschaft
Istanbul (Turquie):
 Ayasofya Müzesi Müdürlüğüne
 İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü
Kaiserslautern (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Pfälzische Landesgewerbeanstalt
Karlsruhe (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Lehrstuhl für Geologie II. Technische Hochschule
 Naturwissenschaftlicher Verein
Katowice (République Populaire de Pologne):
 Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej
 Śląski Instytut Naukowy
Kiel (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Bibliothek des Instituts für Weltwirtschaft an der Universität
 Geographisches Institut der Universität
 Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität
 Universitäts-Bibliothek
Kiev (URSS):
 Central'naja naučnaja biblioteka Akademii nauk URSS
 Deržavna ord. TKZ respublikans'ka biblioteka URSS im. KPRS
 Institut zoologii Akademii nauk URSS
Klagenfurt (Autriche):
 Landesmuseum
København (Danemark):
 Botanisk Centralbibliotek
 Danmarks Geologiske Undersøgelse
 Danmarks Institut for International Udveksling af Videnskabelige
 Publikationer
 * Dansk Geologisk Forening
 Dansk Naturhistorisk Forening
 Det Kongelige Danske Geografiske Selskab
 Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
 Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab
 Entomologisk Forening
 Mineralogisk Museum
Köln (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Geographisches Institut der Universität
Kórnik (République Populaire de Pologne):
 Biblioteka Kórnicka

- Košice* (République Socialiste Tchecoslovaque):
 Státná vedecká knižnica
 Východoslovenské múzeum
- Kraków* (République Populaire de Pologne):
 Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk
 Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk.
 Redakcja Sprawozdań Archeologicznych
 Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk.
 Zakład Etnografii
 Katedra Etnografii Słowian. Uniwersytet Jagielloński
 Muzeum Archeologiczne
 * Muzeum Etnograficzne
 Polska Akademia Nauk
 Polskie Towarzystwo Geologiczne
 Słownik Łaciny Średniowiecznej w Polsce
 Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa
 Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego
 Zakład Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
 Zakład Zoologii Systematycznej Polskiej Akademii Nauk
- Krefeld* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Geologisches Landesamt Nordrhein-Westfalen
- Krosno n/ Wisłoku* (République Populaire de Pologne):
 Muzeum
- Laichingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Höhlenforschungsabteilung des HHV Laichigen e. V.
- Lausanne* (Suisse):
 Société Vaudoise d'Histoire et d'Archéologie
 Société Vaudoise des Sciences Naturelles
- Leeuwarden* (Pays-Bas):
 Fryske Akademy
- Leiden* (Pays-Bas):
 Bibliotheek van het Kamerlingh Onnes Laboratorium
 Instituut voor Prehistorie der Rijksuniversiteit
 Koninklijke Nederlandsche Botanische Vereeniging
 Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
 Rijksmuseum van Oudheden
- Leipzig* (République Démocratique Allemande):
 Deutsches Institut für Länderkunde
 Geographische Gesellschaft der Deutschen Demokratischen Republik
 Institut für Vor- und Frühgeschichte der Karl-Marx-Universität
 Sächsische Akademie der Wissenschaften
- Leningrad* (URSS):
 Biblioteka Akademii nauk SSSR
 Naučnaja biblioteka im. M. Gor'kogo pri Leningradskom Gosudarstvennom universitete
 Vsesojuznaja geologičeskaja biblioteka
- Liberec* (République Socialiste Tchecoslovaque):
 Severočeské museum
- Liège* (Belgique):
 Université de Liège

Linz (Autriche):

Christliche Kunstblätter
Institut für Landeskunde von Oberösterreich
Oberösterreichisches Landesmuseum
Stadtmuseum

Liptovský Mikuláš (République Socialiste Tchécoslovaque):

Múzeum Slovenského krasu

Lisboa (Portugal):

Acadêmia das Ciências de Lisboa
Centro de Estudos de Antropologia Cultural
Centro de Estudos Geográficos. Faculdade de Letras
Museu e Laboratório Mineralógico e Geológico. Faculdade de Ciências
Museu e Laboratório Zoológico e Antropológico. Faculdade de Ciências
Serviços Geológicos de Portugal
Sociedade de Geografia de Lisboa
Sociedade Portuguesa de Ciências Naturais

Łódź (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka
Instytut Geograficzny Uniwersytetu Łódzkiego
Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Zakład Archeologii Polski Instytutu Historii Kultury Materialnej
Polskiej Akademii Nauk

London (Grande-Bretagne):

British Museum. Department of Printed Books
British Museum. Natural History. General Library
Geologists' Association
Institute of Archaeology. University of London
Joint Library of the Hellenic and Roman Societies
Linnean Society of London
London and Middlesex Archaeological Society
Ministry of Technology
National Central Library
Royal Anthropological Institute
Royal Geographical Society
Royal Society
School of Slavonic and East European Studies
Victoria & Albert Museum

Louvain (Belgique):

Centre International de Dialectologie Générale
Institut de Géographie

Lublin (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka K. U. L.
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Lund (Suède):

Slaviska Institutionen vid Lunds Universitet
Universitetsbiblioteket

Luxembourg (Luxembourg):

Bibliothèque Nationale
Société des Naturalistes Luxembourgeois

L'ovov (URSS):

Biblioteka L'vivs'kogo geologičnogo tovarystva
Instytut suspil'nyh nauk LDU. Viddil arheologii
Naučnaja biblioteka L'vovskogo gosudarstvennogo universiteta im.
Iv. Franko

Lyon (France):

Institut de Géographie
Société Linnéenne de Lyon

Madrid (Espagne):

Centro de Estudios Hidrograficos
Consejo Superior de Investigaciones Científicas
Deutsches archäologisches Institut
Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales
Real Academia Española
Seminario de Historia Primitiva

Magdeburg (République Démocratique Allemande):

Kulturhistorisches Museum

Mainz (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Akademie der Wissenschaften und der Literatur
Römisch-germanisches Zentralmuseum
Staatliches Amt für Vor- und Frühgeschichte

Manchester (Grande-Bretagne):

Manchester Geographical Society

Marburg/Lahn (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Institut für mitteleuropäische Volksforschung
Staatsbibliothek der Stiftung Preussischer Kulturbesitz
Universitäts-Bibliothek
Vorgeschichtliches Seminar der Universität

Marseille (France):

Bibliothèque de l'Université d'Aix-Marseille
Muséum d'Histoire Naturelle

Martin (République Socialiste Tchécoslovaque):

Matica Slovenská
Slovenské národné múzeum
Slovenské národné múzeum — Národopisný odbor

Martonvásár (République Populaire Hongroise):

Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutató Intézete

Messina (Italie):

Università degli Studi

Metz (France):

Académie Nationale de Metz

Milano (Italie):

Centro Studio Terzo Mondo
Istituto di Scienza e Tecnica delle Costruzioni, Politecnico
Istituto Lombardo. Accademia di Scienze e Lettere
Museo Civico di Storia Naturale
Università Cattolica del Sacro Cuore
Università degli Studi

Minsk (URSS):

Fundamental'naja biblijateka imja Jakuba Kolasa Akademii navuk
BSSR
Istitut teplo- i massoobmena Akademii navuk BSSR

- Miskolc** (République Populaire Hongroise):
Herman Ottó Múzeum
- Modena** (Italie):
Museo Civico Archeologico
- Mons** (Belgique):
Cercle Archéologique de Mons
- Montpellier** (France):
Laboratoire de Paléontologie
- Moskva** (URSS):
Fundamental'naja biblioteka obščestvennyh nauk im. V. P. Volgina
Akademii nauk SSSR
Gosudarstvennaja biblioteka SSSR imeni V. I. Lenina
Gosudarstvennaja publičnaja istoričeskaja biblioteka RSFSR
Gosudarstvennaja publičnaja naučno-tehničeskaja biblioteka SSSR
Institut istorii estestvoznanija i tehniki Akademii nauk SSSR
Institut naučnoj informacii Akademii nauk SSSR
Mikrofaunističeskaja laboratorija. Geologičeskij institut Akademii nauk SSSR
Naučnaja biblioteka im. A. M. Gor'kogo Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta
Vsesojuznaja gosudarstvennaja biblioteka inostrannoj literatury
- München** (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Bayerische Akademie der Wissenschaften
Bayerische biologische Versuchsanstalt
Bayerische Staatssammlung für Paläontologie und historische Geologie
Bayerisches geologisches Landesamt
Institut für Volkskunde der Kommission für Bayerische Landesgeschichte bei der Bayerischen Akademie der Wissenschaften
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität
Institut zur Erforschung der UdSSR
Seminar für baltische und slavische Philologie der Universität
Südosteuropagesellschaft
Südost-Institut
Zentralinstitut für Kunstgeschichte
Zoologische Staatssammlung
- Münster i. Westfalen** (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Landesmuseum für Naturkunde
Seminar für Vor- und Frühgeschichte
- Nancy** (France):
Académie de Stanislas
- Nantes** (France):
Société des Sciences Naturelles de l'Ouest de la France
- Napoli** (Italie):
Istituto di Filologia Slava
Istituto di Paleontologia dell'Università
Società Nazionale di Scienze, Lettere ed Arti
- Neuchâtel** (Suisse):
Société Neuchâteloise des Sciences Naturelles
Société Suisse de Spéléologie
- Newcastle upon Tyne** (Grande-Bretagne):
The University Library

Nice (France):

Association des Naturalistes de Nice et des Alpes Maritimes

Nijmegen (Pays-Bas):

Universiteitsbibliotheek

Nitra-Hrad (République Socialiste Tchécoslovaque):

Archeologický ústav Slovenské akademie vied

Nottingham (Grande-Bretagne):

Department of Geology, The University

Nürnberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Germanisches National-Museum

Wirtschafts- und Sozialgeographisches Institut der Friedrich-Alexander-Universität

Nyíregyháza (République Populaire Hongroise):

Jósa András Múzeum

Oeiras (Portugal):

Centro de Estudos de Etnologia Peninsular

Estação Agronómica Nacional

Offenbach (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Bibliothek des Deutschen Wetterdienstes

Olomouc (République Socialiste Tchécoslovaque):

Knihovni středisko filosofické fakulty University Palackého

Státní vědecká knihovna

Ústřední knihovna přírodovědecké fakulty University Palackého

Vlastivědný ústav

Olsztyn (République Populaire de Pologne):

Muzeum Mazurskie w Olsztynie

Opava (République Socialiste Tchécoslovaque):

Slezské museum

Slezský ústav — Československá akademie věd

Oradea (République Socialiste de Roumanie):

Institutul Pedagogic

Oslo (Norvège):

Mineralogisk-geologisk Museum

Norsk Folkemuseum

Universitetets Oldsaksamling

Universitetsbiblioteket i Oslo

Oviedo (Espagne):

Instituto de Geologia Aplicada. Facultad de Ciencias

Oxford (Grande-Bretagne):

Ashmolean Museum

Bodleian Library

Taylor Institution

Padova (Italie):

Accademia Patavina di Scienze, Lettere ed Arti

Istituto di Antropologia

Istituto di Filologia Slava

Istituto di Geografia dell'Università

Istituto di Geologia dell'Università

Tradizioni

Palermo (Italie):

Accademia di Scienze, Lettere ed Arti
Fondazione »Ignazio Mormino« del Banco di Sicilia

Pamplona (Espagne):

Museo de Navarra

Pardubice (République Socialiste Tchecoslovaque):

Východočeské museum

Paris (France):

Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
Académie des Sciences
Annales de l'Université de Paris à la Sorbonne
Association de Géographes Français
Bibliothèque Nationale
Centre de Documentation sur l' U.R.S.S. et les Pays Slaves
Centre d'Études Archéologiques de la Méditerranée Occidentale.
Institut d'Art et d'Archéologie de l'Université de Paris
Centre d'Études Pré et Protohistoriques. École des Hautes Études
Centre National de la Recherche Scientifique. Centre de Documentation
Centre National de la Recherche Scientifique. Centre de Documentation — Sciences Humaines
Comité National Français de Géodésie et de Géophysique
Fédération Française de Spéléologie
Institut d'Études Slaves
Institut de Géographie
Laboratoire de Géologie de la Sorbonne
Musée Nationale des Arts et Traditions Populaires
Muséum National d'Histoire Naturelle
Société Géologique de France
Société Préhistorique Française
Union Géodésique et Géophysique Internationale

Parma (Italie):

Facoltà di Medicina e Chirurgia dell'Università

Pau (France):

Société Nationale des Pétroles d'Aquitaine

Pavia (Italie):

Athenaeum
Istituto di Geologia dell'Università
Società Pavese di Storia Patria

Pécs (République Populaire Hongroise):

Dunantúli Tudományos Intézet Könyvtára
Janus Pannonius Múzeum

Pisa (Italie):

Istituto di Antropologia e Paleontologia Umana dell'Università
Società Toscana di Scienze Naturali
Studi Classici e Orientali. Università di Pisa

Plodiv (République Populaire de Bulgarie):

Naroden arheologičeski muzej
Višš pedagogičeski institut po prirodomatematičeskite nauki

Pontevedra (Espagne):

Museo de Pontevedra

Pôrto (Portugal):

Faculdade de Ciências

Potsdam-Babelsberg (République Démocratique Allemande):
Museum für Ur- und Frühgeschichte

Poznań (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Główna Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
Instytut Zachodni
Katedra Archeologii Pradziejowej i Wczesnośredniowiecznej. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Katedra Etnografii Uniwersytetu Adama Mickiewicza
Muzeum Archeologiczne
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Przegląd Antropologiczny. Uniwersytet
»Przyroda Polski Zachodniej«
»Studia Logica«

Praha (République Socialiste Tchécoslovaque):
Archeologický ústav Československé akademie věd
Československá společnost entomologická Československé akademie věd
Československá společnost zeměpisná
Department of History. Pedagogical Faculty
Filosofická fakulta University Karlovy
Geofyzikální ústav Československé akademie věd
Historický ústav Československé akademie věd
Kabinet pro studia řecká, římská a latinská Československé akademie věd
Katedra chemie a zkoušení potravin vysoké školy chemisko-technologické
Katedra ekonomické a regionální geografie na přírodovědecké fakultě University Karlovy
Krasová sekce Přírodovědeckého sboru Společnosti Národního musea
Laboratory of Hydrobiology — Department of Water Technology
Matematický ústav Československé akademie věd
Národní museum
Národní museum — Entomologické oddělení
Památník národního písemnictví na Strahově
Publikační komise. Přírodovědecká fakulta University Karlovy — biologie
Slovanská knihovna
Spofa — spojené podniky pro zdravotnickou výrobu
Universitní knihovna
Ústav dějin socialistických zemí Československé akademie věd
Ústav jazyků a literatur Československé akademie věd
Ústav pro českou literaturu Československé akademie věd
Ústav pro jazyk český
Ústav pro teorii a dějiny umění Československé akademie věd
Ústav ruského jazyka a literatury. Universita Karlova
Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací
Ústřední archiv Československé akademie věd
Ústřední ústav geologický
Základní knihovna Československé akademie věd

Průhonice u Prahy (République Socialiste Tchécoslovaque):
Botanický ústav Československé akademie věd

Rennes (France):

OGAM — Tradition Celtique
Société Scientifique de Bretagne

Reykjavík (Islande):

Híðh íslenzka fornleifafjelag
Vísindafélag Íslendinga

Riga (URSS):

Latvijas PSR Zinātņu Akadēmija

Roma (Italie):

Accademia Nazionale dei Lincei
Belgisch Historisch Instituut te Rome
Biblioteca di Archeologia e Storia dell'Arte
British School at Rome
Circolo Speleologico Romano
Consiglio Nazionale delle Ricerche »La Ricerca Scientifica«
École Française de Rome
Institutum Romanum Finlandiae
Istituto di Archeologia dell'Università
Istituto di Filologia Slava dell'Università
Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università
Istituto di Studi Romani
Istituto Superiore di Sanità
Museo Nazionale Preistorico ed Etnografico »Luigi Pigorini«
Servizio Geologico d'Italia
Società Geografica Italiana
Società Geologica Italiana

Roma (Saint-Siège):

Pontificia Accademia Romana di Archeologia

Rostock (République Démocratique Allemande):

Universitätsbibliothek

Rovereto (Italie):

Accademia degli Agiati di Scienze, Lettere ed Arti

Saalburg-Kastell (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Saalburgmuseum

Saarbrücken (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Universität des Saarlandes
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität des Saarlandes
Universität des Saarlandes

Salamanca (Espagne):

Universidad de Salamanca

San Miniato (Italie):

Accademia degli Euteleti

Sarcelles (France):

Société Scientifique Ševčenko

Satu Mare (République Socialiste de Roumanie):

Muzeul de Istorie

Savignano sul Rubicone (Italie):

Rubiconia Accademia dei Filopatridi

Schaffhausen (Suisse):

Naturforschende Gesellschaft

- Schleswig* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum für Vor- und Frühgeschichte
- Schwäbisch Hall* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Historischer Verein für Württembergisch Franken
- Schmerin* (République Démocratique Allemande):
Museum für Ur- und Frühgeschichte
- Seckau bei Knittelfeld* (Autriche):
Abtei
- Settle* (Grande-Bretagne):
British Speleological Association
- Sevilla* (Espagne):
Museo Arqueológico Provincial
- Sibiu* (République Socialiste de Roumanie):
Muzeul Brukenthal
- Sieboldingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Vitis
- Siena* (Italie):
Accademia Musicale Chigiana
- Sint-Niklaas-Waas* (Belgique):
Oudheidkundige Kring van Waasland
- Siracusa* (Italie):
Società Siracusana di Storia Patria
- Sofija* (République Populaire de Bulgarie):
Akademija na sel'skostopanskite nauki
Bŭlgarska akademija na naukite
Bŭlgarsko istoričesko družestvo
Centralna biblioteka pri Visšite tehničeski instituti
Narodna biblioteka »Kiril i Metodij«
Sofijski universitet. Bibliotekata
Visš ikonomičeski institut »Karl Marks«
- Sopot* (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego
- Sopron* (République Populaire Hongroise):
Liszt Ferenc Múzeum
- Speyer a. Rh.* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Pfälzische Landesbibliothek
- Spišská nová ves* (République Socialiste Tchécoslovaque):
* Mineralia Slovaca
- Stavanger* (Norvège):
Stavanger Museum
- Stockholm* (Suède):
Department of Physical Geography, University of Stockholm
Kungl. Biblioteket
Kungl. Vetenskapsakademiens Bibliotek
Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademiens Bibliotek
Slaviska Institutionen
- Strasbourg* (France):
Laboratoire de l'Institut de Géographie de l'Université

- Stuttgart* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Institut für Auslandsbeziehungen
 Staatliches Museum für Naturkunde
 Verein für vaterländische Naturkunde in Württemberg
 Württembergisches Landesmuseum
- Stuttgart — Hohenheim* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Gesellschaft für Agrargeschichte
- Szczecin* (République Populaire de Pologne):
 Muzeum Pomorza Zachodniego
- Szeged* (République Populaire Hongroise):
 József Attila Tudományegyetem Földrajzi Intézet
 Móra Ferenc Múzeum
- Székesfehérvár* (République Populaire Hongroise):
 István Király Múzeum
- Szombathely* (République Populaire Hongroise):
 Vas Megyei Múzeumok
- Talence* (France):
 Institut de Géologie du Bassin d'Aquitaine. Faculté des Sciences de Bordeaux
- Tallinn* (URSS):
 Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keskraamatukogu
- Tarascon-sur-Ariège* (France):
 Société Préhistorique de l'Ariège
- Tarragona* (Espagne):
 Real Sociedad Arqueológica Tarraconense
- Tatranská Lomnica* (République Socialiste Tchécoslovaque):
 Správa Tatranského národného parku
- Texel* (Pays-Bas):
 Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee
- Thessalonikē* (Grèce):
 Aristoteleion Panepistēmion Thessalonikēs
- Tihany* (République Populaire Hongroise):
 Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Kutatóintézete
- Timișoara* (République Socialiste de Roumanie):
 Academia Republicii Socialiste România — Baza de cercetări Științifice
 Universitatea din Timișoara
- Tirana* (République Populaire d'Albanie):
 Biblioteka e Universitetit
- Tórshavn* (Danemark):
 Føroya Fróðskaparfelag
- Toruń* (République Populaire de Pologne):
 Biblioteka Główna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
 Muzeum Etnograficzne
 Muzeum Okręgowe w Toruniu
 Polskie Towarzystwo, Filozoficzne, Zakład Logiki. Uniwersytet
 Towarzystwo Naukowe
- Toulon* (France):
 Académie du Var

- Toulouse* (France):
Bibliothèque Universitaire
Revue Géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest
Société d'Histoire Naturelle de Toulouse
- Trento* (Italie):
Museo Tridentino di Scienze Naturali
- Trier* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Rheinisches Landesmuseum
- Trieste* (Italie):
Civici Musei di Storia ed Arte
Gruppo Grotte »Carlo Debeljak«
Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Istituto ed Orto Botanico dell'Università
Museo Civico di Storia Naturale
Società Adriatica di Scienze
Società Alpina delle Giulie
»Trieste«
Università degli Studi di Trieste
- Tromsø* (Norvège):
Tromsø Museum
- Trondheim* (Norvège):
Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Biblioteket
- Tübingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Internationale Zeitschriftenschau für Bibelwissenschaft und Grenzgebiete
- Turku* (Finlande):
Åbo Akademis Bibliotek
Turun Yliopiston Kansatieteen laitot
Turun Yliopiston kirjasto
- Turnov* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Výzkumný ústav monokrystalů
- Tutzing bei München* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Museum Georg Frey
- Udine* (Italie):
Accademia di Scienze, Lettere ed Arti
Circolo Speleologico ed Idrologico Friulano
Deputazione di Storia Patria per il Friuli
»Matajur«
Museo Friulano di Storia Naturale
Società Alpina Friulana
Società Filologica Friulana »G. I. Ascoli«
- Umeå* (Suède):
Vetenskapliga biblioteket
- Uppsala* (Suède):
Universitetsbiblioteket
- Vaduz* (Lichtenstein):
Historischer Verein für das Fürstentum Liechtenstein
- Valencia* (Espagne):
Servicio de Investigación Prehistórica

- Varese* (Italia):
Centro di Studi Preistorici e Archeologici
- Varna* (République Populaire de Bulgarie):
Naroden arheologičeski muzej
- Veliko Tŭrnovo* (République Populaire de Bulgarie):
Višš pedagogičeski institut »Bratja Kiril i Metodij«
- Venezia* (Italia):
Biblioteca Querini Stampalia
Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti
Museo Civico di Storia Naturale
- Verona* (Italia):
Accademia di Agricoltura, Scienze e Lettere
Museo Civico di Storia Naturale
- Veszprém* (République Populaire Hongroise):
Veszprém Megye Múzeumi Igazgatósága
- Vicenza* (Italia):
Centro Internazionale di Studi di Architettura »Andrea Palladio«
- Villach* (Autriche):
Museum der Stadt Villach
- Vilnius* (URSS):
Lietuvos TSR Mosklu Akademia
- Warszawa* (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Uniwersytecka
Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk
Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego Polskiej Akademii Nauk
Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk
Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk
Instytut Geografii Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego
Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk
Instytut Podstawowych Problemów Techniki. Politechnika
Instytut Zoologiczny Polskiej Akademii Nauk
Muzeum Narodowe w Warszawie
Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk
Ośrodek Badań Naukowych
Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk
Państwowe Muzeum Archeologiczne
Polska Akademia Nauk
Polskie Towarzystwo Archeologiczne
Polskie Towarzystwo Turistyczno-krajoznawcze
Seminarium Sławistyczne. Uniwersytet Warszawski
Zakład Historii Stosunków Polsko-Radzieckich Polskiej Akademii Nauk
Zakład Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk
Zakład Paleozoologii Polskiej Akademii Nauk
Zakład Parazytologii Polskiej Akademii Nauk
Zakład Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk
- Weimar* (République Démocratique Allemande):
Museum für Ur- und Frühgeschichte Thüringens

Wels (Autriche):

Musealverein Wels

Wien (Autriche):

Anthropologische Gesellschaft

Bundesdenkmalamt

Geographisches Institut der Hochschule für Welthandel

Geographisches Institut der Universität

Geologische Bundesanstalt, Geologisches Institut der Universität

Geologische Gesellschaft in Wien

Institut für osteuropäische Geschichte und Südostforschung der Universität

Institut für Slavische Philologie der Universität

Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität

Kunsthistorisches Institut der Universität

Museen der Stadt Wien

Naturhistorisches Museum

Niederösterreichische Landesbibliothek

Österreichische Akademie der Wissenschaften

Österreichische geographische Gesellschaft

Österreichische Nationalbibliothek

Österreichisches Archäologisches Institut der Universität

Österreichisches Museum für angewandte Kunst

Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut

Verband österreichischer Höhlenforscher

Zoologisch-botanische Gesellschaft

Wiesbaden (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Hessisches Landesamt für Bodenforschung

Wrocław (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka

Katedra Archeologii Polski Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta

Muzeum Archeologiczne — Redakcja »Silesia Antiqua«

Muzeum Etnograficzne

Polskie Towarzystwo Entomologiczne

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze

Polskie Towarzystwo Zoologiczne

Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii

Wrocławskie Towarzystwo Naukowe

Zakład Antropologii Polskiej Akademii Nauk

Zakład Archeologii śląska, Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk

Zakład Narodowy im. Ossolińskich Polskiej Akademii Nauk

Würzburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Universität Würzburg

Universitätsbibliothek

Zürich (Suisse):

Bibliothek der Eidgenössischen Technischen Hochschule

Geobotanisches Forschungsinstitut Rübel

Naturforschende Gesellschaft

Schweizerisches Landesmuseum

AMERIKA — AMÉRIQUE

- Albany* (États-Unis):
New York State Library
- Albuquerque* (États-Unis):
Zimmerman Library. University of New Mexico
- Amherst* (États-Unis):
University of Massachusetts Library
- Ann Arbor* (États-Unis):
University of Michigan Library
- Antofagasta* (Chili):
Departamento de Arqueología y Museos. Universidad de Chile
Universidad del Norte
- Asunción* (Paraguay):
Museo Etnográfico »Andrés Barbero«
- Baltimore* (États-Unis):
Johns Hopkins University Library
- Baton Rouge* (États-Unis):
Louisiana State University Library
- Belo Horizonte* (Brésil):
Boletim Mineiro de Geografia
- Berkeley* (États-Unis):
University of California General Library
- Bethesda* (États-Unis):
National Library of Medicine
- Bogotá* (Colombie):
Academia Colombiana
Academia Colombiana de Historia
Academia Colombiana de Investigación y Cultura
* »Centro de Historie de la Cultura« y Biblioteca de la Familia Salazar
Centro de Investigaciones Lingüísticas y Etnográficas de la Amazonía Colombiana
Instituto Colombiano de Antropología
Sociedad Geografica de Colombia
- Boulder* (États-Unis):
University of Colorado Libraries
- Brasília* (Brésil):
Universidade de Brasília. Biblioteca Central
- Bucaramanga* (Colombie):
Facultad de Ingenieria de petroleos
Universidad Industrial de Santander
- Buenos Aires* (Argentine):
Museo Etnográfico
Sociedad Científica Argentina
- Cali* (Colombie):
Universidad del Valle. Departamento de Bibliotecas
- Cambridge* (États-Unis):
Museum of Comparative Zoology at Harvard College
Peabody Museum of Archaeology and Ethnology at Harvard University
Slavic Division — Harvard College Library

Caracas (Venezuela):

Academia de Ciencias Matemáticas y Naturales
Academia Nacional de la Historia
Escuela de Biología
Instituto Venezolano de Investigaciones Científicas
Sociedad Venezolana de Ciencias Naturales
Sociedad Venezolana de Espeleología

Castro Valley (États-Unis):

Cave Research Associates

Chicago (États-Unis):

* Department of Geography, The University of Chicago
Field Museum of Natural History
John Crerar Library
University of Chicago Library

Cincinnati (États-Unis):

Association of American Geographers Depository, University of
Cincinnati
University of Cincinnati Library

Ciudad Universitaria (Costa Rica):

Biblioteca de la Universidad de Costa Rica

Closter (États-Unis):

National Speleological Society

Columbia (États-Unis):

University of Missouri Library

Columbus (États-Unis):

Ohio State University Libraries

Curitiba (Brésil):

Instituto de Geologia, Universidade do Paraná
Universidade do Paraná

Denver (États-Unis):

United States Geological Survey

Detroit (États-Unis):

Wayne State University General Library

East Lansing (États-Unis):

Michigan State University Library

Habana (Cuba):

Biblioteca Central »Ruben Martinez Villena«, Universidad de la
Habana

Biblioteca Nacional »José Martí«

Centro de Investigaciones Pesqueras

Dirección Nacional de Zoológicos y Acuarios de Cuba

Instituto de biología, Academia de Ciencias de Cuba

Ministerio de Minería, Combustibles y Metalurgia

Museo Antropológico Montané, Universidad de la Habana

Houston (États-Unis):

The Fondren Library

Indianapolis (États-Unis):

Indiana State Library

Ithaca (États-Unis):

Albert R. Mann Library
Cornell University Library

- Kansas City* (États-Unis):
Linda Hall Library — American Academy of Arts and Sciences
- Kingston* (Jamaïque):
Geological Survey Department
- La Jolla* (États-Unis):
University of California Library
- La Plata* (Argentine):
Facultad de Ingenieria
- Laramie* (États-Unis):
University of Wyoming Library
- La Serena* (Chili):
Museo Arqueológico
- Lawrence* (États-Unis):
University of Kansas Libraries
- Lexington* (États-Unis):
University of Kentucky Libraries
- Lima* (Pérou):
Biblioteca de la Facultad de Ciencias. Universidad Nacional Mayor de San Marcos
Biblioteca Nacional del Perú
Sociedad Geográfica de Lima
- Los Angeles* (États-Unis):
Hancock Library of Biology and Oceanography. University of Southern California
Linguistic Society of America. University of California
Southwest Museum
University Research Library
- Madison* (États-Unis):
The Slavic and East European Journal. University of Wisconsin
- Maracay* (Venezuela):
Instituto de Antropologia e Historia del Estado Aragua
- Mendoza* (Argentine):
Instituto de Arqueologia y Etnologia. Facultad de Filosofia y Letras
Instituto de Geografia. Facultad de Filosofia y Letras
- Menlo Park* (États-Unis):
United States Geological Survey
- México, D. F.* (Mexique):
Comisión de Historia del Instituto Panamericano de Geografia e Historia
Universidad de las Américas
- Montevideo* (Uruguay):
Museo Histórico Nacional
Museo Nacional de Historia Natural
- Montreal* (Canada):
Canadian Slavic Studies
- Morgantoron* (États-Unis):
Southern Appalachian Botanical Club. West Virginia University
- Natal* (Brésil):
Universidade Federal do Rio Grande do Norte

- New Haven* (États-Unis):
Yale University Library
- New York* (États-Unis):
American Geographical Society
American Museum of Natural History
Columbia University in the City of New York
Department of Slavic Languages, Columbia University
The New York Academy of Sciences
The New York Public Library
Rockefeller Foundation
Studia Slovenica
Ukrainian Museum U V A N
- Ottawa* (Canada):
Geographical Branch, Department of Mines and Technical Surveys
National Research Council
- Philadelphia* (États-Unis):
Academy of Natural Sciences of Philadelphia
The Franklin Institute Library
University Museum
Van Pelt Library, University of Pennsylvania
- Pittsburgh* (États-Unis):
Carnegie Museum Library
Hillman Library, University of Pittsburgh
- Port-au-Prince* (Haïti):
Institut Français d'Haïti
- Princeton* (États-Unis):
American Journal of Archaeology
- Quebec* (Canada):
Université Laval
- Quito* (Écuador):
Biblioteca General de la Universidad Central
Museo Etnografico de la Universidad Central
- Rapid City* (États-Unis):
* Museum of Geology
- Resistencia* (Argentine):
Universidad Nacional del Nordeste
- Rio de Janeiro* (Brésil):
Academia Brasileira de Ciências
Biblioteca Central da Universidade Federal
Biblioteca do Conselho Nacional de Geografia
Biblioteca do Serviço Florestal
- Rohnert Park* (États-Unis):
Sonoma State College
- Salt Lake City* (États-Unis):
* University of Utah Libraries
- San Francisco* (États-Unis):
California Academy of Sciences Library
- San Salvador* (Salvador):
Museo Nacional »David J. Guzmán«
- Santa Barbara* (États-Unis):
Historical Abstracts, American Bibliographical Center

Santiago (Chili):

Biblioteca Central de la Universidad de Chile
Instituto de Biología »Juan Noe«. Universidad de Chile
Instituto de Geografía. Facultad de Filosofía y Educación
Museo Nacional de Historia Natural

São Paulo (Brasil):

Associação dos Geógrafos Brasileiros. Seção Regional de São Paulo
Departamento de Zoologia da Secretaria da Agricultura
Departamento do Arquivo do Estado
Museu Paulista

Seattle (États-Unis):

University of Washington Library

St. Andrews (Canada):

Fisheries Research Board of Canada. Biological Station

Toronto (Canada):

Slovenian School
University of Toronto. Department of Information
University of Toronto Library. Serials Department

Tuxtla Gutiérrez (Mexique):

Instituto de Ciencias y Artes de Chiapas

University (États-Unis):

Geological Survey of Alabama

Urbana (États-Unis):

University of Illinois Library

Vancouver (Canada):

University of British Columbia Library

Vedado — Habana (Cuba):

Instituto Cubano de Recursos Minerales

Washington (États-Unis):

American Meteorological Society
Library of Congress
National Academy of Sciences. Library
National Bureau of Standards
Slovenian Studies Circle
Smithsonian Institution
United States Geological Survey

AZIJA — ASIE

Alma-Ata (URSS):

Institut energetiki. Kazak SSR Gylım Akademijasy
Kazak SSR Gylım Akademijasy

Ankara (Turquie):

İngiliz Arkeoloji Enstitüsü
Türk Dil Kurumu
Türk Tarih Kurumu

Aşgabat (URSS):

Türkmenistan SSR Ylymlar Akademijasy

Baghdad (Irak):

Faculty of Medicine
Iraq Academy
Iraq Museum Library

- Iraq Natural History Museum. University of Baghdad
University of Baghdad. Central Library
- Baku* (URSS):
Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası
- Bangalore* (Inde):
Indian Academy of Sciences
Indian Institute of Science
- Beirut* (Liban):
Palestine Liberation Organisation Research Center
- Calcutta* (Inde):
Asiatic Society
National Institute of Sciences of India
Zoological Survey of India
- Dušanbe* (URSS):
Akademijai Fanhoi RSS Toҷikiston
- Erevan* (URSS):
Gitouthjounneri Akademia
- Frunze* (URSS):
Kyrgyz SSR Ilmder Akademiyası
- Fujisawa* (Japon):
Tensor Society
- Fukuoka* (Japon):
Kyūshū Daigaku Ri-Gakubu
- Haifa* (Israël):
Israel Institute of Technology
- Hiroshima* (Japon):
Hiroshima Botanical Club. Hiroshima University
- Huê* (Viêt-nam):
Laboratoire de Géologie. Faculté des Sciences
- Irkutsk* (URSS):
Naučnaja biblioteka pri Irkutskom Gosudarstvennom universitete
- Jerusalem* (Israël):
Department of Antiquities
The Historical Society of Israel. University
The Jewish National and University Library
- Karachi* (Pakistan):
Iqbal Academy
Karachi University Library
- Kaslik* (Liban):
Université Saint-Esprit
- Kyoto* (Japon):
Geological & Mineralogical Institute. Faculty of Science
Phytogeographical Society. Faculty of Science
Research Institute for Humanistic Studies
- Lahore* (Pakistan):
Pakistan Association for the Advancement of Science
- Madras* (Inde):
Academy of Tamil Culture
Government Museum

- Mosul* (Irak):
College of Medicine
- Nagoya* (Japon):
Nanzan University Library
- Nara* (Japon):
Tezukayama University Library
- Nicosia* (Cyprus):
Department of Antiquities
Etaireia Kypriakōn Spudōn
Greek Philological Association of Cyprus »Stasinós«
- Oita* (Japon):
Faculté d'Éducation
Faculté des Sciences et des Arts
- Pilani* (Inde):
Rajasthan Academy of Sciences
- Taškent* (URSS):
Akademija nauk Uzbekskoj SSR
- Tbilisi* (URSS):
Central'naja naučnaja biblioteka Akademii nauk Gruzinskoj SSR
* Institut prikladnoj matematiki Tbilisskogo gosudarstvennogo universiteta
Tbilisskij matematičeskij institut im. A. M. Razmadze Akademii nauk Gruzinskoj SSR
Vyčislitel'nyj centr Akademii nauk Gruzinskoj SSR
- Tokyo* (Japon):
Anthropological Society of Nippon. Faculty of Science
Chemical Society of Japan
Faculty of Science. University of Tokyo
Geographical Survey Institute
Kobayasi Institute of Physical Research
National Science Museum
- Yokohama* (Japon):
Department of Mathematics. Yokohama City University
Kanagawa Prefectural Museum

AFRIKA — AFRIQUE

- Abidjan* (Côte d'Ivoire):
Bibliothèque Nationale
- Accra* (Ghana):
Ghana Academy of Sciences
- Alger* (Algérie):
Centre de Recherches Anthropologiques, Préhistoriques et Ethnographiques
Service des Antiquités de l'Algérie
Société d'Histoire Naturelle de l'Afrique du Nord. Université d'Alger
- Bloemfontein* (République Sud-Africaine):
Nasionale Museum
- Bukabu* (République Démocratique du Congo):
Institut pour la Recherche Scientifique en Afrique Centrale

- Cairo* (République Arabe Unie):
 Egyptian Academy of Sciences
 National Information and Documentation Centre
- Dakar* (Sénégal):
 Institut Fondamental d'Afrique Noire
 Université de Dakar, Faculté des Sciences
- Durban* (République Sud-Africaine):
 Durban Museum and Art Gallery
- Giza* (République Arabe Unie):
 Cairo University Library
- Ibadan* (Nigeria):
 Ibadan University Library
- Jinja* (Uganda):
 East African Freshwater Fisheries Research Organization
- Khartoum* (Soudan):
 Geological Survey Department
- Kitale* (Kenya):
 The Stoneham Museum and Research Centre
- Lagos* (Nigeria):
 »Nigeria« Magazine
- Livingstone* (Zambie):
 Livingstone Museum
- Lourenço Marques* (Mozambique):
 Instituto de Investigação Científica de Moçambique
 Laboratório de Botânica dos Estudos Gerais Universitários de Moçambique
 Sociedade de Estudos de Moçambique
- Nairobi* (Kenya):
 East Africa Natural History Society
- Ouagadougou* (Haute-Volta):
 Centre Voltaïque de Recherche Scientifique
- Porto Novo* (Dahomey):
 Institut de Recherches Appliquées du Dahomey
- Pretoria* (République Sud-Africaine):
 Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns
 Transvaal Museum
- Rabat* (Maroc):
 Bulletin d'Archéologie Marocaine
 Faculté des Lettres
 Société des Sciences Naturelles et Physiques du Maroc
- Saint Louis* (Sénégal):
 Centre de Recherches et de Documentation
- Tananarive* (Madagascar):
 Institut de Recherche Scientifique de Madagascar
- Tunis* (Tunisie):
 Société des Sciences Naturelles de Tunisie
 Université de Tunis

AVSTRALIJA, INDONEZIJA IN OCEANIJA —
AUSTRALIE, INDONÉSIE ET OCÉANIE

- Auckland* (Nouvelle-Zélande):
University of Auckland
- Baguio City* (Philippines):
Saint Louis University Library
- Brisbane* (Australie):
Royal Society of Queensland
University of Queensland
- Broadway* (Australie):
Australian Speleological Federation
Sydney Speleological Society
- Brunei* (Brunéi):
* Muzium Brunei
- Clayton* (Australie):
Monash University Library
- Djakarta* (Indonésie):
Dinas Purbakala Republik Indonesia
- Hobart* (Australie):
Royal Society of Tasmania
- Honolulu* (États-Unis):
University of Hawaii Library
- Kuching* (Sarawak):
Sarawak Museum
- Lake Tekapo* (Nouvelle-Zélande):
Mount John University Observatory
- Melbourne* (Australie):
Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization
Royal Society of Victoria
- Nedlands* (Australie):
University of Western Australia
- Perth* (Australie):
The Western Australian Speleological Group
- Sydney* (Australie):
Sydney University Speleological Society
- Wellington* (Nouvelle-Zélande):
Royal Society of New Zealand
Victoria University of Wellington

SVET DELOVNE SKUPNOSTI

Po daljši pripravljalni dobi in mnogih razgovorih o nujnosti in koristnosti samoupravljanja se je sestala delovna skupnost, ki jo sestavljajo redni uslužbenci SAZU. Ta je dne 24/2—1965 izvolila prvi svet delovne skupnosti. Svet sestavlja 9 članov s 3 namestniki. Mandatna doba članov traja 2 leti. Zaradi kontinuitete se zamenja vsako leto polovica članov sveta.

V začetku se je svet omejeval na administrativne zadeve, ki jih je po splošnih normah moral pretresati. Zaradi številnih problemov je bil razvoj samoupravljanja hiter. Treba je bilo upravljati s stanovanjskim skladom in s skladom skupne porabe. Kmalu je začel svet obravnavati še nekatera druga vprašanja: nagrajevanje, investicijsko dejavnost, delovne pogoje. Ko so bile leta 1967 postavljene teze novega zakona o raziskovalni dejavnosti, se je svet aktivno vključil v javno razpravo. Ob tem se je odprl tudi problem akademije in njenega položaja v družbi in še posebej v znanstveni dejavnosti. Tako je dozorela misel, da bi bila akademija center nacionalnih znanosti. Prvi osnutek takega programa je svet tudi izdelal. Vzporedno se je začela akcija za pridobitev sredstev, ki bi omogočila uresničitev takšnega programa. Ko se je v letu 1969 končno začel pripravljati nov zakon o akademiji, je svet vseskozi aktivno sodeloval.

Prvi predsednik sveta delovne skupnosti je bil dr. Alojz Šercelj. Sledili so mu dr. ing. Mitja Brodar in dr. Dragica Turnšek.

Poročilo o delu v letu 1970

Predsednik sveta je postal prof. Primož Kozak. Delo je vodil do jeseni, ko je odšel na študij v Ameriko. Na 53. redni seji sveta je bil za novega predsednika izvoljen dr. Peter Habič. Svet je imel v letu 1970 6 rednih in dve razširjeni seji. V skladu s pravilnikom o izvrševanju samoupravnih pravic delovne skupnosti SAZU je obravnaval vrsto vprašanj v zvezi z nagrajevanjem delavcev, z njihovimi stanovanjskimi pro-

blemi ter z nalogami, ki jih nalaga svetu ta pravilnik. Med pomembnimi nalogami moramo omeniti prizadevanja sveta za povečanje proračunskih sredstev v letu 1971 za nova delovna mesta in za raziskovalno delo. Posebej je bil izdelan program znanstvenih raziskav za delovne enote SAZU, katerega smo predložili Skladu Borisa Kidriča. V sodelovanju z upravnikom znanstvene pisarne je bil izdelan nov predlog osnutka zakona o SAZU, ker prejšnji osnutek republiškega sekretariata za prosveto in kulturo po mnenju predsedstva SAZU in sveta delovne skupnosti ni ustrezal težnjam akademije.

Posebno nalogo v okviru sveta je prevzel odbor za informacije, ki pripravlja publikacijo z biografskimi in bibliografskimi podatki o članih in delavcih SAZU ter s kratkim opisom delovnih enot, pregledom njihove dejavnosti, delovnih uspehov in načrtov.

Najpomembnejše bodoče naloge sveta so: sodelovanje pri oblikovanju statuta SAZU in njenih delovnih enot, prizadevanje za izpopolnitev znanstveno-raziskovalnih služb in zagotovitev večjih finančnih sredstev za stanovanjski fond. Še nadalje bo treba skrbeti za primerno nagrajevanje delavcev. Izboljšati in izpopolniti bo treba raziskovalno opremo in delovne prostore.

SUMMARY

The Members of the Slovene Academy of Sciences and Arts
(On 31st December, 1970)

Honorary Members:

Broz, Josip—Tito

Kardelj, Edvard.

Section One — Historical and Social Sciences

Regular Members:

Cvetko, Dragotin, Ph.D., born in 1911, Professor of History of Slavonic and Modern World Music, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Korošec, Viktor, LL.D., born in 1899, Professor of Roman Law and of General History of Ancient State and Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Kos, Milko, Ph. D., Dr. honoris causa, born in 1892, Professor of General Mediaeval History and of Auxiliary Historical Sciences, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kušej, Gorazd, LL.D., born in 1907, Professor of the Theory of State and Law, and of Comparative Constitutional Law, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Stelè, Francè, Ph. D., Dr. honoris causa, born in 1886, Professor of the History of Art, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Šnuderl, Makso, LL. D., born in 1895, Professor of Constitutional Law of the SFR of Yugoslavia, Faculty of Law, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Vavpetič, Lado, LL.D., born in 1902, Professor of Public Administration and Administrative Procedure, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Ziherl, Boris, born in 1910, Professor of General Sociology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Zwitter, Fran, Ph.D., born in 1905, Professor of General Modern History, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Corresponding Members:

Bartoš, Milan, LL.D., born in 1901, Professor of Public International Law, Faculty of Law, University of Belgrade, Belgrade.

Djordjević, Jovan, LL.D., born in 1908, Professor of Political Science and Constitutional Law, Faculty of Law, University of Belgrade, Belgrade.

Djurdjev, Branislav, Ph.D., born in 1908, Professor of History of the Turkish Era and of Historical Methodology, Faculty of Arts, University of Sarajevo, Sarajevo.

Geršković, Leon, Ph.D., born in 1910, Professor of Political Science, Belgrade.

Goričar, Jože, LL.D., born in 1907, Professor of Sociology, Faculty of Law, University of Ljubljana, Ljubljana.

Grafenauer, Bogo, Ph.D., born in 1916, Professor of History of the Slovenes, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Kostrenčić, Marko, LL.D., born in 1884, Professor of History of State and Law of the Peoples of the SFR of Yugoslavia up to the 19th century, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Mole, Vojeslav, Ph.D., born in 1886, Professor of Mediaeval Art, Jagiellon University, Krakow, retired, Oregon, U.S.A.

Nougayrol, Jean, assyriologist, born in 1900, Professor, Ecole pratique des Hautes Etudes, Paris, Paris.

Novak, Grga, Ph.D., born in 1888, Professor of Ancient History, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Section Two — Philological and Literary Sciences

Regular Members:

Bezljaj, France, Ph.D., born in 1910, Professor of Comparative Slavonic Philology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Koblar, France, Ph.D., born in 1889, Professor, Academy of Theatre, Radio, Film, and Television, Ljubljana, Ljubljana.

Ocvirk, Anton, Ph.D., born in 1907, Professor of History of World Literature and of Theory of Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Slodnjak, Anton, Ph. D., Dr. honoris causa, born in 1899, Professor of Slovene Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Škerlj, Stanko, Ph.D., born in 1893, Professor of Romance Philology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Vidmar, Josip, Dr. honoris causa, born in 1895, writer, Ljubljana.

Corresponding Members:

Gligorić, Velibor, born in 1899, Literary critic, Belgrade.

Grošelj, Milan, Ph.D., born in 1902, Professor of Classical Philology, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Koneski, Blaže, born in 1921, Professor of the Macedonian Language, Faculty of Arts, University of Skopje, Skopje.

Lavrin, Janko, born in 1887, Professor of Modern Russian Literature, University of Nottingham, retired, Nottingham.

Section Three — Mathematical, Physical and Technical Sciences

Regular Members:

Kuhelj, Anton, D.Eng., Dipl.Ing.Elec.Eng., born in 1902, Professor of Mechanics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Peterlin, Anton, D.Sc., born in 1908, Director, Camille Dreyfus Laboratory, Research Triangle Institute, Durham, North Carolina, U.S.A., Durham, N.C.

Vidav, Ivan, Ph.D., born in 1918, Professor of Mathematics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Corresponding Members:

Blinč, Robert, D.Phys.Sc., born in 1933, Professor of Electromagnetic Field and Optics, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Dolar, Davorin, D.Chem.Sc., Dipl.Ing.Chem., born in 1921, Professor of Physical Chemistry, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Gosar, Peter, D.Phys.Sc., born in 1923, Associate Professor of Physics of Solids, Faculty of Natural Sciences nad Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Hadži, Dušan, D.Chem.Sc., born in 1921, Professor of Chemistry of Structures, Faculty of Natural Sciences nad Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Peklenik, Janez, D.Eng., Dipl.Ing.Habil., born in 1926, Professor of Technical Cybernetics and Processing Systems, Faculty of Mechanical Engineering, University of Ljubljana, Ljubljana.

Suklje, Lujo, D.Eng., Dipl.Ing.Civ.Eng., born in 1910, Professor of Soil Mechanics and of Basic Technical Mechanics, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, Ljubljana.

Tišler, Miha, D.Eng., Dipl.Ing.Chem., Faculty of Natural Sciences nad Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Rant, Zoran, D.Eng., Dipl.Ing.Mech., born in 1904, Professor of Processing Technics, Technische Hochschule, Braunschweig, Braunschweig.

Section Four — Natural and Medical Sciences

Regular Members:

Brecelj, Bogdan, M.D., born in 1906, Professor of Orthopaedics, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Brodar, Srečko, Ph.D., Dr. honoris causa, born in 1893, Professor of Prehistory of Man, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Hadži, Jovan, Ph.D., Dr. honoris causa, born in 1884, Professor of Zoology, Faculty of Physical Sciences and Mathematics, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Ilešič, Svetozar, Ph.D., born in 1907, Professor of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Ljubljana.

Košir, Alija, M.D., Dr. honoris causa, born in 1891, Professor of Histology and Embryology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Milčinski, Janez, M.D., LL.D., born in 1913, Professor of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Novak, Franc, D.Sc., M.D., Professor of Obstetrics and Gynaecology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Rakovec, Ivan, Ph.D., born in 1899, Professor of Geology and Palaeontology, Faculty of Natural Sciences and Technology, University of Ljubljana, Ljubljana.

Župančič, Andrej, M.D., born in 1916, Professor of Pathological Physiology, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Corresponding Members:

Bedjanič, Milko, M.D., born in 1904, Professor of Infectious Diseases, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Butozan, Vaso, D.V.M., born in 1902, Professor, Faculty of Veterinary Surgery, University of Sarajevo, retired, Zagreb.

Celešnik, Franc, M.D., born in 1911, Professor of Dental Surgery, Faculty of Medicine, University of Ljubljana, Ljubljana.

Gušić, Branimir, Ph. D., M. D., born in 1901, Professor of Otorhinolaryngology, Faculty of Medicine, University of Zagreb, Zagreb.

Jovčić, Dimitrije, M.D., born in 1889, Professor of Orthopaedics, Faculty of Medicine, University of Belgrade, retired, Belgrade.

Kogoj, Franjo, M.D., born in 1894, Professor of Dermatovenereology, Faculty of Medicine, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Kratochvil, Josef, D.Nat.Sc., born in 1909, Professor of Entomology, High School of Agriculture, Brno, Brno.

Stanković, Siniša, Ph. D., born in 1892, Professor of Zoology, Faculty of Physical Sciences and Mathematics, University of Belgrade, retired, Belgrade.

Tavčar, Alojzij, D. Eng., Dr. Honoris causa, Dipl. Ing. Agr., born in 1895, Professor of Genetics and Plant Refinement, Faculty of Agriculture, University of Zagreb, retired, Zagreb.

Todorović, Kosta, M.D., born in 1887, Professor of Infectious Diseases, Head, Clinic of Infectious Diseases University of Belgrade, retired, Belgrade.

Volkov, Mstislav Vasiljevič, D. of Orthopaedics, born in 1925, Director, Central Institute of Traumatology and Orthopaedics, Moscow, Moscow.

Wraber, Maks, Ph.D., born in 1905, Scientific Adviser, Biological Institute — the Slovene Academy of Sciences and Arts, Ljubljana.

Section Five — Arts

Regular Members:

Jakac, Božidar, born in 1899, painter, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kalin, Boris, born in 1905, sculptor, Professor, Academy of Fine Arts, Ljubljana, retired, Ljubljana.

Kosmač, Ciril, born in 1910, writer, Portorož.

Kranjec, Miško, born in 1908, writer, Ljubljana.

Kreft, Bratko, Ph.D., born in 1905, Professor of Modern Russian Literature, Faculty of Arts, University of Ljubljana, retired, Ljubljana.

Mihelič, France, born in 1907, painter, Professor of Painting and Drawing, Academy of Fine Arts, Ljubljana, Ljubljana.

Pavšič, Vladimir — Matej Bor, born in 1913, writer, Radovljica.

Škerjanc, Lucijan Marija, born in 1900, composer, Professor of Composition, Academy of Music, Ljubljana, retired, Ljubljana.

Corresponding Members:

Andrić, Ivo, Ph.D., born in 1892, writer, Belgrade.

Cilenšek, Janez, born in 1913, composer, Professor, Franz Liszt Hochschule für Musik, Weimar, Weimar.

Krklec, Gustav, born in 1899, writer, Zagreb.

Krleža, Miroslav, born in 1893, writer, Zagreb.

Maksimović, Desanka, born in 1898, poetess, Belgrade.

Mušič, Marjan, Dipl. Ing. Arch., born in 1904, architect, Professor of the History of Architecture, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, Ljubljana.

Ravnikar, Edvard, Dipl. Ing. Arch., born in 1907, architect, Professor of Public Buildings, Projecting and Arranging Settlements, Faculty of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, University of Ljubljana, Ljubljana.

The Presidency

President: Josip Vidmar

Vice-President: Anton Kuhelj

Secretary-General: Milko Kos

The members of the Presidency are also the secretaries of the Sections and the Head of the Department of Medicine.

Section One — Historical and Social Sciences

Secretary: Francè Stelè

1. Historical Institute

Director: Milko Kos

- (a) Section for General and National History
Head: Milko Kos
 - (b) Section for History of Art
Head: Francè Stelè
 - (c) Section for Archaeology
Head: Srečko Brodar
2. Institute for Oriental Studies
Director: Viktor Korošec

Section Two — Philological and Literary Sciences

Secretary: France Koblar

- 1. Institute of the Slovene Language
Director: Bratko Kreft
 - (a) Dialectological Section
Head: Jakob Rigler
 - (b) Lexicological Section
Head: Janko Jurančič
 - (c) Etymological-Onomastical Section
Head: France Bezlaž
 - (d) Commission for the Slovene Grammar, Philology and Orthography
Chairman: Anton Bajec
- 2. Institute of Literatures
Director: Anton Ocvirk
- 3. Institute of the Slovene Ethnography
Director: France Bezlaž

Section Three — Mathematical, Physical and Technical Sciences

Secretary (Acting): Anton Kuhelj

Section Four — Natural and Medical Sciences

Secretary: Ivan Rakovec

Head, Medical Subsection: Janez Milčinski

- 1. Institute of Karst Research
Director: Srečko Brodar
- 2. Geographical Institute and Department for Cartography
Director: Svetozar Ilešič

3. Institute of Palaeontology
Director: Ivan Rakovec
4. Institute of Biology
Director: Jovan Hadži
5. Institute of Medical Sciences
Director: not appointed
6. Committee on Classifying Fauna and Flora of Slovenia
Chairman: Maks Wraber

Section Five — Arts

Secretary: Bratko Kreft

Other Units

1. Terminological Commission
Chairman: Alija Košir
2. Centre of Studies of History of the Slovene Emigration
Chairman of the Council: Fran Zwitter
3. Library
Director: Primož Ramovš
4. Scientific Office
Director: Avguštin Lah
5. Administration Office
Director: Lev Baebler

THE ACADEMY IN THE YEAR 1970

The Members and the Employees of the Academy

At the end of the year 1970 there were 2 honorary members, 55 regular members and 41 corresponding members — among them 15 from Slovenia — totally 78 members of the Academy.

Deceased during the year: Feliks Lobe, regular member, section three; Gojmir Anton Kos, Lojze Dolinar, and France Bevk, all regular members, section five.

At the General Meeting of 5th February, 1970, there were elected:

Dragotin Cvetko, corresponding member, section one — regular member; in section three: Davorin Dolar, Janez Peklenik, and Miha Tišler — corresponding members; in section four, corresponding members: Svetozar Ilešič, Janez Milčinski, Franc Novak, and Andrej Župančič — regular members, and Josef Kratochvíl — corresponding member; in section five, corresponding member Lojze Dolinar — regular member, and Marijan Mušič — corresponding member.

The AVNOJ Award for the year 1970 was given to Academician France Mihelič and to the collaborator of the Slovene Academy of Sciences and Arts Mile Klopčič.

The Kidrič Award for the year 1970 was given to the regular member Ivan Vidav, and the Kidrič Fund Award to the corresponding member Maks Wraber.

At the end of the year, there were 111 employees of the Academy, thereof 57 scientific and professional, 18 bibliothecary and librarian, 15 administrative and accountancy, 7 technical and 14 auxiliary ones. There were 4 part-time employed, and 11 permanent external collaborators.

Institutes

The number of the Institutes has not changed. There are 10 Institutes belonging to the Academy, some of them with the sections, there are also the Committee on Classifying Fauna and Flora in Slovenia; the Department for Cartography, within the Geographical Institute, the Centre of Studies of History of the Slovene Emigration, and the Terminological Commission, with 5 sections: legal, technical, natural sciences, medical, and arts. The work of the Institutes and of other units has been made possible through the means apportioned by the Republican budget and through the means granted at their disposal by the Boris Kidrič Fund, the Federal Fund for Scientific Work, other funds and bodies.

A provisional Commission for studying spatial problems of the SR of Slovenia was set up within the Geographical Institute.

The reports on the work of the Institutes are published further on.

Publications

In the year 1970 the Academy published 7 works, containing 1959 pages. In co-operation with the Državna založba Slovenije the Academy published the first volume of The Dictionary of the Slovene Literary Language, and the first volume of The Economic and Social History of the Slovenes, Agrarian Branches. Collected Works of F. Ramovš, The Etymological Dictionary, first volume, Levec's Correspondence, second part, and Kopitar's Collection of the Manuscripts Kept in the National and University Library, by Mošin, are being printed.

The Council of the Academies of Sciences and Arts of the SFR of Yugoslavia

The 15th plenary session of the Council of the Academies took place at Zadar, on 16th and 17th June, 1970.

The Slovene Academy was entrusted with the Inter-Academies Committees:

- (a) on archaeological map of Yugoslavia,
- (b) on the Tabula Imperii Romani,
- (c) on the flora and fauna of Yugoslavia,
- (d) on the preparation of an international UNESCO study about the main tendencies in the research work in Humanities.

A co-ordination committee on molecular sciences, having its seat at our Academy, was set up.

HISTORICAL INSTITUTE

Section for General and National History

The fundamental work is aimed at preparing the Economic and Social History of the Slovenes. The work should comprise at its final stage, according to the scheme, 15 encyclopaedically treated groups of keywords, dealing with the entire economic and social development of the Slovenes from the very beginning up to 1941. Some years ago the Institute started treating the group of the History of Agrarian Branches. The treatise is divided into two volumes: the first one deals with the economic side, and the second one should deal with the social relationships. The book contains 651 pages of the text, accompanied by rich illustrations (paintings, designs, drawings, diagrams, and maps). The work of the section is also directed towards preparing the Historical — Topographical Lexicon of Slovenia, towards collecting and treating colonization materials, etc. This and

other work is carried out within Inter-Academies committees on historical-topographical lexicon and historical maps of Yugoslavia in the Middle Ages, on the Dictionary of Mediaeval and Modern Latin in Yugoslavia, on the Repertory of Mediaeval Sources (in international co-operation) and on the colonization of the Yugoslav regions. The bibliographic department of the section, keeping a central catalogue of foreign historical works kept in the scientific libraries in Slovenia as well as the Retrospective Slovene Historical Bibliography, this one up to 1945, checked in the year 1970, for entering into two card catalogues, 5000 units of the National and University Library and the annual increase in the Study Libraries of Maribor and Ravne, and of the Museum Library of Ptuj.

Section for History of Art

The field work comprised the studies and the reviewing of the monuments of sculpture of the 16th and of the early 17th centuries, of some special problems of architecture of the first half of the 17th century and its connections with the architecture of Lombardy, and with the echoes of the Romanesque retrospective.

The latest results of the research into the mediaeval plastics were published in the book, written by Emilijan Cevc, "The Late Gothic Plastics in Slovenia", Ljubljana, edited by the Slovenska Matica, 1970.

Most of the cabinet work was dedicated to completing basical and special card catalogues of the Slovene art monuments, of the collections of photos and newspaper cuttings.

Section for Archaeology

The main task of the section: the Archaeological Map of Slovenia was finished and the editorial commission passed over to final editorial work and preparing for printing, and to preparing blueprints of the maps.

Demetrij Brodar, senior scientific collaborator, found out, by a trial excavating at Koprivniška luknja near Zgornji Dolič, a new palaeolithic station, he also guided the Archaeological Topography of Slovenia.

Jaroslav Šašel, a senior scientific collaborator, was as a visiting member at the Institute for Advanced Study of Princeton, USA, in 1969/1970, where he finished his contribution to the collective work *Claustra Alpium Iuliarum*, at the same time he conceived also studies about *Illyricum*.

Alojz Šercelj, a senior scientific collaborator, continued his pollen analyses of the quaternary sediment of Slovenia, Croatia and Bosnia. He analyzed plant remains found at archaeological find-spots in Slovenia and Croatia, treating 500 sorts for the pollen herbarium of Slovenia.

INSTITUTE FOR ORIENTAL STUDIES

The Institute for Oriental Studies limits, for the time being, its work to examining legal and cultural monuments of the Ancient East, preserved in the cuneiform script.

Director Viktor Korošec prepared a study of Hittite Law for the review *Archéologie Vivante*. He gave four public lectures in the field of assyriology: at the Institute for Roman Law in Paris, at the Slovene Academy of Sciences and Arts on the development of the Hittite vassalage according to the Ugarite texts, at the *Rencontre Assyriologique International* in Munich, on the Hittite social structure, and at the meeting of the *Société d'Histoire des Droits de l'Antiquité "Fernand de Visscher"* in Vienna, on foreign influences in Hittite Law.

Marko Urbanija, a graduate assyriologist, transcribed a number of Hittite texts. Through financial aid, granted by the Boris Kidrič Fund, he started compiling authors' and contents catalogue of the assyriological publications within the Socialist Republic of Slovenia. Until now he has treated 58 annual sets of magazines, writing down for each of the two catalogues 4913 cards. He also participated in both study meetings in this field in the year 1970.

The Institute made suggestion for the visit of Professor Jean Nougayrol (Paris), who is a corresponding member of the Slovene Academy of Sciences and Arts, and of Professor Aristide Théodoridès (Brussels), who both gave two lectures each at Ljubljana, one each of them at the Slovene Academy of Sciences and Arts.

Professor Korošec published two papers in the legal-assyriological field, one in the *Studi Volterra* VI, Milan, 1970, pages 413 — 418), and another in the *Zbornik znanstvenih razprav* XXXIV, pp. 155—175, Ljubljana, 1970, as well as a book review in the *Arheološki vestnik*. Marko Urbanija published two book reviews in the *Zgodovinski časopis* XXIV, Ljubljana, 1970, pp. 289—291.

INSTITUTE OF THE SLOVENE LANGUAGE

In the year 1970 the Institute fulfilled in its three sections (Lexicological, Dialectological, Etymological-Onomastical) and in one commission (for the Slovene Grammar, Philology and Ortho-

graphy) an important part of its scientific projects: it published the first volume of the Dictionary of the Slovene Literary Language (A—H), containing 900 pages and 22.000 keywords, it prepared and passed to printing three volumes of the Etymological Dictionary, as well as the first book of Ramovš's Collected Works.

The Dictionary of the Slovene Surnames and the Dictionary of the Slovene Plant Denominations have been almost finished. The editorial work for the second volume of the Dictionary of the Slovene Literary Language was continued and materials for the General Slavonic Linguistical Atlas were arranged. Materials for the Slovene Historical Dictionary were collected. Preparations were started for the publication of the edition of a new Slovene Orthography.

Scientific and professional collaborators of the Institute published 45 individual papers and articles, they gave 25 lectures and participated as linguistical advisers or lectors in a number of activities outside the Institute.

INSTITUTE OF LITERATURES

(a) *The Slovene Biographical Lexicon*

The editorial staff of the Slovene Biographical Lexicon, which is being published from the year 1925 on and which was included in the work and editorial programme of the Slovene Academy of Sciences and Arts in the year 1945, consists of three full-time employed highly skilled employees. There are about 100 outside collaborators, but their number is changing every year. Thanks to a regular subsidy the manuscript of the 11th volume was prepared for printing at the contractually stipulated time and will be printed, as foreseen, by the middle of 1971. It contains about 480 articles (letter S being ended and the whole of the letter Š). Approximately one-third of the material has been compiled for volume 12, which will contain articles including the letter T up to the middle of the letter V, and for volume 13, the final one. Tables of contents indexes are also being prepared (for persons-names, fields, places, authors and pseudonyms), which will be included in volume 14, i.e. in the final volume of book 4, ending the series. The editorial staff are continually completing the keyword subject-register for a regular continuation, preparing it also for the Addenda, compiling materials for their archives, checking biographical and bibliographical data in the articles presented, drawing them up if necessary.

(b) *The Section of Literary History*

The editors of the Literary Lexicon have made a scheme of the size and the form of its arrangement. The existing alphabetary was supplemented with 425 new keywords, so that the entire number of keywords was increased to 2278. The keywords from the letter N to Ž have been examined in a detailed way (without addenda). — The work for the card index of the Slovene literary-theoretical terms and for the card index of non-Slovene literary authors, dealt with in the Slovene periodicals from the year 1775 to 1945, is nearing the end. In 1970 another 19,607 new cards were recorded, so that the materials compiled in both card indexes amount to 161,674 cards now. The estate left by the Slovene politician Ivan Murnik (1839—1915) was discovered, provisionally filed and recorded, comprising also letters and documents of interest to the Slovene literary and cultural history. — The regular editorial programme of the Institute has included two new works. Another two books are being printed, Kopitar's Collection of Slavonic Manuscripts and Zois' Cyrillic Fragment of the National and University Library of Ljubljana, by V. Mošin, and Levec's Letters, 2nd part, edited by F. Bernik.

INSTITUTE OF THE SLOVENE ETHNOGRAPHY

The Institute works in two sections, in section for folk literature, and in section for folk customs and plays. The first one is headed by M. Matičetov, who continued collecting tales in Resia and started collecting work in the Slovene Raba River area last year. The second one, headed by N. Kuret, organized an informative network all over Slovenia (until now 254 collaborators). The contracts concluded with the Boris Kidrič Fund made it possible to make inquiry about wedding customs (Helena Ložar-Podlogar) and to supplement inquiries about masks in Slovenia (N. Kuret), which are being both continued. The Archives of the Slovene folk tales, the Archives of the Slovene folk customs, as well as the collections of photos and of film slides have been supplemented. The Library has grown to 2350 units, with 275 new ones. A film of the maskers of Dobropolje was made (scenario by H. Ložar-Podlogar, camera by Uroš Krek), and a consultation was organized on the themes to be recorded for film documentary library. All the three collaborators of the Institute participated with their lectures in the 6th meeting of the community "Alpes Orientales" (Thuisis, Switzerland), and in the 17th Congress of the Union of Yugoslav Folklorists at Poreč. H. Ložar-Podlogar took part in the conference of the Slav ethnologists at Orava (Slovakia), giving a lecture there.

INSTITUTE OF KARST RESEARCH

In connection with the trial damming of the main hollows of the Lake of Cerknica speleological nad hydro-geological characteristics in the surroundings of this Karstic field were examined. The results of the new research in the Cerknica cave system, where altogether about 10 kilometres of underground water shafts are known, were published in the *Acta Carsologica*, SAZU, V, published in the year 1970. In this edition also other papers, written by the collaborators of the Institute, were published. Valuable is new knowledge about the chronology and genesis of the Karstic underground in the river basin of the Ljubljana, and in particular in the area between Postojna, Planina and Cerknica. From the hydrological aspect underground connections have been clarified, as well as the way of pouring off and the water system in this Karst area. By adding paint to the connections of smaller sink-holes in the western part of the Ljubljana river basin with Karstic sources near Vrhnika have been proved. Further, microclimatic conditions in some ice cave were observed. A lot of new biological materials have been collected from the Slovene and other Yugoslav caves. Some new species of cave beetles were found and described, and research work of ecological conditions in the Karst underground area around Postojna was started. The excavation of the palaeolithic station Risovec was finished and some archaeological data from the Slovene caves were arranged. The catalogue of caves increased by 100 caves and includes 3466 items.

GEOGRAPHICAL INSTITUTE

In the year 1970 the examinations, taking place from the year 1959 onward, under the title "The Quaternary Sediments and Their Use in Slovenia" were mainly brought to an end. These examinations have offered a final picture of the quaternary morphogenesis of the Slovene relief and valuable particulars about the expansion, structure and genesis of various quaternary sediments. A lot of materials on the use of these sediments, from the standpoint of individual enterprises (brickworks, gravel pits and others) and exports, were also compiled and analyzed. The collaborators examined also the production process of these enterprises nad their manpower problems. The results of these examinations are gradually published in the *Geografski zbornik*, the bulletin of the Geographical Institute of the Slovene Academy of Sciences and Arts. Here are included the papers treating the quaternary development of the Dravinja

hills nad of the Kokra river basin, which were mainly prepared for printing in the year 1970.

The many years' examination of the viniculture in the Lower Savinja valley was concluded.

The group for preparing the publication of a toponomastical map of the part of Slovenia in Italy started working. The work for the card catalogue of place denominations in the Socialist Republic of Slovenia was continued, to prepare a map (1:50.000). The regular yearly observations of the Triglav and Skuta glaciers, both are receding all the time, were also carried out.

The editing of the Geografski zbornik, that had to be published in the year 1970, was put off, for technical reasons, to the beginning of the year 1971.

INSTITUTE OF PALAEONTOLOGY

On addition to hydrozoans, which have already been examined, there are lots of coral fauna in the Jura layers of Slovenia. The Institute has started examining this fossil group. The work will take several years.

Corals and hydrozoans from various finding places in Serbia have been examined. It has been found that this fauna can be compared with the equally aged fossil group of Slovenia.

The species of *Keramosphaerina tergestina* from Senonian layers was examined. It was found that it belongs to this species nad not to that of *Keramosphaera*, as claimed by some palaeontologists.

Chalkstone, palaeogenic and neogenic macroforaminifera and tertiary molluscs from Eastern Algeria, where the Institute cooperated in field researchwork last year, were examined.

The examination of the nummulites from Istria was continued. The fauna of complete profiles on the south-west side of Pazin trough is being examined.

INSTITUTE OF BIOLOGY

The researchwork of the Institute comprises the following fields of biology:

(1) General biology, philogeny of fauna, taxonomy and systematics of fauna (J. Hadži, J. Bole), (2) biospeleology (J. Bole, B. Sket, E. Pretner), (3) malacology (J. Bole), (4) lepidopterology (J.

Carnelutti), (5) marine algology (I. Munda), (6) geobotanics and syntaxonomy (M. Wraber, M. Zupančič, I. Puncer, M. Prešeren, V. Žagar, T. Wraber, Lj. Ilijanić, B. Vovk, F. Lobnik, V. Gregorič), (7) bryology. The work in the directions mentioned is connected with field research, the materials being dealt with in the cabinet, where also papers, elaborations, reports, etc. are being made.

The Institute is a republican centre for examining and mapping vegetation and has to carry out two projects: "The Vegetation Map of Yugoslavia" and "The Flora and Fauna of Slovenia". It also engages in contractual work for forestry organizations, preparing for them complex elaborations serving as a scientific basis for forest management. Vegetation mapping, in the scale 1:50,000, has been done for more than one — quarter of Slovenia, the documentary materials (vegetation maps with a legend, table references, elaborations, etc.) are kept in the archives of the Institute, as well as various collections of research materials. The collaborators of the Institute published in printing in the year 1970: 2 books (J. Hadži), 11 papers, 5 popular scientific and technical works, reports, reviews, and the like, 4 elaborations, and there are about 15 scientific works ready for printing. They widely collaborated with similar scientific institutions and professional organizations in the country and abroad, maintaining manifold contacts. They also participated in professional, scientific meetings, both national and international.

COMMITTEE ON CLASSIFYING FAUNA AND FLORA OF SLOVENIA

The theme "The Classification of the flora and fauna of Slovenia" has been dealt with, up to the present, only in the fauna direction. The Committee guiding this work has decided to limit the work only to plants (flora and vegetation) and to animals (fauna). For this purpose it made a scientific research project "The Flora and Fauna of Slovenia", preparing a long-term programme and a financial scheme for it, proposing its financing out of the Boris Kidrič Fund. The project contains three main tasks: flora, vegetation and fauna, and in a perspective way also biosociology, with a biogeographical map of Slovenia. All active Slovene botanists and zoologists are invited to co-operate (about 30). The project is a component part of the Slovene national scientific research programme of the Slovene Academy of Sciences and Arts.

INTER-ACADEMIES COMMITTEE ON THE FLORA AND FAUNA OF YUGOSLAVIA

Up to now the Committee has published 8 volumes, 3 of them in the series "Catalogus florae Jugoslaviae" and 5 in the series "Catalogus faunae Jugoslaviae" (containing together 352 pages), 3 catalogues are being printed and 2 have been prepared for printing

TERMINOLOGICAL COMMISSION

Legal Section

In the year 1970 the section extracted legal sources and legal literature of recent time and did the final editorial work for the prevailing part of the letter L and for the letters M and N. These and the preceding letters, however, have to be technically arranged.

Technical Section

The Technical Section has been solving the problem of the Slovene technical terminology for many years. In spite of some undisputable success in this field — in particular through publishing the one-lingual General Technical Dictionary, containing almost 15.000 keywords and about 140.000 derivatives, which is out of print after less than ten years from the publication — the need of such a vocabulary aid for the writing technicians is more than urgent in view of quickly progressing technical sciences and in view of a real flood of new terms. A part of a systematic review of creating modern technical terminology (original and taken from world languages) has been given by the recently published Slovene linguistic manual for technicians.

The first task of the Section at present is to compile and arrange a completely new, improved and enlarged card index stock for the second edition of the afore-mentioned General Technical Dictionary.

Medical Section

The Medical Section of the Terminological Commission has compiled from its setting up till now ample materials for the Dictionary of Medical Terminology and has prepared, at its meetings, the materials for editing, with explanations.

In the year 1970 the Section started the final editorial work for the letter A, aiming at publishing, as foreseen in the year 1972, the first trial volume of the dictionary.

The Section collaborated also with the Institute of the Slovene Language, giving to the questions put by the Institute additional explanations to the interpretations of medical terms which have not yet been comprised in the first volume of the Dictionary of the Slovene Literary Language.

The Section collaborated also in the linguistical column of the *Zdravstveni vestnik*.

Natural Sciences Section

From the materials for the Dictionary of the Slovene Language 785 cards were presented, and of those 130 from geobotany (K—O), and 653 from biology (R—Š). Four professors have revised the draft of the Mathematical Terms Dictionary. They are also members of the commission for a final arrangement of the Mathematical Terms Dictionary. 160 standard pages have been prepared for the draft of the Terminological Dictionary of Descriptive Geometry, so that the entire work, thus finished, comprises some 270 pages, it has to be evaluated and suitably copied.

Section for Arts

In the year 1970 the field of work of this section was extended, from the until now fields (plastic art, music, theatre, ballet) also to those of film and folk music. The question of the aim was clarified and it was pointed out that there is not a question of a common terminological dictionary, but dictionaries for the individual, above-mentioned disciplines are in question. They should be arranged according to notions, yet at the same time, something more than just linguistical ones, they should namely offer a plastic picture of the essential thing for this or that keyword. Extracting has been already done to a considerable extent for some disciplines (plastic art, music, ballet). It was continued, however, and will be so, in these and other disciplines, also by joining of new collaborators, and it was started also in the newly introduced fields.

LIBRARY

The Library tries to compile in its stock of books as complete a collection as possible of modern scientific literature, books and periodicals, in all disciplines and from all over the world. In addition it is designed to gather also publications of general culture

and to supply the Institutes of the Academy with special editions for that discipline of learning. The Library carries out this task through exchanging books, sending the publications of the Academy to similar institutions all over the world (1275 at the end of the year 1970). The Library offers its stock of books (163.000 units) to any visitor, and publishes suitable informative bulletins on the books received.

VSEBINA

I. Organizacija

Predsedstvo	7
Vodilni uslužbenci uprave akademije	8
Uprava inštitutov in komisij	8

II. Člani

Častna člana	17
Redni in dopisni člani	17
Novi člani	33
Razred za zgodovinske in družbene vede	
Dragotin Cvetko	35
Razred za matematične, fizikalne in tehnične vede	
Davorin Dolar	39
Janez Peklenik	44
Miha Tišler	50
Razred za prirodoslovne in medicinske vede	
Svetozar Plešič	59
Janez Milčinski	63
Franc Novak	69
Andrej O. Župančič	74
Josef Kratochvíl	76
Razred za umetnosti	
Lojze Dolinar	78
Marjan Mušič	82
Umrli člani	87
Feliks Lobe	97
Gojmir Anton Kos	105
Lojze Dolinar	109
France Bevk	115

III. Poročila o delu akademije

Akademija v letu 1970	125
Inštitut za zgodovino	132
Medakademijski odbor za Arheološko karto Jugoslavije	139
Medakademijski odbor za Tabula Imperii Romani	140
Orientalistični inštitut	141
Inštitut za slovenski jezik	144
Inštitut za literature	153
Inštitut za slovensko narodopisje	159

Inštitut za raziskovanje krasa	166
Inštitut za paleontologijo	173
Inštitut za geografijo	177
Kartografski zavod	182
Inštitut za biologijo	184
Odbor za floro, favno in gejo Slovenije	198
Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije	203
Odbor za naravoslovne raziskave Cerkniskega jezera z okolico	207
Medakademijski odbor za pripravo mednarodne študije UNESCO o glavnih težnjah raziskovanja v humanistič- nih vedah	208
Koordinacijski odbor za molekularne vede	211
Terminološka komisija	212
Biblioteka	219
 <i>IV. Publikacije in zamenjava publikacij</i>	
Publikacije	227
Zamenjava publikacij	228
Svet delovne skupnosti	265
Summary	267